

И. О. Бигавва, М. А. Харшиладзе

УЧЕБНИК КАТАЛАНСКОГО ЯЗЫКА

Начальный курс

Часть 1

МОСКОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

им. М. В. ЛОМОНОСОВА

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

И. О. Бигвава, М. А. Харшиладзе

**УЧЕБНИК
КАТАЛАНСКОГО
ЯЗЫКА**

Начальный курс

Часть 1

Издательство Московского университета
2002

УДК 802/809.1
ББК 81.2-923
Б 59

К 250-летию Московского университета

*Печатается по постановлению
Редакционно-издательского совета
филологического факультета МГУ
им. М. В. Ломоносова*

Рецензенты:

канд. филол. наук *Н. Г. Сулимова*
(кафедра иbero-романского языкознания филол. ф-та МГУ)
канд. филол. наук *И. Г. Башина*
(кафедра английского языка филол. ф-та МГУ)
доцент *М. И. Киеня*
(кафедра романских языков МГИМО)

*Издание осуществлено за счет средств
филологического факультета
МГУ им. М. В. Ломоносова*

Бигвава И. О., Харшиладзе М. А.

Б 59 Учебник каталанского языка: Начальный курс. Часть I. М.:
Изд-во МГУ, 2002. — 237 с.
ISBN 5-211-04035-X (Ч. 1)
ISBN 5-211-04034-1

**УДК 802 / 809.1
ББК 81.2-923**

ISBN 5-211-04035-X (Ч. 1)
ISBN 5-211-04034-1

© И. О. Бигвава, 2002
© М. А. Харшиладзе, 2002
© Филологический факультет МГУ
им. М. В. Ломоносова, 2002

От авторов

Настоящий учебник каталанского языка (Начальный курс, часть I) предназначается для студентов языковых вузов и факультетов, уже владеющих одним из романских языков (предпочтительно испанским). При подборе учебного материала, его расположении, подаче и объяснении, а также в системе упражнений авторы исходили из принципов методики обучения иностранным языкам, которых придерживается кафедра иbero-романского языкознания филологического факультета МГУ им. М. В. Ломоносова. Авторы старались максимально приблизить предлагаемый для изучения материал к действительности, вводя в него языковые модели и систему упражнений, которые облегчают общение на каталанском языке. Тексты, минитексты, диалоги, пословицы и поговорки, фразеологические обороты подбирались исходя из их познавательной ценности, и их цель, в конечном итоге, рассказать как можно больше о Каталонии, ее народе, о его культуре и быте. Все тексты в учебнике оригинальные, а упражнения к ним составлены таким образом, чтобы как можно быстрее «развязать язык», помочь заговорить на каталанском языке.

В связи с тем, что каталанский разговорный язык имеет ряд особенностей (фонетических, лексических, грамматических) в различных зонах Каталонии, авторы придерживались *Норм каталанского языка*, разработанных еще Помпеу Фаброй (*Pompeu Fabra*) в 1913 г. и изложенных им в *Грамматике каталанского языка* (1931 г.), и в разделе *Вводно-фонетический курс* опирались на центральный (барселонский) диалект.

Учебник состоит из двух основных разделов: *Вводно-фонетического курса* (10 уроков) и *Основного курса* (10 уроков). Комментарии к текстам и диалогам даны непосредственно после текстов, а грамматика — в каждом уроке учебника в соответствующем параграфе. Каждый урок является как бы единым целым, в котором увязаны фонетика, лексика и грамматика. В конце учебника приведена таблица наиболее употребительных глаголов индивидуального спряжения (более полный список глаголов индивидуального спряжения будет дан во II части учебника). Под заголовком *Lectura* дана подборка небольших текстов для чтения по истории и литературе страны, а также статьи из газет на разнообразные темы.

Студенты кафедры иbero-романского языкоznания филологического факультета МГУ занимались по рукописному варианту учебника в течение 15 лет; это дало возможность авторам учесть в последнем варианте многие трудности, которые возникали в процессе обучения языку, по-новому подойти к описанию наиболее сложных грамматических тем. К ним относятся *Местоимение* и *Глагол*. Эти темы повторяются в нескольких уроках учебника.

Авторы выражают признательность преподавателям кафедры иbero-романского языкоznания МГУ, советы и рекомендации которых были учтены в последнем варианте настоящего учебника.

Авторы особо благодарят лекторов каталанского языка, работавших в разные годы на кафедре, за их помощь в подготовке учебника. Это Марибел Видал, Мерсе Сенабре-и-Жункоза, Жауме Палау и Конча Мари-и-Ареньер.

О каталанском языке

Каталанский язык является одним из романских языков. На нем говорят жители четырех стран: Испании, Франции, Италии и Андорры. На территории Испанского государства — это Каталония или Принципат (*Catalunya o Principat*), большая часть Валенсии (*País Valencià*), Балеарские острова и небольшая полоска земли на востоке Арагона. Во Франции — это Департамент Восточные Пиренеи, который часто называют «Север Каталонии» (*Catalunya del Nord*). В Андорре каталанский язык всегда имел статус официального языка государства. На каталанском языке говорят также в г. Алгер (Сардиния). В общей сложности это 10.700.000 человек.

В современном каталанском языке выделяют два диалекта: восточный (*català oriental*) и западный (*català occidental*). К восточному диалекту относятся: центральный (восточная часть Каталонии), балеарский, северный и русильонский; к западному — язык западной части страны, южный и валенсийский.

Каталанский язык г. Алгер относится к 1-ой группе, а каталанский язык Андорры — ко 2-ой.

Первым литературным памятником на каталанском языке, дошедшем до нас, является *Омилиас д'Органья* (*Homilies d'Organyà*), который датируется XII веком.

Начиная с XIII века каталанский язык, в то время не имеющий больших расхождений с провансальским, укрепляет свои позиции как самостоятельный язык. Это период возникновения Великих Хроник, период, когда Рамон Ллуль (Ramon Llull) пишет свои философские и художественные произведения. В эпоху царствования Пере Церемониального (*Pere el Ceremoniós*) начинается бурная переводческая деятельность, и на каталанский язык переводятся с других языков наиболее известные и снискавшие славу сочинения.

Золотой век каталанской литературы начинается с конца XIV столетия и достигает наивысшего расцвета в XV веке. Франсеск Эйшименис (*Francesc Eiximenis*), Бернат Медже (*Bernat Metge*) и Антони Каналс (*Antoni Canals*) создали великолепную прозу на каталанском языке; Андреу Фебре (*Andreu Febrer*) и Жорди де Сан Жорди (*Jordi de Sant Jordi*) пишут поэзию на языке, который с каждым разом все более отдаляется от провансальского. Однако самым ярким и непревзойденным мастером поэтического языка Средневековья безусловно является Аузиас Марк (*Ausiàs March*). В жанре

романа пальма первенства несомненно принадлежит Жуаноту Марторелю (Joanot Martorell) с его прославленным *Тирантом Бельм* (*Tirant lo Blanch*) и произведению *Куриал и Гуэлфа* неизвестного автора. Вторая половина XV века связана с именами таких блестящих мастеров слова, как Жауме Роч (Jaume Roig) и Роис де Корелья (Rois de Corella).

Период литературного величия языка совпал с периодом политического кризиса, который привел к проникновению и распространению почти повсеместно испанского языка, укреплявшего шаг за шагом свои позиции во всех сферах жизни общества в Каталонии. Этот процесс затронул даже Руссильон, где, однако, начиная с момента аннексии этой территории Францией (1659), французский язык, а не испанский занял господствующее положение. На протяжении почти трех веков (XVI–XIX) духовная жизнь на каталанском языке как бы замерла. Этот период вошел в историю страны как эпоха упадка (*decadència*).

В XIX в. в Каталонии продолжается процесс интенсивной языковой ассимиляции в пользу испанского. Социальная и политическая напряженность особенно остро проявилась именно в Каталонии, где возникают движения в защиту сначала региональных, а затем и национальных интересов. Особому их размаху способствовало в большой степени возрождение в сфере культурной и духовной жизни.

Процесс нормализации каталанского языка — главная тема I Международного конгресса каталанского языка и литературы (1906 г.) — приобрел двойное звучание и значение: с одной стороны, собственно лингвистическое (нормализация и стандартизация языка, реформа в орфографии), а с другой — требование официального признания каталанского языка, преподавание его в школах и в высших учебных заведениях, введение на радио и телевидении, т. е. возвращение языку всех утерянных позиций как в общественной, так и в частной жизни. Реформа в орфографии каталанского языка связана с именем Помпеу Фабры (Pompeu Fabra), который был вдохновителем и главным разработчиком *Норм каталанской орфографии* вместе с Институтом каталанских исследований, описанных им в 1913 г. и изложенных позже в *Грамматике каталанского языка*.

Во время диктаторского режима Франко каталанский язык вновь подвергся гонениям и притеснениям и был изъят почти из всех сфер жизни народа. После смерти диктатора первая газета на каталанском языке вышла в 1976 г., а в 1977 г., почти через 38 лет, вновь был учрежден Женералитет (Автономное правительство Каталонии) и каталанский язык провозглашен *родным языком*. В 1978 г. он официально вводится в систему образования сначала в Каталонии, а позже и на Балеарских островах и в Валенсии.

ВВОДНО-ФОНЕТИЧЕСКИЙ КУРС

Урок 1

В каталанском языке 26 букв. В зависимости от позиции и окружения, а также открытости и закрытости гласных, одна и та же буква или сочетания букв произносятся по-разному. Звуков поэтому значительно больше.

В каталанском языке 5 гласных букв *a*, *e*, *i*, *o*, *u*. По сравнению с соответствующими русскими звуками они характеризуются большей напряженностью, четкостью и произносятся всегда отчетливо.

Характерной особенностью гласных *a* и *e* является их особое произношение в безударной позиции. Гласные *a* и *e* в этой позиции называются *vocal neutra* (нейтральная гласная) и произносятся как звук средний между *a* и *e*: [ə]. Например: *mare* [márgə], *casa* [kázə].

§ 1. Характеристика и произношение гласных и согласных¹

Гласные

А а

- 1) [á] звук более открытый, чем соответствующий русский звук под ударением: *cas* [kas] — случай, *gat* [gat] — кот, *cap* [kap] — голова, *català* [kətəlá] — каталанец, каталанский, *trafic* [tráfik].
- 2) [ə] *vocal neutra* в безударной позиции: *casa* [kázə] — дом, *porta* [pórtə] — дверь.

Е е

- 1) [e] закрытый звук под ударением: *vent* [bén] — ветер, *procés* [pruséz] — процесс.

Примечание: В некоторых словах с графическим ударением (') (accent agut) для различия по смыслу: *Déu* [dew] (закрытая) — бог, ср. с *deu* [dew] (открытая) — десять.

- 2) [e] открытый в ударной позиции ('), (accent greu), когда по правилам ударения на гласную *e* не должно падать ударение: *Mercè* [mərsé], *tragèdia* [trəzédiə].
- 3) [ə] *vocal neutra* в безударной позиции: *Mercè* [mársé], *portes* [pórtəs] — двери.

¹ В транскрипции использована международная система обозначения звуков.

О о

- 1) [o] закрытый звук, похожий на русский звук о в словах *kot*, *rost*: *atòr* [ətɔr], *soça* [sɔkɔ] — тюлень. Так же в словах с графическим ударением (‘), когда в соответствии с правилами ударения на гласную о не должно падать ударение: *balcó* [bəlkɔ], *racó* [rəkɔ] — угол, *cantó* [kəntɔ] — угол, *kraï*.
- 2) [ɔ] открытый звук: а) в словах, на которые падает ударение в соответствии с правилами ударения: *porc* [pɔrk] — свинья, *port* [pɔrt], а также б) в словах с графическим ударением (‘): *pròleg* [prɔlək], *monòleg* [munɔlək].
- 3) [u] звук, похожий на русский звук у. Произносится так в безударной позиции: *monòleg* [munɔlək], *nominal* [numinal], *normal* [nurmål].

І і

- 1) [i] произносится как русский звук и, когда і является слогообразующей гласной и не образует дифтонга: *vi* [bi] — вино, *miracle* [mirákłə] — чудо.
- 2) [ї] полугласный в конце слова (согл. + гл. + і): *boira* [bɔɪgə], когда і является частью нисходящего дифтонга ai, ei, oi, ū: *mai* [mai] — никогда, *rei* [rtei] — король, *noi* [noi] — мальчик, *boina* [bɔiñə].
- 3) [j] в псевдоворосходящем дифтонге (согл. + і + гл.). В беглой речи произносится *a-vi-o* вместо *a-vi-ó* и *fun-ci-o* вместо *fun-ci-ó*.
- 4) [y] согласная между двумя гласными или в начале слова перед гласной: *noia* [noiɔ] — девушка, *iogurt* [yugurt].

Примечание: Enclopèdia Catalana различает только два звука для фонемы /i/ — [i] и [ї]: *vi* [bi], *noi* [noj], *noia* [nojɔ].

У ү

- 1) [u] произносится как русский звук у в закрытом слоге: *punta* [puntɔ] — кончик, *poruc* [puruk] — боязливый.
- 2) [û] полугласный: *nau* [naû] — корабль, *veu* [béû] — голос.
- 3) [w] полусогласный: *quan* [kwan] — когда, *quant* [kwant] — сколько.

Примечание: Enclopèdia Catalana различает только два звука для фонемы /u/ — [u] и [w]: *punta* [puntɔ], *nau* [naw], *quan* [kwan].

Согласные

В в

- 1) [b] октопозитивный, звонкий, губно-губной. Обычно в начале слова и после т: *bé* [bé] — хорошо, *boca* [bókɔ] — рот, *ambigu* [fimbígu] — неясный.

2) [β] фрикативный, звонкий, губно-губной. В интервокальном положении и перед согласной: *cabell* [kəbél] — волос, *pobre* [próbər] — бедный.

3) [p] оклюзивный, глухой, губно-губной. Обычно в конце слова. Перед l произносится как удвоенный согласный: *calb* [kálp] — лысый, *feble* [féplə] — слабый.

V v

1) [b] оклюзивный, звонкий, губно-губной. В начале слова: *vent* [bén] — ветер, *vaca* [vákə] — корова.

2) [β] фрикативный, звонкий, губно-губной. В интервокальном положении: *cavall* [kəbál] — конь, *caravana* [kərəvánə] — караван.

D d

1) [d] оклюзивный, звонкий, зубной. В начале слова: *dit* [dít] — палец, *dona* [dóna] — женщина, жена.

2) [ð] фрикативный, звонкий, зубной. В интервокальном положении: *melodia* [məludiá], *Badalona* [bəðalóna].

3) [t] оклюзивный, глухой, зубной. В конце слова: *fred* [frét] — холод, *sord* [sort] — глухой.

C c

1) [s] фрикативный, глухой, альвеолярный. Звук средний между русскими с и ш. Перед гласными е и і: *cel* [sé] — небо, *cinema* [síntemá] — кино, кинотеатр.

2) [k] оклюзивный, глухой, велярный. Перед остальными гласными и согласными: *coca-cola*, *clima*.

Ç ç

фрикативный, глухой, альвеолярный. Звук средний между русскими с и ш. В любой позиции: *avanç* [əvans] — наступление, *braç* [brás] — рука.

S s

1) [s] фрикативный, глухой, альвеолярный. Звук средний между русскими с и ш. В начале слова, в середине перед согласной и в конце слова: *set* [sét] — семья, *artista* [ərtístə], *dimecres* [dímékres] — среда.

2) [z] фрикативный, звонкий, альвеолярный. Произносится как звук средний между русским з и ж. В интервокальном положении и перед m: *casa* [kázə] — дом, *esta* [ézmə] — настрой.

Примечание: В слове *Israel* звук s не приносится, а последующая согласная r произносится как удвоенная rr: [írtzé].

SS ss

фрикативный, глухой, альвеолярный. (См. S, пункт 1). В любом положении: *massa* [másə] — масса, много, *cossos* [kósus] — тела.

Z z

фрикативный, звонкий, альвеолярный. В любом положении: *onze* [ónzə] — одиннадцать, *zero* [zérə] — ноль.

G g

- 1) [g] оклюзивный, звонкий, велярный. В начале слова и перед согласной: *glop* [glòp] — глоток, *anglès* [əŋglés] — англичанин, английский.
- 2) [ʒ] фрикативный, звонкий, палатальный. Перед гласными e и i: *gel* [ʒéł] — лед, *Girona* [ʒírónə].
- 3) [ɣ] фрикативный, звонкий, велярный. В интервокальном положении: *paga* [páɣə] — платеж, *cogombre* [kuɣóbərə] — огурец.

J j

фрикативный, звонкий, палатальный. В любом положении: *Jaume* [ʒáwme] — Жауме, *ajuda* [əʒúðə] — помочь.

K k

оклюзивный, глухой, велярный. Употребляется обычно в словах иностранного происхождения: *kilometre*, *karma*.

CH ch

оклюзивный, глухой, велярный. Обычно в конце имен собственных, чаще фамилий: *March*, *Bosch*.

L l

латеральный, альвеолярный. Более твердый, чем аналогичный русский звук: *calma* [kálma] — покой, спокойствие, *cel* [sél] — небо.

Ll ll

латеральный, палатальный. В любой позиции: *lluna* [lúnə], *mall* [mɔł] — набережная.

Ll M

читается как твердый двойной звук в слове *Alla*: *illusió* [illusió], *parallel* [prətəlél].

M m

- 1) [m] носовой, звонкий, губно-губной. В любом положении, кроме позиции перед согласными b, f, v: *món* [móñ] — мир, *camí* [kámپi] — путь, *cantem* [kántem] — поем.
- 2) [m̩] носовой, звонкий, губно-зубной. Перед b, f, v: *àmfora* [ámfurə], *cambrera* [kámbrerə] — официантка, *tramvia* [trámbia] — трамвай.

N n

- 1) [n] носовой, звонкий, альвеолярный. При артикуляции этого звука кончик языка касается верхних альвеол: *una* [úna] — одна, *nenà* [néñá] — девочка.

Примечание: На стыке слов согласный n перед [v], [r] звучит как [m]: *un ri* [umprí] — сосна, *camví* [kámbi] — перемена.

2) [ŋ] носовой, звонкий, велярный. Перед g и c: *ningú* [niŋgú] — никто, *banc* [báŋ] — скамья, банк.

R r

1) [r̩] дрожащий vibrant, альвеолярный. В начале слова: *riu* [r̩íw] — река, *reina* [r̩éiŋə] — королева.

2) [ɾ] одноударный, альвеолярный, более мягкий, чем аналогичный русский звук: *cara* [kárə] — лицо, *per* [pəɾ] — по (предлог).

RR rr

дрожащий vibrant, альвеолярный. В любой позиции: *carretera* [kárrətəré] — шоссе, *perruqueria* [pərrukéría] — парикмахерская.

X x

1) [ʃ] фрикативный, глухой, палатальный. В начале слова, после согласной и в сочетании ix, где i не читается: *xop* [ʃóp] — мокрый, *planxa* [plánʃə] — утюг, *coix* [kóʃ] — хромой.

2) [ks] фрикативный, глухой. Перед согласной: *explicació* [eksplikásió] — объяснение, *exposició* [ekspuzisió] — выставка.

3) [gz] фрикативный, звонкий. В интервокальном положении: *examen* [əgzámən], *exemple* [əgzémplə].

§ 2. Буквосочетания

Ig → [tʃ] аффриката, глухая. i в сочетании ig не читается. Встречается обычно в конце и в середине слова: *faig* [fátʃ] — делаю, *taig* [mátʃ] — май, *butxaca* [butʃákə] — карман.

Tx → Tg → [dʒ] аффриката, звонкая. tg перед гласными e, i; tj перед остальными гласными: *metge* [médʒə] — врач, *mitjana* [midʒánə] — средняя.

Tj → Tz → [dʒ] аффриката, звонкая. В любом положении: *setze* [sédʒə] — шестнадцать, *dote* [dódʒə] — двенадцать.

Прочитайте, обращая внимание на произношение гласных и согласных звуков:

mare, casa, cas, gat, cap, català, porta, vent, Déu, deu, procés, Mercè, tragèdia, portes, amor, foca, balcó, racó, cantó, porc, port, pròleg, monòleg, nominal, normal, vi, miracle, mai, rei, noi, vuit, nau, veu, quan, quant, couen, mouen, bé, boca, ambigu, miau, noia, iogurt,

cabell, pobre, calb, feble, vaca, cavall, caravana, dit, dona, melodia, Badalona, fred, sort, cel, cinema, coca-cola, clima, avanç, braç, set, artista, dimecres, esma, Israel, massa, cossos, onze, zero, gel, Girona, paga, cogombre, glop, anglès, Jaume, ajuda, Carme, spútnik, March, Bosch, calma, lluna, moll, il·lusió, paral·lel, mòn, camí, cantem, àmfora, cambra, tramvia, una, nena, canvi, ningú, bauç, riu, reina, cara, per, carretera, petruqueria, xop, planxa, coix, explicació, exposició, examen, exemple, faig, maig, butxaca, metge, mitjana, setze, dotze.

§ 3. Ударение. Accent.

В каталанском языке есть два типа ударения: *agut* и *greu*, которые различаются, соответственно, закрытостью и открытостью.

Правило 1 В каталанском языке слова, оканчивающиеся на гласный или имеющие окончания *en*, *in*, *es*, *is*, *os*, несут ударение на предпоследнем слоге:
germana, Barcelona, entren, portes, portin, grossos, entris.

Правило 2 Если слово оканчивается на согласный, кроме окончаний, приведенных в Правиле 1, то ударение падает на последний слог:
Universitat, comprar, aniran, Ramon, petits.

Правило 3 Слова, не попадающие под Правила 1 и 2, имеют графическое ударение (') *agut*, если гласная закрытая, и (") *greu*, если гласная открытая:
balcó, pròleg, procés, tragèdia.

Примечания:

- 1) Гласные *i* и *u* всегда закрытые, поэтому отмечаются на письме ударением ('): *últim, intim.*
- 2) Гласная *a* в ударном слоге всегда открытая; на письме обозначается графическим ударением ("): *germà, català.*
- 3) Гласные *e*, *o* имеют ударение (') либо ("), в зависимости от закрытости или открытости: *balcó — glòria, préssec — influència.*
- 4) В некоторых словах противопоставление открытость / закрытость имеет смыслоразличительную функцию:
bé (хорошо) — *be* (ягненок)
té (имеет) — *te* (чай; тебе, тебя)
Déu (бог) — *deu* (десять)
ma (моя, *apr.*) — *mà* (рука)
món (мир) — *mòn* (мой, *apr.*)
nét (внук) — *net* (чистый)

Упражнение 1. Прочитайте, обращая внимание на произношение согласных, открытых и закрытых гласных и нейтральной гласной:

pesseta — песета
recepta — рецепт
plaça — площадь
cinema — кино

platja — пляж
juliol — июль
joc — игра
transferència — ден. перевод

casa — дом
 classe — класс, занятие
 clima — климат
 moda — мода
 dona — женщина, жена
 zero — нуль
 pèsol — горошек
 ajuda — помощь
 Jaume — Жауме
 pàgina — страница
 fred — холод, холодный
 sord — глухой
 calb — лысый
 gel — лед
 juga — играет
 metge — врач
 rosa — роза
 rossa — блондинка
 carretera — шоссе
 ara — сейчас
 tres — три
 Llach — Льяк (фамилия)

Samaranch — Самаранк (фамилия)
 explico — объясняю
 examen — экзамен
 ambigu — неясный, общий
 passeig — бульвар, прогулка
 faig — делаю
 maig — май
 mig — половина
 fill — сын
 lluna — луна
 dilluns — понедельник
 il·lusió — иллюзия
 excel·lent — превосходный
 Lleida — город
 xocolata — шоколад
 butxaca — карман
 pobre — бедный
 poble — народ, деревня
 Déu — бог
 deu — десять
 català — каталанец, каталанский

§ 4. Буквосочетания и непроизносимые буквы

1. Сочетания *gue*, *gwí*, *que*, *qui* читаются [ge], [gi], [ke], [ki], где буква *u* не произносится: *guerra*, *guitarra*, *aquesta*, *aquí*.

Если надо прочитать *u*, над ней ставится дисерз (‘): *següent*, *ambigüitat*, *qüestió*.

2. Сочетание *ny* читается как русский звук *нь* в слове *ниня*: *Catalunya*, *lliny*.

Непроизносимые буквы

H не произносится никогда:

home [ома] — человек, мужчина, *humanitat* [уманитат] — человечество, *exhibició* [эхизицио] — выставка, *hi ha* — имеется.

R не произносится:

- 1) в окончаниях инфинитивов: *cantar* [кантá] — петь, *llegir* [лэгри] — читать.
- 2) в окончаниях некоторых слов: *senyor* [сенжо] — господин, *por* [прó] — страх, *carrer* [карре] — улица.

Примечание: Однако в женском роде тех же слов *r* произносится: *senyora*, *primera*, *tercera*.

- 3) в окончаниях порядковых числительных: *primer* [primér] — *первый*, *tercer* [tərsé] — *третий*.
- 4) в корне некоторых слов: *perdre* [pédrə] — *терять*, *arbre* [árbə] — *дерево*.

Примечание: R произносится в следующих словах: *per* — для, *bar* — бар, *mar* — море, *cor* — сердце, *amor* — любовь, *futur* — будущее, будущий.

B, P, D, T не произносятся в конце слова после согласной и между двумя согласными:

amb [əm] — с (предлог), *camp* [kám] — поле, *vent* [bén], *sant* [sán] — святой, *compte* [kómptə] — счет, *dimarts* [dimártəs] — вторник.

- C** не произносится в слове *doncs* [dónts] — *итак, тогда*, а также в окончаниях 1 л. ед. ч. некоторых глаголов индивидуального спряжения в настоящем времени изъявительного наклонения: *tinc* [tin] — *имею*, *comprenc* [kumprén] — *понимаю*, *aprenc* [əprént] — *изучаю*.
- S** не произносится в словах: *aquest* [əkét] — *этот*, *aquests* [əkéts] — *эти*, но произносится в ж. р. тех же слов: *aquesta* [əkéstə] — *эта*, *aquestes* [əkéstəs] — *эти*, а также в том случае, если следующее слово начинается с гласной: *aquest any* — *в этом году*.
- I** не произносится в сочетаниях *ix*, *ig*: *caixa* [káʃə] — *касса*, *calaitx* [kəlás] — *ящик*, *això* [əʃɔ] — *это*, *maig* [máʃ] — *май*.

Упражнение 2. Прочтите, обращая внимание на непроизносимые буквы:

<i>primer</i> — первый	<i>tinc</i> — имею
<i>primera</i> — первая	<i>faig</i> — делаю
<i>tercer</i> — третий	<i>maig</i> — май
<i>tercera</i> — третья	<i>vent</i> — ветер
<i>senyor</i>	<i>carrer</i> — улица
<i>senyora</i>	<i>amb</i> — с (предлог)
<i>per</i> — по (предлог)	<i>camp</i> — поле, лагерь
<i>por</i> — страх	<i>això</i> — это
<i>aquest</i> — этот	<i>calaitx</i> — ящик
<i>aquests</i> — эти	<i>enyorar</i> — скучать
<i>aquesta</i> — эта	<i>Espanya</i>
<i>aquestes</i> — эти	<i>qüestió</i> — вопрос, проблема
<i>humor</i> — настроение	<i>ambigüitat</i> — двусмысленность
<i>doncs</i> — итак, тогда	<i>guerra</i> — война
<i>comptar</i> — считать	<i>guitarra</i>

§ 5. L'alfabet català té aquests noms

a — a	n — ena
b — be (alta)	o — o
c — ce	p — pe
d — de	q — cu
e — e	r — erra
f —efa	s — essa
g — ge	t — tc
h — hac	u — u
i — i (llatina)	v — ve (baixa)
j —jota	w — ve (doble)
k — ca	x — ics
l — ela	y — i grega
m — ema	z — zeta

Урок 2

§ 6. Некоторые случаи ассимиляции звуков

s	перед g, j, x, r:	desgel [dəʒɛl], disjuntiu [dizuntiu], desxifrar [dəʃifrə]
t	перед l, ll:	atlàntic [əllàntik], espatlla [əspàtla]
p, b	перед m:	capmàs [kəpmàs], submarí [summarí]
t	перед m:	setmana [səmmána]
p, b	перед n:	hipnotisme [imnuitizmə], abnegació [əmnegació]
t	перед n:	cotna [konə]
g	перед n:	signe [siŋnə]
n	перед s, g:	ronc [róŋ], sang [sán]
n	перед j, ll, x:	monja [mɔŋʒə], enllà [əŋlā], panxa [pánʃə]
l	перед g:	àlgebra [álgebra]

Упражнение 1. Прочитайте, обращая внимание на ассимиляцию звуков:

engany, encant, algú, alcova, càcul, un gegant, Conxa, un xoc, un llamp, enlestir, àmfora, amfibi, infern, esmalt, compte, signe, panxa, monja, ronc, espatlla, setmana, atlàntic, enllà.

§ 7. Дифтонги и трифтонги

Дифтонгом называется сочетание двух гласных, произносимых как один слог.

Дифтонги могут быть **нисходящие** (сочетание сильного гласного — a, e, o — со слабым — i, u) и **восходящие** (сочетание слабого гласного с сильным или двух слабых гласных).

Нисходящие дифтонги	Примеры	Восходящие дифтонги	Примеры
ai	ai-re	ia	jo-ia
ei	fei-na	ie	hie-na
oi	boi-na	io	io-de
au	tau-la	ua	qua-tre
eu	seu-re	ue	qües-tiò
ou	rou-re	uo	quo-ta
		ui	duus
		iu	riu-re

Примечания

- 1) Сочетания гласных ua, ue, ui не образуют дифтонгов, если им не предшествует согласный g или q. В этом случае каждая гласная относится к разным слогам: si-lu-e-ta, cru-el-tat, mu-tu-a, in-gè-ni-a. Сравните: ai-gües, o-bli-qües, qua-li-lat, quo-ta.

- 2) Не образуют дифтонгов группы **ia**, **ie**, **io** в середине слова между двумя согласными и в конце слова, где первая **i** относится к предшествующему слогу, а вторая гласная (сильная) — к последующему: *vi-at-ge, ci-èn-ci-a, es-tu-di-o, Ma-ri-a.*
- 3) **u**, **i** являются полусогласными между двумя гласными или если **i** стоит в начале слова: *no-ia, ri-u-en, ca-u-en, io-de, hie-na.*

В сочетаниях сильного и слабого гласного ударным является сильный гласный. Если в сочетании сильного и слабого гласного ударение падает на слабый гласный, то образуются два слога, а над ударным гласным в этом случае ставится графическое ударение: *pais, Lluís, cantariem, veí.*

Сочетание трех гласных называется трифтонгом. В каталанском языке различают следующие грифтонги: **iai** — *iai; ieu* — *ste-ie; uai* — *Pa-ra-guaï; uei, ueu* — *o-bli-qüeu, cre-ueu.*

Упражнение 2. Прочитайте и разделите на слоги следующие слова:

mai, clau, aigües, guany, dinou, oli, gairell, monstre, subtil, remei, noiet, teatre, igualtat, continental, lingüística, autonomia, atreure, cadena, contrari, real, temple, gaó, aire, Ecuador.

§ 8. Диерез (Трема)

Диерез (‘) ставится над **u**, когда эта буква произносится в сочетаниях **güe, güi, qüe**: *següent, aigües, lingüística, qüestió.*

Диерез ставится над **i**, **u**, которые не образуют восходящего дифтонга с последующей гласной: *agraña*; или нисходящего дифтонга с предыдущей гласной: *països, veïna estudiïn*; кроме тех случаев, когда над **i**, **u** стоит графическое ударение: *agralem, suis, contribut.*

Примечание: Диерез не ставится:

- 1) в суффиксах **-isme, -ista**: *egoisme, altruista*, но *prolsme* (т. к. здесь **-isme** не суффикс);
- 2) в инфинитивах, в формах герундия, в будущем времени и кондиционале глаголов на **-ir**: *agair, beneint, fruiré, obeiria;*
- 3) в словах, образованных с помощью приставок **anti-, co-, contra-, re-, semi-**: *antiimperialista, coincidir, contraindicació, reunificar, semiindiferència.* Исключение составляют формы глагола *reeixir: reïxo, reïxen, reïx, reïxes, reïxis, reïxin*, а также *reïll, reïllós;*
- 4) в латинских окончаниях на **-us, -um**: *Màrius, Pius, harmònium, pòdium, tedèum.*

Упражнение 3. Прочитайте, обращая внимание на дифтонги, непроизносимые буквы и слова с диерезом:

Lluís, veïna, fluïdesa, aniria, Maria, coincidir, viatge, home, servir, tercer, doncs, camp, aquest, compte, agraïment, cuina, aigües, aigua, païsqua, perpètua, gràcia, humanitat, por, increïble, reïll, Màrius, ruïna,

dinou, remei, guany, teatre, autonomia, oïda, raïm, succeir, egoisme, artista, exhibició, buit, riure, bou, daina, boira, caure, creure, riu, beneïda.

Упражнение 4. Прочтайте и выделите ударный слог. Обратите внимание на *vocal neutra*:

germà (брат), dona, home, castanya (коричневая), set (семь), dinar (обедать; обед), mare, tia (тетя), barret (шляпа), pare, esmorzar (завтракать; завтрак), cafè, boca (рот), pa (хлеб), paperera (корзина для бумаг), patata (картошка), conte (рассказ), fred, geografia, cantar (петь), caure (падать), endevinalla (загадка), nina (кукла), escaleta (лесенка).

Упражнение 5. Прочтайте и поставьте дierез в тех словах, где это необходимо. Цифры в скобках указывают на количество слогов в слове:

agrait (3)	eina (2)	reduit (3)	grau (1)
ruina (3)	comboi (2)	llaurador (3)	cuina (2)
cocaina (4)	maleit (3)	veina (3)	remei (2)
llaut (2)	transeunt (3)	proteína (4)	diurn (2)
Europa (3)	escriure (3)	heroína (4)	lliutador (3)
mai (1)	lliure (2)	gratuit (3)	oriund (3)

Упражнение 6. Разделите приведенные ниже слова в соответствии с правилами произношения, по типу *coixa* или *cotxe*:

coixa	baix — низкий	cotxe
	peix — рыба	
	despatx — кабинет	
	passeig — бульвар	
	mig — половина	
	mateix — тот же самый	
	maig — май	
	lleig — уродливый	
	coix — хромой	
	dibuix — рисунок	

Урок 3

§ 9. Артикль. L'article.

Имя существительное, как правило, сопровождается стоящим перед ним служебным словом — артиклем. Артикль выражает род и число существительного. В каталанском языке два вида артикля: определенный (definit) и неопределенный (indefinit).

	Singular		Plural	
	masculí	femení	masculí	femení
Definit	el / l'	la / l'	els	les
Indefinit	un	una	uns	unes

Неопределенный артикль указывает на то, что лицо или предмет называются впервые, незнакомы говорящему, или на то, что предмет выделяется из ряда ему подобных:

La veïna ha rebut una carta avui. — Соседка получила сегодня письмо.

Llegeixo un llibre. — Читаю книгу.

Определенный артикль указывает на то, что лицо или предмет, о которых идет речь, уже знакомы говорящему или являются единственными возможными (конкретными) в данной ситуации:

La veïna ha rebut una carta avui. — Соседка (моя, наша, известная) получила сегодня письмо.

Llegeixo la revista *Hola*. — Читаю журнал *Ола*.

Определенный артикль употребляется, когда название предмета сопровождается такими определениями, которые делают его единственным в своем роде. К таким определениям относятся:

а) прилагательное в превосходной степени: *La millor cosa que podem fer és...* — Самое лучшее, что мы можем сделать, это...

б) притяжательное местоимение, стоящее перед существительным: *Un dels meus amics es diu Carles*. — Одного из моих друзей зовут Карлес;

в) порядковые числительные в позиции перед существительным: *Et buscare a la primera parada*. — Я встречу тебя на первой остановке.

г) прилагательное *següent*, в препозиции или постпозиции относительно существительного: *Al dia següent va venir tot mudat*. — На следующий день он явился принаряженный. *A la tarda del següent dia el noi va veure una cosa estranya*. — Вечером следующего дня мальчик увидел нечто удивительное.

д) прилагательное *tot* в значении «есь, стоящее перед существительным: *Tots els mariners van sortir a la coberta.* — Все моряки высыпали на палубу.

е) при назывании времени и частей дня: *la una del migdia* — в час полудни; *les dues del matí* — в два часа утра.

Определенный артикль *el, la* имеет усеченную форму *l'* и апострофируется на письме перед словом, начинающимся с гласной или с *h* + гласная: *l'home, l'amic, l'opinió, l'amiga.*

Примечания:

- 1) Перед словами ж. р., которые начинаются с неударной *i* или *u*, а также *hi* или *hu*, употребляется полная форма артиклия *la*: *la universitat, la idea, la unió*, но: *l'unica, l'intima.*
- 2) Предлоги *a, de, per* пишутся и произносятся слитно с определенным артиклем *el, els*, кроме тех случаев, когда артикль имеет усеченную форму: *al camp, als camps; del poble, dels pobles; pel camí, pels camins*, но: *a l'home, de l'home, per l'home*

Упражнение 1. Поставьте определенный или неопределенный артикль перед существительными:

taula, llibre, finestra, porta, cadira, dona, home, amic, amiga, institut, universitat, carrer, carretera, unió, camp, idea, germà, peseta, pàgina, casa, cinema, fill, filla, il·lusió, lluna, examen, joc, platja, carta, novel·la, pel·lícula;

taules, llibres, finestres, portes, cadires, dones, homes, amics, amigues, instituts, universitats, carrers, carreteres, unions, camps, idees, germans, pessetes, pàgines, cases, cinemes, fills, filles, il·lusions, llunes, exàmens, jocs, platges, cartes, novel·les, pel·lícules.

§ 10. Артикль перед именами собственными

В каталанском языке имена (женские и мужские) употребляются с определенным артиклем соответствующего рода *el, l'*; *en, n'*¹; *la, l'*:

<i>el Jaume</i>	<i>en Carles</i>	<i>la Maria</i>	<i>la Isolda</i>
<i>el Toni</i>	<i>n'Antoni</i>	<i>la Núria</i>	но:
<i>l'Albert</i>	<i>en Claudi</i>	<i>l'Anna</i>	<i>la Immaculada</i>

Определенный артикль м. р. мн. ч. *els*, употребленный перед фамилией *els Roca*, например, означает: семья *Roca*.

Примечание: Артикль не употребляется с именами известных или прославленных людей: *Àngel Guimerà va néixer en Tenerife.* — Анжел Гимера (поэт, писатель, драматург) родился в Тенерифе.

¹ Определенный артикль *en, n'* вместо *el, l'* употребляется в некоторых зонах Каталонии. Определенный артикль ж. р. *na, n'* употребляется редко.

§ 11. Употребление артикля с топонимами

Артикль по традиции является составной частью многих топонимов. Названия многих городов и населенных пунктов употребляются с определенным артиклем, который пишется с маленькой буквы: *l'Hospitalet de Llobregat, la Bisbal, el Vendrell*.

Определенный артикль употребляется также с названиями некоторых провинций, гор, рек, стран и районов: *el Bages, l'Empordà, la Vall (la Val) d'Aran, els Pirineus, el Ter, els Estats Units, el Japó, el Mediterrani*.

§ 12. Отсутствие артикля

1. Артикль не употребляется с названиями дней недели, когда они функционируют как наречия. В функции подлежащего или дополнения с названиями дней недели употребляется определенный артикль. Сравните:

Dilluns vaig a Sabadell. — В понедельник еду в Сабадель.

El dilluns és el pitjor dia de la setmana. — Понедельник — самый тяжелый день недели.

2. Артикль не ставится перед инфинитивом — подлежащим:

Ignorar la veritat és recomanable en aquesta situació. — Не знать правды желательно в данной ситуации.

Prohibit d'obrir la porta en plena marxa del tren. — Запрещается открывать дверь во время движения поезда.

3. Артикль не употребляется при перечислении, если не надо особо выделить каждый из называемых предметов:

L'àvia compra al mercat patates, fruita, verdura, i a la botiga — pa, sucre, sal, cafè i vi. — Бабушка покупает на рынке картошку, фрукты, овощи, а в магазине — хлеб, сахар, соль, кофе и вино.

§ 13. Апостроф. L'apòstrof.

Об употреблении апострофа с определенными артиклами *el, la* см. также § 9. «Определенный артикль».

Апостроф ставится:

а) между предлогом и словом, начинающимся с гласной: *d'acord, d'ell, d'on;*

б) между местоимением и глаголом, начинающимся с гласной: *t'estimo, m'entén, а также после форм императива, оканчивающихся на гласный: posa't, obri'm;*

в) между неударенными формами местоимений: *se'l mira, l'hi posa.*

Упражнение 2. Прочитайте, обращая внимание на апостроф:

d'ell — от него, d'ella — от нее, d'acord — хорошо, договорились, l'ocell — птица, l'institut, d'on — откуда, t'estimo — люблю тебя, no m'entén — он (она) меня не понимает, s'hi posa — туда кладет, m'ho diu — говорит мне это, obri'm — откройте мне, l'ànima — душа, d'Aragó — из Арагона, d'un cop — разом, вдруг, digui'ns — скажите нам.

Упражнение 3. Поставьте соответствующий артикль к данным словам:

Eva	ira	essa	Llobregat
Ivan	herba	imatge	Ebre
Antoni	all	instància	Noguera
Maria	illa	heroïna	Montserrat
Isabel	iode	ianqui	Bisbal
Oriol	indi	unió	Bòsnia

Упражнение 4. Напишите следующие слова с определенным артиклем. Затем употребите эти слова с предлогами *a*, *de*, *per*:

muntanya — гора, feina — работа, дело, camp, hotel, taula, taules, carn — мясо, tren — поезд, ganivets — ножи, carter, treball — работа, homes, dones, institut, teatre, cinema, botiga, mercat, pis — квартира, этаж.

Урок 4

§ 14. Интонация. L'entonació.

Интонация — это особо организованный ритмико-мелодический строй речи, в котором чередуются повышение и понижение голоса. Различаются три типа интонации в предложении: **повествовательная, вопросительная и восклицательная**.

В зависимости от вида предложения интонация может быть **восходящей и нисходящей**.

Интонация в повествовательных предложениях, состоящих из одной мелодической группы

В повествовательном предложении такого типа интонация обычно **нисходящая**:

В простом повествовательном предложении тон повышается на первом ударном слоге и понижается после последнего ударного слога. От первого ударного слога до последнего тон держится на одной высоте.

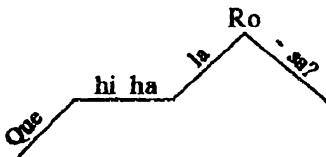
Для каталанского языка характерна фонетическая слитность речи, и независимо от того, состоит ли предложение из одного или нескольких слов, они произносятся слитно, как одно слово:

Vull_dir-te_una_cosa

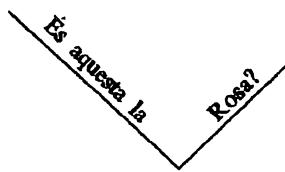
Интонация в вопросительных предложениях без вопросительного слова

Различают два типа таких предложений:

1) Вводимое речевым связующим элементом **que** и произносимое с небольшим повышением тона на первом и последнем ударном слоге:

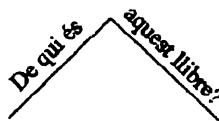

2) Вопросительное предложение без que произносится с резким повышением тона на последнем слоге:

Интонация в вопросительных предложениях с вопросительным словом

Интонация этого типа предложений похожа на интонацию аналогичных предложений в русском языке, где подъем тона начинается на вопросительном слове и постепенно понижается:

Упражнение 1. Прочитайте следующие фразы, обращая внимание на произношение слов и интонацию каждой фразы:

Ja sé que una pesseta té cent cèntims. — Я знаю, что в одной песете сто сантимов.

Avui anirem al cinema. I vosaltres, què fareu? — Сегодня мы пойдем в кино, а вы что будете делать?

Vivim al tercer pis en aquest edifici gris. — Мы живем на третьем этаже в этом сером здании.

Agafarem el metro a la Plaça de Catalunya perquè és aquí mateix. — Сядем в метро на Площади Каталонии, потому что это здесь же.

El teu germà és molt jove. A més a més és molt intel·ligent. — Твой брат очень молод. Кроме того он очень умен.

Jo sóc més gran que tu. És que no ho veus? — Я старше тебя, разве ты не видишь?

Diumenge anirem a la platja encara que hi hagi molta gent. — В воскресенье пойдем на пляж, хоть и будет много людей.

Aquell senyor és metge. És un bon metge. — Тот господин — врач. Он очень хороший врач.

Упражнение 2. Выучите наизусть фразы из Упражнения 1.

§ 15. Вопросительные слова. Paraules interrogatives.

Qui? — Кто? Справивающего интересует имя или родственные связи:

Qui és aquesta noia? — Кто эта девушка?

Es la Lourdes, la meva germana. — Это Лурдес, моя сестра.

Què? — Что?:

Què dius? — Что ты говоришь?

— Кто? (по профессии):

Què és aquell senyor? — Кто тот господин?

Es advocat. — Он юрист.

On? — Где? Куда?

On vas trobar aquella perla? — Где ты нашел эту жемчужину?

On vas? — Куда ты идешь?

Вопросительные слова *qui*, *què*, *on* могут употребляться с различными предлогами:

A qui ho dius? — Кому ты это говоришь?

Per a qui és aquest plat? — Для кого эта тарелка?

De qui és aquest mocador? — Чей это платок?

A què vénс? — Зачем (для чего, с какой целью) ты пришел?

Per què no dius la veritat? — Почему ты не говоришь правды?

De què (sobre què) vols parlar avui? — О чём ты хочешь говорить сегодня?

A on (On) vas a la tarda? — Куда ты идешь вечером?

D'on vénс? — Откуда ты идешь?

Com? — Как? Каким образом?

Com berena el Peret? — Как поздничают Перет?

Quan? — Когда?

Quan vindran els pares? — Когда придут родители?

Quant? (quanta, quants, quantes) — Сколько?

В отличие от русского языка вопросительное слово *quant* имеет формы рода и числа:

Quants llibres hi ha sobre la taula? — Сколько книг на столе?

Quantes pessetes em donaràs? — Сколько песет ты мне дашь?

Вопрос к определению в каталанском языке ставится с помощью вопросительных слов *quin*, *quina*, *quins*, *quines*:

Quin carrer és aquest? — Какая это улица?

Quina revista llegeix l'Antoni? — Какой журнал читает Антони?

Quines opinions teniu respecte al problema plantejat? — Какое у вас мнение относительно поставленной проблемы?

Вопросительные слова **quin**, **quina**, **quins**, **quines** могут употребляться с различными предлогами (в зависимости от глагольного управления):

En quin carter viu el teu oncle? — На какой улице живет твой дядя?

De quina botiga és aquest pa tant dur? — Из какого магазина этот черствый хлеб?

Per quina carretera anirem? — По какому шоссе мы поедем?

Упражнение 3. Прочитайте вопросы и ответьте на них, опираясь на Упражнение 1.

1. Quan anirem al cinema?
2. En quin pis vivim?
3. Quants cèntims té una pesseta?
4. On agafarem el metro?
5. Qui és més jove, jo o el teu germà?
6. Qui és més gran que tu?
7. Què és aquell senyor?

Упражнение 4. Переведите на каталанский:

1. Отец говорит, что этот господин — врач.
2. Когда мы пойдем в кино?
3. Мы сядем в метро на Площади Каталонии?
4. Марк моложе твоего брата.
5. Моя сестра старше тебя.
6. Как зовут этого господина?
7. Где твой брат?
8. Почему мы не идем сегодня на пляж?
9. Почему ты говоришь (*dius*), что в одной песете сто сантимов?
10. Кто живет на этом этаже?
11. В какой день пойдем в кино?
12. Этот человек (мужчина) старше твоего отца.
13. Сегодня мы не идем на пляж, потому что (*perquè*) сегодня воскресенье.

Упражнение 5. Укажите непроизносимые буквы в следующих словах:

aquest, dibuix, fer, venir, això, dimarts, amb, sant, molt, hem vist, arbre, comprendre, doncs, home, hospital.

Упражнение 6. Прочитайте и скажите, какие из подчеркнутых слов звучат одинаково и какие различно:

En Joan bercena assegut a la barana. — Жуан ползничает, сидя на перилах.

Mantenia el secret dient que no m'entenia. — Он (она) хранил(а) тайну и говорил(а), что не понимает меня.

Tenia diners i feia uns bons dinars. — У него (нее) были деньги, и он (она) устраивал(а) роскошные обеды.

Heu patit molt mentre el nen era petit. — Мы очень беспокоились, пока ребенок был маленький.

El gas metà és perillós i pot matar. — Газ метан опасен, им можно отравиться.

Aquest vi negre no és gaire bo; sembla vinagre. — Это красное вино не очень хорошее, оно похоже на уксус.

Cada dia es queda algú a vigilar l'avi. — Каждый день кто-нибудь остается присматривать за дедушкой.

En Peret és aquell que penja cartells en aquesta paret. — Это Перет развесивает плакаты на этой стене.

Sempre parla d'aquella perla que va trobar pel carter. — Он (она) всегда говорит о той жемчужине, которую нашел (нашла) на улице.

Упражнение 7. Выучите наизусть фразы из Упражнения 6.

Упражнение 8. Ответьте на вопросы, опираясь на фразы из Упражнения 6.

1. Com berena en Joan? 2. Com mantenia el secret el Carles? 3. Per què feia els bons dinars el pare de la Carme? 4. Quan heu patit (вы — 2-е л. мн. ч.) molt? 5. Per què dius que el gas metà és perillós? 6. Què sembla aquest vi negre? 7. Que es queda algú a vigilar l'avi? 8. Qui penja cartells en aquesta paret? 9. De què parla la noia? 10. On va trobar (нашел, нашла) aquella perla?

Упражнение 9. Переведите на каталанский:

1. Почему Жуан поздничаает, сидя на перилах? 2. Кто имел деньги и устраивал роскошные обеды? 3. Я не хочу (*no vull*) этого красного вина, оно как уксус. 4. Дедушка старый, поэтому (*per això*) в доме всегда кто-нибудь остается, чтобы присматривать за ним. 5. Этот врач хранил тайну, говоря, что не понимает меня. 6. Как зовут мальчика, который развесивает плакаты? 7. Почему ты говоришь, что этот газ опасен? — Потому что им можно отравиться. 8. Где развесивает плакаты твой брат? 9. Почему ты всегда говоришь об этой жемчужине, которую нашла (*vas trobar*) на улице?

Урок 5

§ 16. Имя существительное. Substantiu.

Имя существительное в каталанском языке имеет мужской и женский род и два числа: единственное и множественное.

Anna (ж. р.)	il·lusió (ж. р.)
Lluís (м. р.)	carrer (м. р.)
noi (м. р.)	café (м. р.)
noia (ж. р.)	carrí (ж. р.)

Существительные, обозначающие конкретные предметы, а также абстрактные понятия, могут быть как женского, так и мужского рода:

carrer (м. р.) — улица	tardor (ж. р) — осень
plaça (ж. р.) — площадь	il·lusió (ж. р.) — мечта
amor (м. р.) — любовь	dubte (м. р.) — сомнение

Когда имя существительное обозначает одушевленное лицо, родовая оппозиция в основном выражается противопоставлением окончаний **-о ↔ -а**. Для обозначения лица женского пола используются следующие показатели:

а) окончание **-а**, которое добавляется к форме мужского рода:

<i>masculi</i>	+	-а
noi	→	noia
fill	→	filla
doctor	→	doctora

Примечание: Иногда у некоторых существительных и прилагательных женского рода, образованных с помощью окончания **-а**, наблюдается модификация согласного:

p ⇒ ba	llop – lloba (волк – волчица)
t ⇒ da	nebot – neboda (племянник – племянница), ferit – ferida
c ⇒ ga	amic – amiga (друг – подруга), groc – groga (желтый – желтая)
f ⇒ va	serf – serva (раб – рабыня)
s ⇒ ssa	gos – gossa (кобель – сучка)
u ⇒ va	jueu – jueva (еврей – еврейка)
l ⇒ la	Marcel – Marcel·la (имя мужск. – имя женск.)

б) существительные, оканчивающиеся на безударные **-е, -о, -и** в мужском роде, образуют женский род с помощью окончания **-а**, которое прибавляется к основе существительного:

-e	alumne (ученик)	→ alumna
-o	monjo (монах)	→ monja
-u	Andreu (Андрей)	→ Andrea

в) некоторые существительные образуют женский род путем прибавления следующих окончаний к основе существительного мужского рода: **-na**, **-ina**, **-essa**.

-na	germà (брат)	→	germana
-ina	heroi (герой)	→	heroïna
-essa	abat (аббат)	→	abadessa

г) некоторые существительные имеют в женском роде особые окончания:

-or	→ -riu	actor	→ actriu
-òleg	→ -òloga	filòleg	→ filòloga

д) некоторые существительные имеют супплетивные основы в мужском и женском роде:

pare	→ mare
oncle	→ tia (дядя — тетя)
amo	→ mestressa (хозяин — хозяйка)
gendre	→ nora (jove) (зять — невестка)

е) названия некоторых животных, имеющие одну форму для мужского и женского рода, различаются с помощью слов **mascle** (*самец*) и **femella** (*самка*), которые добавляются к названию животного:

el rossinyol mascle	— соловей (самец)
el rossinyol femella	— соловей (самка)

Для различения пола животных иногда используются супплетивные формы: *bou* — *vaca*; *cavall* — *egua*.

Упражнение 1. Образуйте женский род следующих существительных:

hereu (наследник), vidu (вдовец), comte (граф), sociòleg, marquès, actor, cosí, català, castellà, amo, oncle, nebot, néta, llop, heroi, rus, professor, jueu, alumne, monjo.

§ 17. Порядок слов в повествовательных, вопросительных и отрицательных предложениях

В каталанском языке в повествовательном предложении на первом месте обычно стоит подлежащее, на втором — сказуемое.

El teu pis és bonic. — Твоя квартира красивая.

La Natàlia vol aprendre català. — Наталья хочет выучить каталанский.

В предложениях типа: *Это красивый город* и т. д., указательное местоимение обычно не употребляется, и предложение начинается со сказуемого:

És un pis molt bonic. — Это очень красивая квартира.

В вопросительных предложениях без вопросительного слова порядок слов более свободный, чем в аналогичных предложениях в испанском языке, и на первом месте может стоять как сказуемое, так и подлежащее:

És vell aquest cavall?
o
Aquest cavall és vell?

Эта лошадь старая?

В вопросительных предложениях с **que** и с вопросительными словами сказуемое всегда следует за **que** или за вопросительным словом:

Que hi ha algú a casa? — Есть ли кто-нибудь в доме?
Què diu la Maria? — Что говорит Мария?
Per què ho diu? — Почему (она) это говорит?

В отрицательном предложении употребляется двойное отрижение: отрицательная частица **no** (нет) и отрижение **no** (не) перед сказуемым:

Anirem a la vinya? — Пойдем на виноградник?
No, no hi anirem. — Нет, не пойдем (туда — hi).

Упражнение 2. Прочитайте. Переделайте повествовательные предложения в вопросительные с вопросительными словами и без них:

S'ha menjat mig pa. — Он (она) съел(а) половину хлеба.

Aquest cavall és vell. — Эта лошадь старая.

Jo vaig venir el mes de maig. — Я приехал в мае месяце.

És una ciutat molt tranquil·la. — Это очень спокойный город.

Hem vist una pel·lícula molt interessant. — Ты видели очень интересный фильм.

Anirem a la vinya. — Пойдем на виноградник.

No vull que vinguis. — Я не хочу, чтобы ты приходил.

És la casa més vella del poble. — Это самый старый дом в деревне.

Això val dues centes pessetes. — Это стоит двести песет.

Al meu jardí hi ha moltes roses. — В моем саду много роз (hi ha — имеется, есть).

Deixa que jugui una estona. — Позволь (сму, сй) поиграть немного.

Agafarem un taxi. — Возьмем такси.

Posa't això a la butxaca. — Положи это к себе в карман.

Poseu-me un altre exemple. — Приведи мне еще один (другой) пример.

Això és molt senzill. — Это очень просто.

Va escriure un zero. — Он (она) написал(а) нуль.

Упражнение 3. Выучите наизусть фразы из Упражнения 2.

Упражнение 4. Преобразуйте фразы из Упражнения 2 в отрицательные.

Упражнение 5. Переведите, используя лексику Упражнения 2:

1. Сколько стоит эта жемчужина? 2. Девочка написала нуль.
3. Почему ты говоришь, что это очень просто? 4. Дедушка старый, поэтому мы поедем на машине.
5. Я хочу, чтобы ты приехал, потому что это очень спокойный город.
6. Сегодня воскресенье, и мы пойдем на виноградник.
7. Мой дядя живет в самом старом доме деревни.
8. В каком месяце ты приехал в город?
9. Кто съел половину хлеба?
10. Положи это в карман, если (si) хочешь поиграть немножко.
11. Полдник Карлеса стоит двести песет.
12. Мы видели этот фильм сегодня вечером (aquesta tarda).

§ 18. Личные местоимения. Pronoms personals.

Личные местоимения в именительном падеже

Единственное число	Множественное число
jo — я	nosaltres — мы
tu — ты	vosaltres — вы
ell — он	ells — они (м. р.)
ella — она	elles — они (ж. р.)
vostè — Вы (вежливая форма)	vostès — Вы (вежливая форма)

Местоимения **jo**, **tu**, **vostè**, **vostès**, **nosaltres**, **vosaltres** имеют одинаковую форму для мужского и женского рода.

Местоимения **vostè**, **vostès** служат для выражения вежливого обращения к собеседнику и употребляются соответственно с глаголом в 3-ем л. ед. и мн. ч. Местоимения **vós** также может употребляться для выражения вежливого обращения, но с глаголом во 2-ом л. мн. ч., однако его употребление в современном языке ограничено, в отличие от старокаталанского языка.

Местоимения **tu** и **vosaltres** служат для обращения к другу, друзьям, близким.

Примечание: В каталанском языке, однако, обращение на **tu** и **vosaltres** даже к малознакомым людям того же возраста гораздо более распространено, чем обращение на **vostè** и **vostès**.

В сочетании с предлогами **a**, **amb**, **de**, **en**, **per**, **contra**, **entre** (между), **sense** (без), **envers** (к; по отношению) вместо местоимения **jo** употребляется местоимение **mi**:

M'ho diu a mi. — Говорит это мне.

Van amb mi. — Идут со мной.

Parlen de mi. — Говорят обо мне.

Els pares pensaran en mi. — Родители будут думать обо мне.

Tot va contra mi. — Всё против меня.

Què farieu sense mi? — Что бы вы делали без меня?

Примечание: Однако, когда эти же предлоги употребляются с несколькими местоимениями (с двумя и более), одним из которых является местоимение 1-го л. ед. ч., то употребляется *jo*: Entre jo i tu. — Между мной и тобой. Contra jo, tu i ell. — Против меня, тебя и него.

§ 19. Глагол. Verb.

Все каталанские глаголы, в зависимости от их окончания в инфинитиве, делятся на три спряжения.

Глаголы с окончанием на:

-ar (*menjar*) — I спряжение

-er, -re (*témer, perdre*) — II спряжение

-ir (*dormir, servir*) — III спряжение

Примечание: Глагол *dur* (носить) и производные от него относятся ко II спряжению.

По типу спряжения глаголы подразделяются на:

- Правильные или регулярные. Они спрятываются по типовой схеме.
- Неправильные, отклоняющиеся от типового спряжения.¹

§ 20. Настоящее время изъявительного наклонения

Present d'indicatiu

Местоимения	I спряжение <i>menjar – есть</i>	II спряжение <i>témer – бояться</i> <i>perdre – терять</i>		III спряжение <i>servir – служить</i> <i>dormir – спать</i>	
jo	ménjo	temo	perdo	serveixo	dormo
tu	menges	tems	perds	serveixes	dorms
ell, ella, vostè	menja	tem	perd	serveix	dorm
nosaltres	mengem	temem	perdem	servim	dormim
vosaltres	mengeu	temeu	perdeu	serviu	dormiu
ells, elles, vostès	mengen	temen	perden	serveixen	dormen

¹ Список наиболее употребительных отклоняющихся глаголов приводится в конце учебника.

В устной речи личные местоимения в функции подлежащего, как правило, опускаются:

- Que menja, el Jordi?
- Sí, menja.

Личные местоимение употребляются с глаголами в случае противопоставления одного лица другому:

Tu treballeres i jo no faig res.

Упражнение 6. Проспрягайте данные глаголы и выучите их наизусть:

mirar el llibre (просматривать книгу), parlar amb el professor (говорить с преподавателем), menjar pa amb tomaquet (есть хлеб с настрытым помидором), llegir revistes (читать журналы), dormir set hores (спать семь часов), servir les postres (подать десерт), perdre el temps (терять время).

TEXT

El Miquel és un nen de set anys. Té pares i dos germans. El germà gran es diu Toni i treballa de cambrer. Treballa cada dia i torna a casa molt cansat. La germana, que es diu Joana, és més gran que el Miquel. Aquesta tardor farà disset anys, és alumna d'un institut. Mentre el pare parla amb la mare el germà gran mira un llibre i la Joana llegeix revistes de moda. El Miquel no vol perdre el temps (perquè és l'hora de dinar) i comença a menjar pa amb tomàquet. Quan els pares se n'adonen el nen ja s'ha menjat mig pa.

Vocabulari

es diu *его (ее)* зовут
té имеет, 3 л. ед. ч.
treballar работать
cada dia каждый день
tornar возвращаться
cansat уставший

tardor *f* осень
farà 17 anys исполнится 17 лет
no vol не хочет
l'hora de dinar время обедать
se n'adonen понимают, догадываются
ся, отдают себе отчет

Упражнение 7. Ответьте на вопросы по тексту:

1. Com es diu el nen i quants anys té? 2. Quants germans té el Miquel? 3. Com es diu el germà gran i de què treballa? 4. Treballa cada dia el germà del Miquel? Treballa molt? 5. Per què torna a casa cansat?
6. On estudia la germana del Miquel? 7. Es una bona alumna? Es a dir (то есть), li agrada d'estudiar? 8. Què fan la Joana i el Toni mentre els pares parlen entre ells? 9. Per què s'ha menjat mig pa el Miquel? 10. Quan s'adonen els pares de que el nen ja s'ha menjat quasi (почти) tot el pa?

Упражнение 8. Переведите на каталанский:

Девочку зовут Нурия; маму зовут Эулалия; отца зовут Пере; дедушку зовут Габриэл; бабушку зовут Кристина. Как зовут преподавателя? Сколько ей (ему) лет? Сколько у него (нее) братьев? Старший брат не работает; сестра работает в школе; каждый день возвращаюсь; ты возвращаешься уставший; исполнится (ему, ей) 7 лет. Когда ему исполнится 5? Пока читаем; пока вы обедаете; теряешь время; каждый день теряем время; они смотрят модные журналы; начинают есть хлеб с помидором; они отдают себе отчет; полхлеба.

Упражнение 9. Ответьте на вопросы, обращая внимание на интонацию вопросительного и повествовательного предложений:

1. Treballeres o estudes?
2. Estudes la filologia o les matemàtiques?
3. Treballen de cambrer o de metge?
4. El nen farà set o disset anys?
5. La germana mira la revista de moda o la llegeix?
6. El nen parla amb els pares o menja pa amb tomàquet?
7. S'adonen els pares de que el Miquel s'ha menjat mig pa o no se n'adonen?

Упражнение 10. Переведите на каталанский следующие предложения:

1. Моего младшего брата зовут Элади. Ему семь лет. 2. Моего старшего брата зовут Пэп, он работает официантом в одном ресторане недалеко (*no lluny de*) от дома. 3. Мой брат Пэп работает много и возвращается домой поздно. 4. Сегодня воскресенье, и мы с Пэпом и Элади пойдем на пляж. 5. Пока родители разговаривают на кухне, Элади играет на балконе, Пэп читает газету, а моя сестра Джемма смотрит журнал мод. 6. Мой дядя Рамон врач. Он работает в больнице, а его жена, тетя Мария Роза, — учительница музыки. 7. Город, в котором мы живем, маленький и спокойный. Центральная площадь города называется Площадью Святой Марии. Это очень красивая площадь, и там всегда много народа, в особенности (*sobre tot*) в праздники.

Урок 6

§ 21. Безличная конструкция *hi ha*. Construcció impersonal *hi ha*.

В конструкции с безличной формой *hi ha* — имеется, находится, стоит, лежит (о предмете и о лице) — на первом месте обычно стоит обстоятельство места, на втором — *hi ha*, а на третьем — существительное-дополнение.

A la ciutat *hi ha* molts museus.

Que *hi ha* potser alguna cosa més? — Есть, может быть, еще что-нибудь?

Quanta gent *hi ha* avui a la plaça, mare meva! — Сколько людей сегодня на площади, бож мой!

Примечание: В предложениях с *hi ha* существительное, в отличие от испанского языка, может употребляться как с определенным, так и с неопределенным артиклем.

Упражнение 1. Переведите данные вопросительные предложения и ответьте на вопросы:

Quants alumnes *hi ha* a classe?

Que *hi ha* moltes roses al teu jardí?

Hi ha algú al menjador?

Hi ha alguna cosa interessant en aquesta revista?

Què *hi ha* en aquest sobre a més d'aquesta carta?

Hi ha algú per aquí?

Упражнение 2. Переведите:

В Барселоне много музеев.

На бульваре Рамбла находится театр Лисеу.

В моем саду много роз.

Кто-то сидит на перилах.

В конверте лежат два (dues) письма и фотография (la fotografia) моей сестры.

Есть здесь кто-нибудь? — Да, бабушка и мама разговаривают на кухне.

Сколько книг в твоем портфеле?

Что еще есть в твоем портфеле?

Maneres de dir:

— Que *hi ha* (*hi és*) el Josep? ... Дома Жуゼп?

— Ho sento, però no *hi és*, vindrà d'aquí a mitja hora. — Сожалею, но его сейчас нет, придет через полчаса.

Формулы приветствия и прощания:

Hola! Bon dia! Bona tarda! Bona nit! — Привет! Добрый день! Добрый вечер!

A revoreu! Fins després. Fins ara. Fins una altra. Fins demà. — До свидания! Пока! До завтра!

Adéu! Adéu-siau! — Пока! (Прощай! Прощайте!) Всего хорошего! (С богом!)

Ho sento. — Сожалею.

Que vagí bé. Que ho passí bé. — Всего хорошего!

De part de qui, si us plau (sisplau)? — Кто спрашивает? (обращение по телефону)

DIÀLEG

F.: **Hola, bon dia! Que hi ha el Joan (per) aquí?**

M.: **Hola! Ho sento, però no hi és. Vindrà més tard, d'aquí a dues hores. De part de qui, si us plau (sisplau)?**

F.: **Jo sóc el Fèlix. Voldria parlar amb el Joan i quedar una hora per aquesta tarda. Com té ell aquesta tarda? Que té algun compromís?**

M.: **Que jo sàpiga, res d'especial.**

F.: **Molt bé. Doncs, li trucaré d'aquí a dues hores. Moltes gràcies i fins una altra.**

M.: **De res. Adéu-siau.**

Vocabulari

vindrà més tard придет позже
d'aquí a dues hores через два часа
voldria хотел бы (я, он, она)
quedar una hora договориться на
определенный час
té algun compromís? он занят? у него есть какие-нибудь дела?

que jo sàpiga, res especial насколько-ко я знаю, ничего особенного
li trucaré позвоню ему (ей)
de res не за что
si us plau пожалуйста

Упражнение 3. Выучите диалог наизусть.

Упражнение 4. Прочитайте, обращая внимание на произношение и интонацию. Переведите на русский:

Voldria agafar el taxi, estic molt cansat.

D'aquí a dues hores em trucarà l'Antoni i quedarem una hora per aquesta tarda.

Avui el pare està ocupat, té un compromís.

Que jo sàpiga, al jardí no hi ha ningú.

Voldria trucar-li demà.

Bona nit! Passi-ho bé.

Упражнение 5. Переведите на каталанский:

1. Оскар, почему ты ничего не ешь? 2. Отец дома? Нет? А когда он придет? Время обедать. 3. С кем бы вы хотели поговорить? 4. Мой старший брат сегодня занят. У него дела. 5. Через два часа пойдем на площадь. Сегодня там много людей, так как сегодня воскресенье и праздник. 6. Кто звонит? Кто говорит? 7. Мама придет позже. Она в больнице. 8. До свидания, всего вам хорошего.

**§ 22. Спряжение глаголов voler, dir, ser / ésser
в настоящем времени**

Voler — хотеть	Dir — сказать	Ser / Ésser — быть
vull	dic	sóc
vols	dius	cts
vol	diu	és
volem	diem	som
voleu	dieu	sou
volen	diuen	són

Упражнение 6. Скажите по-каталански:

я хочу, он есть, мы говорим, ты хочешь, вы есть, ты говоришь, они есть, мы хотим, он не говорит, они ничего не хотят, ты ничего не говоришь, они говорят.

Упражнение 7. Прочитайте и переведите следующие предложения:

1. Vols venir amb mi?
2. Per què ho dius?
3. Dic que avui té un compromís.
4. Per què no voleu quedar el dia i l'hora?
5. Sempre diem *Bon dia*.
6. Volem llegir en català.
7. No som d'aquí, som estrangers.
8. — Què dius? — No et sento (сплыну).
9. Vull beure aquest vi, sembla bo.
10. De quina universitat són aquestes noies.
11. — Volen alguna cosa més? — No, gràcies.
12. — Que ets català, tu? — No, jo sóc rus, la meva dona és catalana. (— No, jo sóc rus, però la meva dona sí que és catalana).

Упражнение 8. Заполните пропуски подходящей по смыслу лексикой:

1. No vull venir amb tu perquè
2. Ho dic perquè
3. Com que el meu germà gran té un compromís aquesta tarda
4. Dieu *bon dia* quan ... ?
5. No et sento gens perquè
6. Aquest vi no és bo
7. Per què menges ... ?
8. ... aquesta perla?

9. Ho sento, però
10. D'aquí a dues hores
11. Voldria
12. Els pares patien quan
13. Fa bons dinars perquè

Maneres de dir:

Països d'Europa

País	Habitant	Capital
Albània	albanès, -esa, -esos, -eses	Tirana
Alemanya	alemany, -a, -s, -es	Berlin
Andorra	andorrà, -na, -ns, -nes	Andorra la Vella
Àustria	austriac, -a, -s, -es, (-ques)	Viena
Bèlgica	belga, -s	Brussel·les
Bielorússia	bielorús, -sa, -sos, -ses	Minsk
Dinamarca	danès, -esa, -os, -es	Copenhaguen
Eslòvàquia	eslovac, -a, -s, -es (-ques)	Bratislava
Espanya	espanyol, -a, -s, -es	Madrid
Estònia	estonià, -ana, -ns, -nes	Tallin
Finlàndia	finès, -esa, -os, -es	Hèlsinki
França	francès, -esa, -os, -es	París
Grècia	grec, -ga, -s, -es (-ques)	Atenes
Hongria	hongarès, -esa, -os, -es	Budapest
Irlanda	irlandès, -esa, -os, -es	Dublin
Íslàndia	ísländès, -esa, -os, -es	Reykjavík
Itàlia	italià, -ana, -ns, -nes	Roma
Letònia	letó, -ona, -ns, -nes	Riga
Lituània	lituà, -ana, -ns, -nes	Vilnius
Luxemburg	luxemburgués, -esa, -esos, -eses	Luxemburg
Macedònia	macedoni, -a, -s, -es	Scopje
Malta	maltès, -esa, -esos, -eses	La Valette
Moldàvia	moldau, -ava, -s, -aves	Chișinău
Mònaco	monegasc, -a, -s, -es (-ques)	Mònaco
Països Baixos	holandès, -esa, -os, -es	Àmsterdam
Pòlnia	polonès, -esa, -os, -es	Varsòvia
Portugal	portuguès, -esa, -os, -es	Lisboa
Regne Unit	britànic, -a; anglès, -esa, -os, -es	Londres
República Txeca	txec, -a, -s, -es	Praga
Romania	romanès, -esa, -os, -es	Bucarest
Rússia	rus, -sa, -sos, -ses	Moscou
Suecia	suec, -a, -s, -es	Estocolm
Suisa	suís, -issa, -os, -es	Berna
Turquia	turc, -a, -s, -es	Ankara
Ucraïna	ucrainès, -esa, -os, -es	Kíiv
Vaticà	—	—
Iugoslàvia	iugoslau, -ava, -s, -aves	Belgrad

Comarques de Catalunya i llurs capitals

Comarques	Capitals
Alt Camp	Valls
Alt Empordà	Figueres
Alt Penedès	Vilafranca del Penedès
Alt Urgell	La Seu d'Urgell
Anoia	Igualada
Bages	Manresa
Baix Camp	Reus
Baix Ebre	Tortosa
Baix Empordà	la Bisbal d'Empordà
Baix Llobregat	Sant Feliu de Llobregat
Baix Penedès	el Vendrell
Barcelonès	Barcelona
Berguedà	Berga
Cerdanya	Puigcerdà
Conca de Barberà	Montblanc
Garraf	Vilanova i la Geltrú
Garrigues	les Borges Blanques
Garrotxa	Olot
Gironés	Girona
Maresme	Mataró
Montsià	Amposta
Noguera	Balaguer
Osona	Vic
Pallars Jussià	Tremp
Pallars Sobirà	Sort
Pla d'Estany	Banyoles
Pla d'Urgell	Mollerussa
Priorat	Falset
Ribera d'Ebre	Móra d'Ebre
Ripollés	Ripoll
Segarra	Cervera
Segrià	Lleida
Selva	Santa Coloma de Cerví
Solsonés	Solsona
Tarragonès	Tarragona
Terra Alta	Gandesa
Urgell	Tàrrega
Vall d'Aran	Viella (Vielha)
Vallès Occidental	Terrassa
Vallès Oriental	Granollers

Punts cardinals

Nord <i>m</i> (<i>septentrional</i>) север (северный)	Nord-est <i>m</i> северо-восток
Sud <i>m</i> (<i>meridional</i>) юг (южный)	Nord-oest <i>m</i> северо-запад
Est <i>m</i> (<i>oriental</i>) восток (восточный)	Sud-est <i>m</i> юго-восток
Oest <i>m</i> (<i>occidental</i>) запад (западный)	Sud-oest <i>m</i> юго-запад

Maneres de dir:

Al nord — на севере

Al nord de — на севере от ...

Practiqueu:

Образуйте по модели, приведенной выше, все возможные сочетания с названиями частей света.

* * *

Mar Mediterrani, el Mediterrani Средиземное море

Mar Cantàbric, el Cantàbric Бискайский залив (Кантабрия)

Oceà Atlàctic, l'Atlàctic Атлантический океан

Pirineu (Pirineus), el Pirineu Пиренейские горы

Montserrat гора Монсеррат

el Llobregat река Льобрегат (Барселона)

el Canigó рска Каниго

Урок 7

Упражнение 1. Прочитайте следующие слова, обращая внимание на произношение звуков и непроизносимых букв. Назовите по буквам слова:

a) aquest, aquesta, aquests, aquestes, hora, molt, parlant, parlar, despatx, senyor, gent, content, contenta, aquell, mateix, vora, dilluns, dimarts, dissabte, dimecres, diumenge, divendres, dijous, febrer, gener, maig, juny, juliol, agost, desembre, març, catorze, quinze, cinc, onze, dotze, setze, disset, vint, migdia, a partir, vaig, tinc, faig, aquí, allí, sud, nord, nord-oest, nord-est, sud-oest, sud-est.

b) aquest noi, aquest any, aquests dibuixos, molta gent, a l' hora fixa, està parlant amb, en aquest despatx, estem contents, aquell senyor, aquell dissabte, a l' agost, als catorze anys, vaig al teatre, a les onze tinc, faig cinc frases, al maig cada dia un raig, el gener és fred, a partir de les deu, aquí hi ha, allí no hi ha res.

Упражнение 2. Прочитайте и переведите на русский:

1. Catalunya es troba a l'est de la Península Ibèrica. 2. Catalunya ocupa la part est de la Península Ibèrica. 3. La capital de Catalunya és Barcelona i es troba en el centre del país. 4. Les platges de la Costa Brava s'estenen del nord al sud i atreuen turistes de diferents països. 5. Els Pirineus s'aixequen al nord i separen Catalunya de França. 6. El Mediterrani banya les costes del país del nord al sud. 7. Figueres es troba al nord-est de Catalunya. 8. La zona sud-est de Catalunya és famosa per les seves vinyes. Aquí es produueixen els millors vins i caves del país. 9. La Diagonal és el carrer més llarg de la ciutat i la divideix en dues parts: la part sud-est i la part nord-oest. 10. Les Illes Balears es troben a l'est, i les seves platges es consideren les millors per la temperatura de l'aigua.

§ 23. Указательные местоимения.

Pronoms demostratius.

Указательные местоимения в предложении могут употребляться как местоимения-существительные и как местоимения-прилагательные.

В каталанском языке существует три формы указательных местоимений:

1.

aquest — этот

aquesta — эта

aquests — эти (м. р.)

aquestes — эти (ж. р.)

} указывает на то, что лицо или предмет находится рядом с говорящим

).

aquell — тот
aquella — та
aquells — те (м. р.)
aquel·les — те (ж. р.)

} указывает на то, что лицо или предмет находится далеко и от говорящего, и от слушающего

Примечание: Указательные местоимения *aqueix*, *aqueixa*, *aqueixos*, *aqueixes* (*этот*, *эта*, *эти*) практически не употребляются.

Выбор местоимения зависит не только от местоположения предмета по отношению к говорящему, но и от временного факто-ра. Так, когда речь идет о действиях, совершенных в прошлом, то вместо русского *этот* (*эта*, ...) употребляется *aquell*:

Aquell dia fou un dels més moguts. — Этот день был одним из са-мых суетных (насыщенных, волнительных).

Указательные местоимения-прилагательные стоят обычно пе-ред существительным, согласуются с ним в роде и числе и употреб-ляются без артикля:

M'encanta aquest país. — Мне очень нравится эта страна.

Aquell vell ja no serveix per res. — Этот старик уже ни для чего не годен.

Указательные местоимения-существительные употребляются само-стоятельно в отличие от указательных местоимений-прилагательных:

Aquesta és la meva filla Mireia. — Это — моя дочь Мирейя.

3.

Указательные местоимения среднего рода *això* — это, *allò* — то употребляются всегда самостоятельно:

Què és això? — Что это?

Què és allò? — Что то?

Això que dius és impossible. — То, что ты говоришь, невозможно.

Allò que fas no m'agrada. — То, что ты делаешь, мне не нравится.

Упражнение 3. Прочитайте и переведите диалог. Обратите внимание на употребление указательных местоимений:

Sr. Arribau: *Escolta'm, Núria, qui és aquest senyor i què vol?*

Núria: *Quin senyor? Aquell vora la finestra?*

Sr. Arribau: *Sí, aquest que està parlant amb el Josep.*

Núria: *És l'oncle del Lluís, el nostre empleat. Vol parlar amb vostè sobre el seu nebot.*

Sr. Arribau: *Quin Lluís? Aquest que treballa al despatx del Josep?*

Núria: *Això mateix.*

Sr. Arribau: *Doncs, és un noi molt intel·ligent, i el Josep i jo n'estem molt contents. Senyor Arnau, passi, si us plau, al meu despatx. Allí podem parlar més tranquil·lament. Aquí hi ha molta gent. Perdoni, ja sap vostè... a aquesta hora...*

Vocabulari

escolta'mi послушай меня	això mateix именно
vora рядом, возле	n'estem molt contents мы им очень до-
està parlant разговаривает (в дан-	вольны (ен, п' = d'ell, d'ella)
ный момент)	passi проходите
empleat служащий	perdoni извините
nebot племянник	ja sap vostè вы же знаете
despatx кабинет, зд. офис, кон-	а aquesta hora в это время, в этот
тора	час

Упражнение 4. Выучите наизусть диалог из Упражнения 3.

Упражнение 5. Переведите:

a) Aquest metge. Amb qui està parlant? Vora la porta. Aquesta noia. El nebot és empleat. No vull parlar amb ell. Aquest treballa molt. Ets massa intel·ligent. No vol res. Ho sento, però hi ha molta gent. N'estem molt contents, del seu nebot. Vols passar al meu despatx? Aquest vi és bo. Aquesta noia voldria trucar-te. Que jo sàpiga, és impossible. Aquesta tarda estem ocupats.

б) Это невозможно сегодня вечером. Почему звонишь мне? Кто тот господин? В офисе много народу. Эта девочка очень умная. Сожалею, но не хочу говорить с этими людьми. Пройдите в кабинет, пожалуйста. Я служащий; сожалею, но этого врача сейчас нет. Мы довольны им. Кто та сеньора у окна? Почему ты говоришь, что моего племянника нет в городе? а где он? Я позвоню ему через два часа.

Maneres de dir:

ELS DIES DE LA SETMANA:

dilluns	— понедельник
dimarts	— вторник
dimecres	— среда
dijous	— четверг
divendres	— пятница
dissabte	— суббота
diumenge	— воскресенье

Practiqueu:

Li trucaré dijous.

Treballem cinc dies a la setmana, menys dissabte i diumenge.

El dijous és el dia més mogut perquè hi ha molts clients.

Quins dies són cap de setmana? Aquests que no treballcs?

ELS MESOS DE L'ANY:

Mesos	Calendari del pagès	
gener	Aigua de Gener, omple botes i graner.	В январе водой бывают полнеоньки амбары и бочоночки.
febrer	De tard o de primer, Carnestoltes pel Febrer.	Не избежать, как ни крути, масленицы в феврале.
març	Quan al Març trona, l'ametlla és bona.	Миндаль хороший поспевает, когда гром в марте бывает.
abril	A l'Abril, cada gota val mil.	В апреле каждая капля на тысячу тянет.
maig	Pel Maig cada dia un raig.	Дождичек в мае каждый день поливает.
juny	De prop o de lluny Còrpus al Juny.	Июня ждет и стар и млад, веселью в праздник каждый рад.
juliol	Al juliol, la falç al coll.	В июле серп держи наготове.
agost	Cada cosa el seu temps com les figues a l'Agost.	Каждому фрукту время бывает, инжир же в августе поспевает.
setembre	El Setembre s'enduu els ponts o eixuga les fonts.	В сентябре не редки ливни и ветры.
octubre	Quan l'Octubre està finit mor la mosca i el mosquit.	Не до плясок в октябре резвой летней мошке.
novembre	Novembre humit, es faràs ric.	Ноябрьское ненастье принесет состояние.
desembre	Qui el Desembre acabarà l'any nou veurà.	Кто декабрь переживет, тот и в Новый год шагнет.

Упражнение 6. Переведите:

a) 1. Hi ha set dies a la setmana. 2. Dos dies a la setmana, és a dir, dissabte i diumenge no treballo. 3. Dimecres començo a traduir aquesta novel·la de Mercè Rodoreda. 4. El 25 de desembre és Nadal. M'agrada molt aquesta festa. 5. De dilluns a divendres no paro, és a dir, que tinc molta feina. 6. El meu aniversari és el 3 de setembre. 7. Tinc vacances el juliol i l'agost. 8. Diumenge volem anar a un concert de música. 9. Anirem a la platja el mes de juliol i hi passarem tot el mes.

b) 1. Сколько месяцев в году? 2. Я сожалею, но не позвоню ему в пятницу. В пятницу я очень занят. 3. Тебе нравятся рождественские праздники? 4. Когда вы празднуете масленицу? 5. В каком месяце идет больше всего дождей? 6. Пятница — это самый любимый мой день, потому что заканчиваю работу рано. 7. У тебя каникулы в июне или в августе? 8. Говорят, что в октябре мошке не до плясок. 9. Откуда это вино?

El ball de la civada *(popular catalana)*

El ball de la civada
jo us el cantaré.
El ball de la civada
jo us el cantaré.

El pare quan la liaurava
feia així, feia així,
se'n dava un truc al pit
i se'n girava així.

Treballem, treballem,
que la civada, que la civada,
treballem, treballem,
que la civada guanyarem.

El pare quan la sembrava...
El pare quan la segava...
El pare quan la batia...
El pare quan la molia...
El pare quan la menjava...

Vocabulari

ball de la civada танец ячменя
cantaré спою
liaurava (llaurar) пахал
feia (fer) делал
se'n dava un truc al pit бил себя в грудь
se'n girava вертелся

treballem за работу (зд.)
guanyarem (guanyar) выиграем, заработаем, получим
sembrava (sembrar) сеял
batia (batre) колотил
molia (moldre) молол
menjava (menjar) ел

Урок 8

Llegiu i apreneu de memòria:

La teva mare broda en el carrer de l'Om.	Мама твоя вышивает В доме на улице Ом.	Вышивает мама в доме своем.
La teva mare broda, broda claror.	Мама твоя вышивает Ясным лучом.	Вышивает мама хрупкий узор.
La teva mare canta una cançó, la vella història trista d'un gran amor.	Мама твоя напевает Так, ни о чем. Старую песню печальную, Песню о нем.	Соткала историю о любви большой и пропела песню о любви былой.
La pluja li contava la teva mort, la pluja li contava com has mort sol.	А дождь ей отвечает: В земле он спит. А дождь ей отвечает, Что он забыт.	Над могилой сына хмурый дождь с утра, стекают, соревнуясь, капля и слеза.
Albes de fred agrisen tot el record.	Зимние зори уносят Память о нем.	Пасмурное утро память замела,
La teva mare plora en el carrer de l'Om.	Мама твоя вышивает В доме на улице Ом.	узор, что ты соткала, капля унесла.

Salvador Espriu
(1913–1985)

Перевод Г. Мостового

Перевод И. Бигава

§ 24. Numerals cardinals

1 u, un, una	6 sis	11 onze	16 setze
2 dos, dues	7 set	12 dotze	17 disset
3 tres	8 vuit	13 tretze	18 divuit
4 quatre	9 nou	14 catorze	19 dinou
5 cinc	10 deu	15 quinze	20 vint

Practiqueu:

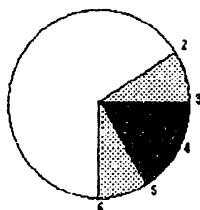
5, 11, 6, 10, 18, 2, 9, 15, 1, 12, 14, 7, 13, 20, 8, 6, 17, 4, 19, 16, 12, 7, 8, 11, 9, 8, 5, 15, 20, 14, 3, 10.

Digueu: Quants són...?

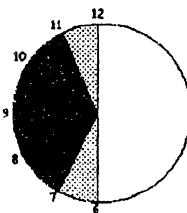
Exemple: $2 + 3 = 5$ (dos i tres són (fan) cinc)
 $20 - 5 = 15$ (vint menys cinc són quinze)

$3 + 4 =$	$14 + 4 =$	$17 + 3 =$	$19 - 14 =$	$17 - 16 =$
$11 + 1 =$	$12 + 5 =$	$3 + 5 =$	$10 - 1 =$	$12 - 9 =$
$16 + 3 =$	$5 + 5 =$	$19 - 1 =$	$8 - 4 =$	$9 - 2 =$
$18 + 2 =$	$12 + 7 =$	$3 - 2 =$	$14 - 0 =$	$20 - 13 =$
$7 + 9 =$	$8 + 8 =$	$18 - 8 =$	$9 - 5 =$	

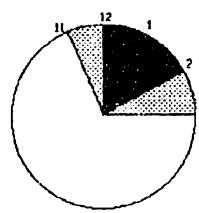
El rellotge assenyala...

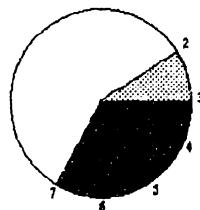
A partir de les 3 fins
a les 5 és la matinada

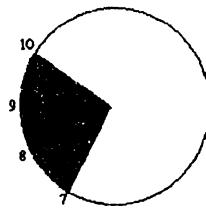
A partir de les 7 fins
a les 11 és el matí

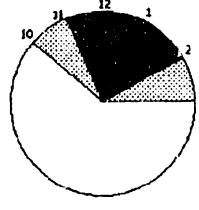
A partir de les 12 fins
a les 2 o a les 3 és el
migdia

A partir de les 3 fins
a les 7 és la tarda

A partir de les 7 fins
a les 10 és el vespre

A partir de les 11 a
fins a les 2 és la nit

Apreniu les paraules:

- la matinada (рассвет) — a la matinada (на рассвете)
- el matí (утро) — al matí (утром)
- el migdia (полдень) — al migdia (в полдень)
- la tarda (вечер) — a la tarda (вечером)
- el vespre (ночь) — al vespre (ночью)
- la nit (ночь) — a la nit (ночью)

§ 25. Отсутствие артикля при обращении

При обращении (*senyor, senyora, amic, amiga, tu, vostè*) артикль обычно не употребляется:

Hola, Montse, com va això? — Привет, Монтсе, как дела?

Bon dia, senyor Bover, quan ha arribat? — Здравствуйте, господин Бове, когда вы приехали?

I vostè, voldria dir alguna cosa? Per què? — А вы ничего не хотите сказать? Почему?

§ 26. Спряжение глаголов *anar*, *fer*, *poder*, *tenir* в настоящем времени

Anar — идти	Fer — делать	Poder — мочь	Tenir — иметь
vaig	faig	puc	tinc
vas	fas	pots	tens
va	fa	pot	té
anem	fem	podem	tenim
aneu	feu	podeu	teniu
van	fan	poden	tenen

Упражнение 1.

а) назовите лицо и число следующих глагольных форм:

vols, sóc, fa, anem, teniu, pots, va, puc, ets, dius, pot, tens, vaig, aneu, fan, podem, feu, té, diuen, van, volen, dieu.

б) переведите на каталанский:

хочу, идешь, есть (он), можешь, имеем, делаю, говорите, хотим, идете, могут, имеет, делают, хотите, идем, говоришь, говорю.

в) переведите на русский:

vaig al despatx, tinc dos dies lliures, què fas? anem a la plaça, podeu fer aquesta traducció? què voleu? puc parlar amb el metge? senyor, pot dir-me? fem allò que podem, qui és aquest?

г) переведите на каталанский:

Куда ты идешь? С кем вы идете в кино? Почему вы делаете это? Что ты хочешь? — Его нет дома. — А где он? У нас (есть) свободный вечер. Могу сказать тебе. Можешь прийти в полдень? Кто это у двери? Не хочу ничего делать. Когда вы идете на пляж? Почему вы не хотите пойти туда вечером? Хотите сделать это?

Упражнение 2. Ответьте на вопросы:

1. Quan esmorzeu al matí, a les 8 o a les 9?
2. Quan dincu, a la 1, a les 2, o a les 3?
3. Quan feu la migdiada, després o abans de dinar?
4. Quan acostumeu berenar, a les 5 o a les 6?
5. A quina hora sopeu al vespre?
6. Quan surt la lluna?
7. Quan surt el sol?

la sortida del sol
la posta del sol

Упражнение 3. Прочитайте, переведите и ответьте на вопросы:

1. A quina hora esmorzes? amb qui? amb algú o sol? T'agrada esmorzar de bon matí (d'hora)?
2. On dines normalment, a casa o en un restaurant? on el dinar és més barat? dines a les 2, perquè plegues a la 1? qui fa el dinar a casa teva?
3. Per què fas la migdiada? perquè hi estàs acostumat o perquè t'agrada? o perquè d'aquesta manera pots descansar abans de tornar a la feina?
4. El berenar és l'àpat que fan tots els nens? Per què no berenes, tu? Què prènen els nens per berener: un vas de llet? un iogurt? un cafè? un te?
5. Sopeu fort a casa teva? Per què no fas un sopar més lleuger? Per què sopeu tan tard, a casa vostra? Quants plats (блюда) menges per sopar?

Упражнение 4. Переведите на каталанский:

1. Мне нравится завтракать рано. Можно сказать, что я завтракаю в шесть, когда встает солнце. Естественно (*és natural*), что я завтракаю один, так как все еще спят.
2. Обычно я не обедаю дома, потому что в обеденный час я в университете, а университет находится далеко от дома. Между занятиями у нас есть полчаса, чтобы пообедать. Говорят, обед в университетском кафе дорогой (*sag*), но у меня нет другого выхода (*altre remei*). Я обедаю между 13 и 14.
3. Занятия на факультете заканчиваются в 4, поэтому я не могу прилечь после обеда. К тому же мне не нравится спать после обеда. Моя бабушка спит после обеда, потому что она старенькая и легко устает (*es cansa fàcilment*). Она отдыхает в течение часа, и, когда я возвращаюсь из университета, она уже довольна и счастлива (*ja està contenta i feliç*).
4. Я ужинаю в 9 вечера вместе со своей семьей. Ужин длится час (*durar*), иногда два. На ужин у нас обычно два блюда. Мама готовит ужин на кухне. Я предпочитаю (*m'estimo més, prefereixo*) легкий (*lleuger*) ужин. Моя маленькая сестра ужинает, когда солнце садится.

§ 27. Наречия места

Каталанское наречие *aquí* соответствует русскому *здесь, сюда*, а наречие *allí* — русскому *там, туда*.

Aquí la gent comenta molt el darrer esdeveniment. — Здесь люди живо комментируют последнее событие.

I tu, què fas aquí? — А ты что здесь делаешь?

Allí és impossible guanyar ni un duro. — Там невозможно заработать ни копейки.

Иногда вместо *allí* может употребляться синонимичное ему наречие *allà*:

Allà, a la vessant, es troben dos rius. — Там на склоне встречаются две реки.

Одна из функций многозначного местоимения *hi*¹ — быть в предложении:

1. обстоятельством места: *Demà vaig al mercat. Cada dia hi vaig? M'agrada anar-hi.*

2. компонентом безличной конструкции *haver-hi*: *Aquí sempre hi ha molta gent.*

Упражнение 5. Переведите на русский, обращая внимание на наречия места:

1. Aquí podem parlar tranquil·lament. 2. La vida allí sembla més còmoda i ben organitzada, però, no ho pensis (не думай), no es així. 3. Pots anar-hi sol o amb algú i passar-hi uns quants dies. 4. Aquí o allí és igual: aquí t'estimen (тебя любят) i allí també (также). 5. Aquí la gent diu: qui el desembre acabarà, l'Any nou veurà. 6. Senyor Alzina, el meu despatx és aquest. Pot vostè passar-hi. Ara vindré.

Упражнение 6. Прочитайте. Ответьте, выбрав для ответа один из предложенных вариантов. Постарайтесь произнести ответ по памяти:

1. — Pots dir-me, per què hi ha tanta gent aquí a aquesta hora? — És un lloc molt pintoresc. Aquí hi ha coses interessants. Pots beure sense pagar un casetó. L'ambient és molt agradable aquí.

2. — Per què penses que la vida allí és millor organitzada que no pas aquí? — Ho diu tothom. És un país molt civilitzat i amb una història molt rica. Ho demostren les lleis vigents.

3. — T'agradaria passar-hi uns quants dies? — Sí, perquè necessito descansar una mica i és un lloc molt tranquil. Sí, perquè les condicions allí són molt bones i els preus — fabulosos. No, perquè no m'agraden els llocs solitaris i abandonats. No, perquè són dies de festa i voldria estar amb la meva família a casa.

4. — Per què no vol passar al meu despatx, senyor? — Perquè hi ha algú esperant. Perquè necessito abans parlar amb el seu secretari. Perquè aquí hi ha més llum.

Упражнение 7. Переведите на каталанский:

1. Сеньор Арменгол, хочу сказать, что здесь мы можем поговорить более спокойно. Здесь нет никого, и, кроме того (а más), мой кабинет удобен для разговоров.

¹ Подробнее о значениях местоимения *hi* в Уроке 15 Основного курса.

2. Говорят, что жизнь в этой стране налажена, потому что это цивилизованная страна с богатейшей историей и культурой. Законы там защищают людей, и все они равны перед законом (*davant la llei*).

3. Мне бы не хотелось провести там праздники. Я привык быть с семьей в праздничные дни. А ты поедешь туда? Да, это действительно (*realment*) очень спокойное и уединенное место и жизнь там дешевле, чем в городе.

4. Есть кто-нибудь там, в моем кабинете? Фина, проводи господина Бругера туда. Там больше света, и, кроме того, у меня там несколько документов (*papers*), которые я хочу ему (*li*) показать (*ensenyar*).

Упражнение 8.

а) Прочитайте каталанские имена собственные, обращая внимание на произношение:

Eulàlia	Bruna	Lourdes	Eugènia	Lluïsa
Adelàida	Neus	Mireia	Lídia	Anna
Montse	Núria	Carme	Teresa	Júlia
Imma	Mercè	Cristina	Lola	Natàlia
Foix	Maria	Antònia	Gemma	Clàudia
Josep Maria	Ramon	Joan	Jaume	Pau
Antoni	Fèlix	Joaquim	Sebastià	Miquel
Pere	Jordi	Édgar	Lluís	Manel
Oriol	Xavier	Tomàs	Raimon	Èric
Carles	August	Claudi	Vicent	Salvador
Llach	Camp	Espriu	Pujol	Marc
Lluch	Palau	Llull	Veny	Eiximenis
Armengol	Brufau	Martorell	Roca-Pons	Rodoreda
Solà	Todoli	Calders	Prats	Caballer
Romeu	Mestres	Maragall	Massot	Sunyer

б) Прочтите названия стран и назовите их столицы:

França	Finlàndia	Rússia	Andorra	Suècia
Dinamarca	Àustria	Mònaco	Romania	Portugal
Irlanda	Hongria	Catalunya	Polònia	Alemanya
Bèlgica	Letònia	Mallorca	Turquia	Anglaterra
Estònia	Suïssa	Menorca	Holanda	Itàlia

в) Прочитайте названия столиц и укажите соответствующие им страны:

Dublin	Moscou	Barcelona	Londres	Varsòvia
Viena	Hèlsinki	Maó	Lisboa	Praga
Berlín	Atenes	Palma	Ankarà	Brussel·les
Berna	Copenhaguen	Bucarest	Belgrad	Tirana
Roma	Madrid	París	Estocolm	Amsterdam

Упражнение 9. Прочитайте, обращая внимание на интонацию повествовательных, вопросительных и отрицательных предложений:

1. Hola, bona tarda. Com va això? Com et dius? Què fas aquesta tarda? Tens algun compromís? 2. Ho sento però el Claudi no hi és. 3. Què dius ara! 4. Quina noia més maca! 5. M'agradaria parlar amb ell ara mateix. 6. Voldria anar a la platja amb vosaltres, però avui no puc, estic molt ocupada. 7. D'on ets? Ets d'aquí? 8. Qui és aquest senyor i què fa aquí? 9. Dilluns treballo fins a les set. 10. D'acord. Passi-ho bé, senyor Pla. 11. Que hi ha alguna cosa per a mi? 12. És per tu, Nicolau, vols venir? 13. M'estimo més els mesos d'estiu. 14. Em pots dir els noms dels mesos de l'any? 15. És fantàstic, això! 16. És increïble! 17. Són tan intel·ligents, aquests senyors!

Упражнение 10. Выучите наизусть стихотворение Есприу.

A la vora del mar. Tenia
una casa, el meu somni,
a la vora del mar.

На морском берегу
был мой дом — тихий сон,
на морском берегу.

Alta proa. Per lliures
camins d'aigua, l'esvelta
barca que jo manava.

На высокой волне
лодка птицей парила
над пучиной морской.

Els ulls sabien
tot el repòs i l'ordre,
d'una petita pàtria.

А глаза мои льнули
к родным берегам,
где у самой воды — тихий дом.

Com necessito
contar-te la basarda
que fa la pluja als vidres!
Avui cou nit de fosca
damunt la meva casa.

Ты послушай, послушай,
как страшно, когда
содрогаются стекла под ударами ливня.
Пала темная ночь
на мой дом.

Les roques negres
m'atrauen a naufragi.
Captiu del càntic,
el meu esforç inútil,
qui pot giar-me a l'alba?

С черных скал меня манит
коварная смерть.
Я у песни в плена —
у бесплодных усилий моих.
Кто мне скажет, где свет?

Ran de la mar tenia
una casa, un lent somni.

На морском берегу
был мой дом — тихий сон.

(Перевод М. Киени)

Упражнение 11. Разучите рождественскую каталанскую песню:

A vint-i-cinc de desembre

— Fum, fum, fum. —
ha nascut un minyonet
ros i blanquet.

Fill de la Verge Maria;
n'és nat en una establia.

— Fum, fum, fum. —

Aquí dalt de la muntanya,

— Fum, fum, fum. —
si n'hi ha dos pastorets
abrigadets
amb la pell i la samarra,
mengen ous i botifarri.
— Fum, fum, fum. —

Qui'n dirà més gran mentida

— Fum, fum, fum. —

Ja'n respon el majoral,
amb gran cabal:

— Jo'n faré deu mil camades
amb un salt totes plegades. —

— Fum, fum, fum. —

A vint-i-cinc de desembre,

— Fum, fum, fum. —

és el dia de Nadal
molt principal;
quan eixirem de matines
farem bones restolines.

— Fum, fum, fum. —

Déu vos dó unes santes festes,

— Fum, fum, fum. —
amb temps de fred i calor
i molt millor
fent-ne de Jesús memòria
perquè ens vulgui dalt la glòria.
— Fum, fum, fum. —

Урок 9

Упражнение 1. Прочитайте данные ниже слова, обращая внимание на произношение звуков:

esglèsia, davant, a l'esquerra, al mig, abaix, darrere, llit, agcnda, condicions, germà, coixins, països, segle, justament, despatx, beure, veure, funció, espectacle, feina, fer, fora, sofà, fer un tomb, garatge, número, fills, es diu, accompanyar, lluny, mercat, hi ha, hora, dinar, després de dinar, parar la taula, fer la migdiada, amigues, xerrar, al vespre, anar-hi, amb ell, ho faràs, lleidatà, sabater, forner, menjador, hem d'estudiar, heu de treballar més, has de menjar, fer tard, creiem, crec, tinc, tens, creus, creuen, escriuen, té, endavant.

Упражнение 2. Прочитайте фразы, обращая внимание на интонацию и слитное произношение:

1. La meva família viu al carrer de Numància. 2. M'aixeco al matí a les vuit. 3. Per què obres el garatge? 4. Qui agafarà el cotxe? 5. Es diu Carles. 6. Es diuen Oriol i Maribel. 7. El pare t'acompanya. 8. M'acompanya a l'escola. 9. No va a la feina. Per què no hi va? No vol anar-hi. 10. Treballa lluny de casa. 11. Al voltant de casa hi ha un parc. 12. No m'agrada fer la feina de casa. 13. Qui fa el llit, tu o la teva germana? 14. Al mercat hi ha molta gent perquè avui és dissabte. 15. Has de passar l'aspirador a la cuina. 16. Després de sopar. Abans de dinar. 17. A vegades esmorzo i a vegades no, depèn de si tinc temps. 18. Vénen les seves amigues, xeren molt i mengen també molt. 19. Vull comentar-te les noves del barri. 20. Vols fer un tomb pel centre de la ciutat? 21. Torna a casa tard i molt cansat, cansat, però content. 22. Vaig al llit abans de les deu. 23. Cada dia escriu cartes. N'escric. 24. Ja sap llegir i escriure. En sap, de llegir i d'escriure. 25. El pare està ocupat aquesta tarda. La mare ho está també. 26. Per què no ho fa? — Perquè no ho vol. 27. Creiem en el nostre futur. Hi creiem. 28. Crec que no vindrà. No ho crec. 29. Què tens? — Per a tu, res. 30. Què dius ara! 31. Tenim dues possibilitats. En tenim dues. 32. L'exposició de quadres és fantàstica. Ho és.

§ 28. Интонация предложений с альтернативным вопросом

Альтернативный вопрос — это вопрос, допускающий два или более ответа и образованный с помощью союза **o** (или):

Qui mana aquí, tu o ella? — Кто здесь распоряжается, ты или она?
Treballes o descansas? — Ты работаешь или отдыхаешь?

Предложения такого типа начинаются обычно с глагола. Интонация первой части альтернативного вопроса до союза *o* восходящая, а второй части — нисходящая:

Dinem a casa o anirem a un restaurant?

Упражнение 3. Прочитайте следующие предложения, обращая внимание на интонацию:

a)

1. Ets de Tarragona o de Lleida?
2. És vostè tarragoní o lleidatà?
3. Voleu anar-hi o us quedeu a casa?
4. Quan vindràs, avui o demà?
5. Vols parlar amb ell ara o ho faràs més tard?
6. Què feu, escriviu o llegiu?
7. El Fèlix, és sabater o forner?
8. És teva aquesta revista o meva?

b)

1. Quina llengua parles, el català o el castellà? — Parlo el català.
2. És vostè rus o portuguès? — Sóc rus. Ho sóc.
3. Estudies a la Universitat Central o a l'Autònoma? — Estudio a l'Autònoma.
4. On vols anar, al cine o al museu? — Vull anar al Museu Picasso. Hi vull anar.
5. L'àvia és a la cuina o al menjador? — És a la cuina. Hi és.
6. És jove o vella, la teva professora? — És molt jove i maca.

Упражнение 4. Переведите на каталанский:

1. Ты откуда, из Валенсии или Вика? — Я из Риполя.
2. Хотите пойти с нами или останетесь дома? — Пойдем с вами, потому что вы идете в кино.
3. Поговоришь с ним сегодня вечером или завтра? — Поговорю завтра, сегодня я занят.
4. Кто ты, пекарь или врач? — Я пекарь.
5. Это моя или твоя книга? — Это книга моего брата Урьола.
6. На каком языке ты говоришь лучше (*millor*), на французском или английском? — Я говорю лучше на французском.
7. В какой музей хочешь пойти, в Музей Пикассо или в Музей современного искусства (*Museu d'Art Contemporani*)? — Я хочу пойти в Музей современного искусства.
8. Сестра на кухне или на балконе? — Она на кухне с бабушкой.

§ 29. Конструкция долженствования *haver de + inf.*

Конструкция *haver de + inf.* переводится на русский язык **должно сделать что-либо**, где глагол *haver* изменяется по лицам и числам и указывает на время и наклонение. Смысловую нагрузку несет инфинитив.

Hem de dir-li que no té gaó. — Мы должны сказать ему, что он не прав.

Havies de fer-ho ahir. — Ты должен был сделать это вчера.

Has de posar-te dret. — Ты должен выпрямиться.

Глагол *haver* в настоящем времени изъявительного наклонения спрягается следующим образом:

he			escriure
has			fer
ha			parlar
hem	+ de + inf.		xerrar
heu			vigilar
han			trobar

В некоторых областях Каталонии конструкция *haver de + inf.* в 1-м лице ед. ч. имеет форму *haig de + inf.*:

Haig de parlar amb el metge ara mateix.

Упражнение 5.

а) Переведите на русский:

1. *Hem de sortir ara mateix si no volem fer tard.* 2. *Has d'estudiar més, així d'aquí a poc ja sabràs* (сможешь) *parlar el català com ho fan els catalans de soca-rel* (истинные, настоящие). 3. *Nens, primer heu d'acabar el vostre dinar i després podeu sortir a jugar al pati.* 4. *No hem de deixar de visitar el Museu Picasso.* Дивен, что *l'exposició de quadres d'aquest pintor* є *fabulosa*. 5. *Abans d'anar a veure els amics hem de telefonar-los.* 6. *Quan ha d'acabar el Lluís aquesta traducció?*

б) Выучите наизусть предложение из пункта а).

Упражнение 6. Переведите на каталанский:

1. Мы не можем выйти сейчас же, мы должны дождаться звонка (*trucada*) дяди Элади. 2. Учительница говорит, что я должен больше читать и писать по-каталански, чтобы (*per + inf.*) не делать ошибок (*fàtes*). 3. Ты хочешь говорить по-каталански как настоящий каталанец? Тогда (*aleshores, llavors*) ты должен заниматься 4 часа в день (*al dia*). 4. Я не могу разрешить тебе (*deixar-te*) выйти во двор, потому что ты должен сначала закончить свой обед.

5. Говорят, что это прекрасная выставка. Я хочу посмотреть эту выставку, я должен посмотреть ее (veure-la). 6. Вы должны закончить этот перевод как можно раньше (el més aviat possible).

§ 30. Мужской и женский род имен существительных и прилагательных¹ (продолжение)

Большинство существительных на *-or* относятся к мужскому роду: *amor, cor, dolor, error, estupor, favor, honor, horror, humor, rigor, vigor, temor*.

Исключения составляют слова *tardor, fosc or, claror* и др., которые относятся к женскому роду.

Существительные, оканчивающиеся на *-ció, -sió, -ssió, -t*, относятся к женскому роду: *exposició, visió, impressió, universitat, felicitat, ciutat*.

Слова, оканчивающиеся в мужском роде на *-au, -eu, -iu, -ou*, дают в женском роде окончания: *-ava, -eva, -iva, -ova: blau — blava, mei — meva, viu — viva, nou — nova*.

Прилагательные *feliç* и *caraç* имеют одну форму для мужского и женского рода ед. ч., но две формы во мн. ч.: *feliços — felices, caraços — capaces*.

Упражнение 7. Образуйте женский род от приведенных ниже слов:

fill, cosí, pare, oncle, català, espanyol, francès, alumne, pobre, germà, nen, noi, senyor, marit, encarregat, nou, viu, blau, groc, amic, feliç, caraç, primer, aquest, tercer, bo, dolent, maco, vermell, gris, verd, negre, blanc.

Упражнение 8. Прочитайте и скажите, к какому роду относятся следующие слова:

taula, cor, tardor, impressió, il·lusió, traducció, article, llibre, nova, grisa, verda, nas, sostre, telèfon, carrer, ciutat, bondat, humanitat, humanisme, rei, dona, blau, viva, freda, ferit, amor, sogre, sogra, clamor, dit, paper, finestra, cadira, terra, vi, cafè, pa, carn, verdura, arbre, poma, pera, taronja.

§ 31. Множественное число существительных и прилагательных

Большинство каталанских существительных и прилагательных образуют множественное число добавлением окончания *-s: centre — centres, home — homes, avi — avis, noi — nois, llarg — llargs*.

¹ См. также Урок 5, § 16.

Если слово заканчивается на безударную **-a**, множественное число образуется добавлением окончания **-es** к основе: *taula* — *taules*, *dia* — *dies*, *sorda* — *sordes*, *tia* — *ties*.

Примечание: Обратите внимание на замену букв **c** → **q**, **ç** → **c**, **j** → **g** и буквосочетаний **tz** → **tg**, **gu** → **gū** при образовании множественного числа: *vaca* — *vagues*, *plaça* — *places*, *lletja* — *lletges*, *roja* — *roges*, *llengua* — *llengües*.

Существительные и прилагательные, оканчивающиеся на сильную (ударную) гласную, образуют множественное число добавлением окончания **-ns** к основе: *pa* — *pans*, *degà* — *degans*, *català* — *catalans*, *coixí* — *coixins*, *padri* — *padrins*, *raó* — *raons*, *bo* — *bons*.

Исключения: *cafè* — *cafès*, *cru* — *crus*, *nu* — *nus*, *sofà* — *sofàs*, *menú* — *menús*.

Примечание: Подробнее об образовании множественного числасмотрите в соответствующем уроке *Основного курса*.

Упражнение 9. Образуйте множественное число от данных слов:

nen, nena, dia, interessant, amable, ample, ampla, carteg, cafè, nu, català, jardí, germà, plaça, platja, ple, plena, roca, blanc, blanca, negre, negra, oca, fort, forta, esperança, vinya, metge, doctor, cuina, àvia, oncle, tia, poia.

Упражнение 10.

а) Переведите на каталанский:

дни, музеи, выставки, площади, университеты, дома, дети, девочки, пляжи, белые (ж. и м. р.), каталанцы, сады, братья, улицы, голые, интересные, врачи, телефоны, сильные, надежды, черные, виноградники, кухни, книги, старые, преподаватели, журналы.

б) Дайте ед. ч. приведенных в пункте а) слов.

§ 32. Глаголы *escriure*, *creure* в настоящем времени изъявительного наклонения

<i>escriure</i> — писать	<i>creure</i> — верить, считать, полагать
escric	crecs
escrius	creus
escriu	creu
escrivin	creiem
escriviu	creieu
escriuen	creuen

Упражнение 11. Укажите лицо и число приведенных ниже глагольных форм:

esriuen, crec, té, creu, tenen, escric, escriviu, creus, ets, faig, tens, escrivim, creucn, sóc, feu, escriu, creiem, tenim, escrius, teniu, fan, és, creieu.

Упражнение 12. Скажите по-кatalански:

пишем, я есть, он есть, делаем, не верите, пишет, верю, пишу, имеют, делаете, делают, они есть, верят, имею, не имеем, не пишешь, не веришь;

почему не пишешь? можешь поверить; он верит в ее будущее; у нас два журнала; я из Берги; пишут каждый день; полагаю, что он прав; пишу, когда могу; думаем, что это единственная возможность; делаешь все возможное; почему вы ничего не делаете? верим в Бога.

Упражнение 13.

а) Переведите на русский:

1. El Jordi escriu cada dia a la seva família. 2. Si saps escriure pots escriure una frase com a mínim. 3. Els nens escriuen en català i en castellà. 4. Escric un article per a la revista *Cavall fort*. 5. Escrivim cartes als nostres pares que viuen al poble. 6. Crec en això que diu. 7. Creiem en el futur i la prosperitat d'aquest país. 8. Ho fa perquè em creu. 9. Tinc tota la tarda ocupada, perdona'm. 10. Té dues setmanes lliures i un d'aquests dies vindrà a veure'sns. 11. Tenim només una hora, hem d'afanyar-nos (поспешить). 12. Nens, avui teniu una sorpresa, ja podeu estar contents.

б) Ответьте на вопросы, опираясь на фразы из пункта а):

1. Qui escriu cada dia a la seva família? A qui escriu el Jordi cada dia? Escriu sovint a la seva família, el Jordi?

2. Per què dius que puc escriure aquesta frase? Quantes frases pots escriure si suposem (если предположим) que ja saps escriure?

3. Els nens escriuen en català o en castellà? Per què escriuen només en català? Que no saben escriure en castellà, els nens? Què els agrada més: escriure en català o en castellà?

4. Per a quina revista escrius aquest article? Quants articles vols escriure per a la revista *Cavall fort*? Qui de vosaltres escriu un article per a aquesta revista?

5. On viuen els pares? Viuen al poble o a la ciutat? A qui escriuviu cartes? Que escriviu als pares que viuen al poble?

6. Creus en això que diu ell? Per què li creus? Perquè sempre té raó?

7. Creieu en el futur d'aquest país? En què més creieu? Té futur aquest país?

8. Ho fa perquè et creu? Per què ho fa? Ho fa perquè vol o perquè et creu?

9. Per què no vols venir amb mi? Que tens ocupada aquesta tarda?
Estàs ocupat tota la tarda?

10. Quantes setmanes lliures té? Pot venir a veure'ns un d'aquests dies? Per què vindrà a veure'ns? Quan vindrà a veure'ns?

11. Per què hem d'afanyar-nos? Quantes hores tenim a la nostra disposició? (de quantes hores disposem?)

12. Què tenen avui els nens? Qui diu que els nens tenen una sorpresa avui?

Упражнение 14. Переведите на каталанский:

1. Жорди пишет своей семье каждый день. Жорди 7 лет. Он живет (*viu*) с дядей и тетей в столице.

2. Я знаю, что ты можешь написать как минимум два предложений. Почему ты не делаешь этого (*ho*)?

3. Дети пишут по-каталански и по-испански, но им больше нравится писать по-каталански, хотя (*tot i que*) это и труднее.

4. Я пишу статьи для двух журналов. Я корреспондент и работаю в газете *El País*.

5. Наши родители живут в деревне, и мы часто (*sovint*) пишем им (*els*) письма.

6. Я не верю тому, что он говорит. Все (*tothom*) знают (*sap*), что он не прав.

7. Я верю в процветание этой страны, потому что это богатая страна и у нее есть будущее.

8. Извини меня, но я не могу пойти с тобой в театр сегодня, у меня занят весь вечер.

9. Я знаю (*sé*), почему он это делает. Он верит в меня.

10. У меня только один свободный день. Это воскресенье, и я навещу вас в это воскресенье.

11. Мы должны поспешить, если не хотим опоздать. В нашем распоряжении только один час.

12. Дети очень довольны. Они знают (*saben*), что их ожидает сюрприз.

Урок 10

§ 33. Наречия и сложные предлоги

Большая часть каталанских наречий места может образовывать с предлогом *de* сложные предлоги:

<i>Наречия места</i>	<i>Сложные предлоги</i>
<i>vora, al costat, a prop</i> близко	<i>a la vora de, al costat de, a prop de</i> рядом с
<i>lluny</i> далеко	<i>lluny de</i> далеко от
<i>fora, a fora</i> вне, снаружи	<i>fora de</i> вне чего-либо
<i>davant</i> впереди	<i>davant de</i> впереди чего-либо
<i>darrera, darrere</i> сзади, позади	<i>darrera de</i> позади чего-либо
<i>dins, dintre</i> внутри	<i>dins de, dintre de</i> внутри чего-либо
<i>damunt, amunt</i> наверху	<i>damunt de</i> сверху чего-либо, над чем-либо
<i>abaix, davall</i> внизу	<i>abaix de, davall de, sota de</i> под чем-либо
<i>a la dreta</i> справа	<i>a la dreta de</i> справа от
<i>a l'esquerra</i> слева	<i>a l'esquerra de</i> слева от
<i>al mig</i> посередине	<i>al mig de</i> посередине чего-либо

Когда сложные предлоги употребляются с местоимениями *mi*, *tu*, и т. д., то сочетания *de mi*, *de tu* и т. д. заменяются обычно на соответствующие притяжательные местоимения:

Tots els grans són davant meu. — Все взрослые стоят передо мной.

Puc seure aquí, prop teu (a la vora teu)? — Могу я сесть здесь, рядом с тобой?

Al meu davant hi ha una senyora que ha sortit un moment. — Передо мной одна женщина, которая отошла на минутку.

В сочетаниях *davant de la casa* (*перед домом*), *damunt de la taula* (*на столе*), *dins de l'armari* (*в шкафу, в ящике*) предлог *de* может опускаться: *davant la casa, damunt la taula, dins l'armari*.

Наречия времени с предлогом *de* также образуют сложные предлоги:

<i>abans</i> раньше, прежде	<i>abans de</i> перед тем, как; прежде
<i>després</i> потом, позже	<i>després de</i> после того, как

Примечание: Сложные предлоги *abans de* и *després de* могут сочетаться не только с существительными, но и с инфинитивом:

Faig un tomb abans d'anar a dormir. — Я прогуливаюсь, перед тем как отправиться спать.

Després del teatre passarem per casa teva. — После театра мы заглянем к тебе.

Després de llegir la carta, te la passaré. — После того, как прочту письмо, передам его тебе.

Упражнение 1. Прочитайте и переведите:

1. El meu poble es troba vora la carretera principal. 2. Tinc un germà gran que viu lluny. 3. Tots al meu costat estan molt contents. 4. Aquest carrer cap amunt porta a la plaça. 5. Darrere meu hi ha un seient lliure. 6. Pots agafar aquesta revista del davant meu. 7. Sempre dino a fora. 8. Crec que pots trobar alguna feina fora del país.

Упражнение 2. Прочитайте предложения и замените подчеркнутые слова антонимами:

1. Davant meu hi ha dues senyores. Una d'elles és la meva tieta Carme. És molt simpàtica i m'agrada molt. 2. M'agradaria escriure cartes després d'acabar aquesta feina urgent que tinc. 3. El meu poble es troba molt lluny. Necessito dues hores de caminada per arribar a la capital de la comarca. 4. Sota el llit pots trobar allò que busques. 5. Què fan els nanos abans de sortir de l'escola? 6. Aquí, en aquest país, tenim bones condicions per treballar i guanyar diners. 7. Abaix de tot hi ha la meva agenda. Me la pots donar, sisplau? 8. A la dreta de la plaça hi ha un edifici que pot cridar la teva atenció, és el típic barroc català. 9. Al mig del carrer hi ha el semàfor. Casa meva es troba justament darrera del semàfor entre una botiga i una farmàcia.

Упражнение 3. Переведите на каталанский:

1. Я бы хотел поговорить с доктором после завтрака. 2. В середине площади находится церковь IX века (del segle nou). 3. — Я не могу найти письмо от родителей. Где оно? — Посмотри под журналами и книгами. 4. Справа от кабинета находится кухня. Сейчас там родители и бабушка. 5. Хочешь сесть рядом со мной? Так ты лучше сможешь (podràs) увидеть спектакль. 6. Я работаю далеко от дома, поэтому езжу на работу на метро и автобусе. 7. Они делают все, чтобы выставить меня вон (fer-me fora). 8. Они пишут, что внутри конверта мы найдем сюрприз. 9. За диваном я всегда оставляю книжку, чтобы почитать ее позже. 10. На столе слишком много (massa) книг, я не могу заниматься. 11. Прежде чем пойти прогуляться, ты должен, я думаю, поговорить с братом.

TEXT

Què fa?

La família Pla viu al carrer de València número 20. Al matí, cap a les 8 el senyor Pla obre el garatge i agafa el cotxe. El senyor Pla té 2 fills, un nen i una nena. El nen es diu Carles, la nena es diu Antònia. El pare acompanya els seus fills a l'escola i va a la feina. Jordi Pla treballa lluny de casa, vora el port. La seva senyora, Glòria, fa la feina de casa, fa els llits i després passa l'aspirador. Cap a les 11 la Glòria va al mercat a comprar. Hi passa una hora. Abans de dinar para la taula. Després dina. Dina sola, perquè la família és fora encara. Després de dinar va ai

llit i fa la migdiada. A vegades, a la tarda vénen les seves amigues. Xerren molt, comenten les noves del barri. A vegades van juntes a fer un tomb o al cinema. A la tarda els nens tornen de l'escola i estan molt cansats perquè han tingut activitats extraescolars. El senyor Pla torna a casa tard, cap a les 10 del vespre.

Vocabulari

viu живет	fer la migdiada спать после обеда
cap a les 8 около восьми часов	a vegades иногда
obre открывает	vénen приходят
fer la feina de casa делать домашнюю работу	xerrat болтать
fer el llit застилать постель	comentar les noves обсуждать новости
fer un tomb прогуляться	tornar возвращаться
passar l'aspirador пылесосить	activitats extraescolars внеклассная работа
parar la taula накрывать на стол	

Упражнение 4. Ответьте на вопросы, опираясь на текст:

1. Com es diu el pare de la família? 2. Com es diuen els nens?
- Quants són?
3. A quina hora obre el garatge el senyor Pla? Per què ho fa?
4. Què vol agafar del garatge?
5. És bonic el seu cotxe?
6. Va a la feina en cotxe o en metro?
7. On treballa el senyor Pla, lluny de casa o a prop?
8. Qui acompanya els nens a l'escola?
9. Qui fa la feina de casa?
10. On va la senyora Pla després d'acabar la feina de casa?
11. Què vol dir fer la feina de casa?
12. Dina sola la senyora Pla? Per què?
13. Per què fa la migdiada?
14. Quan vénen les seves amigues? Per què vénen?
15. Els (им) agrada fer un tomb pel barri?
16. A quina hora tornen de l'escola els nens i a quina hora torna a casa el pare?

Упражнение 5. Заполните пропуски словами из текста:

1. El senyor Pla obre el garatge perquè
2. Abans d'anar a la feina el pare
3. L'oficina on treballa el Jordi Pla es troba
4. La seva dona ha de fer la feina de casa:
5. Després d'anar a comprar la Glòria
6. Dina sola perquè
7. Li agrada
8. Comenta
9. A vegades ella i les seves amigues
10. El pare i els nens tornen a casa molt cansats perquè

Упражнение 6. Скажите на каталанском:

его зовут; ее зовут; открывает гараж, чтобы взять; берет машину; я не беру машину; у меня нет машины; около 9 возвращается брат, возвращается один; почему обедаешь одна? где живет Жорди? на какой улице живет Глория? что делаешь вечером? с кем обсужда-

ешь новости? не хочу обсуждать новости с тобой; почему они так много болгают? детей нет дома, я одна; я заправляю постель, а ты пылесосишь; до обеда накрываем на стол; приходят ее подруги; почему не приходят мои подруги? хочешь прогуляться после обеда? у меня нет желания гулять до обеда; почему говоришь, что до ужина? в середине обеда; пишут, что ходят в кино каждый день; хочешь пойти со мной на рынок? я работаю около порта; ходят туда вместе; идут в школу; возвращаются с работы; они довольны своей вне-классной работой.

Упражнение 7. Переведите на каталанский:

1. Жорди Пла и Глория муж и жена. 2. Они живут в маленьком доме в центре Барселоны на улице Валенсия. 3. Жорди Пла работает в мастерской около порта. Он работает 8 часов в день. 4. У Жорди с Глорией двое детей, мальчик и девочка. 5. Дети ходят в школу, и отец провожает их туда на машине, потому что школа находится в другом районе. 6. Глория не работает. Она делает домашнюю работу, ходит на рынок и готовит обед. 7. Глория часто обедает одна. После обеда ей нравится иногда полежать. 8. Дети и муж не обедают дома: муж — в кафе в порту, а дети — в школе. 9. Иногда Глорию навещают ее подруги. Они слушают музыку и обсуждают последние новости. 10. После ужина вся семья прогуливается в парке около дома.

Упражнение 8. Перескажите текст *Què fa?*

El català és fàcil

Potser ara encara trobeu que el català és difícil, perquè ara començeu a estudiar-lo. Ja se sap que totes les coses costen quan es comencen. Però us puc assegurar que només cal posar-hi una mica d'interès, i sense massa esforç el llegireu i l'entendreu; poseu-hi una mica més d'interès, i ja el parlareu com molts catalans; i si n'hi poseu una mica més, ja l'escriureu amb tota tranquil·litat.

Més que el fet d'haver nascut a Catalunya, ser català vol dir estimar la terra catalana i el seu esperit.

J. Llobera i Ramon.
"Pràctiques de català bàsic"

Vocabulari

potser возможно	el llegireu i l'entendreu будете читать (на нем) и понимать (его)
estudiar-lo изучать его (кат. яз.)	si n'hi poseu una mica més если проявите к нему чуточку больше интереса
costar стоить	
es comencen начинаются	
us puc assegurar могу вас заверить	el fet d'haver nascut обстоятельство, факт рождения
sense esforç не прилагая усилий, легко	
poseu-hi проявите к нему	

Упражнение 8. Поставьте вопросы к тексту и ответьте на них.

Упражнение 9. Скажите по-каталански:

все еще нахожу трудным; английский язык легкий; начинаю изучать его; все, что начинаешь, трудно; могу тебя заверить; почему не хочешь проявить к нему интерес? будешь понимать его, как многие каталанцы; вы будете писать на нем легко; факт рождения в России; любить эту землю.

Упражнение 10. Выучите текст *El català és fàcil* наизусть.

CURS BÀSIC

Lliçó 11

GRAMÀTICA

§ 34. Conjugació dels verbs que s'aparten del model en Present d'indicatiu

viure живть	venir приходитъ	seure садиться	saber знать	coneixer знать
visc	vinc	sec	sé	coneec
vius	véns	seus	saps	coneixes
viu	ve	seu	sap	coneix
vivim	venim	sciem	sabem	coneixem
viviu	veniu	seieu	sabeu	coneixeu
viuen	vénen	seuen	saben	coneixen

Exercici 1.

a) Conjugueu els verbs de les frases següents:

viure en un bloc de pisos; comprar sucre i vi; anar a l'escola; saber multiplicar; escriure cartes; tenir molta feina; coneixer les lleis jurídiques; fer l'csmorzar; llegir en català.

b) Digueu quina persona i número corresponen a les següents formes verbals:

visc a Mataró; ho dius sempre; vinc a dir-te; diuen que no ho saben; què no saps? coneec aquesta comarca a pam i pam (досконально); no tinc temps per escoltar-te; sec i escolto amb atenció; vénen cada dissabte a la mateixa hora; ara vinc; hi vaig; fan el que poden; què més vols? coneixeu, nens, on dorm la lluna blanca? ja sabem llegir i escriure en català; tinc un problema; tens diners? tenim tot el que ens cal; sabem que té raó.

§ 35. Pronoms indefinits

К неопределенным местоимениям в каталанском языке относятся:

algú	кто-то
un (-a)	кто-то, некто, кто-нибудь
uns, unes	какие-то, некоторые, несколько
algun (-a)	какой-то, какая-то
alguns, algunes	какие-нибудь, некоторые
tot (-a)	весь, вся
tots, totes	все
mateix (-a)	тот же самый, та же самая; сам (-a)
mateixos, mateixes	самые, те самые
altre (-a)	другой, другая
qualsevol	какой угодно, какая угодно, любой (-ая)
cadascú	каждый, каждая
tothom	все
quelcom (alguna cosa)	что-то
hom (subjecte personal indeterminat)	кто-то, некто
altri	другой (-ая, -ие)
cap	какой-нибудь, какая-нибудь

Примечание: *Altres* употребляется только в функции предложного дополнения: *Treballa per altres.* — Он работает на другого. *La muller d'altres.* — Жена кого-то другого.

Местоимения *cap* и *res* употребляются в вопросительных и условных предложениях в значении «какой-нибудь, какая-нибудь», «что-нибудь» соответственно: *Hi ha cap preguntat?* — Букв.: Есть какой-нибудь вопрос? *Si sabeu cap (alguna) fonda on es mengi bé?* — Знаете ли вы какой-нибудь трактир, где бы можно было хорошо поесть? *Voleu res més?* — Хотите что-нибудь еще?

Неопределенные местоимения *algú*, *tothom*, *cadascú*, *hom* употребляются самостоятельно; *un (-a)*, *qualsevol*, *tot*, *mateix*, *quelcom* — и самостоятельно и как местоименные прилагательные при существительном.

Algú

Относится только к лицам и не имеет форм рода и числа:

Algú ha preguntat per tu. — Кто-то спрашивал о тебе.

Un (u), una

Un, **una** имеют формы рода и числа — *uns, unes*; употребляясь самостоятельно, имеют значение «некто, некоторые, кто-нибудь»:

Sempre hi ha un (u) qui vol·saber-ho. — Всегда есть кто-нибудь, кто хочет знать это.

Примечание:

Un no se sap mai el què passarà. — Никогда не знаешь, что может случиться. Человек не знает, что может случиться.

Una es troba avergonyida. — Чувствуешь себя пристыженной.

Un, una в подобных предложениях переводятся на русский язык либо личным местоимением 2-го лица, либо словом *человек*.

Иногда **un (uns)** может быть противопоставлено неопределенному местоимению **altre (altres)** — *другой (другие)*:

Uns van venir per presumir, els altres per veure'ls. — Некоторые (одни) пришли, чтобы показаться в лучшем виде, а другие, чтобы посмотреть на них.

Примечание: **Altре (altres)** всегда употребляются с артиклем, чаще с определенным.

В качестве местоименных прилагательных имеют значение «какой-то», «некоторый», «несколько»:

Es van presentar **uns** pagesos demanant peles. — Пришло несколько крестьян с требованием выплатить им деньги.

Местоимения **un** и **algú** могут употребляться с предлогом **de** + существительное или личное местоимение и обозначают «кто-то из ...», «кто-нибудь из ...»:

Un de vosaltres ha d'aixecar-se més aviat. **Algú de** nosaltres hi anirà a les 7.

Altре

Имеет формы рода и числа: **altre, -a, -s**. Употребляется:

а) самостоятельно:

Uns diran que és negre, i els altres que és blanc. — Некоторые скажут, что это черное, а другие — что белое.

В этом случае обычно соотносится с неопределенным местоимением **un** и употребляется с определенным артиклем.

б) в качестве местоименного прилагательного согласуется в роде и числе с существительным, к которому относится:

És una altra història. — Это уже совсем другая история.

Tot

Имеет формы рода и числа: **tot, -a, -s, -es** (*весь, вся, все*). Употребляется:

а) самостоятельно:

Tot està a punt. — Все готово.

Tots volen saber-ho. — Все хотят знать это.

Примечание: В последнем примере местоимение **tots** часто заменяется на **tothom**: **Tothom vol saber-ho.**

6) как местоименное прилагательное непосредственно примыкает к определяемому существительному. В отличие от других прилагательных, между **tot** и существительным может стоять определенный или неопределенный артикль соответствующего рода. **Tot** в этом случае значит «весь», «целый», «настоящий»:

He renyit amb tots els seus amics. — Я поссорился со всеми его друзьями.

Tot el dia. — Весь день.

És tot un jardí. — Это настоящий сад.

Cada u (una) / Cadascú

Эти местоимения являются синонимами и переводятся на русский «каждый», «любой», «всё». В значении «все» может употребляться также местоимение **tothom**:

En aquelles circumstàncies cada u, tothom treballava tant com podia. — В этих обстоятельствах каждый (все) работал(и) столько, сколько мог(ли).

Qualsevol

Относится как к предметам, так и к лицам и не имеет формы рода. Может употребляться самостоятельно:

Qualsevol sap com s'hi va. — Каждый (всякий, любой) знает, как пройти туда.

Как местоименное прилагательное может стоять и перед существительным, и после него:

Qualsevol pregunta és admissible. — Любой вопрос допустим.

Necessito una faldilla qualsevol. — Мне нужна какая-нибудь (любая) юбка.

Примечание: **Qualsevol** образовалось из относительного местоимения **qual + se + vol** (форма 3-го л., ед. ч., наст. вр. глагола *voler*).

Множественное число этого местоимения образуется путем прибавления окончания множественного числа **-s** к первому элементу: **qualssevol**.

Que m'acompanyin dos alumnes qualssevol. — Со мной могут пойти два любых студента.

Quelcom

Местоименис **quelcom** имеет значение «что-то», «нечто». В разговорной речи заменяется обычно на **“alguna cosa”**.

Parlen de quelcom estrany. / Parlen d'alguna cosa estranya. — Говорят о чем-то странном.

Hom

Это местоимение редко употребляется в разговорной речи.¹ Сфера его употребления — литературный язык. **Hom** употребляется в безличных предложениях с глаголом в 3-м л. ед. ч.:

Antigament **hom creia** que el Sol girava al voltant de la Terra. — В древности думали, что солнце вращается вокруг Земли.

§ 36. Pronoms negatius

К отрицательным местоимениям относятся:

Res	ничто, ничего
Ningú	никто
Cap	никакой, -ая, -ис

Res и **ningú** употребляются только самостоятельно.

Cap употребляется и самостоятельно как отрицательное местоимение, и как местоименное прилагательное (при существительном).

Res

Не имеет форм рода и числа и относится только к неодушевленным предметам:

No veig **res**. — Я ничего не вижу.

No en vull **res**. — Я ничего не хочу. (en = из этого)

Местоимение **res** может употребляться с предлогом **de** + существительное, прилагательное или **res**:

No vull **res de res**. — Я совсем ничего (ничего-ничего) не хочу.

No hi ha **res de nou**. — Нет ничего нового.

Res de diners. — Никаких денег.

Примечание: **Res** в сочетании с глаголом употребляется с предлогом **a**:

No tinc **res a dir**. — Мне нечего сказать.

Ningú

Ningú не имеет форм род и числа и относится только к лицам:

No hi ha **ningú**. — Никто не входил.

Cap

Cap не имеет форм рода и числа и относится как к лицам, так и к неодушевленным предметам.

Употребляется:

¹ Подробнее об употреблении **hom** в разделе «Залог» II части учебника.

a) самостоятельно:

— Que tens algun plan? — У тебя есть какой-нибудь план?

— Cap. — Никакого.

б) как местоименное прилагательное:

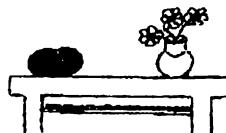
No he trobat aquí cap cosa que valgui la pena de comprar-la. — Я не видел здесь ничего, что бы стоило купить.

No ha passat cap desgràcia. — Не произошло никакого несчастья (беды).

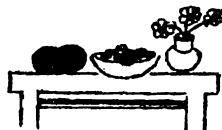
Aquí no hi ha cap dona francesa. — Здесь нет никакой француженки.

A

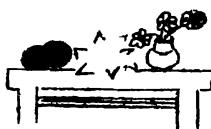
Practiquez:

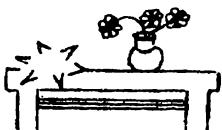
1. Encara hi ha alguns tomàquets sobre la taula.

2. També hi ha algunes olives.

3. Ara ja no hi ha cap oliva.

4. No hi ha tampoc cap tomàquet.

5. No hi ha res.

ALGÚ

BUS

alguns

alguns homes

CAP

BUS

algun home

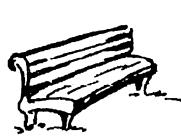
cap home

NINGÚ

BUS

cap home

ningú

Exercici 2. Traduïu al rus:

1. A la reunió hi ha alguns homes.
2. A la reunió d'avui hi ha algun home.
3. A la sessió no hi ha cap home.
4. Al bar no hi ha ningú. Ja se n'han anat tots.

Exercici 3. Liegiu i traduïu al rus:

1. Algú de la família vindrà a portar-te aquest paquet.
2. Sap algú el nom d'aquest poeta?
3. Qualsevol hora estic a la teva disposició.
4. Mentre uns tradueixen les frases els altres comencen a redactar el text.
5. Cadascú ha de saber sentir-se responsable quan arriba el moment.
6. Vols saber què hem de fer després? Doncs, cada u agafa les seves coses i ... fot el camp.
7. Abans de casar-se hom ha de pensar molt per no tenir decepcions després.
8. És una altra història. Te l'explicaré més tard, d'acord?
9. Tot està a punt. Podem seure a la taula. El Josep vindrà d'aquí a un quart d' hora.
10. No cal esperar-lo.
11. Què fa el teu oncle a la plaça? Tot el dia hi és.
12. A ningú de la família no li agrada anar a comprar al mercat. Ho fa la meva àvia. (Hi va la meva àvia).
13. Ha dit alguna cosa? — No, no ha dit res, em penso, potser jo no he sentit res.
14. No tinc cap cosa per a tu. Em perdoneu, oi?

Exercici 4. Traduïu al català:

1. Знаєтъ кто-нибудь из вас, где живет Нурия? Я должен отнести ей этот пакет. Это очень срочно.
2. Вы говорите, что в любое время вы в

моем распоряжении, но я вижу, что вы очень заняты сейчас, что у вас нет ни минуты свободной. 3. В баре много народу. Одни пьют пиво, другие курят и болтают. 4. Любой (каждый) знает, что такая ответственность, даже мой маленький сын, которому всего 7 лет. 5. Здесь я распоряжаюсь, поэтому каждый должен делать то, что я говорю. Понятно? 6. Это уже совсем другая история, довольно грустная и странная. 7. Все уже готово, и мы можем обедать. Не будем ждать Августа, он придет поздно. 8. Я весь день читаю это предложение и не могу понять, что оно значит. 9. Он настоящий актер! Я смотрю все фильмы с его участием. 10. Никто не хочет ответить на этот вопрос? Почему? Я не вижу в нем ничего трудного. 11. Ты позвонишь и, если Фош дома, спросишь о чем-нибудь, а я тем временем войду в дом. 12. Я спрашиваю деда, а он ничего не говорит. Либо не хочет говорить, либо это значит, что он не очень здоров. 13. Ты ничего не находишь здесь, потому что здесь и нет того, что ты ищешь.

Exercici 5. Traduïu al rus:

1. Diuen que aquesta nena és petita. Jo la (ee) trobo prou eixerida (llest, llarga) (смышленая). 2. El pare treballa a la fàbrica i hi (туда) va cada dia. 3. Sóc alumne d'un col·legi de Pedralbes, tinc set anys i ja sé llegir en català i en castellà. 4. Fa molt que vius en aquest barri (район)? — No gaire. Hi porto nombrosos cuatro mesos. 5. Vora la farmàcia hi ha un parc on juguen els nens del nostre barri. 6. Ja ets prou gran, i encara no saps llegir ni comptar. No et (тебе) fa vergonya (стыдно)? 7. Qui t'ensenya (тебя учит) de llegir? — Mira, ho (это) fa la meva mare. — I el pare? — El pare no, perquè torna a casa rebentat (fet pols) (уставший). 8. Quantes habitacions té el teu pis? — En^o té sis (6). — Déu n'hi do! (Ничего себе!)

Apreneu de memòria aquestes frases i la combinació de paraules i formeu oracions amb elles

Ser eixerida / eixerida (llest, llonga; llarg, llarga) — быть живым (ой), (умным, сообразительным, смысленным человеком)

Trobar algú o alguna cosa + adjectiu — находить что-либо + прилагательное

Ja fa molt / poc (de temps) que... — уже очень давно...

Portar + mesos, anys, hores... o gerundi del verb — длиться (о чем-то — годы, месяцы, дни, часы и т. д.)

Fer vergonya alguna cosa a algú — стыдно (кому-то): em fa vergonya (et, li, ens, us, els)

Estar rebentat (da) — быть уставшим (ей)

^o En = habitacions.

Déu n'hi do! — Ничего себе! — Употребляется как ответная реакция на реплику, которая заключает информацию о количестве (либо качестве) чего-нибудь, что может вызвать удивление.

Exercici 6. Traduïu al rus:

1. Trobo molt interessant aquesta novel·la de Mercè Rodoreda.
2. Ets molt eixerida, nena. 3. Fa només un any que treballo a l'oficina. (Porto només un any en aquesta oficina. Porto un any treballant en aquesta oficina). 4. Aquest noi italià porta 2 (dos) anys i escaig (с небольшим) a Barcelona. 5. Em fa vergonya la seva conducta. 6. No et fan vergonya les teves exigències? 7. Avui no puc més, estic cansada (ребентада). 8. Mira, la sala és plena de gom a gom (битком набит, переполнен). Déu n'hi do!

Exercici 7. Traduïu al català:

1. Я делаю эту работу каждый день, потому что нахожу ее очень интересной.
2. — Ты ужс давно ходишь в школу? — Да, и моя школа находится в Педралбес.
3. — В классе много учеников? — Тридцать.
4. — Ничего себе! 5. Ты уже не маленький, а еще не умеешь ни читать, ни считать.
5. — Почему отец не учит тебя (enseñar) читать? — Потому, что он возвращается домой поздно (tarde) и очень уставший.
6. — Где играют дети? — Они играют во дворе (pati).

Exercici 8. Poseu els verbs en les formes corresponents:

1. Aquesta nena (ser) petita.
2. Ella no (anar) a l'escola.
3. Jo (treballar) a l'institut.
4. El meu pare també hi (treballar).
5. Jo (ser) alumne de la Facultat de Filologia de la Universitat de Moscou.
6. Jo (viure) a Barcelona i tu (viure) a Sabadell.
7. Al carrer de casa (haver-hi) una botiga nova.
8. Nosaltres hi (comprar) pa, vi i sucre.
9. Ells (saber) llegir i escriure en català.
10. Vosaltres (fer) el que voleu.
11. Tu (arribar) rebentada cada tarda. (Treballar) massa.
12. El meu pis (tenir) cinc habitacions.
13. Nosaltres (portar) tres (3) anys a Catalunya.
14. Tu (trobar) interessant aquest conte de Pere Calders?

§ 37. Masculí i femení dels substantius i adjetius (Repàs. Consulteu el tema en la Lliçó 5 del Curs Fonètic)

Exercici 9. Formeu el femení dels substantius i adjetius masculins:

vell, nou, amic, germà, oncle, pare, marit, nét (внук), avi, fill, mestre, marques, alumne, groc, rei, cosí, castellà, blanc, negre, nen, rus, gris.

La família

el pare	els pares
la mare	
el fill	els fills
la filla	
el germà	els germans
la germana	
l'oncle	els oncles
la tia	
la dona	els esposos, el matrimoni
el marit	
el sogre	els sogres
la sogra	
l'avi	els avis
l'àvia	
el cunyat	
la cunyada	
el nebot	els parents
la neboda	
el cosí	
la cosina	
el gendre	els joves
la nora	

Exercici 10.

Model: — Que és alta la Núria?
 — Sí, la Núria és alta.
 — No, la Núria no és alta.

- Que és grassa, la senyora Puig?
- Que és entremaliat, en Jordi?
- Que és eixerida, la Maria?
- Que és prim, el senyor Puig?
- Que és petit, en Joan?
- Que és alta, la Núria?

Exercici 11.

- Model:* — Com ets? — Jo sóc prima.
 — Com és el pare? — És gran.
- Com ets, prim o gras?
 - Com és la germana, gran o petita?
 - Com és aquesta noia, entremaliada o tranquil·la?
 - Com sou vosaltres, alts o baixos?
 - Com són els nens, grans o petits?

§ 38. El plural dels substantius i adjectius

(Repàs del tema donat a la Lliçó 9 § 31 del Curs Fonètic)

casa	cases	germà	germans
botiga	botigues	pa	pans
patata + es	patates	cosí + ns	cosins
molta	moltes	cançó	cançons
nova	noves	coixí	coixins
	alt	alts	
	groc	grocs	
	pare	pares	
	marc + s	mares	
	menjador	menjadors	
	nou	nous	

Exercici 12. Formeu el plural dels substantius i adjectius següents:

nostre, nostra; germà, germana; cafè; verdura; sala; menjador; nou, nova; parc; petit, petita; meu, meva; català, catalana; castellà, castellana; groc, groga; dia; cosí, cosina; avi, àvia; oncle; prim; senyor, senyora; rei; amiga; llengua; boca; poca.

Exercici 13. Feu concordar en gènere i nombre els substantius amb els adjectius:

casa	tendes	pisos	cosí	sales	oncles	llengües
nou	molt	alt	grassa	gran	prim	dificil

§ 39. Adjectius i pronoms possessius

Притяжательные местоимения отвечают на вопрос **de qui?** (чей?).

Притяжательные местоимения в каталанском языке всегда употребляются с определенным артиклем соответствующего рода и числа.

1. Притяжательные местоимения:

Единственное число		Множественное число	
meu, meva	мой, моя	meus, meves	мои
teu, teva	твой, твоя	teus, teves	твои
seu, seva	его, ее, Ваш, Ваша	seus, seves	его, ее, Ваши
nostre, nostra	наш, наша	nostres	наши
vostre, vostra	ваш, ваша	vostres	ваши
seu, seva	их	seus, seves	их

2. Притяжательные местоимения согласуются с существительным, к которому относятся, в роде и числе.

3. Притяжательные местоимения стоят всегда перед теми существительными, которые они определяют. Исключения составляют сочетания притяжательного местоимения со словом *casa*, в этом случае они употребляются после него: A casa meva sempre hi ha gent.

Maneres de dir:

(Fixeu-vos en la contracció en la frase *casa d'algú*):

Vaig a **casa de la Mercè**. = Vaig a **ca la Mercè**.

Vaig a **casa del metge**. = Vaig a **cal metge**.

Vaig a **casa de l'Antoni**. = **Vaig a ca l'Antoni**.

4. Притяжательные местоимения *seu, seva, seus, seves* могут относится как к 3-му л. ед. и мн. числа, так и к вежливому обращению на *vostè, vostès*. Для уточнения лица-обладателя притяжательное местоимение употребляется вместе с соответствующей ударенной формой личного местоимения с предлогом *de*: El seu llibre (d'ell, d'ella, de *vostè*, de *vostès*).

5. Употребляясь самостоятельно, притяжательные местоимения согласуются в роде и числе с существительным, являющимся предметом обладания: La casa del Gabriel és més gran que la meva. Притяжательные местоимения в этом случае употребляются обычно с определенным артиклем. Однако, когда притяжательное местоимение выступает в роли именной части при составном сказуемом с глаголом *ser*, артикль не употребляется: De qui és aquest llibre? — És **meu**.

6. Местоимения 1-го и 2-го лица ед. и мн. ч. обоих родов употребляются после существительного при обращении и в восклицательных предложениях: No hi ha remei, amic meu, no t'amoïnis tant. — Нет выхода, друг мой, но не стоит так волноваться. Mare **meu!**

Exercici 14. Contesteu les preguntes:

1. És petita casa vostra? 2. Que té menjador, el banc on treballa el teu pare? 3. Que treballa en una oficina, la teva mare? 4. Que fa la feina de casa, la seva àvia? 5. El vostre pare compra tot el que li cal? 6. Quic saben escriure en castellà, les vostres germanes? 7. A la seva germana, li ensenyen de sumar i dividir, a l'escola? 8. Surten (выходят) els nostres pares de bon matí de casa per anar a la fàbrica?

Exercici 15. Traduïu les oracions catalanes al rus i les russes al català:

1. Эта девочка умеет складывать и вычитать. Она не умеет писать, потому что (perquè) еще маленькая. 2. Jo no sé llegir en català. El meu amic Pere sap escriure en castellà. 3. De dia la mare va a

comprar. 4. Отец работает в банке. 5. Виси в блоке из квартир. 6. У нее есть магазин на улице дома. 7. Нурия маленькая, поэтому (поэтому) она не делает домашнюю работу. 8. Мама покупает рис и овощи. 9. Алею в школу.

Exercici 16.

a) Traduïu del rus al català:

1. В нашем доме много этажей. Их дом тоже (также) многоэтажный. 2. Его отец работает на заводе. Мой отец тоже там (там) работает. 3. Твоя сестра младше тебя. Моя сестра тоже младше тебя. 4. Наша мама делает домашнюю работу. Их мама тоже. 5. Мой младший брат умеет читать и писать по-каталански. Его младшие братья тоже. 6. Твоя сестра не ходит за покупками, а наша ходит. 7. Ваша сестра живет в Барселоне, а их -- в Мадриде. 8. Их мама не работает. Ваша мама работает в конторе. 9. Его отец младше моей мамы. Твоя мама младше моего отца.

b) Escriviu unes quantes frases amb "també".

TEXT

Nosaltres vivim en una casa nova al barri de l'Eixample. És una casa de pisos, de façana grisa i balcons que donen al carrer de Balmes. El nostre pis té menjador, cuina, quatre habitacions i dos lavabos. De dia, el pare i el meu germà gran van a treballar. El pare treballa en un banc i el germà, que es diu Fèlix, en el Consorci per a la Normalització Lingüística. La mare fa la feina de casa i va a comprar. Vivim al centre mateix de la ciutat, i al nostre carrer hi ha moltes botigues. La mare hi compra articles de primera necessitat, és a dir: pa, carn, patates, arròs, verdura, sucre, vi, cafè, fruita, tot el que li cal. A més tinc una germana. Es diu Mercè. És més petita que jo i encara va a l'escola. Allí li ensenyen de llegir, d'escriure, de comptar i moltes altres coses. Ara ja sap sumar, multiplicar, restar i dividir. La nena és molt llesta i ja sap llegir i escriure en català i en castellà, tot i que li costa.

Vocabulari

casa de pisos = bloc de pisos много-
этажный дом
façana / фасад
menjador m столовая
carrer m улица
nóstre, nostra наша, наша
cuina / кухня
lavabo m ванная
de dia m днем
treballar (I conj.) работать
es diu называется, зовется
feina / de casa домашняя работа

botiga / магазин
articles de primera necessitat предметы первой необходимости
és a dir то есть, другими словами
pa m хлеб
carn / мясо
patata / картофель
arròs m рис
verdura / овощи
sucre m сахар
vi m вино
a més кроме того

anar a comprar ходить за покупками	allí там
més + adj. + que более..., чем	lí ей, ему
ensenyar (I conj.) учить, объяснять	llegir читать
escriure (II conj.) писать	compte в счет
altre, altra другой, другая	ara сейчас
ja уже	sumar (I conj.) складывать, при-
dividir (III conj.) делить	бавлять
multiplicar (I conj.) умножать	restar (I conj.) вычитать
llest, lles ta сообразительный (ая)	tot i que хотя, несмотря на ...
encara еще	

Notes i comentaris

Nosaltres vivim en una casa nova.

Ell treballa a la Universitat.

В каталанском языке предлоги **en** и **a** указывают на местонахождение предметов в пространстве. **En** употребляется преимущественно с существительным с неопределенным артиклем, а предлог **a** с существительным с определенным артиклем:

en una casa; en una botiga;
a la casa; a la botiga;

но:

a Barcelona; a Moscou; a Espanya.

donar a — выходить на... (об окнах, двери, балконе, комнате)

Exemple:

Les finestres de la meva habitació donen al parc. — Окна моей комнаты выходят в парк.

Consorci per a la Normalització Lingüística. — Центр по нормализации каталанского языка.

Прилагательное **mateix**, **mateixa** изменяет свое значение в зависимости от того, стоит ли оно до или после слова, которое определяет. В позиции перед определяемым словом **mateix** имеет значение тот же самый, а после определяемого слова — сам, самый.

Exemple:

Aquest museu es troba al centre mateix. — Этот музей находится в самом центре.

Jo mateixa vaig a comprar. — Я сама хожу за покупками.

A la mateixa botiga compro tot el que em cal. — В том же самом магазине я покупаю все необходимое.

tot el que li (em, et, ens, us, els) cal — все, что ему, ей (мне, тебе, нам, вам, им) необходимо.

costar de + infinitiu — стоит труда сделать что-либо.

Exemple:

Em costa de llegir i escriure en anglès — Мне трудно (стоит труда) читать и писать по-английски.

Exercici 17. Traduïu del català al rus:

1. Vosaltres viviu en una casa petita. 2. La nostra casa no és una casa de pisos. 3. El pis del meu germà té menjador, cuina i tres habitacions. 4. El seu pare treballa en una fàbrica i el meu, en una oficina. 5. Les nostres mares no treballen. 6. Les seves germanes petites van a l'escola. 7. Al carrer de la fàbrica hi ha una botiga nova. 8. Jo no sé llegir en anglès. 9. El meu germà sap escriure en francès. 10. Els nostres pares no saben i no volen fer la feina de casa.

Exercici 18. Feu preguntes a l'exercici 17 usant les paraules interrogatives: què? per què? quin, quina? quins, quines? qui?, com?, quant(a, s, es)?

Exercici 19.

Model: 1. Вы живете в многоэтажном доме? — Viviu en una casa de pisos? — No, no vivim pas en una casa de pisos. — Si, vivim en un bloc de pisos.

2. La teva germana és més petita que tu? — Дать ответ, не переводя вопрос на русский.

1. Ты работаешь на заводе? 2. Es petita casa teva? 3. Сколько (quant, quants; quanta, quantes) комнат в твоей квартире? 4. La teva germana fa la feina de casa? 5. Ты умеешь читать и писать по-каталански? 6. La teva mare compra pa i carn a la botiga del carrer de casa vostra? 7. Мама покупает все необходимое в магазине? 8. Vas a l'escola? 9. Его учат в школе чтению, письму и умножению? 10. Hi ha moltes botigues al carrer de casa teva?

Exercici 20. Responeu les preguntes segons el text de la lliçó.

1. On viviu? 2. És nova o vella casa vostra? 3. Quants pisos té? 4. Quantes habitacions té el teu pis? 5. On treballen el pare i el noi? 6. Qui fa la feina de casa? 7. Qui va a comprar? 8. On compra cafè i vi, la mare? 9. La seva germana és més petita que no pas ell? 10. Va a l'escola? 11. Li ensenyen de llegir i escriure, a l'escola? 12. Sap sumar, estar, multiplicar i dividir? 13. Saps llegir i escriure en català?

Exercici 21. Traduïu al català:

1. Я живу с отцом и матерью в новом доме. 2. Наш дом многоэтажный. 3. Мой отец работает в банке, а мама в магазине. 4. Я хожу в школу. 5. Я уже умею читать и писать по-каталански. 6. Моя сестра ходит за покупками. 7. На нашей улице много магазинов, и она покупает там (hi) все, что нам необходимо. 8. Днем я делаю школьные уроки (els deures).

Exercici 22. Expliqueu el text de la lliçó.

TEXT COMPLEMENTARI

- Pere: On vius?
- Maria: Visc a Barcelona.
- Pere: On viu el teu oncle?
- Maria: A Sabadell. Per què?
- Pere: Mira... Més aviat voldria saber on treballa.
- Maria: En una fàbrica, amb màquines.
- Pere: De què fa?
- Maria: Fa de mecànic. És un bon mecànic.
- Pere: Saps on viu el senyor Joan? Porto un paquet per a ell.
- Maria: Sí, viu en un bloc de pisos, vora l'oficina on treballa la meva mare.
- Pere: Com és el seu pis?
- Maria: Té menjador, cuina i tres habitacions. Ja veus, és un pis normal i corrent.
- Pere: És bonica casa seva?
- Maria: Sí, i tant!
- Pere: Adéu-siau, Maria.
- Maria: Adéu, noi.

Exercici 23. Llegiu i traduïu el text complementari.

Exercici 24. Apreneu el diàleg de memòria.

FRASES FETES

fer cap — заглянуть ненадолго, зайти

fer tard — опаздывать

fer el manta — бездельничать, валяться в постели

fer becaina — дремать

Exercici 25. Apreneu les frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Lliçó 12

GRAMÀTICA

§ 40. Les preposicions *a* i *de* en català

Exemple:

El noi demana el sopar **a** la seva mare. — Мальчик просит ужин у своей матери.

Nosaltres mengem **a** les set. — Мы едим в седьмь.

a poc a poc — медленно, мало-помалу

La Maria llegeix la carta **a** poc **a** poc. — Мария медленно читает письмо.

a banda i banda — по сторонам

El mestre gira el cap **i** mira **a** banda i banda. — Учитель поворачивает голову и смотрит по сторонам.

al trot — рысцой

Els cavalls van **al trot**. — Лошади скачут рысцой.

Exemple:

En Joan torna **del** col·legi. — Жуан возвращается из школы.

La mare **del** Joan renya el seu fill. — Мать Жуана бранит своего сына.

Aquest pupitre és **de** fusta. — Эта партя из дерева.

De debò té raó. — Он в самом деле прав.

De sobte s'obre la porta **i** apareix en Carles. — Вдруг открывается дверь, и появляется Карлес.

De cop (i volta) s'aixeca **i** em saluda. — Неожиданно он (она) поднимается и здоровается со мной.

El metge surt **de** seguida de l'habitació. — Врач тотчас выходит из комнаты.

A + EL = AL

DE + EL = DEL

PER + EL = PEL

Al col·legi

del col·legi

pel carrer

però

a l'habitació

de l'habitació

per l'habitació

DE + INFINITIU quan comença amb una vocal s'apostrofa:

de + arribar = d'arribar

de + anar = d'anar

de + emportar-se = d'emportar-se

però

de començar

de veure

de llegir

§ 41. Adjectius d'una sola terminació en singular

-A

entusiasta — энтузиаст
homicida — самоубийца
belga — бельгиец, бельгийка,
бельгийский (ая)

-E

jove — молодой (ая)
probable — вероятный (ая)
possible — возможный (ая)

-AR, -OR, -ERIOR

circular — кругообразный (ая)
millor — лучший (ая)
interior — внутренний (ая)

-AC, -IC, -OC

caraç — способный (ая)
feliç — счастливый (ая)
feroç — свирепый (ая)

-AL, -EL, -IL

igual — одинаковый (ая)
fidel — верный (ая)
civil — гражданский (ая)

-ANT, -ENT

abundant — избыточный (ая)
ignorant — невежественный (ая)
equivalent — равный (ая)
insolent — бессовестный (ая)

§ 42. Funció i lloc de l'adjectiu en l'oració

В предложении прилагательное может быть:

1. определением:

Claudi, el pare del noi, era un home alt i ferm. — Клауди, отец юноши, был мужчина высокий и сильный.

És una ciutat tranquilla. — Это тихий город.

2. именной частью сказуемого:

El seu cos era àgil com d'una gasela... — Тело его было ловким, как у газели.

És interessant aquesta novel·la? — Это интересный роман?

Прилагательные в каталанском языке стоят, как правило, после существительного. Некоторые прилагательные в зависимости от позиции, до или после определяемого слова, изменяют свое лексическое значение:

un home gran — высокий, большой человек
un gran home — большой (великий) человек
un home pobre — бедный (нуждающийся) человек
un pobre home — ничтожный человек
un home bo — хороший человск
un bon home — добрый человек
una dada certa — точная дата
una certa dada — некая дата

§ 43. Present d'indicatiu dels verbs

obrir (открывать)

obro
obres
obre
obrim
obriu
obren

donar (давать)

dono
dónes
dóna
donem
doneu
donen

Exercici 1. Conjugueu els verbs següents:

obrir la porta; venir d'hora; poder anar a casa seva; seure a la taula, donar notícies.

Exercici 2. Digueu en català:

Он открывает дверь. Мы приходим к нему. Вы можете купить это на нашей улице. Они могут сделать домашнюю работу. Мои родители приходят домой в семь часов. Можешь сказать, где живет Нейс? Ты приходишь в университет. Вы открываете книги. Мы садимся за стол в два часа. Можешь сесть рядом со мной. Вы сидитесь. Они говорят.

TEXT

En Joan té 11 anys i estudia en un col·legi de Sarrià. Quan a les 3 torna a casa, és natural que té molta gana. Per això demana el dinar a la seva àvia, cridant. Avui la mare, que és a la cuina, i l'àvia renyen el noi perquè, a més de cridar, arriba a casa amb la roba tota bruta. Quan està a punt de seure a la taula, truquen a la porta i el noi se'n va a obrir, enfadat, perquè encara té la panxa buida. Es posa molt nerviós. Són uns parents, els seus cosins, el Galdric i el Marçal, que vénen disposats a dinar. Ara en Joan sí que està enfadat de debò: la seva mare no hi comptava amb aquesta visita, i per això en Joan avui no podrà dinar (haurà de compartir el dinar amb els altres).

Vocabulari

estudiar (I conj.)	учиться, обучаться	a més de + inf. кроме того, что...
col·legi <i>m</i>	школа, колледж	roba <i>f</i> одежда
tornar (I conj.)	возвращаться	tot brut весь грязный
per això поэтому		enfadat <i>m</i> сердитый, не в духе
dinar (I conj.)	обедать	anar-se'n уходить, уезжать
dinar <i>m</i>	обед	visita <i>f</i> визит, гость
criantar	деепричастие от cridar (кричать, звать)	posar-se nerviós сердиться, нервничать (nerviosa)
renyar (I conj.)	бранить, ругать	de debò на (в) самом деле, по-настоящему

Notes i comentaris

tenir gana — хотеть есть

tenir ganes de + infinitiu — иметь желание что-либо сделать

trucar la porta — стучать, звонить в дверь

trucar = picar — звонить по телефону (picar в Барселоне)

trucada — телефонный звонок

Exemple:

Espero la trucada del Galdric. — Я жду звонка Галдрика.

tenir la panxa buida — очень хотеть есть, иметь пустой желудок =
tenir un budell buit

(estar) disposat a (fer) alguna cosa — быть расположенным что-либо
сделать

El verb **tornar a + infinitiu** és una perífrasi que implica la reiteració
d'una acció.

Exemple:

El fill torna a demanar el sopar. — Он снова просит ужин.

El verb **comptar** té els significats següents:

1. **считать:**

El noi sap comptar. — Мальчик умеет считать.

Els seus dies són comptats. — Его дни сочтены.

2. **насчитывать:**

Les piràmides compten quaranta segles d'existència. — Пирамиды
насчитывают 40 веков (существования).

3. **расчитывать, полагаться:** comptar amb algú.

Comptem amb tu per anar a París. — Мы расчитываем на тебя в
поездке в Париж.

No compto amb un capital suficient per emprendre un negoci. —
Я располагаю недостаточным капиталом, чтобы открыть собственное
дело.

No hi comptava, amb aquesta visita. — Он не рассчитывал на
этот визит.

4. **не брать(ся) в расчет:** no comptar.

Això no compta. — Это не в счет.

A

Exercici 3. Definiu quins dels noms i adjetius tenen dues terminacions en singular:

feliç; nou; interessant; real; groc; ample; molt; regular; actual;
interior; buit; nen; cosí; homicida; belga; atroç; jove; amable; entusiasta;
ros; alumne; probable; principal.

Exercici 4. Feu la concordança en gènere i nombre dels adjetius i substantius següents:

meu, ample, interessant, vell, negre, bonic, molt, petit, buit,
gran, fidel, feliç, amable,

jove, cases, sala, avi, llibres, gana, cabell, noies, pances,
habitació, amiga, germans, home, poble, mecànic, senyora.

Exercici 5.

a) Traduïu del català al rus:

1. Quan torno del col·legi tinc molta gana. 2. Quan en Joan truca, la mare obre la porta. 3. Tornem de l'escola a les set. 4. Vosaltres demaneu el sopar a la mare. 5. Cridem que tenim la panxa buida. 6. Vénen a casa nostra uns parents del pare. 7. La mare renya el Joan quan aquest crida.

b) Feu les preguntes al punt a) de l'exercici 5.

Exercici 6. Poseu els verbs en la persona i nombre corresponents:

1. Nosaltres (arribar) a casa a les sis. 2. La mare (saber) que jo (tenir) gana. 3. La meva germana (cridar) quan (tenir) la panxa buida. 4. Uns parents del parc (venir) a casa i (trucar) a la porta. 5. Els pares (renyar) el fill perquè (ell) (obrir) la porta cridant. 6. Per què (tu) (no poder) demanar el sopar a la mare? 7. (Vosaltres) (tenir gana) ara?

Exercici 7. Contesteu les preguntes segons el model donat:

Model: — Que teniu gana quan torneu de col·legi?
— No, quan tornem del col·legi no tenim pas gana.
— En Joan té gana quan arriba a casa.
— És en Joan qui té gana quan arriba a casa.

1. Que demanes tu el sopar a la mare d'en Joan? 2. El pare d'en Joan va a obrir la porta? 3. El pare d'en Joan renya el noi? 4. Qui ve a casa d'en Joan disposat a sopar?

Exercici 8. Traduïu al català:

1. Жуан со своим отцом, матерью и маленькой сестрой живет в новом многоэтажном доме. 2. Дом их красив. 3. Отец Жуана работает в банке служащим (employee). 4. Мама не работает, она ходит за покупками и занимается домашним хозяйством. 5. Когда Жуан приходит из школы поздно (tard), мать бранит сына. 6. «Я не могу открыть дверь, — говорит мальчик отцу, — потому что обедаю». 7. Ты в самом деле голоден? 8. Отец не может читать на голодный желудок. 9. Ты знаешь, кто стучится в дверь?

Exercici 9. Contesteu les preguntes:

1. D'on torna el Joan? 2. Què demana a la seva mare? 3. Com ho demana? 4. Per què la mare renya el seu fill? 5. Qui truca a la porta? 6. Que està enfadat, en Joan? 7. Per què? 8. Hi comptava, amb aquesta visita, la seva mare?

Exercici 10. Inventeu una situació amb les paraules següents:

viure en un bloc de pisos nou; un vell; treballar; fer de; anar a comprar; trucar a la porta; cridar; demanar el sopar; enfadat; tenir la panxa buida; obrir la porta; renyar; disposar a menjar (sopar).

Exercici 11. Traduïu les preguntes del rus al català i contesteu-les. Contesteu també les preguntes donades en català sense traduir-les al rus:

1. Ты голоден, когда приходишь домой из университета?
2. Per què la mare renya el Joan?
3. Кто стучится в дверь?
4. Per què crida el Joan?
5. Què vénen disposats a fer els parents del pare del Joan?
6. Кто открывает дверь?
7. Què demana el Joan a la seva mare?
8. El Joan torna tard de l'escola?
9. Ты можешь открыть дверь?

Exercici 12. Feu frases amb les notes i els comentaris del text.**Dialeg**

Jordi: Hola, bon dia. Que podem dinar?

Cambrer: Hola, bon dia. Que tenen taula reservada?

Jordi: No, miri, no pensavem que...

Cambrer: És igual. Passin allà, si us plau, al centre de la sala. Hi ha una taula per a dues persones.

Jordi: Gràcies. Què tenen per dinar?

Cambrer: Dinaran a la carta o els porto el menú?

Xavier: Millor que ens porti el menú, si no ens costarà una fortuna, com a mínim cinc mil pessetes.

Cambrer: Molt bé. De primer hi ha arròs, sopa, canelons, amanida verda, amanida russa.

Xavier: I de segon?

Cambrer: Carn amb patates fregides, pollastre farcit, ànec, fideuà.

Jordi: Doncs, jo... vejam... Porti'm arròs, de primer, i ànec, de segon. A més, voldria acompañar-lo amb patates. Que ens pot portar patates fregides?

Cambrer: Sí. I vostè?

Xavier: M'estimaria més canelons i pollastre farcit. Jordi, tu què beuràs?

Jordi: Aigua natural sense gas.

Xavier: Doncs, per a mi, vi negre i també aigua.

Cambrer: I de postres? Tenim crema catalana, pastís gelat...

Xavier: Res de pastissons. Faig règim. Una poma o un préssec. I després un tallat.

Jordi: Miri, jo tastaria el pastís gelat i després un cafè amb llet.

Cambrer: Molt bé. Ara els portaré el primer plat.

Una estona més tard

Cambrer: Res més?

Els dos: No, gràcies. Que ens pot portar el compte?

Cambrer: Són mil tres-centes per persona.

Els dos: Gràcies. Adéu.

Cambrer: Adéu. Gràcies a vostès.

Al carter

Jordi: Saps, aquest restaurant no està malament. M'agradaria tornar-hi un dia.

Xavier: Ho podem fer. Què et sembla dijous que ve?

Jordi: Doncs, molt bé. Adéu. Fins dijous.

Xavier: Adéu i gràcies.

Vocabulari

reservar бронировать, заказывать

portar приносить (что-л.), носить
(одежду)

de primer на первое

de segon на второе

canelons жидкое тесто с мясной на-
чинкой

pollastre farcit фаршированный цы-
пленок

us вам, 2-ое лицо мн. ч.

doncs ну..., тогда...

crema catalana крем по-каталански

poma яблоко

préssec персик

un tallat кофе с небольшим коли-
чеством молока

cafè amb llet кофе с молоком

amanida verda салат из овощей

amanida russa салат «оливье»

fideuà вермишель с дарами моря

per a на, для

ànec утка

millor лучше, лучший

pessetes — peles песеты, деньги

sopa суп

patates fregides жареная картошка

**beure (bec, beus, beu, bevem, beveu,
beuen)** пить

aigua sense gas вода без газа

vi negre красное вино

de postres на десерт

pastís gelat пирожное-мороженое

tastar пробовать (на вкус)

plat блюдо (тарелка), блюдо (еда)

res més? что-нибудь еще?

Notes i comentaris

- mirí, no pensàrem que... — видите ли, мы не думали, что...
és igual — ничего, все равно
passin allà — пройдите туда (императив 3-е, лицо, мн. ч.)
dinaran — будете обедать (буд. вр. 3-е лицо, мн. ч., вежливая форма)
dinar a la carta — есть порционные блюда
millor que ens porti el menú — лучше, чтобы вы принесли нам меню
si no — если же нет
vejam — ну-ка, посмотрим
ens costarà una fortuna (costar un ull de la cara) — нам обойдется очень дорого
voldria (voler: vull, vols, vol, volem, voleu, volen) — хотел бы (я, он, Вы; услов. накл.)
m'estimaria més — я бы предпочел (усл. накл.)
fer règim — соблюдать диету
tastaria — я бы попробовал (усл. накл.)

Exercici 13. Llegiu i traduïu el diàleg. Apreneu el vocabulari. Escriviu frases amb el vocabulari, les notes i els comentaris.

Exercici 14. Apreneu el diàleg de memòria.

§ 44. Numerals cardinals (continuació)

21 — vint-i-u, un, una	100 — cent, cents, centes
22 — vint-i-dos, dues	101 — cent u, un, una
23 — vint-i-tres...	102 — cent dos, dues
30 — trenta	200 — dos-cents, dues-centes
31 — trenta-u, un, una	201 — dos-cents u, dues-centes una
32 — trenta-dos, dues...	202 — dos-cents dos, dues-centes dues
40 — quaranta	300 — tres-cents, centes
41 — quaranta-u, ...	400 — quatre-cents, centes
50 — cinquanta	1000 — mil
60 — seixanta	1001 — mil u, una
70 — setanta	2000 — dos mil, dues mil
80 — vuitanta	3000 — tres mil
90 — noranta	3001 — tres mil u, una
	1000000 — un milió (plural: milions)
	2000000 — dos milions

1. Количественные числительные **и** (**un**), **una**; **dos**, **dues**, а также числительные от **200** до **900** изменяются по родам и числам.

Примечание: **Cent**, **mil**, **millió**, а также приближающиеся к ним по значению существительные **parell**, **centenar**, **miler** имеют формы множественного числа: **cents**, **mils**, **millions**. Они присоединяются к существительному при помощи предлога **de**: **cents de persones**, **milers d'habitants**, **millions d'obrers**.

2. **Mil** в составном числительном, содержащем сотни, десятки и единицы, всегда употребляется в единственном числе: **dos mil tres-cents quaranta**.

3. Количественные числительные ставятся непосредственно перед существительным: **dues noies**, **sis habitacions**, однако если количественное числительное употреблено в качестве порядкового, то оно ставится после существительного (кроме числительных, которые обозначают число месяца и т. д.: **dia dos**; **lliçó cinc**). Числительные, обозначающие число месяца, ставятся перед существительным и присоединяются к нему при помощи предлога **de**: **el 15 de gener**.

Practiqueu i Pregiu:

2, 41, 16, 18, 92, 103, 153, 207, 431, 511, 273, 989, 897, 3003, 50437, 37, 48, 1948, 1987, 5, 1812, 91, 26, 0, 353, 202, 430, 2005, 3785, 14800, 741, 546, 14, 83, 6, 70, 50, 28, 64, 135002, 508, 111, 205, 447, 618, 787, 115, 666, 781, 809, 121, 100018.

Exercici 15. Digueu en català:

3 мальчика; 2 двери; 15 балконов; 70 книг; 21 страница; 1492 год; 100 родственников; 32 32 стола; 71 механик; 50 каталанцев; 2005 залов; 3002 конференции; 14 школ; 11 рук.

§ 45. L'ús dels numerals cardinals

1. При обозначении времени количественные числительные всегда употребляются с определенным артиклем женского рода множественного числа:

- Quina hora és? — Va preguntar un mariner.
- Les dues.

Atenció!

És la **una**. Són dos quarts de dues.

2. Определенный артикль мужского рода употребляется с числительными, когда пропущено существительное мужского рода **anu** или **dia**:

El 1980 apareix una altra iniciativa.

3. Количественные числительные могут субстантивироваться при помощи артикля. В этом случае они обозначает предмет, характеризуемый по признаку данного числа:

Avui he tret **un cinc** (excellent). — Сегодня я получил пятерку.

§ 46. Present d'indicatiu dels verbs *estar — находиться, быть; valer (valdre) — стоить*

estic	valc
estàs	vals
està	val
estem	valem
esteu	valeu
estan	valen

Примечание: Глагол *valer* употребляется в основном в 3-ем. л. ед. и мн. ч.

Exercici 17. Contesteu les preguntes:

1. El Joan vol sopar amb els seus parents? Per què?
2. Que sabeu comptar de zero a un milió en català?
3. Quants formes té el numeral 2 en català?
4. Quant val un sopar (dinar, esmorzar)?
5. Què voleu de postres, fruita o dolços?
6. Us enfadeu quan vénen a casa parents disposats a dinar amb vosaltres?

Exercici 18. Compteu:

1. Quants alumnes hi ha a la classe?
2. Quantes finestres hi ha a l'habitació?
3. Quants manuals teniu?
4. Quantes cadires (стулья) hi ha a la classe?
5. Quantes taules hi ha a la classe?
6. Quants parents teniu?

Exercici 19. Traduïu al català:

1. Карлес и его семья собираются обедать, когда кто-то стучит в дверь.
2. Карлес очень сердится, т. к. очень голоден, и, кроме того, он не рассчитывал на этот визит.
3. Пришли друзья его старшего брата, чтобы пригласить Урьола на ужин.
4. Они хотят пойти в бар, где-нибудь в центре, где готовят национальные каталанские блюда.
5. Урьол возвращается с работы в 7 часов, а в 8 он уже выходит из дома, чтобы идти на встречу с друзьями.
6. Когда Урьол заходит в бар, его друзья уже там и ждут его.
7. Официант подводит их (*els fa passar*) к столику возле окна.
8. Они просят его принести им

(portar-los) каналоны и фаршированную утку. 9. В 11 часов Урьол возвращается домой очень довольный и немного уставший.

Exercici 20. Traduïu el diàleg al català:

- Почему ты ничего не ешь?
— Не хочу. К тому же мне не нравится (no m'agrada) рис.
— Если тебе не нравится (no t'agrada) рис, я могу предложить (oferir) суп и жареную картошку.
— Хорошо. Я попробую немного рису, а потом поем и картошку.
— Кстати (per cert), где Пеп? Он еще в школе?
— Да. Разве (es que...) ты не знаешь, что он возвращается в 3 часа? Но сегодня после занятий он идет с друзьями в театр. Мы можем обедать без (sense) него.
— Хорошо (està bé). Можешь принести второе блюдо. Потом я пойду в кабинет (despatx) и поработаю (treballaré) немного (una mica).

TEXT COMPLEMENTARI

El Jaume no viu sol, és clar, perquè encara és petit. La seva família és bastant nombrosa. Avis, pares, germans, tots viuen a la mateixa casa.

Els pares d'el Jaume es van casar l'any 1968. Tenien 24 anys. Ara, aquests matrimonis tan joves no s'estilen gaire.

L'àvia es diu Pilar. Té setanta-vuit anys, però encara és molt eixecrida. La família es prepara per celebrar el seu aniversari el mes de març. El Jaume i l'àvia s'estimen molt. I no tan sols s'estimen, sinó que s'entenen perfectament. La Pilar participa en tots els jocs del seu nét, tot i que és ell qui mana.

En Jaume té un germà gran que fa de cambrer en un bar de Gràcia. El germà és casat amb una estrangera, una noia russa, molt simpàtica i agradable. Es diu Tània. Parla un català tan correcte que tothom pensa que és catalana de soca-rel. La noia s'ha guanyat l'afecte de tots: sogres, cunyats i cunyades. Ara els joves esposos esperen un menut. En Jaume està engrescat, per això. Li fa il·lusió de tenir a casa un petitonet. A més, això de ser oncle li fa goig.

Vocabulari

és clar	разумеется	joc	игра (действие)
nombrós	многочисленный	nét	внук
matrimoni	m брак, супружеская пара	és casat (està casat) amb algú	женат на ком-то
celebrar	отмечать, праздновать	casar-se amb	жениться, выйти замуж
es prepara per + inf.	готовиться, чтобы...	cunyat	шурин, деверь
estimar-se	любить (друг друга)	menut	малыш, младенец
no tan sols, ... sinó que	не только..., но и...	estar engrescat	быть в восторге
entendre's	понимать (друг друга)	petitonet	малыш, малюсенький

Notes i comentaris

aquests matrimonis tan joves no s'estilen gaire — такие ранние браки не
очень привычны

tot i que és ell qui mana — хотя именно он заправляет (в играх)
catalana de soca-rel — истинная, настоящая, чистокровная каталанка
la noia s'ha guanyat l'afecte de tots — девушка завоевала всеобщую
любовь

fa illusió a algú — мечтать

Em fa illusió poder anar algun dia a Egipte — Я мечтаю поехать в
Египет когда-нибудь

això de ser oncle li fa gràcia (goig) — Тот факт, что он станет дядей,
приводит его в восторг

Exercici 21. Llegiu i traduïu el text complementari usant el vocabulari.
Apreneu el vocabulari. Feu frases amb aquestes paraules i expressions.

Exercici 22. Expliqueu l'argument del text complementari usant el
vocabulari après.

Exercici 23. Feu un diàleg usant l'argument i el lèxic del text complementari.

FRASES FETES

Ser carn i ungla — Водой не разлить

És una veritat com un temple — Это неоспоримая истина

Si l'encerto, l'endevino — Если попаду в точку, угадаю

Ser curt de gambals — Быть недалеким (умом)

Exercici 24. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es
poden fer servir.

Lliçó 13

GRAMÀTICA

§ 47. Present d'indicatiu dels verbs pronominals

I conjugació		II conjugació		III conjugació	
llevar-se — вставать, просыпаться	aixecar-se — вставать, подниматься	perdre's — потеряться, заблудится	vestir-se — одеваться	dir-se — называться	
<u>em</u> llevo <u>et</u> lleves <u>es</u> lleva <u>ens</u> llevem <u>us</u> llevueu <u>es</u> lleven	<u>m'</u> aixeco <u>t'</u> aixeques <u>s'</u> aixeca <u>ens</u> aixequem <u>us</u> aixequeu <u>s'</u> aixequen	<u>em</u> perdo <u>et</u> perds <u>es</u> perd <u>ens</u> perdem <u>us</u> perdeu <u>es</u> perden	<u>em</u> vesteixo <u>et</u> vesteixes <u>es</u> vesteix <u>ens</u> vestim <u>us</u> vestiu <u>es</u> vesteixen	<u>em</u> dic <u>et</u> dius <u>es</u> diu <u>ens</u> diem <u>us</u> dieu <u>es</u> diuen	

Примечание: Глаголы 3-го спряжения с суффиксом *-eix* в *present d'indicatiu* относятся к индоативному спряжению.

Practiqueu:

Em llevo a les 8. — Я встаю в 8 часов.

La mare es lleva de bon matí (d'hora). — Мама встает рано.

El pare també es lleva d'hora. — Отец тоже встает рано.

Ens vestim de pressa (a corre-cuita). — Мы быстро одеваемся.

Us vestiu també de pressa. — Вы тоже одеваетесь быстро.

Els nens es renten al lavabo. — Дети умываются в ванной.

Exercici 1. Conjugueu els verbs:

dirigir-se; pentinar-se; vestir-se; afaitar-se; dir-se; rentar-se en present d'indicatiu i feu frases amb aquests verbs.

Exercici 2. Llegiu i traduïu:

Em llevo (m'aixeco) i dic: "Bon dia, pares!"

La mare entra a l'habitació, obre la finestra i diu: "Bon dia, noi."

El pare ja és al lavabo (al bany). S'hi afaita (hi — там) cantant (gerundi del verb cantar) una cançó molt popular.

La nena, la meva germaneta Núria, acaba de vestir-se.

Ens rentem les mans de pressa.

Us pentineu cada dia?

Els nens diuen que es vesteixen.

§ 48. Complement directe

Прямое дополнение в каталанском языке употребляется без предлога.

Pronoms febles:

em, m', -me, 'm — меня; et, t', -te, 't — тебя; el, l' — его (одушевл., неодушевл.); ia, l' — ее (одушевл., неодушевл.); ens, 'ns, -nos — нас; us, -vos — вас (2-е л. ед. ч.); els — их (3-е л., м. р., мн. ч.); les — их (3-е л., ж. р. мн. ч.).

Ell em renya. — Он бранит меня.

Sé que el pare vol renyar-me. — Знаю, что отец хочет отругать меня.

Diu que no vol veure'm. — Говорит, что не хочет видеть меня.

M'avisen cada dia què he de fer. — Они сообщают мне каждый день, что я должен делать.

L'avi el veu. — Дедушка видит тебя.

Nen, podem agafar-te també. — Мальчи, мы можем взять и тебя.

No vull veure't. — Не хочу видеть тебя.

T'escolto amb molta atenció. — Я слушаю тебя очень внимательно.

El noi mira la Fina. — Юноша смотрит на Фину.

El noi la mira. — Юноша смотрит на нас.

La mare renya l'Oriol. — Мать бранит Урьола.

La mare el renya. — Мать его бранит.

Ella ens renya. — Она нас бранит.

La mare té motius per renyar-nos. — У мамы есть основания бранить нас.

Avisa'ns el més aviat possible. — Предупреди нас как можно раньше.

Jo us veig. — Я вижу вас.

No hi ha manera de trobar-vos aquí. — Нет возможности найти вас здесь.

Escoitem els nens. — Мы слушаем детей.

Els escoltem. — Мы их слушаем.

L'alumne posa les mans sobre la taula. — Ученик кладет руки на стол.

L'alumne les posa sobre la taula. = L'alumne les hi posa. — Ученик их кладет на стол. — Ученик их туда кладет.

Deixo aquests llibres. — Я оставляю эти книги.

Els deixo. — Я их оставляю.

Practiquen.

Substituiu els complements subratllats pels pronoms corresponents:

La mestra sempre escolta l'alumne. / ...

Jo sempre escolto la mare. / ...

Els nens sempre escolten els pares. / ...

Agafo les llibretes. / ...
T'esculta? — Si.... No....

§ 49. Complement indirecte

Косвенное дополнение в каталанском языке употребляется с предлогом *a*.

Pronoms febles:

em, m', -me, 'm, -- mne; et, t', -te, 't — тебе; li, -li — emy, eї; ens, -nos, 'ns — nam; us, -vos — вам; els — им.

No em diu res. — Он (она, Вы) ничего не говорит(е) мне. — No diu res (a mi).

M'apropa (a mi) aquests papers. — Пододвигает мне эти бумаги.

Pots dir-me per què ho fas? — Можешь сказать мне, зачем ты это делаешь?

Digui'm això. — Скажите мне это.

No et diu on és la mare. — Он (она) не говорит тебе, где мама. — No diu (a tu...)

T'atansa (a tu) aquests papers. — Пододвигает тебе эти бумаги.

Puc dir-te tot el que em demanes. — Могу сказать тебе все, что ты просишь меня.

Lleva't demà d'hcra, si us plau. — Встань завтра пораньше, пожалуйста.

Jo dic a la mare. — Я говорю маме. — Jo li dic. — Я ей говорю.

Vols dir-li tot això? No t'ho ccomano. — Ты хочешь сказать ей (ему) все это? Не советую (тебе этого).

Ell deu a tothom. — Он всем должен.

No ens dieu de què fa en Carles. — Вы не говорите нам, ком работает Карлс. — No dieu (a nosaltres...)

Avi, pots llegir-nos aquest conte? — Дедушка, можешь почитать нам эту сказку?

Digui'ns, si us plau, on viu vostè? — Скажите нам, пожалуйста, где вы живете?

Us dic que això no m'agrada pas. — Я говорю вам, что мне это вовсе не нравится.

Dir-vos tota la veritat? No us agradarà pas. — Сказать вам всю правду? Она не понравится вам никак.

Una sola esperança resta als pobres presoners. — Одна только надежда и остается у несчастных заключенных. — Una sola esperanca els resta. — У них остается одна только надежда.

No els dius que sempre et lleves tard. — Ты не говоришь им, что всегда встаешь поздно. — No dius (a ells, a elles...)

Per què no li escrius, a la teva germana? — Почему ты не пишешь своей сестре?

No escriu als meus amics. No, no els escriu. — Я не пишу своим друзьям. Да, я им не пишу.

La meva germana tampoc no escriu a les seves amigues. No els escriu perquè encara no sap escriure en català. Ès petita. — Моя сестра тоже не пишет своим подругам. Но она не пишет им, потому что еще не умеет писать. Она маленькая.

Practiquen.

Substituïu els complements indirectes pels pronoms febles corresponents. Feu també la traducció de les frases:

- Jo dic a la mare que em llevo cada matí a les 7. / ...
- El pare demana el sopar a la mare. / ...
- Els alumnes escriuen als seus mestres. / ...
- Els nois donen les mans a les seves germanes petites. / ...
- No demano a vosaltres pas la resposta. / ...
- No diu a tu pas la veritat. / ...
- No dóna a mi pas la mà. / ...
- No respon a nosaltres pas res. / ...

§ 50. Numerals ordinals

Порядковые числительные указывают на порядок следования предметов и не характеризуют предмет с точки зрения качества и других признаков.

Таблица порядковых числительных

1 primer(a)	24 vint-i-quatrè, etc.
2 segon(a)	30 trentè
3 tercer(a)	31 trenta-unè
4 quart(a)	32 trenta-dosè
5 cinquè(na)	40 quarantè
6 sisè(na)	50 cinquantè
7 setè(na)	60 seixantè
8 vuitè(na)	70 setantè
9 novè(na)	80 vuitantè
10 desè(na)	81 vuitanta-unè
11 onzè(na)	90 norantè
12 dotzè(na)	92 noranta-dosè
13 tretzè(na)	93 norantana-trezè
14 catorzè(na)	95 norantana-cinquè
15 quinzenè(na)	100 centè
16 setzenè(na)	200 dos-centè
17 dissetzenè(na)	300 tres-centè
18 divuitzenè(na)	400 quatre-centè
19 dinovè(na)	500 cinc-centè
20 vintzenè(na)	600 sis-centè
21 vint-i-unè	700 set-centè
22 vint-i-dosè	1000 milè, etc. (o mil•lèsim)
23 vint-i-tresè	

Примечание: В каталанском языке, как и в других романских языках, наблюдается тенденция к употреблению количественных числительных (обычно после 10) вместо порядковых. В этом случае количественное числительное сопровождается определенным артиклем. D'aquesta manera *els dos nens van aconseguir fer-se entendre força bé i explicar-se moltes coses.* — Таким образом двое (оба) мальчиков могли довольно хорошо понимать друг друга и о многом рассказать друг другу.

Порядковые числительные имеют формы рода и согласуются в роде с существительным, к которому относятся:

El noi va mirar *la nau*: era la *quarta* en què s'embarcava des que havia sortit de Cartago. — Мальчик посмотрел на корабль: это был уже четвертый корабль, на который он поднимался, с тех пор как покинул Карthagу.

Порядковые числительные имеют формы числа и согласуются с существительным в числе:

Les *primeres galeres* que va veure el noi li van sorprendre molt. — Первые же галеры, которые увидел мальчик, потрясли его воображение.

§ 51. L'ús dels numerals ordinals

Порядковое числительное *primer* употребляется наряду с количественным числительным *и* (*un*) для обозначения первого числа месяца: *el primer de setembre; l'u de setembre*. В остальных случаях для называния числа, месяца, года, века употребляются количественные числительные с определенным артиклем, которые присоединяются к существительному посредством предлога *de*: *el tres de maig*.

Порядковые числительные от 1 до 10 употребляются обычно для обозначения классов школы, очередности движения поездов, воинских подразделений, имен глав монархических государств. В последнем случае порядковое числительное всегда ставится после имени собственного: *Ramon Berenguer Quart* — Рамон Беренгер Четвертый; но *el tercer destacament* — третий отряд.

Порядковые числительные употребляются самостоятельно:

1. Когда опущено существительное, к которому оно относится:

El bitllet de *primera classe* ens va costar una fortuna. — Билет первого класса обошелся нам очень дорого.

2. Когда порядковое числительное выступает в функции наречия:

Primer, hem de trobar el teu pare. — Сначала мы должны найти твоего отца.

От порядкового числительного *primer* женского рода единственного числа с помощью суффикса *-ment* может быть образовано наречие: *primerament*.

§ 52. Numerals partitius

Для обозначения числителя в дробных числительных всегда употребляется количественное числительное, а для обозначения знаменателя — порядковое. Исключение составляют числительные *mig*, *mitja* — половина, *segona part*; *terç* — третья часть.

1/2 — un mig	2/6 — dos sisens
1/3 — un terç	2/7 — dos setcns
1/4 — un quart	4/15 — quatre quinzens
1/5 — un cincnè	3/10 — tres dècims

Примечания:

- 1) Вместо числительных *dese*, *centè*, *milè* обычно используются более употребительные *dècim*, *centèsim*, *mil·lèsim*.
- 2) Числительное *mig* / *mitja* ставится перед существительным, если нет другого числительного: *mig jornal*, *mitja hora*. Если же *mig* / *mitja* является не единственным числительным, то оно ставится после существительного: *tres hores i mitja*.

Для обозначения музыкальных интервалов употребляются латинизированные культизмы: *quinta*, *sexta*, *sèptima*, *octava*.

Practiqueu.

Digueu en català:

a) 23, 108, 546, 1008, 23654, 123845, 11, 74559, 86327, 101486, 70611, 85690, 14200, 15887, 50115, 31208, 40470, 20111, 17455, 16100, 60107, 18019, 200.301.491, 0, 2001, 1999.

b) первый, пятый, десятый, одиннадцатый, пятидесятый, сотый, двухсотый, тридцать второй, сорок шестой, семнадцатый, двадцатый, шестьдесят пятый, восемнадцатый.

c) 1/4, 2/8, 3/6, 1/10, 3/4, 2/3, 4/7, 2/4, 5/6, 9/8, 4/3, 1/2.

§ 53. Operacions aritmètiques

Repas

$2 + 2 = 4$	dos i dos són (fan) quatre	sumar
$4 - 2 = 2$	quatre menys dos són dos	restar
$3 \times 2 = 6$	tres per dos fan sis	multiplicar
$8 : 4 = 2$	vuit dividit entre quatre fan dos	dividir

Practiqueu:

$26 + 3 =$	$78 - 34 =$	$3 \times 4 =$	$46 : 12 =$
$13 + 19 =$	$65 - 17 =$	$9 \times 6 =$	$88 : 4 =$
$65 + 47 =$	$54 - 31 =$	$8 \times 5 =$	$56 : 9 =$
$104 + 203 =$	$159 - 48 =$	$2 \times 9 =$	$25 : 5 =$

TEXT

Cada matí em llevo (m'aixeco) a les set. Em vesteixo, surto dc l'habitació, em rento i em pentino al lavabo, i després m'acabo de vestir (acabo de vestir-me). El pare ja és al menjador. Mentre ell esmorza, la mare va a la cuina i ens fa l'esmorzar, a mi, al meu germà i a la meva germana. Quan entro al menjador, dic:

— Bon dia.

Els també diuen:

— Bon dia.

Menjo de pressa l'esmorzar i me'n vaig cap a la feina. Quan surto de casa els dic:

— Adéu-siau.

I ells responen:

— Adéu, noi.

Els meus germans són petits i encara dormen. El nen té vuit anys i va a l'escola. La nena hi anirà l'any que ve, si Déu vol.

Vocabulari

cada matí каждое утро

sortir выходить

rentar-se умываться

pentinar-se причесываться

ja уже

mentre пока; в то время, как

esmorzar завтракать

l'esmorzar завтрак

responder (responc, respons, respon,

responem, respondeu, responen)

отвечать

entrar a входить куда-то, в ...

cap a к; по направлению к ...

dormir спать

encara еще

encara que хотя

si если

de pressa = a corre-cuita быстро, по-
степенно

l'any que ve в будущем, в следую-
щем году

si Déu vol если бог захочет (поже-
лает)

Comentari

me'n vaig cap a la feina — я ухожу на работу (anar-se'n)

hi anirà — пойдет туда (в школу — hi)

acabar de + infinitiu — períфраза, употребляется только в двух вре-
мениах: present i imperfect со значением «сделать только что что-
либо»

A

Exercici 3. Traduïu del català al rus:

1. Em llevo a les set i la meva germana es lleva a les nou, perquè encara és petita i no va a l'escola. 2. Després de vestir-te vas a la cuina. 3. En Joan té molta gana, per això es vesteix de pressa. 4. Ens pentinem

després d'esmorzar. 5. Us renteu cada matí? 6. Mentre el pare esmorza, la mare es pentina. 7. Els meus germans són petits i no saben pas rentar-se ni pentinar-se.

Exercici 4. Responeu les preguntes:

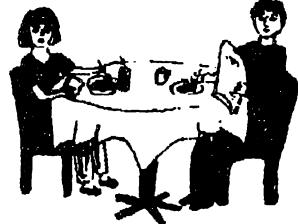
1. A quina hora et lleves?
2. Que es lleva amb tu, la teva mare?
3. Per què els teus germans no es lleven amb tu?
4. Què fas després de llevar-te?
5. Que sabeu pentinar-vos?
6. Què fa la teva mare després d'acabar de vestir-se?
7. Què feu abans de sortir de casa?

Exercici 5. Responeu les preguntes segons els dibuixos:

Què fa la Núria?

Què fa el seu germà, en Joan?

Què fan ells?

Què fas tu quan la mare fa l'esmorzar?

Exercici 6. Llegiu i traduïu el text que se us dóna tot seguit. Fixeu-vos en els complements:

El senyor Pere té un cotxe molt bonic. El té al garatge. En Joan i la seva germana sempre el toquen. Però un dia uns nens que juguen al carrer tiren una pedra contra els vidres del cotxe i els trenquen. El senyor Pere crida molt. Renya els nens i està a punt de regar-los. El cotxe ara porta un paper de cel·lofana en lloc de vidres.

Exercici 7. Apreneu de memòria el text de l'ex. 6.

Exercici 8. Responeu les preguntes segons el text de l'ex. 6.

1. On té el cotxe el senyor Pere?
2. Que és bonic el seu cotxe?
3. Per què els germans sempre el toquen?
4. Qui tira una pedra contra els vidres del cotxe?
5. Per què el senyor Pere està a punt de pegar els nens?
6. Què porta el cotxe en lloc de vidres (вместо стекол)?

Exercici 9. Digueu:

Qui Per què	vestir-se pentinar-se rentar-se afaitar-se aixecar-se llevar-se ficar-se al llit	al lavabo aviat al dormitori tard de pressa abans d' hora a l' hora	tu jo la Núria vosaltres nosaltres vostè ells
----------------	--	---	---

B

Exercici 10. Inventeu una situació usant les paraules i expressions següents:

llevar-se tard; menjar de pressa; fer l'esmorzar; anar a l'escola; sortir de casa a dos quarts de 9; la cuina; dormir; la germana; agradar; ésser petit (petita); saber llegir i escriure en català; estimar-se; fer il·lusió; fer goig; estar engrescat.

Exercici 11. Feu preguntes a les frases següents:

1. La meva mare es lleva d' hora perquè ha de fer l'esmorzar per a tota la família.
2. El meu pare també es lleva de bon matí perquè treballa en una fàbrica que es troba molt lluny de casa.
3. A la meva germana no li agrada gens (кощем) llevar-se d' hora. Es dormilega (соня) perquè és petita.
4. La Núria sap llegir i escriure en català perquè va a l'escola.
5. Mentre jo faig els deures, la meva germana juga al patí.
6. Vosaltres ja sabeu parlar en català.
7. Quan entro al menjador sempre dic *bon dia* als meus pares.
8. Quan sortim de casa diem *adéu-siau* als pares.
9. Quan la mare acaba de fer el dinar comença a vestir-se per anar a comprar.
10. Em pentino dues vegades al dia.
11. Cada dia preparam la lectura de casa.

Exercici 12. Contesteu les preguntes següents:

1. T'agrada llevar-te de bon matí?
2. Per què es lleva tard la teva germana?
3. A quina hora es lleven els alumnes per no fer tard a l'escola?
4. Que et vesteixes tu sol o t'ajuda (помогает) algú?
5. Quantes vegades a la setmana (сколько раз в неделю) t'afaites? (s'afaita el teu pare? el teu german? l'oncle?)

6. Quantes vegades al dia es pentina la teva germana?
7. Que menges sempre de pressa?
8. Quantes hores al dia treballas?

Exercici 13. Useu el verb en el temps, la persona i el nombre corresponents:

1. Dilluns és el dia que estic més enfusat. Per això jo (llevar-se) de bon matí. 2. La mare ja (ésser) a la cuina i (fer) l'esmorzar per a tota la família. 3. La meva germana (dir-se) Carme, encara (ésser) al llit perquè (ésser) petita i no (anar) a l'escola. 4. Quan jo (entrar) a la cuina, el meu pare em (saludar) i em (dir): "Bon dia". 5. El meu pare (anar-se'n) a treballar cada dia. 6. Nosaltres no (tenir) cotxe i el pare (agafar) el metro i l'autobús per anar a la feina. 7. A la meva germana li (agradar) jugar amb els seus amics al pati. 8. Els nens sempre (inventar) (придумывать, изобретать) alguna cosa curiosa. 9. Els pares (comprar) moltes joguines per a la Carme i ella (esser) feliç.

Exercici 14. Feu totes les preguntes possibles a les frases següents:

1. Sempre arribo tard a l'escola perquè em llevo tard. 2. La meva germana és petita. 3. Nosaltres ajudem la mare a fer l'esmorzar. 4. El senyor Pere no té gana. 5. Agafeu el metro i l'autobús per anar a la universitat. 6. Prefereixo (m'estimo més) menjar taronges per postres. 7. Paguem sis-centes pessetes per dinar. 8. No vull pas res més.

Exercici 15. Llegiu i traduïu el diàleg següent:

— On vius?
— A Barcelona.
— Vius sol?
— No, visc amb la meva família.
— Sou molts?
— Doncs, mira: els meus pares, els meus germans i jo.
— I els teus avis?
— Ells viuen al costat de casa.
— Es gran la casa on vius?
— No gaire (не очень, не слишком). Té un menjador, una cuina, un lavabo i tres habitacions. Per a nosaltres ja n'hi ha prou (en tenim prou) (достаточно).
— I és bonica?
— Sí, molt. Hi toca molt el sol. Té unes finestres molt amples i, a la porta d'entrada hi tenim plantes.

Comentari

A la porta d'entrada, hi tenim plantes — Местоимение *hi* дублирует обстоятельство места *a la porta*.

Exercici 16. Transformeu en estil indirecte el diàleg de l'exercici 15.

Exercici 17. Redacteu un diàleg semblant.

Exercici 18. Traduïu les preguntes en rus al català i contesteu-les en català. A les preguntes en català feu només les respostes en català:

1. Què fas després de llevar-te? 2. Ты встасьш рано или поздно?
3. Почему твоя сестра не ходит в школу? 4. А casa teva, qui fa el dinar per a la família?
5. On apreneu el català? 6. Каталанский язык труден?
7. Per què menges tan de pressa? 8. Твой дядя живет в Барселоне или в Вике?
9. Твой дом красив? 10. Quantes habitacions hi ha a casa teva?
11. T'agrada menjar fruita per postres? 12. Твой дедушка стар?
13. Вы уже умеете читать по-каталански?
14. Amb qui vius?

FRASES FETES

tenir cara (**tenir morro, tenir barra**) — быть нахальным, бессовестным

tenir cua de palla — легко обижаться, сердиться

pagar la tira — дорого заплатить (в магазине, в ресторане и т. д.)

qui paga mana — кто платит, тот и музыку заказывает

Exercici 19. Apreneu de memòria les frases fetes i penseu situacions on es poden fer servir.

Cançó “La dama d’Aragó” (popular)

cantada per Joan Manuel Serrat

A Aragó n’hi ha una dama
que és bonica com un sol,
té la cabellera rossa,
li arriba fins als talons:
Ai, adéu, Anna Maria,
robadora de l’amor,
ai, adéu.

Sa mare la pentinava
amb una pinteta d’or.
Cada cabell una perla,
cada perla un anell d’or.
Ai, adéu, Anna Maria,
robadora de l’amor,
ai, adéu.

El seu germà la mirava
amb un ull tot amorós.
Se la mira i se l’emporta
a la firma de Lío.
Ai, adéu, Anna Maria,
robadora de l’amor,
ai, adéu.

De tants anells que li compra
li cauen del mocador,
“Tingui, senyora Maria...
...tingui, tingui, els anells d’or”.
Ai, adéu, Anna Maria,
robadora de l’amor,
ai, adéu.

I qui és aquesta dama
que llança tal resplendor?
N’és filla del rei de França
germana del d’Aragó.
Ai, adéu, Anna Maria,
robadora de l’amor,
ai, adéu.

Lliçó 14

GRAMÀTICA

§ 54. Futur d'indicatiu

I conjugació	II conjugació	III conjugació
Deixar оставлять	Rompre рвать, разбивать, ломать	Coneixer знать, знакомиться
deixaré	rompré	coneixeré
deixaràs	rompràs	coneixeràs
deixarà	romprà	coneixerà
deixarem	romprem	coneixerem
deixareu	rompreu	coneixerem
deixaran	rompran	coneixeran

Practiqueu:

Sortiré de casa a les sis. — Я выйду из дома в шесть.

- Tu a les cinc; a un quart de cinc
 Ell a les dues; a un quart de dues
 Nosaltres a dos quarts de set; a dos quarts i cinc de set
 Vosaltres a tres quarts d'onze; a tres quarts i deu d'onze
 Ells, elles, vostès a la una i cinc; a la una en punt

Model 1.

Digueu els verbs en futur d'indicatiu en persona i número corresponents:

Tu		pel carrer
Nosaltres		per la platja
Ells	voltar	pel patí
Vosaltres		
Nosaltres		pollastre rostit
Jo		botifarra blanca
Tu	menjar	una llesca de pa amb formatge
Ells		una taronja
Ella		una carta dc l'amic
Vosaltres		el berenar
Tu	rebre	una notícia
Nosaltres		un paquet

Model 2.

Correré cap a casa a les quatre i agafaré l'autobús a la una.

Nosaltres	deixar de treballar
Ells	menjar botifarra
Vosaltres	vestir-se i sortir de casa
Tu	començar a fer els deures
Jo	demanar l'esmorzar

§ 55. Futur d'indicatiu dels verbs que s'aparten del model

TENIR	VENIR	FER	ÉSSER	ANAR	HAVER	SABER	PODER
tindré	vindré	faré	seré	aniré	hauré	sabré	podré
tindrás	vindrás	farás	serás	anirás	haurás	sabrás	podrás
tindrà	vindrà	farà	serà	anirà	haurà	sabrà	podrà
tindrem	vindrem	farem	serem	anirem	haurem	sabrem	podrem
tindreu	vindreu	fareu	sereu	anireu	haureu	sabreu	podreu
tindran	vindran	faran	seran	aniran	hauran	sabran	podran

22 d'abril abans d'ahir	23 d'abril ahir	24 d'abril avui	25 d'abril demà	26 d'abril demà passat
----------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	---------------------------

Practiqueu:

Demà la meva germana no anirà a l'escola perquè és diumenge.

Demà la meva mare no farà el berenar perquè no tindrà temps.

Aviat sabré parlar català.

Diumenge no tindrem pas deures.

Els parents vindran a les cinc.

Antonio Esteve Rodenas, nascut en plena guerra a Elda, aviat farà 50 anys.

Exercici 1. Conjugueu els verbs en futur d'indicatiu:

llevar-se de bon matí; esmorzar; fer la feina de casa; tenir temps; arribar tard; ésser a Barcelona; vestir-se a corre-cuita; saber la lletra de la cançó; venir d'hora; poder respondre bé; pentinar-se al lavabo; aixecar-se per saludar l'avi.

Exercici 2. Feu frases amb els verbs de l'exercici 1 en present i en futur d'indicatiu.

§ 56. Oracions condicionals de I tipus

Условные предложения 1 типа выражают действия, происходящие в настоящем и могущие произойти в будущем, при наличии реального условия для совершения действия.

Когда действие относится к настоящему времени, в главном и придаточном предложении употребляется **Present**.

Когда действие относится к будущему, то в придаточном предложении всегда употребляется **Present**, а в главном — **Futur simple**.

Si sortim de l'escola a les 3 tindrem temps per passar pel Forn Badia. Если выйдем из школы в 3, то у нас будет время зайти в булочную Бадиа.

Si us faig nosa no jugaré amb vosaltres i em quedaré sol aquí. Если я вам мешаю, я не буду играть с вами и останусь здесь один.

Exercici 3. Traduïu:

1. Если ты быстро встанешь и оденешься, то увидишь, какой сюрприз ждет тебя. 2. Если не хочешь, можешь не бриться сегодня. Сегодня мы никого не ждем. 3. Дети, если вы поспешиите (*afanyarse*), то не опоздаете в школу. 4. Если будешь так разговаривать с бабушкой, то отец накажет тебя. 5. Если ты встанешь в 8 часов, у нас будет время поговорить до завтрака, пока остальные спят. 6. Мама, если я так спешу, значит у меня есть на то причина. 7. Если мы оставим машину в гараже, дети не смогут сломать стекла. 8. Если вы сломаете мне машину, то я вас накажу. 9. Мне нравится этот дом. Если он не очень дорогой, я куплю его.

Exercici 4. Feu sis frases amb el condicional de I tipus.

§ 57. Pronom es (se)

Возвратное местоимение **es** относится к разряду личных местоимений и имеет значение двух падежей — дательного и винительного. **Es** — 3-е лицо мужского и женского рода единственного и множественного числа.

Примечание: **se** употребляется для благозвучия перед глаголом, начинаяющимся с **s**: *Mai no se sap.*

Для остальных лиц употребляются соответствующие формы личных местоимений: *em*, *et*, *ens*, *us*.

Возвратное местоимение **es** многозначно:

1. Может употребляться в собственно возвратном значении, указывая на то, что действие направлено на сам субъект действия,

т. е. субъект действия является одновременно и объектом действия. В этом случае *es* соответствует русскому «себя», «-ся»:

La Montse *es* vesteix. L'Agnès i l'Eulàlia s'han arrissat els cabells. — Агнес и Эулалия завили себе волосы.

2. Может означать взаимность, т. е. совместность действия двух и более субъектов. В этом случае соответствует русскому «друг друга», или «-ся» в русских местоименных глаголах, выражавших взаимное действие:

Els dos amics *es* van mirar l'un a l'altre. — Два друга посмотрели друг на друга.

3. Может служить признаком непереходности глагола, указывая на то, что действие как бы замыкается на субъекте:

En veure la Carme entrar a la botiga, *s'hi* va dirigir també. — Увидев, что Кармен входит в магазин, он направился туда же.

4. Может указывать на то, что действие направлено на субъект в интересах субъекта, так называемое “*datiu d'interés*”:

Es van menjar tot el sopar. — Они сами (одни) съели весь ужин.

TEXT

A les cinc de la tarda sortirem de l'escola i correrem cap a casa a buscar el berenar. Però jo com sempre hi aniré sol perquè faig nosa als meus amics. A casa, la mare em farà un petó i em donarà una llesca de pa i trenta pessetes per comprar botifarra blanca, perquè sap que m'agrada molt la botifarra. Molts nens rebran de llurs mares el mateix berenar que jo. Ells, però, voltaran per la plaça plens de goig mentre jo m'asseuré un xic separat d'ells darrere d'algun pilar i pensaré en el secret d'aquells nens que són tan feliços, desocupats i que manen en tots els jocs. Al vespre, quan serà fosc, em ficaré al llit i ploraré a llàgrima viva per la meva solitud i per la impossibilitat de vèncer aquests obstacles que no em deixen ser com ells.

Vocabulari

correr	бежать	pilar	столб
buscar	искать	pensar	думать
llesca	кусок, ломоть (хлеба)	despreocupat	беззаботный, беспечный
botifarra	свинья колбаса	manar	приказывать, задавать тон, распоряжаться
rebre	получать, принимать, встречать	llit	кровать
llur, seu, seva*	его, ее	solitud	одиночество
llurs, seus, seves*	их	impossibilitat	невозможность
voltar	кружить, бродить	vèncer obstacles	преодолеть трудности, препятствия
asseure's	садиться		
darrere	позади		

* *llur, amic (amiga), llurs amics (amigues)* — малоупотребительная форма, встречающаяся только в художественных текстах.

Notes

ple de goig — полный радости, упоения, удовольствия
un xic separat — немного поодаль, в сторонке
plorar a llàgrima viva — плакать навзрыд
ficar-se al llit — ложиться в кровать

Comentaris

fer-li (a algú) nosa alguna cosa — быть помехой, мешать кому-либо

Els pares sempre em fan nosa. — Родители всегда мешают мне.

El petit Jordi ens fa nosa quan juguem al pati. — Мальш Жорди всегда крутится под ногами, (мешается) когда мы играем во дворе.

fer un petó (fer petons) — целовать

Abans de ficar-me al llit faig petons als pares. — Прежде чем лечь спать, я целую родителей.

Et faré un petó si em regales una joguina. — Я тебя поцелую, если ты подаришь мне игрушку.

Глагол **deixar** имеет следующие значения:

1. Оставлять что-либо.

Deixa la clau, no la necessitaràs. — Оставь ключ, он тебе не понадобится.

2. Оставлять след.

Un tros de carbó deixa una marca sobre les coses. — Уголь оставляет след на вещах.

3. Давать, одолживать.

Deixa'm, sisplau, dos tomàquets. — Дай мне, пожалуйста, два помидора.

4. **deixar caure** — уронить.

Esverat, deixa caure el mocador. — В испуге он роняет платок.

5. **deixar + infinitiu** — позволить, дать сделать что-либо.

Deixa-li dir: ningú no se'l creurà. — Дай ему сказать, все равно никто ему не поверит.

6. **deixar de + infinitiu** — перестать делать что-либо.

Deixa de fumar. — Перестань (брось) курить.

7. **deixar-se** — забыть.

L'alumne sempre es deixa els llibres a casa. — Этот ученик всегда забывает дома свои учебники.

Exercici 5. Traduïu al rus:

1. Demà dissabte, a les 8, seré a casa teva. 2. Hi haurà també l'Oriol i la Núria, uns joves molt simpàtics. 3. Comprarem botifarra blanca i la teva mare ens farà el sopar. 4. Ens agrada molt la cuina catalana. 5. Després de sopar, parlarem una mica, escoltarem les cançons de Lluís Llach i a les 9 anirem al cinema. 6. Tornaré a casa tard i ple de goig. 7. Em rentaré i aniré a dormir.

Exercici 6. Feu oracions negatives amb les frases de l'exercici 5.

Exercici 7. Poseu el verb en futur d'indicatiu i feu-lo concordar en persona i nombre:

aviat	jo	ésser	tots els exercicis
demà	tu	anar	a cal sastre
demà passat	vosaltres	fer	botifarra blanca
el dia 20	ells	comprar	parlar català
diumenge	nosaltres	llevar-se	a la universitat
d'aquí una hora	ell	ficar-se al llit	de bon matí (d'hora)
avui	ella	saber	tard

Exercici 8. Feu concordar el verb:

1. Demà jo no (anar) a l'escola perquè és diumenge. 2. La meva germana (estar malalta) per això el meu germà (anar a comprar). 3. La meva mare em (comprar) botifarra per sopar. 4. Vosaltres (sortir) de casa a tres quarts de nou perquè les classes (començar) a les nou. 5. Per què dius que els nens no (jugar) amb mi? 6. Demà jo et (deixar) la meva joguina però avui no te la puc deixar. 7. El teu pare (venir) a dos quarts d'onze? Jo (voler) parlar amb ell. 8. El mestre (dir) que aviat nosaltres (saber) llegir i parlar en català.

QUI — KTO**Exercici 9.** Contesteu:

1. Qui anirà a comprar? 2. Qui es llevarà de bon matí i qui es llevarà tard? Per què? 3. Qui us explicarà el tema nou? 4. Qui farà l'esmorzar als nens? 5. Qui sabrà llegir i parlar bé en català? 6. Qui t'ensenya gramàtica catalana? 7. Qui sortirà de casa a tres quarts de nou per arribar a temps a l'escola? 8. Qui menjará fruita per postres i qui beurà cafè?

Exercici 10. Traduïu al català:

1. Завтра суббота, и я встану поздно, часов в 10, т. к. не иду в университет. 2. Моя маленькая сестренка встанет позже меня, ей

всего три года. 3. Мы умоемся, вытрем лицо и руки и начнем завтракать вместе. 4. Отец не ходит на работу по субботам, поэтому мы будем завтракать с ним. 5. Мама приготовит завтрак для всех, а потом пойдет за покупками. 6. На нашей улице много магазинов. 7. Мама купит там мяса, молока, хлеба, сыру и фруктов. 8. Если у меня будет время, я пойду с ней. 9. Вечером я пойду гулять на площадь Каталонии с моей сестренкой.

Exercici 11. Formuleu la resposta negativa a les preguntes següents:

1. Que anirà a comprar, la teva germana? 2. Quan faràs la lectura de casa? 3. Que farà el berenar la mare, després de vestir-se? 4. Que serà dissabte, demà passat? 5. T'agrada jugar al patí amb el Joan? 6. Que plorarà el nen, després de ficar-se al llit?

B

Exercici 12. Escolteu, llegiu i traduïu els dos diàlegs:

Diàleg 1

- On aniràs, doncs?
- Me n'aniré al cinema.
- A quin?
- Al del costat de casa.
- Molt bé.
- Avui fan dues pel·lícules molt bones.
- De què són?
- L'una és d'amor, una d'aquestes pel·lícules romàntiques i l'altra de policies.
- T'agrada aquesta mena de pel·lícules?
- A mi molt. I a tu?
- A mi també. Però avui m'estimo més veure el partit de futbol.

Diàleg 2

- Quin dia fan sardanes?
- Demà a la nit.
- On? A la plaça?
- Sí.
- Vosaltres hi anircu?
- Tu diràs. (Què vols que et digui?) És clar que sí.
- Doncs, jo també. Però abans ho diré a casa.
- Comencen a les vuit i a tres quarts de deu ja hauran acabat.
- Així, demà ja ens trobarem.
- Sempre hi ha moltes noies.
- Ja m'agrada això.
- Coneixes gairebé tots els nois, oi?
- Em penso que sí.

- T'agraden molt, a tu, les sardanes?
- Sí, em fan gràcia.
- I la música de les sardanes és molt bonica.

Comentari

fer sardanes — танцевать сардану (народный каталанский танец)

tu diràs — еще бы! скажешь!

què vols que et digui? — что тебе сказать? (букв. — что хочешь, чтобы я тебе сказал?)

gairebé tots — почти все

ho — это (прям. дополн., относится к одному слову или ко всему предложению)

ja — эд. — непременно:

Així demà ja ens trobarem. — Так что завтра мы непременно увидимся.

em fan gràcia — мне нравятся

i tant que m'agraden — еще как нравятся!

ja ho saps prou, que m'agraden — ты прекрасно знаешь, что нравятся

Exercici 13. Feu oracions amb els comentaris dels diàlegs 1 i 2.

Exercici 14. Inventeu una situació amb les paraules i les expressions següents:

anar al cinema; al costat de casa; fer pel·lícules; agradar o fer gràcia; conèixer una noia; viure sola; voltar per la plaça; fer sardanes; trobar-se; amics; estimar-se; casar-se.

Exercici 15. Contesteu les preguntes:

1. Per què no li fan gràcia a la teva germana els partits de futbol?
2. On aniràs demà, al teatre Liceu o al cinema? 3. Fas nosa a la mare quan és a la cuina fent el dinar? 4. Què s'estimen més els nois, voltar pel carrer o jugar a pilota? 5. Què fas quan et quedes sol a casa? 6. A quina hora comencen les pel·lícules per als nens, al vostre país? 7. Què és la sardana? 8. Que hi ha molta gent a la plaça de Catalunya quan és festa i hi fan sardanes? 9. Què hi ha al costat de casa teva?

Exercici 16. Redacteu dues situacions segons els dibuixos 1 i 2.

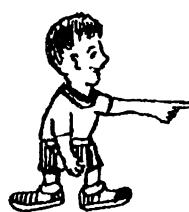

anar a peu coix

picar (fer) l'ullet

Exercici 17. Feu un petit conte segons els dibuixos que se us donen tot seguit:

En Jordi

La Pilar

Exercici 18. Feu frases amb:

llevar-se; anar a; fer sardanes; agradar; fer petons; rebre; asseure's;
un xic separat; ésser feliç; ple o plena de goig; manar en tots els jocs;
plorar de solitud.

Exercici 19. Contesteu:

1. A quina hora sortiran els nens de l'escola i cap a on correran?
2. Per què el Pere va sempre sol?
3. Què li donarà la seva mare a casa?
4. Li agrada al noi la botifarra blanca?
5. On s'asseurrà el Pere mentre els seus amics, plens de goig, volten per la plaça?
6. Per què el nen plora a la nit?

Exercici 20. Traduïu al català:

1. В 17.30 я выйду из дома, т. к. сеанс начинается в 18.00 ровно.
2. Где мы встретимся? Рядом с кинотеатром? 3. Да, в 17.55 я буду ждать тебя у входа.
4. Твоя младшая сестра Луиза пойдет с тобой?
5. Нет, она останется (quedar-se) дома и поможет маме приготовить ужин.
6. В 9 вечера к нам должны прийти гости, и маме трудно будет одной управиться со всем.
7. Франсеск всегда садится по-одаль (в сторонке), чтобы не мешать своим друзьям.
8. Вечером мои

родители пойдут в театр. Спектакль начинается в 10 вечера. Мы с сестрой останемся одни дома.

Exercici 21. Traduïu:

TAMBÉ — TAMPOCS

1. Sortiré de casa a les dues per anar a la platja. I tu?

— Jo també, perquè vull veure el Pere que m'hi esperarà^{*} a partir de la una.

2. En Jordi no pot jugar amb els nens del seu barri perquè són els que manen en tots els jocs.

— Jo tampoc no puc fer-ho perquè diuen que sóc menut i els faig nosa.

3. Penso ficar-me al llit a les nou. Demà és el dia més pesat per a mi.

— Nosaltres també perquè tenim maldecap.

4. Si no deixes de plorar, jo també ploraré, i més fort que tu perquè em sap greu de veure't plorar^{**}.

5. La mare no em comprarà botifarra blanca perquè diu que som pobres.

— La meva no me'n comprarà^{***} tampoc perquè som encara més pobres.

Exercici 22. Traduïu al català:

1. Ты тоже выйдешь из дома в 2, чтобы пойти на пляж?
2. Почему ты не хочешь подождать меня там? Я тоже приду ровно в 13.
3. Я тоже, как и Жорди, не могу играть с ними. Они говорят, что я им мешаю, но это не так.
4. Завтра мы собираемся лечь пораньше, потому что нас ожидает очень трудный день. Мы советуем (aconsellar) вам также лечь пораньше, тем более если вы говорите, что у вас болит голова.
5. Ты не должен плакать. Иногда я тоже чувствую себя одинокой, но потом это проходит.
6. Мне жаль, что я не смогу прийти к вам в четверг.
7. Каждый раз, когда я вижу, как он плачет, я готова также расплакаться.

Exercici 23. Feu preguntes a les oracions següents:

1. Després de les classes, que acabaran a les 4, correré cap a casa perquè m'hi espera el bertenar. Sempre tinc gana després de les classes.

2. Demà el pare no treballa. És diumenge.

3. No vull jugar amb els nens del carrer perquè sempre els faig nosa.

4. A la plaça de Catalunya hi ha molta gent perquè avui és una festa popular catalana.

5. Per tal de no fer-te nosa m'asseuré un xic separat i llegiré aquesta novel·la.

* m'hi esperarà — там (hi) меня будет ждать.

** no me'n comprarà — не купит мне ее ('н = свиную колбасу).

*** veure't plorar — видеть тебя плачущим (как (что) ты плачешь).

6. Algú truca a la porta. Són els convidats que vénen cada dissabte a casa nostra.

7. La nena plora a llàgrima viva perquè no li deixen anar a la festa amb el seu germà gran.

Exercici 24. Expliqueu el text de la lliçó 4.

TEXT COMPLEMENTARI

Hi ha un home ric que té dos fills. Un dia els crida i els diu: "Mircu, fills meus, jo sóc vell i algun dia em moriré. Per això vull deixar tots els meus diners per a un de vosaltres, però aquest m'ha de portar una cosa de les més importants que hi ha al món. Teniu un any de temps per buscar-la". Els dos nois se'n van a buscar allò que haurà de fer més feliç el seu pare. Al cap d'un any tornen els dos fills a casa seva i el pare els rep ple de goig. "Fills meus, què em porteu?" Un d'ells diu: "Pare, jo he anat molt lluny, a una terra on durant mesos he treballat molt i d'una manera molt dura. Ara hi tinc un negoci que em va molt bé i, com que sóc ric, no necessito els teus diners. Dóna'ls al meu germà". L'altre fill diu: "Pare, durant aquest any jo també he treballat molt, però no he guanyat tants diners com el meu germà; però us dic que no em calen diners perquè tinc quelcom millor: m'he casat amb una bona noia i avui us vinc a presentar la meva muller i el vostre nét, que ha nascut fa pocs dies i que es diu igual que vós".

El vell, plorant de content, diu: "Fill meu, tu encara em fas més feliç que el teu germà, perquè els pares som feliços en veure que ho són els nostres fills".

J. Llobera. Prácticas del catalán básico.

Comentari

els crida — их зовет

mireu, fills meus — послушайте, дети мои

els dos nois — оба юноши

se' n van a buscar — отправились на поиски

haurà de fer més feliç — сделает более счастливым (должен сделать...)

al cap d'un any — через, спустя год

jo he anat molt lluny — я ходил очень далеко

he treballat molt — я очень много работал

dóna'ls al meu germà — отдай их (деньги) моему брату

no he guanyat — не заработал (я)

no em calen diners — мне не нужны деньги

quelcom millor — нечто (что-то) лучшее

m'he casat amb una bona noia — я женился на прекрасной девушке

ha nascut — родился (3-е л. ед. ч.)

plorant de content — плача от радости

en veure — видя, когда видят

Exercici 25. Llegiu i traduïu el text complementari.

Exercici 26. Feu preguntes al text i contesteu-les.

Exercici 27. Descriu els personatges del text complementari, destacant-ne els trets més importants i significatius.

Exercici 28. Expliqueu el text complementari.

FRASES FETES

anar de gorra — делать что-либо нахалыву, за чужой счет
al pot petit hi ha la bona confitura — мал золотник, да дорог
l'hàbit no fa el monjo — не платье делает короля

Exercici 29. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Lliçó 15

GRAMÀTICA

§ 58. Graus de l'adjectiu

POSITIU

Tan ... com ...

El nen és tan alt com la nena. — Мальчик такой же высокий, как девочка.

COMPARATIU

Més ... que ...

El pare és més alt que la mare. — Отец выше матери.

Menys ... que ...

La mare és menys alta que el pare. — Мать ниже отца.

No tan ... com ...

La mare no és tan alta com el pare. — Мама не такая высокая, как отец.

Примечания:

- 1) Вместо *menys ... que* чаще употребляется *no tan ... com*.
- 2) Чтобы сказать: *нечто более (менее) + прилагательное, чем*, часто говорят:
Alguna cosa més (menys) interessant que no pas el llibre. — Нечто более (менее) интересное, чем книга.

SUPERLATIU

1. *Molt* — Aquest carrer és molt recte.

2. *El més*
La més
Els més
Les més } + adjectiu (+ de + sust.)

Aquest carrer és el més llarg del poble. — Эта улица самая длинная в деревне.

Aquesta carretera és la més llarga de la ciutat. — Это самое длинное шоссе города.

Aquells nens són els més bons de la classe. — Это самые лучшие дети в классе.

Aquelles nenes són les més dolentes del grup. — Те девочки самые никудышные (плохие) в группе.

3. *Adjectiu + issim(a)*

baix — baixíssim(a)
tendre — tendríssim(a)
agradable — agradabilíssim(a)

Els adjetius *bo*, *mal*, *gran*, *petit* tenen les formes següents:

Positiu	Comparatiu	Superlatiu
bo	millor, més bo	boníssim, molt bo
mal	pitjor, més dolent	dolentíssim, més dolent
gran	major, més gran	grandíssim, molt gran
petit	menor, més petit	petitíssim, molt petit

Practiqueu:

Aquest nen és tan bo com aquella nena. — Aquest nen és el millor.
El teu pare és més vell que el meu. — El teu pare és molt vell.

La cuina no és tan freda com el menjador. — Al menjador fa molt més de fred.

Aquesta habitació és la més nova de la casa. — Aquesta habitació és una de les més noves de casa.

Aquesta roba és molt bonica. — Aquest pa és boníssim.

El més dolent de tots és el Pere. — Ja sé que el Pere és dolentíssim.

Aquests nens són els més entremaliats. — Aquests nens són molt entremaliats.

Aquestes nenes són les més trempades. — Ja les coneix, de fet són trempadíssimes.

Aquesta és la pitjor pel·lícula que he vist. — És una de les pitjors pel·lícules mai vistes.

És molt petit; però ja se sap que al pot petit hi ha la bona confitura.
— Què n'esperes, d'ell? És encara molt petit.

Exercici 1. Traduïu i contesteu les preguntes següents:

1. La Fina és tan eixerida com en Tomàs?
2. La marieta vola tan alt com l'abella?
3. Les banyes del cargol són més llargues que les de la llagosta?
4. Què et fa més por, la sargantana o el tòtil?
5. L'avi dels nens és molt vell, oi que sí?
6. Qui és més poruga, la Fina o la Marta?

Exercici 2. Traduïu al català:

1. Фина нравится мне больше Пилар. Она выше Пилар, старше ее и красивее.
2. Да, Фина очень красивая девушка, но я нахожу Пилар более смышленной.
3. Потолок (sostre) в вашем доме очень низкий. Здесь невозможно прыгать (saltar), нет места, поэтому дети предпочитают играть на террасе.
4. Эти чемоданы очень тяжелые,

я, например, не в состоянии поднять их. Не стоит брать их в посреднике. 5. Феликс очень пугливый (pògic) мальчик. Он не выходит в сад вечером один. Все его пугает (fer por alguna cosa a algu). 6. Посмотри, какая замечательная картина! Интересно, кто ее автор? 7. Как ты думаешь, ты сможешь построить из песка (de sorra) самую высокую башню?

§ 59. Pretèrit indefinit

HAVER (present) + **participi passiu** (ara, avui, en aquest moment, aquest mes, aquest any, aquesta setmana)

	I conjugació	II conjugació	III conjugació
haver	parlar	perdre	dormir
he	parlat	perdit	dormit
has	parlat	perdit	dormit
ha	parlat	perdit	dormit
hem	parlat	perdit	dormit
heu	parlat	perdit	dormit
han	parlat	perdit	dormit

Participi passiu (passat) dels verbs que cal aprendre de memòria:

viure — viscut, viscuda	dir — dit, dita
tenir — tingut, tinguda	obrir — obert, obrcta
fer — fet, feta	aprendre — après, apresa
ésser — estat, cstada (sigut, siguda)	conèixer — coneut, coneぐda
saber — sabut, sabuda	creíxer — crescut, crescuda
voler — volgut, volguda	néixer — nascut, nascuda
venir — vingut, vinguda	confondre — confós, confosa
treure — tret, treta	comprendre — comprès, compresa
riure — rigut, riguda	beure — begut, beguda
veure — vist, vista	poder — pogut, poguda

Pretèrit indefinit употребляется:

1. Когда речь идет о действиях, совершенных в прошлом, причем временной отрезок охватывает и настоящий момент. В этом случае часто сопровождается наречиями **ara**, **avui**, **aquesta tarda** (**nit**, **vespre**), **aquest mes**, **aquest any** и т. д.:

Avui he llegit només una pàgina.

2. Когда важно или необходимо подчеркнуть результат совершенного в прошлом действия:

Qui ha obert la finestra? — Кто открыл окно? (Окно открыто к моменту речи.)

Примечание: Причастие прошедшего времени (*participi passat*) может согласовываться в роде и числе с прямым дополнением женского рода, выраженного безударенной формой личного местоимения:
Qui ha obert la finestra? — L'he oberta jo. Qui ha obert les portes? — Les he obertes jo.

3. Когда результат действия, случившегося в прошлом, связан с настоящим моментом, имеет к нему какое-л. отношение:

Has tingut tu la varicel-la? — Ты болел ветрянкой? (Если да, то нет опасности заразиться ею сейчас).

§ 60. Pretèrit perifràstic

Anar (en present) + infinitiu

vaig	llegir
vas	pujar
va	+ traduir
vam	tenir
vau	regalar
van	fer

Прошедшее время **Pretèrit perifràstic** употребляется для выражения одноразовых действий в прошлом и не связано с моментом речи. Может сопровождаться наречиями времени: **ahir, abans d'ahir, el mes passat, l'any passat, fa dies (mesos, anys que)...**:

L'any passat vaig anar a Roma. Fa dos mesos vam anar a Port Aventura.

Practiquem:

En Carles s'ha comprat un cotxe de color vermell. — Ahir el Carles es va comprar un cotxe nou.

El nen s'ha menjat totes les magdalenes. — El nen es va menjar totes les magdalenes.

Avui la dona del Francesc no ha anat a buscar pa. — El diumenge passat la dona del Francesc no va anar a buscar pa.

Els nens s'han après la gramàtica de la lliçó. — Els nens van aprendre aquella regla abans d'ahir.

I com has gosat dir-li tot això? — I com vas gosar dir-me això?

Ja hem pagat la benzina. Anem-nos-en. — Com que vam pagar la benzina ens en vain anar tranquil·ls.

Qui s'ha begut el meu suc? — Aleshores per què et vas beure el meu suc?

Mai no he estat a Rússia. M'agradaria anar-hi algun dia. — Vaig ser a Rússia l'any passat. Hi vam passar dues setmanes.

Però, has vist com es porta? Quines galtes que té, Mare de Déu! — No m'hi vaig fixar, si es va portar bé o malament, ahir.

De fet, és una bona persona, un tros de pa. — Has estat tu qui ha dit que ell és una bona persona.

Practiqueu, llegiu i traduïu: (consulteu les paraules desconegudes en el Diccionari)

1. — Jaume, has vist quin cotxe més *guai* s'ha comprat el teu veí? I això que sempre diu que la feina li va malament.
— Sí, l'he vist, però he de confessar que no m'agrada gaire (no m'acaba de fer el pes).
2. — Josep, nen, ha vingut la tieta. L'has vista, tu? Vine, home, saluda-la. És a la cuina xerrant amb el Biel, el nostre anxaneta.
— Encara no l'he vista, però no vull anar a la cuina. Aquest Biel no em cau bé, és un trampós.
3. — A quina hora t'has llevat avui?
— Molt d'hora i tinc molta son, per això no m'atabalis (не приставай ко мне, не докучай мне).
4. — Per què heu deixat els llibres sobre la taula?
— Els hi hem deixat (deixats) perquè no els farem servir més.
5. — La Núria no té gaires ganhes de cantar aquestes cançons.
— Però, si ja les ha cantat (cantades).

Exercici 3. Traduïu al català. Fixeu-vos en el vocabulari de les frases donades dalt:

1. — Жауме, говорят, ты купил новую машину. Это правда? Не хочешь показать ее? Где ты ее держишь? Кажется, дела у тебя идут не так уж плохо.
— Да, действительно, я купил новую модель *Pegout*. Она стоит у меня в гараже. Сейчас я ее выведу. Ну как? Клевая, правда?
2. — Жузеп, сынок, почему ты не поздоровался вчера с тетей Антонией? Я знаю, что ты видел ее, но почему-то убежал в сад. Она снова пришла и сейчас находится на кухне с бабушкой. Иди и поздоровайся с ней. Не бойся, она не будет докучать тебе.
3. — Ты звонил мне сегодня утром? Дело в том, что я не слышал звонка.
— Да, я звонил тебе около 10 утра, но это было вчера, и никто не подошел к телефону.
4. — Два дня назад я положил сюда свои книги, а сейчас не могу найти их. Ты не знаешь, где они?
— Я отнес их в кабинет, т. к. они нам больше не понадобятся, я уверен.
5. — Я не буду петь эту песню. Вчера ее пела Нуря. Она поет гораздо лучше меня.

§ 61. Pronom *HI*

a) Lloc on; iloc cap on; lloc per on:

Sóc *a casa*. / *Hi* sóc.

S'està *a casa*. / *S'hi* està.

Compro *a la botiga del carrer*. / *Hi* compro.

Viu *a Sabadell*. / *Hi* viu.

Vaig *a Andorra*. / *Hi* vaig.

Passaré *per França*. / *Hi* passaré.

b) Valor modal:

El nen cau *d'esquena*. / El nen *hi* cau

Sap comptar *amb els dits*. / *Hi* sap comptar.

Viu *sense esperança*. / *Hi* viu.

c) Un complement preposicional d'objecte introduït per qualsevol preposició tret de *de*:

Pensaré *en el seu futur*. / *Hi* pensaré.

Discuteix *amb tothom*. / *Hi* discuteix.

Accedeixo *a la teva petició*. / *Hi* accedeixo.

d) Funció de predicatiu (verbs *apareixer, considerar, tornar-se, anar, trobar-se, tractar, presentar-se, quedar-se, romandre*):

La Maria sempre *va sola*. / La Maria sempre *hi* va.

El Pau el *tracta* *com un amic de la família*. / El Pau l'*hi* tracta.

L'Antoni es *queda sorprès*. / L'Antoni s'*hi* queda.

La Rosa s'*ha tornat vermella*. / La Rosa s'*hi* ha tornat.

Considero la Maria una bona professora. / La *hi* considero.

Exercici 4. Llegiu i substituïu l'element en cursiva pel pronom *hi*:

1. La Carme sempre assisteix *a la funció*. /
2. Moltes vegades juga *malament*. /
3. Pensa *en el viatge*. /
4. Contribuirà *a l'èxit de la comèdia*. /
5. Molt sovint juga *amb els amics*. /
6. De vegades juga *a cartes*. /
7. De tant en tant us porteu *malament*. /
8. Renunciarà *a la mà de la princesa*. /
9. Confiaré *en la teva bona sort*. /
10. Caic *a terra*. /
11. Insisteixo *en la resposta*. /
12. Es casarà *amb el vet*. /
13. Us ficarem *en el forat*. /
14. Creuré *en la teva paraula*. /
15. Fica't *al llit*. /

lloc on - lloc on - lloc donde
lloc cap on - lugar hacia
lloc per on - lugar por
d.on d.c.

16. Finalment es converteix *en una au.* /
17. Portaré la carta *a Correus.* /
18. La llebre va *cap al bosc.* /
19. Quan t'enfades parles *amb agressivitat.* /

Exercici 5. Expliqueu quina és la funció del pronom **hi** a les frases següents.
Substituïu el pronom pel complement que calgui:

Model: Cada setmana **hi** vaig. — Cada setmana vaig **al poble.**

1. En Vicenç **hi** discutirà.
2. Cada nit la noia **hi** pensa.
3. Els nens **hi** llegeixen.
4. Per a arribar a la Plaça de Catalunya **hi** passa.
5. La mare **hi** compra tot el que li cal.
6. A les 11 en punt **hi** seran.
7. Fa dos anys que **hi** visc.
8. M'agradaria anar-**hi**.
9. M'**hi** tracten.
10. S'**hi** quedaran.
11. Us **hi** torneu.
12. L'**hi** considerem.
13. Hi jugarem.
14. S'**hi** amaga.
15. Hi cantes.

Exercici 6. Traduïu al català:

1. Я живу здесь уже два месяца. 2. Прежде чем заснуть, девочка всегда думает о своем верном друге Дике. Всегда думает о нем. 3. Ему нравится бродить одному вечером по лесу. Здесь почти каждый вечер Пеп встречает ляльку Сизета. 4. После занятий я сначала побегу домой, где меня ждут мама и обед, а уже потом пойду в парк. 5. После того как сделаны все домашние дела, мама идет за покупками на улицу Фонтанелья, где всегда много народа, т. к. это главная улица городка. 6. Семья Рувира относится к тебе как к другу, а тебе это не нравится. 7. Август, выйди, пожалуйста, во двор. Во дворе (там) тебя ждут твои друзья. Они спрашивают о тебе. 8. Игра заключается в том, чтобы убежать как можно дальше, так, чтобы тебя не смогли найти. 9. Когда Неус думает о друге своего брата, она всегда краснеет. 10. Мы считаем его нашим лучшим преподавателем.

Exercici 7. Substituïu pel pronom **hi** tots els complements que calguin de l'exercici 6.

Exercici 8. Transformeu els verbs de les frases de l'ex. 6 en pretèrit indefinit i en pretèrit perifràstic fent tots els canvis necessaris.

TEXT

Avui el Ton s'ha llevat tard. No ha d'anar al taller perquè avui és diumenge. Alguna vegada, però, l'amo li demana que hi vagi per acabar alguna feina urgent.

D'altres diumenges s'ha llevat més tard que avui. Avui és un dia especial, s'espera l'arribada del germà de la Teresa.

— A quina hora diuen que vindran? — pregunta, mirant-se al mirall del lavabo.

La Teresa s'acosta al trinxant i agafa la carta. Li costa de trobar el que busca perquè els nens es fiquen pertot arreu i ho remençen tot. Finalment llegeix:

— Compten ser aquí a la una.

El rellotge que el Ton ha deixat al prestatge del lavabo assenyala un quart d'una.

— Sobra temps, — ha dit amb un to ben segur.

Es passa la mà pel pèl de la galta, lentament. El diumenge tot ho fa a poc a poc, sense pressa, al ritme mediterrani, com solia (имел обыкновение) dir l'avi.

— Després te'n faltarà, com sempre.

La Teresa escombra, enèrgicament. S'affanya a acabar la feina el més aviat possible. De tant en tant mira cap a la terrassa, on la Fina fa (дона) voltes en un tricicle i el Marçal, assegut a terra, juga amb les agulles d'estendre roba.

Al lavabo, en Ton prepara la maquineta d'afaitar. Porta una barba de dos dies.

— Quant de temps fa que no ha vingut el teu germà? — diu amb veu baixa.

Ella s'atura, les mans al mànec de l'escombra:

— Mira, doncs, ja fa l'any. Pel naixement del nen...

— Queda massa lluny, el poble, — diu el Ton, pessigant-se la pell del sotabarba.

— Per ells, cl que queda lluny, és Tarragona.

— Sí, és clar.

Els diumenges hi ha menys sorolls. No hi ha tant trànsit al Carrer Major. La Teresa surt a la terrassa, perquè sent el nen plorar. La roda del tricicle de la Fina li ha fregat en peu. Plora amb desconsol, pobre nen.

— Ai, el meu fill, el reietó! L'alça a nivell del seu cap, cl besa.

Un altre dia no haurà dit ni fet el mateix.

Hi ha més silenci. Això sí que li agrada! Sent només, part dedins, els petits sorolls que fa el Ton al lavabo i fins i tot algun tros de melodia desafinada. Aleshores mira les altres terrasses, encara buides a aquesta hora. Els veïns hi sortiran a prendre fresqueta cap a les 10.

— Teresa! — el Ton la crida i la Teresa torna a l'habitació tancant ben bé totes les portes.

Vocabulari

acostar-se	приближаться	manec	ручка, рукоятка
trinxant	сервант	naixement	рождение
remenar	переворачивать, ворошить	escombra	венник
rellotge	часы	massa	слишком
prestigi	полка	pessigar	щипать, отщипывать
assenyalar	указывать, показывать	pell/f	волосы
sobrar	быть в избытке, излишке	sotabarba	подбородок
to	тон	soroll	шум
pèl m	щетина, волосы	roda	колесо
galta	щека	fregar	раздирать, натирать
escombrar	подметать	amb desconsol	безутешно, жалобно
afanyar-se	и спешить сделать что-л.	peu m	нога (нижняя часть)
tricicle	трехколесный велосипед	reieb	эд. солнышко, любимый
aguila	прицепка	tros	эд. обрывок, отрывок музыки
afurar-se	останавливаться	cridar	звать, кричать

Notes

Alguna vegada l'amo li demana que hi vagi... — Иногда хозяин просит его прийти туда (в мастерскую)...

es siquen pertot arreu — всюду суют свой нос

al ritme mediterrani — без спешки, размеренно

com solia dir l'avi — как говорил обычно (бывало) дедушка

Després te'n faltarà. — А потом тебе его (времени) будет не хватать.

de tant en tant — время от времени

assegut a terra — сидя на полу

d'estendre roba — разվешанное белье

Porta una barba de dos dies. — У него двухдневная щетина.

Per ells, el que els queda lluny, és Tarragona. — А для них Таррагона — то и находится далеко.

sent el nen plorar — слышит, что (как) ребенок плачет

L'alça a nivell del seu cap. — Поднимает его высоко (вровень с головой).

part dedins — внутри (дома)

fins i tot — даже, в конце концов

melodia desafinada — нестройная, фальшивая мелодия

prendre la fresqueta — подышать воздухом, насладиться прохладой

ben bé — тщательно, очень хорошо, эд. — плотно

Comentari

Безличный глагол **caler** или **caldre** (нужно, испытывать необходимость, нужду) всегда употребляется в 3-ем лице единственного или множественного числа:

Avui cal abrigar-se perquè fa fred. — Сегодня нужно одеться попреплее, т. к. холодно.

Em calen tres llibres més. — Мне нужно еще три книги.

Выражение **costar + de + infinitiu** означает: *стоим труда сделать что-л.*

Em costa d'aprendre el vocabulari de la lliçó. — Мне трудно (стоит труда) выучить слова этого урока.

Li costa d'engegar el cotxe. — Ему трудно завести машину.

El diumenge tot ho fa més a poc a poc. — Предложение, начинающееся с прямого дополнения **tot**, дублируется местоимением **ho**, но:

El llibre, l'he comprat al carter Pelai. La revista, l'ha deixada damunt de la tauleta de nit.

Глагол **fer** в каталанском языке образует большое количество устойчивых сочетаний:

fer (donar) voltes — ездить по кругу, давать (делать) круги

fer petons — целовать

fa temps que... — давно уже как...

fa un any que... — вот уже год, как...

fer un tomb — прогуливаться

Practiqueu, llegiu i traduïu:

De tant en tant la Florentina surt al balcó per veure què fan els nens al pati.

Asseguda a terra, la nena plora perquè els grans no volen jugar amb ella dient que els fa nosa.

Quan he obert la finestra (un cop oberta la finestra) he sentit un tros d'una melodia desafinada.

El nen no veurà com ballen sardanes si no l'alces més amunt.

El que et vull dir és que no tens pas raó.

Quan comences la feina? He de dir-te que el teu cap et considera el millor cupleat.

A aquest matrimoni li costa d'entendre's.

Si fas un tomb pel Parc Güell et trobaràs amb el senyor Puig que hi fa la passejada a aquesta hora.

Fa temps que no has vist la Joana?

Exercici 9. Traduïu al català:

- Время от времени учитель поглядывает на часы. Он знает, что осталось пять минут до конца урока и Франсеск не сможет ответить на его вопрос.
- Вечером, когда я ложусь в постель, мама входит в спальню, целует меня и желает спокойной ночи.
- Дедушка сказал, что он купит нам собаку, если мы будем хорошо себя вести.
- Мне трудно не поверить тебе, но ты сам читал письмо Жауме и знаешь, что он написал об этом деле.
- Вот уже год, как ты говоришь, что познакомишь меня с Пилар. Она только что

прошла по улице. Ты поздоровался с ней и забыл познакомить нас. 6. То, что ты ищешь, лежит на полке рядом со словарем. 7. Ты не сможешь один поднять этот ящик. Отец поможет тебе. 8. Все, что вы говорите, вы говорите потому, что хотите утешить меня. 9. Именно в Таррагоне он провел свои лучшие годы.

Exercici 10. Feu frases amb:

sobrar (temps); alçar; repassar; de tant en tant; fa dos anys que; haver de + infinitiu; caler; fer voltes; fer petons; jugar amb les pinces d'estendre roba.

Exercici 11. Useu en lloc del Present i del Futur el Pretèrit Indefinit o el Pretèrit perifràstic. Feu totes les transformacions necessàries:

1. Cada diumenge el Pere es lleva tard. 2. El pare surt de casa a les 8 perquè comença a treballar a dos quarts de nou. 3. Quan acabaràs aquesta feina urgent? 4. Els pares faran cap cap a les 4. 5. Si busques el rellotge i no el trobes, mira al prestatge del lavabo. 6. Per què dius que sobra el temps si són les 6 i havíem de marxar a dos quarts de sis. 7. T'equivoques si penses que a mi m'agrada escombrar i treure la pols. Si ho faig és perquè no hi ha ningú que ho faci. 8. Assegut a terra el Claudi juga a cartes. 9. La Florentina intenta consolar el nen que plora com una magdalena. 10. La noia no sap què respondre i queda callada. 11. El nen sempre plora quan es queda sol. 12. Al vespre tots els veïns sortiran a la terrassa i li diran bona nit. 13. Sento una melodia desafinada.

Exercici 12. Contesteu:

1. Que ja has comprat un cotxe nou? Per què?
2. T'ha agradat la seva torre? Per què?
3. Heu vist l'última pel·lícula de Woody Allen? Què us ha sernblat?
4. Què t'ha recomanat el metge?
5. Què heu trobat al jardí, nens?
6. Per què no han comprat pa i sucre? És que no sabien que no en teniem?
7. Que ja han tancat, la botiga?

Exercici 13.

Model: Cal llegir aquest text una vegada més — Ja l'he llegit tres vegades. N'hi ha prou.

1. Oriol, cal comprar aquest cotxe i no un altre. Aquest és molt còmode i gasta poca gasolina. 2. Cal fer alguna cosa per a ell, que et sembla? 3. Cal deixar la carta al prestatge. 4. Cal trobar la Marta. 5. Cal acabar aquesta feina a temps. 6. Nena, cal escombrar millor. 7. Cal asseure el nen al balcó. 8. Cal aturar els cavalls.

Exercici 14. Digueu:

- a) 14 коробок; 5 часов; 22 письма; 73 года; 901 книга; 513 страниц; 92 женщины; 120 столбов; 17 окон; 50 полок; 870 стульев; 14 кресел; 418 студентов; 51 апельсин; 3 института; 200 муравьев; 2 собаки; 72 двери; 19 бабочек; 47 деревьев.
b) 116, 718, 14300, 76800, 656432, 14, 15500, 2.000, 3040, 7060, 18913, 41565, 50, 70, 301, 465, 511, 712, 6048, 700080, 2.040018, 99881, 17321, 16777, 69714, 28761, 69871, 0.

Exercici 15. Poseu els verbs en la persona i el temps corresponents:

1. El Manel sempre (llevar-se) a les set. 2. (Començar) a treballar a dos quarts de nou i com que (viure) bastant lluny de l'oficina (necessitar) més d'una hora per no fer tard. 3. La seva dona (dir-se) Florentina, (tenir) 32 anys. 4. Ella (ésser) una dona guapíssima i intel·ligent. A més a més (ésser) una bona cuinera. 5. Ells (tenir) dos fills. 6. Avui el Manel i la Florentina (llevar-se) tard, perquè (ésser) diumenge i ell no (haver) d'anar a treballar. 7. La Florentina (fer) l'esmorzar i a les deu tota la família (asseure's) a la taula. 8. En Jaume, el fill gran (menjar) dos crostonets de pa amb formatge, (beure) una tassa de cafè amb llet i (demanar) a la seva mare alguna fruita. 9. La seva germana, la Mundeta, (ésser) cinc anys més petita que ell. 10. Ella no (menjar) res, perquè no (tenir) gana. 11. El Manel li (fer) menjar alguna cosa i la nena (començar) a plorar.

Exercici 16. Substitiu els complements pels pronoms febles corresponents:

1. La Teresa és a la cuina. 2. El diumenge el Ton no ha d'anar a la feina. 3. La nena juga amb les agulles d'estendre roba. 4. Al lavabo, el Ton es passa la mà pel pèl de la galta. 6. La Teresa s'acosta al trinxant i agafa la carta. 7. La Teresa s'ha aturat i ha posat les mans al mànec de l'escombra. 8. Ella alça el nen a nivell del seu cap. 9. La dona sent petits sorolls dins de la casa. 10. Aleshores mira les altres terrasses.

B

Exercici 17. Contesteu les preguntes:

1. Pots dir a quina hora s'ha llevat el Ton, aquest diumenge? 2. Ha d'anar a la feina? (a treballar) 3. Quan i a quina hora s'espera l'arribada del germà de la Teresa? 4. On viu el germà de la Teresa? Lluny de la capital o als afores de Barcelona? 5. On ha deixat el seu rellotge el Ton? 6. Com comença el dia el Ton i com el comença la Teresa? 7. Qui porta la casa en aquesta família? 8. On són els nens? Què fan? S'ho passen bé? 9. Per què mira de tant en tant la Teresa a la terrassa? (dóna un cop d'ull cap a la terrassa?) 9. Fa temps que la Teresa no ha vist el seu germà? 10. Per què ha sortit ella a la terrassa? 11. Per què plora el nen?

Exercici 18. Ompliu els buits amb les expressions que se us dóna tot seguit:

assenyalar; passar-se la mà pel pèl de la galta; de tant en tant; llevar-se; trucar a la porta; costar de + infinitiu; portar; tenir sort; estar a punt de + infinitiu; ja fa dos anys que; agradar; a nivell dels ulls; aturar-se.

1. ... que l'Oriol estudia a la Universitat de Girona. 2. És un noi molt simpàtic i llarg (llest), però li ... Per això sempre fa tard a la classe. 3. Avui, divendres, l'Oriol ... a les 9. 4. El rellotge que és al prestatge ... tres quarts de nou. 5. L'Oriol ... i ha pensat que no anirà a la Universitat. 6. Quan el noi ja ... de sortir de casa algú ... 7. Molt enfadat, perquè l'Oriol no comptava amb cap visita, se'n va a obrir. 8. És l'Eladi, un amic seu que li ... una carta de l'estrange. 9. Alçant-la ... el noi ha començat (s'ha posat) a llegir-la. 10. L'Oriol ... i diu: aquesta vegada no aniré a la classe. Ja és massa tard. Sé que això no li ... a la professora, però què hi farem?

Exercici 19. Digueu què opineu respecte a:

1. Les relacions entre el Ton i la Teresa? (són les relacions amistoses? d'avorriment? de confiança?) 2. Els anys que porten casats. És un matrimoni feliç? 3. La situació social i econòmica de la família. (Tenen prou calés per tirar endavant?) 4. Com eduquen els seus fills? 5. El futur que volen els pares per als seus fills?

Exercici 20. Traduïu al català:

A)

Мирейя: Положи, пожалуйста, письмо на полку.

Антони: Я его уже положил. Я сделал это еще вчера, после того как прочитал письмо.

Мирейя: Почему ты еще не побрился?

Антони: Потому что я выходил на балкон. Ребенок упал и запла-
кал, и я принес его в комнату, но он до сих пор плачет.
Успокой его, пожалуйста.

Мирейя: А где, кстати, Фина? Я ее нигде не вижу.

Антони: Она осталась на балконе. Играет с прищепками для белья.
Кстати, Мирейя, почему ты не развешиваешь белье на
крыше (тетрат)? Все соседки развешивают его там.

Мирейя: Я потеряла (perdre) ключ от крыши два дня назад, а про-
сить у соседки снизу (d'abaix) не хочу.

Антони: Знаешь, дорогая, что сказал мне вчера шеф? (el cap, el jefe)

Мирейя: Чтобы пришел на работу в воскресенье, потому что есть
срочная работа. Так? Антони, мне это уже надоело (estar
tip). Твой шеф заставляет (fer + inf.) тебя работать даже в
выходные. Ты совсем не отдыхаешь. Да и дети редко ви-
дят тебя дома.

Антони: Хорошо. Успокойся, пожалуйста. Я поговорю с ним. Действительно, я должен больше времени уделять (*dedicar*) детям... Да, хотел спросить тебя... Сколько дней пробудет (*quedará-se*) у нас твой брат? Кстати, в этом году ему исполнилось (*fez*) 20 или 21?

Мирейя: Элади останется на 3–4 дня. И в следующем месяце ему исполнится 21. Знаешь, у него есть девушка. Она отсюда, из Таррагоны. А познакомились они в прошлом году, когда она приезжала в деревню к своим родственникам.

Антони: Замечательно! (*Que be! Perfecte! Estupendo! --- esp.*) Надеюсь, он познакомит нас с ней. Надо будет пригласить ее когда-нибудь на ужин. Можем пригласить также кого-нибудь из наших друзей. Мы давно уже не приглашали никого.

В)

Тон и Тереза познакомились, 5 лет назад. Тереза переехала (*trasladar-se*) в Таррагону из маленькой деревни, расположенной в горной местности. Тону сразу же приглянулась (*cauge be algú a algú*) худенькая и живая девушка. Он пригласил ее в кино. Через (*Al cap de...*) полгода они поженились. Терезе удалось завоевать любовь всех родственников мужа. После окончания университета Тон начал работать инженером на заводе. Родители помогли им купить квартиру. Спустя год родился первый ребенок. Его назвали Марсал. А еще через год родилась Фина.

С)

Сегодня Тон встал позже обычного времени, т. к. ему не надо идти на работу. В воскресенье он любит поваляться в постели (*fer el manta*), слушать, как жена возится (*estar pul·lulant*) на кухне или бранит детей. У Тона есть еще несколько минут, чтобы помечтать (*somniar*) или просто полежать, ничего не делая. Вдруг его взгляд упал на конверт на ночном столике. Он вспомнил, что Элади, брат Терезы, собирался приехать к ним на праздник святого Томаса, т. е. как раз сегодня.

Тереза встала сегодня рано. Она подмела всю квартиру и подготовила завтрак. Когда дети проснулись, она сказала им: «Идите на террасу и поиграйте там немного (*una estona*), а я тем временем накрою на стол. Сейчас отец выйдет к вам.»

Тон встал, умылся, оделся, побрился и вышел на террасу. «Папа, — закричал Марсал, увидев отца, — Фина не разрешает мне трогать ее велосипед». Фина посмотрела на отца глазами, полными слез, и сказала: «Это мой велосипед. Мне его подарили на день рождения. А ты еще маленький, не умеешь ездить и можешь сломать его».

TEXT COMPLEMENTARI

Avui Barcelona és, per la seva població, i a tocar del mar, la ciutat més important del Mediterrani. Els carrers de la part antiga de la ciutat ofereixen sorpreses constants. No hi ha cap casa igual, ni d'alçada, perquè tot ha de ser molt diferent i personal. L'antic barri gòtic de Barcelona és admirable. La Catedral que és al centre mateix i l'església de la Santa Maria del Mar al Passeig del Born són dues joies de l'arquitectura gòtica.

Barcelona és una ciutat comercial i industrial que té una vida i un moviment considerables. Però a més a més de la ciutat mateixa, tots els seus voltants són industrialitzats: Martorell, Terrassa, Sabadell, Ripollet, Granollers, formen un seguit de concentracions d'un volum fenomenal.

L'única obertura clara i ràpida que té Barcelona és el Penedès. El paisatge d'aquesta comarca és molt trencat, però hi ha les vinyes que ho arreglen tot. Vilafranca del Penedès, capital de l'Alt Penedès és una població (vila) inoblidable i de molt bona estada. És la pàtria del conegut filòleg català Milà i Fontanals^{*}, i aquí està enterrat l'Eugenio d'Ors^{**}.

No es pot oblidar que a Catalunya hi ha dos accidents orogràfics de gran importància: el massís del Montseny i la Muntanya de Montserrat. El Montseny està destinat a ésser el parc natural de Barcelona. Montserrat, una muntanya única per l'originalitat i el pintoresc de les seves formes, alberga el nostre gran monestir benedictí i la nostra patrona. És un lloc obligat de visita i de pelegrinatge. Es troba a 38 quilòmetres de Barcelona, en el centre de Catalunya i prop de les ciutats de Manresa i Igualada.

Vocabulari

a tocar del mar o tocant al mar	massís	массив (горный, лесной)
иметь выход к морю	estimar	destinar a быть предназначе- ным для
ofèrir	seguit	ряд, вереница
предлагать	albergar	предоставлять убежище, давать пристанище
moviment	monestir	бенедиктинский монастырь
движение	patrona	покровительница
anomenat	é una lloc obligat de visita	место, ко- торое необходимо посетить
названный, именующийся	voltant	зд.
zdr.	пригород	
comarca	estada	положение, состояние
область, район	accident orogràfic	горная местность
trencat		
неровный, пересеченный		
vinyes		
виноградники		
arreglar		
уравнивать, слаживать		
estada		
положение, состояние		
accident orogràfic		

Exercici 21. Llegiu i traduïu el text complementari.

Exercici 22. Apreneu el vocabulari i feu frases amb ell.

* Manuel Milà i Fontanals, filòleg i escriptor català, (1818–1884).

** Eugeni d'Ors, escriptor i filòsof català, (1881–1954).

Exercici 23. Expliqueu el text complementari.

FRASES FETES

Fer campana — прогуливать занятия

A la quinta forca — у черта на рогах

A la setmana de tres dijous — когда рак на горе свистнет

Quedar-se a la lluna de València — остаться с носом, ни с чем

Exercici 24. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Lliçó 16

GRAMÀTICA

§ 62. ALGUN, CAP, RES

(Repàs)

ALGUN	CAP	RES
Hi ha algun llibre	Hi ha alguns llibres	No hi ha cap llibre
Hi ha alguns llibres	No hi ha cap llibre	No hi ha res

Exercici 1. Feu oracions amb **algum**, **cap**, **res** i el vocabulari de les lliçons anteriors.

Exercici 2. Traduïu:

1. A la classe hi ha **algunes** (unes quantes) taules.
2. Hi ha també **algunes** cadires.
3. Al prestatge no hi ha **cap** llibre.
4. Al prestatge no hi ha **cap** rellotge.
5. Al prestatge no hi ha **res**.
6. Sobre la taula hi ha **algunes** pomes.
7. També hi ha **algunes** taronges.
8. Ara no hi ha **cap** poma.
9. Sobre la taula no hi ha **res**.

Exercici 3. Traduïu:

1. Стучится какой-то незнакомый мужчина. Высокий, длинноволосый, с голубыми глазами и с бородой. Говорит, что хочет видеть сеньора Бруфау, что у него срочное дело.
2. Микел, куда ты положил письмо, которое мы получили вчера? На полке ничего нет. Пойди сюда, пожалуйста. Я хочу знать, в котором часу приезжает завтра Виссенс.
3. В магазине, что в конце улицы, я видела несколько книг этого автора. Если хочешь, я могу купить для тебя какую-нибудь из них.
4. Я уже выходила во двор несколько раз. Нет там никакой собаки. Вообще никого и ничего нет.

MOLT
много

BASTANT, FORÇA
достаточно

NO GAIRE
не много,
нет очень много

NO... GENS
нет, совсем нет

Hi ha molt de vi

Hi ha bastant, força
(de) vi

No hi ha gaire vi

No hi ha gens de vi

Practiqueu:

Síndria

1. ?

2. ?

3. ?

4. ?

Exercici 4. Traduïu:

1. Queda't, home, encara hi ha molt de vi. — No puc, veus amb quins ullassos ens mira la teva dona.
2. Com que encara ens queda força vi, pa i formatge podem parlar tranquil·lament.
3. T'he demanat comprar llet perquè no n'hi ha gaire.
4. Mare, no he pogut fer l'esmorzar, no hi ha gens de llet.

Exercici 5. Traduïu:

1. Я не могу остаться, не проси меня, пожалуйста. Я вижу, что твоя жена недовольна, вон как смотрит на нас. К тому же и вина совсем не осталось. 2. Ты ошибаешься, вина в этом доме всегда хватает. К тому же есть еще сыр, хлеб с нарезанным помидором и ветчина. Что тебе еще надо? Наконец сможем спокойно все обсудить.

дить. Это надо сделать когда-нибудь, разве я не прав? А на мою жену не обращай внимания, просто она сегодня не в настроении. 3. Жорди, сходи, пожалуйста, за молоком. Я хочу сделать омлет (*truita*) для Неус. Она меня просила. Говорит, что так, как я, никто не делает омлет. Неус умеет говорить приятные вещи, в отличие от ее мужа. Боюсь, что у нас недостаточно молока. 4. Если я не ошибаюсь, кто-то когда-то уже сказал это. И ис нужно повторять то, что все прекрасно знают. Он всегда жил за счет других. 5. У него нет никакой идеи относительно того, как и где он будет жить. У этого молодого человека до сих пор ветер в голове. 6. А я ничего не замстила. Она действительно покраснела как рак, когда Пере вошел в комнату? 7. Я не сказал ничего особенного, только то, что в этом доме бабушка всем заправляет. 8. Я помню, что именно ты не советовала мне покупать обувь (*calçat*) в этом магазине, говоря (*dient*), что она недолго прослужит мне, однако это не так. 9. Когда-нибудь я навещу вас, несмотря на то, что вы живете у черта на рогах. 10. Томас, ты должен принять какое-нибудь решение, если не хочешь остаться вообще ни с чем. 11. Тебе нравится эта актриса? — Не очень. 12. Мне совсем не нравится эта актриса.

§ 63. *Pretèrit perfet d'indicatiu*

Pretèrit perfet d'indicatiu			Pretèrit Perifràstic
Ia conj.	IIa conj.	IIIa conj.	
<u>cantí</u>	<u>perdí</u>	<u>serví</u>	vaig cantar (perdre, servir)
<u>cantares</u>	<u>perderes</u>	<u>servires</u>	vas cantar (perdre, servir)
<u>cantà</u>	<u>perdé</u>	<u>serví</u>	va cantar (perdre, servir)
<u>cantàrem</u>	<u>perdérem</u>	<u>servírem</u>	vam cantar (perdre, servir)
<u>cantàreu</u>	<u>perdéreu</u>	<u>servíreu</u>	vau cantar (perdre, servir)
<u>cantaren</u>	<u>perderen</u>	<u>serviren</u>	van cantar (perdre, servir)

Pretèrit perfet d'indicatiu (форма по перифрастической) образуется путем прибавления к основе глагола выделенных в таблице окончаний. **Pretèrit perfet** (собственная форма), как и **pretèrit perifràstic**, служит для обозначения одноразовых действий, совершенных в прошлом и не связанных с настоящим моментом речи. Собственная форма **pretèrit perfet** употребляется наряду с перифрастической на письме (художественная литература, деловая переписка, официальные документы) и никогда не употребляется в устной речи.

Practiqueu:

Algú va trucar a la porta la mare va anar a obrir-la.
 Ahir el senyor Alzina va comprar un cotxe nou.
 Abans d'ahir els nens van regalar un llibre al seu avi.
 Vaig néixer l'any 1959.
 En Tomàs s'aturà davant l'aparador de joguines.
 Després es traslladaren a Saragossa.
 El nen es posà a plorar perquè la mare el va renyar.
 En Manel i la Florentina es llevaren tard.
 Jo comprí pa a la botiga del carrer de casa.
 Tu jugares amb les agulles d'estendre roba.
 Vosaltres agafareu el rellotge del prestatge.
 Ells van sortir de casa a les quatre.

Exercici 6. Conjuguem en pretèrit perfet (les dues formes) els verbs següents i feu unes quantes frases per escrit:

agafar una carta; passar llista; amagar-se; quedar-se a les fosques; topar contra el calaix; esmorzar a corre-cuita; regalar vint-i-cinc pessetes; trobar una eruga; gratar-se la butxaca; pujar a l'autobús.

Maneres de dir per a expressar gustos i preferències sobre coses:

1) Què t'agrada més, el futbol o el tennis?

		POSITIU	NEGATIU	
M'agrada	més	M'agrada molt	No m'agrada gaire	
M'estimo		M'agrada bastant M'agrada força	No m'agrada gens No m'agrada gens ni mica	
Prefereixo	el tennis		Tant me fa. M'és igual.	

2) Què et, us, li, els et, us, li, els alcalde? cap de secció?	sembla el nou director? del nou director? del xicot de la Núria?	Em sembla Penso Trobo	que és El trobo	massa molt bastant força una mica més aviat	cregut, senzill nerviós, tranquil xerraire, seriós simpàtic, antípatic rabiüt, amable sabut, boig
					Per mi, ja està bé. / No tinc res en contra.

Situacions:

1. Un company de classe i tu parleu del vostre professor. A tu, no t'agrada, i a ell, sí.

Company: M'agrada el professor d'aquest any

Tu: Doncs, a mi

Company: Per què?

Tu: Perquè

Company: Doncs, jo no tinc res en contra, trobo que és un bon professor.

2. Convides a dinar els teus futurs sogres i ells pregunten quin tipus de cuina els agrada.

Sobre: Què, a quin restaurant anem?

Tu: A vostès el menjar xinès?

Sobre: Noi, no ho sé. És bo?

Tu: A mi ... molt, però és un tipus de menjar que o ... o no

Sobre: Bé, anem-hi.

3. En una festa, a casa d'una amiga. Sou 4 o 5 i esteu escoltant música.

Amiga: Què preferiu, música lenta o ràpida?

Tu: Jo ... ràpida, ... veure si la gent s'anima!

Amiga: Què t'agrada més, un mambo o un rock?

Tu: mentre sigui ràpid.....

Exercici 7. Traduir:

1. Ahir em vaig llevar a les set. 2. La mare em donà l'esmorzar i me'n vaig anar a treballar. 3. Pel camí em trobí amb el senyor Nicolau, el meu veí 4. Ell, molt orgullós, em regalà el seu últim llibre. 5. Me'l posí a la butxaca i em dirigi a l'oficina. 6. A la Plaça de Catalunya vaig pujar a l'autobús. 7. Vaig arribar a la feina tard, em vaig posar nerviós i vaig topar contra la porta. 8. L'amo començà a renyar-me.

Exercici 8. Poseu els verbs en pretèrit perfet (les dues formes).

1. En Vicenç (**ajudar**) el senyor Nicolau a pujar al cotxe. 2. Després (**pujar**) la senyora Teresa. 3. (**Tirar**, ells) pel carrer de Fontanella i, al portal de l'Angel (**tombar**) a la dreta. 4. Davant de la joieria Begú, en Vicenç (**aturar**) els cavalls, (**baixar**) del pescant (козлы) i (**veure**) que la senyora Teresa obria la portella i saltava com una daina (лань). 5. Al senyor Nicolau li (**costar**) de posar-se dret (выпрямиться) quan baixava. 6. A l'últim (**agafar**) el braç de la seva dona i molt a poc a poc (**entrar**) tots dos a la joieria.

Exercici 9. Expliqueu l'argument de l'ex. 8.

Exercici 10. Feu l'exercici segons el model:

Agafo la carta / he agafat la carta / vaig agafar la carta / agafi la carta.

1. Lleva't de bon matí —
2. Renteu-vos la cara —
3. Aturin els cavalls —
4. Posi la carta a la taula —
5. Crideu l'avi —
6. Canti aquesta cançó, si us plau —
7. Esmorzin, si us plau, a corre-cuita —
8. Espereu els vostres amics al jardí —
9. Puja a l'autobús —
10. Grateu-vos les butxaques —
11. Baixin de l'arbre —

Exercici 11. Canvieu els complements directes de l'ex.10 pels pronoms febles i useu tots els temps passats apresos.

Model: agafa la carta / agafa-la / l'ha agafada / la va agafar / l'agafà

Exercici 12. Traduïu:

1. Тереза начала подметать комнату, когда ее позвал Тон.
2. Тереза увидела Клауди, сидящего на полу и играющего с прищепками.
3. Ребенок заплакал (posar-se a plorar), когда ему сказали, что ему не подарят собаку.
4. Сеньор Алзина вошел в ювелирную лавку и поздоровался с продавцом.
5. Дедушка с бабушкой подарили внучку 2000 песет на именины.
6. Учительница проверила учеников по списку.
7. Ученик прочитал эту книгу в прошлом году.
8. Вчера я нашел 500 песет по дороге домой.
9. Сеньор Пуч уже заплатил за бензин два дня назад.
10. Вы не съели жареного цыпленка. Вам не понравился наш обед?
11. Кто-то постучал в дверь, и я открыл ее.
12. Они легли сегодня очень поздно.
13. Дедушка позвал детей и подарил им черепаху.

Exercici 13. Feu 10 frases amb el pretèrit perfet d'indicatiu.

§ 64

Pretèrit perfet dels verbs que s'aparten del model				
dir	haver	ésser	fer	estar
diguí	hagui	fui	fiu	estiguí
diguères	hagueres	fores	feres	estiguères
digué	hagué	fou	féu	estigué
diguérem	haguérem	fórem	férem	estiguérem
diguéreu	haguéreu	fóreu	féreu	estiguéreu
digueren	hagueren	foren	feren	estigueren

tenir	venir	veure	viure	voler
tinguí	vinguí	viu	visquí	volgui
tingueres	vingueres	veieres	visquieres	volgueres
tingué	vingué	veic	visqué	volgué
tinguèrem	vinguèrem	vciérem	visquèrem	volguérem
tinguèreu	vinguèreu	veiéreu	visquèreu	volguéreu
tingueren	vingueren	veieren	visqueren	volgueren

Altres verbs que s'aparten del model veieu a la fitxa corresponent al final del llibre.

§ 65. Pronom *HO*

Ho может заменять:

- 1) указательные местоимения **això**, **allò** в функции прямого дополнения:

Això, no **ho** crec pas. — В это я не верю совсем.

Allò, ja **ho** tens. — Да у тебя уже есть это.

- 2) придаточное дополнительное предложение:

Què volia la Núria? — Mai no **ho** diries. — Ты бы этого никогда не сказал. (Чего хочет Нурия.)

Va dir que vindria. — **Ho** va dir. — Сказал это. (Что придет.)

El pare m'ha dit que vindrà demà. — El pare m'**ho** ha dit.

- 3) именную часть составного сказуемого после глаголов: **ésser**, **estar**, **semblar**, **aparentar**, **esdevenir**:

No és pas florit, el roser; **ho** serà aviat. — Розовый куст еще не расцвел, но очень скоро будет в цвету.

El mestre estava malalt; ara ja no **ho** està. — Учитель был болен, а сейчас уже здоров.

No és d'or, però **ho** sembla. — Эта вещь не золотая, но кажется таковой.

Anava rendit, però no **ho** aparentava. — Он был крайне изнурен, но не показывал этого.

Practiqueu, **leggíeu i traduïu**:

- La Florentina ha dit a en Manel que el seu germà vindria demà.
La Florentina **ho** ha dit a en Manel.
- No digueu al senyor Alzina que el seu cotxe no m'agrada gens.
No **ho** digueu al senyor Alzina.
- Què no entens, això?
Que no **ho** entens?

4. Digucs al parc que l'Oriol no vol anar a l'escola.
Digues-ho al parc.
5. La Florentina ha sentit que el nen plora a la terrassa.
La Florentina ho ha sentit.
6. En Francesc ha vist que la mestra vol passar llista.
En Francesc ho ha vist.
7. La Marta ha dit que les formigues fan una llarga renglera.
La Marta ho ha dit.

Exercici 14. Componeu sis frases i substituïu l'oració subordinada o els pronoms demostratius “això”, “allò” per “ho”.

§ 66. Preposicions

PER; PER A; FINS A; CAP A; DES DE; SENSE; AMB

Practiqueu:

Els cavalls tiraren **pel** passeig de Gràcia. — Лошади понеслись по бульвару Грасии.

A veure si pots **pujar pel** tronc d'aquest arbre alt? — Посмотрим, сможешь ли ты подняться по стволу этого высокого дерева?

En Jaume sempre **passeja pel** carrer de Fontanella i s'hi troba amb en Joan. — Жауме всегда гуляет по улице Фонтанелья и встречается там с Жуаном.

Avi, que és **per a nosaltres**, aquest gos? — Дедушка, что, эта собачка будет нашей (для нас)?

Per a mi és **igual**, fes-ho com vulguis. — Мне все равно. Делай как знаешь.

La Florentina va entrar a la cambra **per** agafar la carta del seu germà. — Флорентина вошла в комнату, чтобы взять письмо от брата.

Fins a quina hora hem **d'esperar-te**? — До которого часа мы должны ждать тебя?

Després de les classes, en Joan es dirigeix **cap a casa** perquè té molta gana. — После занятий Жуан идет домой (по направлению к дому), потому что очень голоден.

— Senyor, la joieria Begú, si us plau? — Tiri recte **per** aquest carrer fins a la botiga, i tombi a l'esquerra. — Сеньор, скажите, пожалуйста, как пройти к ювелирной лавке господина Бегу? — Идите прямо по этой улице до магазина и поверните налево.

El meu germà no va venir al poble **des del** naixement del nen. — Мой брат не приезжал в деревню со дня рождения ребенка.

Des **del balcó** es veuen totes les vinyes. — С балкона видны виноградники.

Avui el senyor Bergadà torna de Viena **amb** la seva família. — Сегодня сеньор Бергада возвращается из Вены со своей семьей.

En Joan ha tornat de la botiga **sense pa**. — Жуан вернулся из магазина без хлеба.

AMB

Esteve

amb ulleres
amb pantalons curts
sense sabates
amb un gos
sense abric

SENSE

Sr. Puig

sense ulleres
amb bigoti
amb abric
amb sabates
amb pantalons llargs
sense gos
amb el diari

TEXT

Vaig néixer en un poble anomenat Tauste, de la província de Saragossa. És un poble agrícola, de cinc o sis mil habitants. Vaig viure-hi fins als tretze anys, allà també vaig estudiar a l'escola primària fins al quart curs, i després amb tota la família ens traslladàrem a Saragossa.

En els anys de la dictadura de Primo de Rivera es va formar la Unió Patriòtica, i el meu pare es va crear unes determinades enemistats per la seva resistència a no voler ingressar en l'esmentada formació política de caire governamental. El meu pare era un home liberal, i per a l'Aragó d'aquells anys, fins i tot un home progressista.

La família es traslladà a Saragossa per dificultats econòmiques. Quan el negoci del pare va entrar en crisi va decidir d'anar-se'n a treballar a Saragossa com a empleat.

És per aquesta època que vaig començar a treballar en un poble amb uns parents nostres i em vaig quedar un temps amb ells. Va ser també aleshores que el meu germà gran l'Antoni, va entrar a treballar al Banc de Saragossa com a empleat. Jo vaig passar, més tard, temporades a Saragossa i temporades a Tauste, però sempre treballant de sastre.

Vocabulari

traslladar-se	переезжать, перемещать-ся, переселяться	temporada	сезон, время года
formar-se	возникать, организо-вываться	sastre	портной
crear	создавать, учреждать	esmentat	вышеназванный, упомяну-тый
determinat	определенный	dificultat	трудность
enemistat	вражда, недружелюбие	econòmic	экономический
resistència	сопротивление	negoci	дело, работа, бизнес
ingressar en / a	вступать в	decidir	решить
		empleat	служащий

Notes

Saragossa — Сарагоса, город в провинции Арагон.

Primo de Rivera, José Antonio (1903–1936) — испанский диктатор.

В 1933 основал «Испанскую фалангу», проводил националистическую программу. Был арестован Народным фронтом. Из своего заточения (торьмы Аликанте) предложил свои услуги мятежникам, которые готовили нападение на Республику 18 июня. Народный трибунал приговорил его к смерти.

Unió Patriòtica — Патриотический союз.

de caire governamental — правительенного толка (направления)

era (ésser в Imperfet d'Indicatiu) — были

és per aquesta època que — именно в это время...

A

Exercici 15. Llegiu el text i utilitzeu en lloc del pretèrit perifràstic la forma pròpia del pretèrit perfet.

Exercici 16. Feu unes frases amb les preposicions: **amb; sense; cap a; fins a; per; per a; des de;** més el vocabulari del text.

Exercici 17. Traduïu al rus i fixeu-vos en l'ús del pretèrit perfet (les dues formes).

1. La senyora Teresa va néixer el mes d'abril.
2. El senyor Nicolau es posà dret i entrà a la joieria sense saludar ningú.
3. Varem preparar dos articles per a la classe d'ahir.
4. El meu pare no volgué ingressar en cap partit polític.
5. La Florentina agafà la carta i surtí a la terrassa.
6. En Vicenç aturà el cotxe davant la joieria Begú.
7. La família es va traslladar a Barcelona per motius econòmics.
8. Ahir treballàrem fins al vespre i tornàrem a casa cansadíssims.
9. Féu un temps esplèndid, passegi dues hores per la platja.
10. El pare trucà a la porta i en Francesc va anar a obrir-la.

Exercici 18. Poseu els verbs en el pretèrit perfet:

1. En Francesc (llevar-se) tard i (esmorzar) a corre-cuita.
2. Els seus avis li (regalar) vint-i-cinc pessetes i el noi (decidir) comprar una joguina.
3. Al carrer en Francesc (trobar) vint-i-cinc pessetes més i molt content (dirigir-se) cap al magatzem.
4. Vora el magatzem en Francesc (trobar-se) amb en Jordi i li (dir) que (trobar) 25 pessetes.
5. Plens de goig tots dos (entrar) al magatzem i (estar) a punt de comprar la joguina quan en Francesc (veure) que...
6. Ell (gratar-se) (шарить, скрести) les dues butxaques però (resultar) que (perdre) tots els diners.

Exercici 19. Expliqueu el text de l'ex.18.

Exercici 20. Digueu en català:

1. Я родился 8 мая. 2. Мой брат купил 14 карандашей. 3. Мы положили 40 книг на полку. 4. Мерсे Родореда начала писать свой роман «Разбитое зеркало» в 1968 и окончила его в 1974. 5. Мы переехали в Барселону в 1948. 6. В 10:55 сеньор Алзина постучал в дверь, и служанка семьи Бергада открыла ему дверь. 7. Вчера я прочитал 141 страницу книги каталанской писательницы Виктор Катала «Одиночество». 8. Мы потеряли 125000 песет. На что мы будем жить теперь? 9. Вчера мы легли очень поздно, без четверти одиннадцать.

B

Exercici 21. Contesteu les preguntes:

1. On vas néixer? quan?
2. On va néixer el teu germà (el teu pare, la teva germana, la teva mare).
3. Quan us vareu traslladar a Moscou?
4. Quan començà el pare a treballar.
5. Què vareu (vau) agafar per anar a la Universitat ahir?
6. Què et demanà la teva mare ahir?
7. A quina hora us vau llevar abans d'ahir?
8. Em vas trucar ahir?
9. Qui deixà la carta al prestatge?

Exercici 22. Inveniu una situació amb les paraules i expressions següents:

néixer; poble anomenat...; anar a l'escola fins a...; fer de...; traslladar-se; formar-se una organització política de caire governamental; ingressar; el pare; tornar tard; el nen esverrat; ficar-se al llit; plorar a llàgrima viva; fer petons.

Exercici 23. Feu preguntes que exigeixin les respostes que se us donen:

—? — No, vaig néixer en un poble molt llunyà.

—? — La nostra família es va traslladar a Vilafranca per motius econòmics.

—? — No, ara no vaig a aquesta escola primària. La vaig deixar perquè els pares no podien pagar-me-la.

—? — No, el meu germà és més petit que jo, encara que no ho sembla. Ell va néixer dos anys més tard.

—? — El meu pare no volgué ingressar en cap partit polític.

—? — Jo vaig quedar-me al poble amb uns parents del pare.

—? — El pare va decidir de treballar com a empleat en un banc.

—? — És que el pare es va crear unes determinades enemistats.

Exercici 24. Doneu antònims dels:

a) verbs:

néixer; llevar-se; sortir; obrir; anar-se'n; deixar; plorar; pujar; aturar-se; perdre; treure's; restar; multiplicar;

b) adjectius:

curt; baix; bo; dolent; prim; clar; negre; petit; difícil; trist; estret; antic; ric; barat; brut; vell

c) formeu el femení i plural dels adjectius donats.

Exercici 25. Traduïu al català:

1. Когда прозвенел звонок (sonar el timbre) и учительница вошла в класс, все ученики встали, потом сели за парты, и урок начался. 2. Сеньорита Мундете попросила Жузепа ответить на вопрос, в каком году Колумб открыл (descobrir) Америку. 3. Жузеп очень симпатичный, живой, но шаловливый мальчик. Он не слышал вопроса сеньориты Мундеты и поэтому сказал: «Я родился в 1961 в городке, который находится очень далеко от столицы. Он называется Кадакес. Это небольшой, но очень красивый город». 4. Учительница подошла к Жузепу, чтобы остановить его, но мальчик стал говорить все быстрее: «В 1970 наша семья переселилась в Сарагосу, что в провинции Арагон. Вы знаете, из-за материальных трудностей, и отец начал работать в банке служащим, а я поступил в начальную школу и...» 5. «Жузеп, — сказала сеньорита Мундете, — подойди ко мне и скажи, ты здоров? Почему ты рассказываешь о своей семье, а не о Колумбе? 6. «Что? Колумб? Какой Колумб? Я говорю о Кадакесе, где родился я, мой брат Томас, моя сестра Имма и где...» — в этот момент все ученики начали смеяться, а с ними и сеньориты Мундете. 7. Жузеп покраснел, опустил голову и, ничего не говоря, вышел из класса.

Exercici 26. Expliqueu l'argument del text de l'ex. 25.

TEXT COMPLEMENTARI 1

- Ja ha enviat aquelles cartes?
- Sí, senyor. Les he tirades aquest matí.
- Doncs ara passi això al Llibre de Caixa.
- Ahir no es va vendre gaire.
- Aquests dies la gent no compra. Ara no hi ha diners... Ja se sap: tothom cobra a final del mes o bé els dissabtes, i després de cobrar vénen a comprar.
- Que té alguna feina per a mi?
- Haurà d'escriure una carta a aquell senyor de Saragossa que va venir ahir. Es traslladà amb la família a la nostra ciutat i entrà a treballar a l'oficina Riera.
- Qui? Aquell que va comprar tant?
- Sí, hem d'arreglar-li-ho tot ben bé perquè des d'ara serà el nostre client.
- Res més?
- No, gràcies. Mentre vostè farà això jo aniré al banc a pagar aquella lletra.

Vocabulari i notes

Doncs passi això al Llibre de Caixa. — Тогда занесите (впишите) это в регистрационную книгу Сбербанка.

vendre — продавать

cobrar — получать зарплату

a final del mes — в конце месяца

ben bé = molt bé

lletra — вексель

Exercici 27. Feu preguntes al diàleg.

Exercici 28. Apreneu el text complementari 1.

TEXT COMPLEMENTARI 2

Dissabte passat, l'Antoni va anar d'excursió amb la seva colla de diables. S'ho va passar molt bé, perquè també hi anaven (там были) nenes i es va fer molt amic d'algunes, les mes maques, naturalment.

L'aire fresc de la muntanya i tres hores de caminada van fer el seu: van menjar molt bé i fort. Per pair el dinar, l'Antoni va proposar un joc que els altres no sabien (не знали). Els el va explicar.

“Se'n diu el joc de les parelles. Un que és vidu, es posa al mig. Sense riure, nois, sisplau. Al voltant seu els altres es posen de dos en dos: un noi i una noia. Entesos? Al davant es posa la noia i a darrera el noi. Ho

enteneu? És molt fàcil, això. Bé, el vidu ha de buscar-se parella i per això, ha de prendre una noia a algú. Farà l'ullet a una, sense que el noi que està amb ella se n'adoni. Si ell se n'adona, tocarà l'espatlleta a la noia i aquesta no podrà avançar cap al vidu, que haurà d'anar fent l'ullet a d'altres.

Quan en trobi una que s'hagi pogut escapar de la vigilància del seu company, aquest es posarà al mig, en comptes de l'anterior vidu, qui es posarà en el seu lloc. Oi que és fàcil! Som-hi!... Però què passa? No us veig gens animats. Podeu proposar alguna altra cosa? Doncs, calleu i a jugar!"

Vocabulari

anar d'excursió идти, ехать на экскурсию	fer l'ullet подмигивать
fer-se molt amic d'algú подружиться с кем-либо	sense que el noi se n'adoni чтобы юноша не заметил этого
van fer el seu сделали свое (дело)	tocar l'espatlleta трогать за плечо, коснуться плеча
pair el dinar переваривать обед (способствовать хорошему пищеварению)	avançar выйти вперед, обогнать, обойти
proposar предлагать	quan en trobi una que s'hagi pogut escapar de la vigilància del seu company... когда же он найдет ту, которой удалось улизнуть от своего спутника...
joc de parelles игра в пары	en comptes de = en lloc вместо, на место
vidu здровець	som-hi! начали! поехали!
posar-se al mig становиться в центр, в середине	dones, calleu i a jugar! так молчите и давайте играть!
al voltant seu вокруг него	
de dos en dos по двоим, парами	
prendre схватить, вытащить, удержать	

Exercici 29. Llegiu i traduïu el text del joc de les parelles.

Exercici 30. Feu frases amb el vocabulari del text del joc.

Exercici 31. Expliqueu el text.

Exercici 32. Practiqueu el joc.

FRASES FETES

Aixecar a algú la camisa — смеяться, подтрунивать над кем-л.

Rossegar-se els punys — кусать себе локти

Fer petar la xerrada — болтать

Exercici 33. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Poesia

QUANTES COSES TE EL MAR...

Quantes coses té el mar...
Aigua, aigua, aigua...
Aigua i res més, i quantes coses,
Dins d'aquesta aigua, i aquest blau covard,
I valent esgarifat... Perles i roses,
I ganivets i besos, i l'atzar
De llavis primis i de mirades closes...
Aigua, aigua, aigua.
I res més, però quantes coses
Quantes coses té el mar!

Josep Maria de Sagarra. "Cançons de rem i de vela".

Lliçó 17

Digueu en català:

11, 108, 50, 500, 15, 364, 1998, 29874, 17, 700, 70, 16, 60, 600, 10, 20, 30, 40, 80, 90, 19, 7081, 67015, 121, 852461, 3000, 87401, 989767, 454636, 2009, 557, 666, 777, 18, 100, 852, 347, 258.

GRAMÀTICA

§ 67. Pretèrit imperfet d'indicatiu

Pretèrit imperfet образуется путем прибавления к основе глагола следующих окончаний:

ava, aves, ava, àvem, àveu,aven — для глаголов I спряжения
ia, ies, ia, íem, íeu, ien — для глаголов II и III спряжений

I conjugació	II conjugació	III conjugació
<u>cantar</u>	<u>perdre</u>	<u>servir</u>
<u>cantava</u>	<u>perdia</u>	<u>servia</u>
<u>cantaves</u>	<u>perdies</u>	<u>servies</u>
<u>cantava</u>	<u>perdia</u>	<u>servia</u>
<u>cantàvem</u>	<u>perdíem</u>	<u>servíem</u>
<u>cantàveu</u>	<u>perdíeu</u>	<u>servíeu</u>
<u>cantaven</u>	<u>perdien</u>	<u>servien</u>

Pretèrit imperfet d'indicatiu употребляется для выражения действий, совершенных в прошлом, а также:

а) протекающих в течение какого-то времени:

Mentre el meu germà rujava a l'arbre, jo cantava.

б) повторяющихся в течение определенного времени:

Cada setmana el nen escrivia cartes als seus pares.

в) описательных:

Quan jo anava a l'escola, sempre ~~en~~ trobava al carter amb el nostre veí.

г) в придаточных предложениях для выражения действий, совпадающих с моментом речи и являющихся, таким образом, действиями, происходящими как бы в настоящем для момента речи време-

мени; глагол главного предложения в этом случае стоит в *pretèrit perfect*, *imperfet* или *plusquamperfect d'indicatiu* (согласно правилу согласования времен):

Va dir que anava a l'institut. — Он сказал, что ходит в школу.

Jo deia que m'agradaven les sardanes. — Я говорил, что мне нравится танец сардана.

Vam rebutjar que érem testimonis d'allò que va passar. — Мы отрицали, что были свидетелями этого события.

Practiqueu:

Mentre el meu germà pujava a l'arbre, jo cantava a la marieta i, a la fi, (al capdavall), ella va volar.

Quan jo anava a l'escola, al carrer sempre em trobava amb el nostre veí Nicolau.

Cada setmana el nen escrivia cartes als seus pares i els demanava treure'l de l'escola.

Sortiem de casa de bon matí i treballàvem al jardí fins a les 11.

Després de les classes els nens corrien cap a casa a corre-cuita perquè tenien gana.

Exercici 1. Poseu en imperfet d'indicatiu els verbs següents:

tirar; llegir; passar; aixecar-se; vestir-se; afaitar-se; demanar; aprender; oferir; comprar; tenir; estar; venir.

§ 68. Verbs que s'aparten del model

ésser / ser	viure	riure	fer	escriure	veure
era	vivia	reia	feia	escrivia	veia
eres	vivies	reies	feies	escrivies	veies
era	vivia	reia	feia	escrivia	veia
érem	vivíem	rèiem	fèiem	escrivíem	vèiem
éreu	vivieu	rèieu	fèieu	escrivíeu	vèieu
eren	vivien	reien	feien	escrivien	veien

§ 69. Pronom *EN*

Compareu frases en dues columnes fixant-vos en les paraules subratllades i en pronoms febles:

1.	<p>Jo tenia el diari i ara no el tinc. Jo tenia el diari i ara no vull tenir-lo. Tu tenies unes ulleres i ara no les tens. Tu portaves unes ulleres i ara no vols portar-les. Reparteixo el pa. El reparteixo. Llegim els llibres. Els llegim. Construeixo les cases. Les construeixo.</p>	<p>Jo tenia diaris i ara no en tinc. Jo tenia diaris i ara no vull tenir-ne. Tu tenies ulleres i ara no en tens. Tu portaves ulleres i ara no vols portar-ne. Reparteixo pa. En reparteixo. Llegim llibres. En llegim. Construeixo cases. En construeixo.</p>
2.	<p>La Marta ha llegit quatre (o molts) articles. Han arribat tres (o pocs) metges.</p>	<p>La Marta n'ha llegit quatre (o molts). N'han arribat tres (o pocs).</p>
3.	<p>La meva germana ja sap de llegir en català. Ell encara no sap sumar. Parlàvem de mi (tu, ell, nosaltres). Tens la culpa d'enganyar-me. Tens sort de veure'l cada matí. Les branques devien estar plenes d'ocells, No podia sortir de l'habitació.</p>	<p>La meva germana ja en sap. De sumar, encara no en sap. En parlavem. En tens la culpa. En tens sort. però la Teresa no en veia ni un. No en podia sortir.</p>
4.	<p>Adonar-se'n (d'alguna cosa). Anar-se'n (d'un lloc a l'altre). Enamorar-se'n (d'algú).</p>	<p>Догадываться (о чем-либо) Уходить с какого-л. места в другое Влюблаться (в кого-л.)</p>

Exercici 2. Substituiu l'element en negreta pel pronom “en” o el pronom que calgui:

1. S'ha rentat **les mans** —
2. Us heu rentat **mans** —
3. No compro **aquesta mena de flors** —
4. En Joan oferia **gelats** —
5. Li plau de trobar-se **amb compatriotes** —
6. Mira això **amb atenció** —
7. No dubtis **de la seva resistència** —
8. Mira això **amb atenció** —
9. La mare compra fruites **al carrer de casa** —
10. La mare compra fruites **al carrer de casa** —
11. S'ha enamorat **d'en Pere** —

12. Ens vàrem adonar de la seva intel·ligència —
13. La Fina ha dut de Cadaqués un lloro —
14. Treu els llibres del calaix —
15. Ha sortit un bon ram de flors —
16. Hem llegit contes d'aventures —

Exercici 3. Traduïu al rus i expliqueu l'ús del pronom **en** ('n, -ne, n'):

1. Es va tancar a l'habitació i no va sortir-ne més.
2. Dius que hi ha sis llibres i jo només en veig cinc.
3. A quina hora arribarà el tren? Fins a les set no n'arribarà cap.
4. M'agraden les pel·lícules de guerra. Anem a veure'n una.
5. — Tens fills? — No, no en tinc.
6. D'un cop se n'adonà.
7. Demà vull anar-me'n cap a la torre.

§ 70. Infinitiu

Simple	Compost
cantar	haver cantat
perdre	haver perdut
aprender	haver après

Estructura:

Coincidència (совпадение с моментом речи или следование)	Precedència (предшествование моменту речи)
Estic content de veure't. M'agradava trobar-lo cada matí a la cantonada.	Estic content d'haver-te vist. M'agrada haver-lo trobat abans.

Инфинитив и относящиеся к нему слова образуют инфинитивный оборот, который переводится на русский язык придаточными предложениями. Тип придаточного предложения зависит от предлога, с которым употребляется инфинитив.

Preposició + infinitiu:

1. En + infinitiu.

En sortir de casa vaig trobar 25 pessetes. — Когда я вышел из дома, я нашел 25 песет.

En ficar-se al llit el nen va cridar la mare. — Как только мальчик улегся, он позвал маму.

2. Per tal de + infinitiu = per a + infinitiu, per + infinitiu

Per tal de conèixer millor la cultura catalana cal llegir més. — Чтобы лучше узнать каталанскую культуру, надо больше читать.

Per obrir la porta tancada necessites la clau. — Чтобы открыть заперту дверь, тебе нужны ключи.

3. Després de + infinitiu.

Després d'agafar el taxi ens dirigírem a cal Bergadà. — Взяв такси (После того, как...), мы направились к дому Бергада.

4. Abans de + infinitiu.

Abans de renyar el nen, fes-li cas i escolta què et dirà. — Прежде чем бранить ребенка, выслушай его.

5. Sense + infinitiu.

Se'n va anar sense haver avisat ningú. — Он ушел, никого не предупредив.

Примечание: Sense + infinitiu переводится на русский язык деепричастием в отрицательной форме.

§ 71. Acusatiu amb infinitiu

В каталанском, как и в других романских языках, после глаголов восприятия, таких как: *escoltar, sentir, veure, mirar, adonar-se* и др., вместо придаточного дополнительного предложения часто употребляется конструкция, получившая название **Acusatiu amb infinitiu**, в соответствии с компонентами, образующими данную конструкцию, которая переводится на русский язык придаточным дополнительным предложением с союзом что или как:

Jo he vist venir el seu pare. — Я видел, что твой отец пришел.

Vam sentir cantar la Maria. — Мы слышали, как поет (пела) Мария.

Примечание: Однако, как отмечает Antoni M. Badia Margarit в “Gramàtica Catalana”, в каталанском языке подобные конструкции предпочтительнее употреблять с предлогом а:

Avui l'hem sentit a cantar.

Exercici 4. Traduïu al català:

1. Нам нравится слушать, как дедушка рассказывает о войне. Он принимал участие в двух войнах, сначала в гражданской, а потом во Второй мировой войне. 2. Каждое утро можно видеть, как Лола идет на рынок. С каждым днем она ходит все медленней. 3. Ты говоришь неправду. Я слышал, как ты рассказывал отцу все, что произошло в тот вечер в саду. 4. Мы видели, что он очень переменился за последнее время, но не стали комментировать этот факт.

§ 72. Perífrasis

Perífrasi d'obligació	Perífrasi de probabilitat	Perífrasi d'imminència
haver de + infinitiu caldre + infinitiu que	en present deure + infinitiu Deu ser molt llarg. Se'n deu haver anat. Deuen ser els teus amics.	en passat anar + infinitiu Ho anava a dir però m'ho vaig repensar. Quan hem entrat li anava a telefonar.
He o haig de trucar-te. Has de fer això. Vau haver de treballar. Cal provar-ho. Cal que hi vagis.	en passat deure + infinitiu Devies tenir molta gana. Degueren guanyar molts diners.	en futur verb en futur (sovint pre-cedit de l'adverbi "ara") Ara us diré què va passar. Ara veurem el segon acte. (Cp. с исп.: Ahora vamos a ver el segundo acto.) Sembla que plourà. (Parece que va a llover.)
	en futur deure + infinitiu Ja no deuran venir, tan tard com és.	

§ 73. Altres perífrasis:

a) amb valor ingressiu (о incoatiu): **rompre a + infinitiu** (внезапное начало)

El nen va rompre a plorar. — Ребенок разразился слезами.

b) aproximatiu: **venir a + infinitiu** (приблизительность)

Això ve a ser el mateix que et deia. — Более или менее то же самое я говорил тебе.

c) de possibilitat: **poder + infinitiu** (возможность)

Hi podem anar avui mateix, si vols. — Мы можем пойти туда сегодня же, если хочешь.

d) reiteratiu: **tornar a + infinitiu** (повторность)

Torna a fer aquesta feina. — Сделай снова эту работу.

e) temporal: **acabar de + infinitiu** (только что закончить делать что-либо)

Acaba d'entrar el pare. — Отец только что вошел.

Примечание: **Acabar de + infinitiu** употребляется только в двух временах: **present i imperfet d'indicatiu**.

TEXT

Una vegada hi havia un rei que anava de cacera. El rei s'apropà a un riu. Vora el riu, unes noies collien ginesta. Enraonaven poc i reien molt. I llurs rialles se les enduia l'aigua com si haguessin nascut de la mateixa font. Una d'elles, prop del camí, no en collia pas, de ginesta, si no que collia roselles. I aquesta era l'única noia que tampoc no reia sinó que plorava. Era una noia formosa: duia trenes negres, tenia el front com una estrella, els llavis cremaven l'aire, i pels ulls s'hi perdia tot un camp de blat, de tant verds que eren. El rei, en veure-la tan bella i plorosa, li preguntà: — Diges, per què essent tan formosa plores així? I la noia, mirant les roselles que portava al braç, contestà: — Ploro perquè no sé riure.

El rei no es va pas creure una cosa tan estranya i replicà: — De riure, en sap tothom. Perquè vegis que tu també en saps, t'explicaré un conte molt graciós. I li explicà una rondalla del vell Japó, aquell que tots vosaltres ja sabeu. En acabar el conte, aquella noia esclafí una gran riallada, una riallada plena de música de tots colors. Però fou una rialla que durà molt poca estona. En veure que el seu riure entrístia el rei es posà de nou a plorar. El rei sentia molta pena i va comprendre que era veritat que aquella noia no sabia riure. Sí, aquella noia era molt bella, aquella noia tenia dues galtes com dues roses. Però una galta estava erta, dura, morta, sense cap moviment. I quan aquella noia reia la seva cara es convertia en una ganyota horrible. El rei retornà al palau. Aquella nit no pogué dormir gens ni mica. El rei es recordava sempre d'aquella noia de la ganyota i sentia com si, de sobte, es morís, una mica, la seva galta reial.

Vocabulari

apropar-se	приближаться	endur-se	уносить (с собой)
collir	собирать	font <i>f</i>	источник, родник
ginesta	дрок, барбарис	rosella	мак
enraonar	беседовать, болтать	formós	прекрасный
front <i>m</i>	лоб	dur = portar	
cremar	гореть, сжигать, пылать	trena	кося (волосы)
blat	пшеница	veritat	правда, истина
braç	рука (от кисти до плеча)	galta	щека
creure	верить	ert	застывший, безжизненный
rondalla	народная сказка	dur <i>adj.</i>	твёрдый, крепкий
riallada (<i>rialla</i>)	смех	convertir-se en	превращаться в
estona	небольшой промежуток времени	ganyota	гримаса
entristar	опечалить, вызывать грусть	horrible	ужасный (ая)
de nou	снова	palau	дворец
pena	боль, страдание	recordar-se <i>en</i>	вспоминать о чем-л.
		reial	королевский

Notes

anar de cacera — идти (ехать) на охоту

essent, mirant — герундий от гл. *ésser, mirar*. На русский язык переводится деепричастием.

de sobte — вдруг, внезапно

com si haguessin nascut — как будто были рождены

pels ulls s'hi perdia tot un camp de blat — в глазах ее терялось (отражалось) все пшеничное поле

com si es morís — как будто умирал

perquè vegis — чтобы ты видела

Comentaris

esclasir una gran riallada = rompre a riure

posar-se a plorar — perífrasi amb infinitiu amb valor incoatiu

pas — наречие, заключающее отрицание или усиливающее отрицание

Pas употребляется:

1) когда отрицается вещь, явление, о которых говорилось ранее или говорится в данный момент:

— Demà porta'm el llibre. — No vindré pas, demà. — Принеси мне книгу завтра. — А я не приду завтра. (Не приду вовсе.)

2) после глаголов в вопросительно-отрицательной форме, когда спрашивают о том, что является следствием предыдущего высказывания. На русский язык переводится в зависимости от контекста или не переводится совсем:

— Aquesta tarda l'anirem a veure: podem sortir de casa a les quatre. — No plourà pas, aquesta tarda? — Сегодня вечером мы навестим его. Можем выйти из дома в четыре. — Надеюсь, дождя не будет?

3) употребляется при категорическом отрицании:

— No ho faràs pas. No facis pas, això. — Ты этого ни за что не сделаешь. Ни за что не делай этого.

4) служит для частичного отрицания предыдущего высказывания:

— Va comprarar papers de tots colors. — No pas blaus. — Он купил разноцветную бумагу. — Всякую, кроме голубой (только не голубую).

— Ja l'atraparem. — No pas caminant tan a poc a poc. — Мы схватим (догоним) его. — Таким шагом, не думаю.

Exercici 5. Conjugueu en Pretèrit Imperfet i Pretèrit Perfect els verbs següents:

apropar-se a un riu, riure molt, collir ginesta i roselles, esclafir en una riallada, dur dues trenes negres, posar-se a plorar, recordar-se de la seva vida, no poder dormir.

Exercici 6. Feu frases amb els verbs de l'exercici 5.

Exercici 7. Traduïu al rus. Fixeu-vos en l'ús d'imperfet i de perfect d'indicatiu:

1. El senyor Begú digué que la gent no comprava res perquè tothom cobrava a final de mes o bé els dissabtes. 2. La Mercè sempre tenia alguna cosa urgent a fer i treballava sense parar. 3. El seu pare era joier en una ciutat de província i quan el negoci entrà en crisi es traslladà a Andorra. 4. L'Oriol sempre es llevava tard perquè no li acabava de fer el pes de llevar-se de bon matí. 5. Mentre el pare intentava tranquilitzar-lo, el nen plorava a llàgrima viva. 6. Els nens es veien al jardí on l'avi Siset els explicava molts contes graciosos. 7. Jo vaig anar a l'escola fins als 12 anys. Després vaig haver de deixar-la perquè no teníem diners i vaig entrar a treballar en una botiga. 8. Li agradava passar temporades a Saragossa i temporades a Tauste.

Exercici 8. Substituïu l'element en negreta pel pronom que calgui:

1. El rei s'apropà a **un riu**. 2. Vora **el riu** unes noies collien **ginesta**. 3. Dua **trenes negres**, tenia **el front** com una estrella. 4. I **la noia**, mirant **les roselles** que portava al braç, contestà ... 5. En acabar **el conte**, aquella noia esclafí (**en**) una gran riallada. 6. El rei va comprendre que era veritat **que aquella noia no sabia riure**. 7. Una galta estava erta, **morta**. 8. El rei es recordava sempre **d'aquella noia**.

Exercici 9. Traduïu al català:

1. На столе было 15 маков. 2. Выбрось этот дрок в реку. Он мне совсем не нравится. 3. Она носила две косы, была очень красива и, к сожалению, плаксива. 4. Послушай, я расскажу тебе сказку. Надеюсь, она тебе понравится. 5. Она несла в руках 30 роз и хотела подарить их бабушке, которой исполнилось 60 лет. 6. «Отвечайте, девушки, почему вы собираете розы в королевском саду?» — «Потому, что их здесь много».

Exercici 10. Contesteu les preguntes usant el temps que corresponguï:

1. En quina ciutat vas néixer? 2. Que hi ha un riu en aquesta ciutat?
3. Què t'agrada més, collir ginesta, roses o roselles? 4. Que sents pena

quan veus una persona plorant? 5. Quines noies t'agraden més, les que duen trenes o les que tenen els cabells curts? 6. De quin color té els ulls la teva mare? Els ha tingut sempre blaus (negres, grisos)? 7. La teva àvia era maca quan era jove? 8. La seva cara es va convertir en una ganyota horrible perquè no vas poder respondre la seva pregunta?

B

Exercici 11. Trobeu en el text de la lliçó les paraules que expliquen com era la noia i llegiu aquesta descripció.

Exercici 12. Acabeu les frases:

1. Vora el riu ... 2. Vora la Universitat ... 3. Vora casa meva ...
4. Vora la botiga ... 5. Prop del camí ... 6. Prop del bosc ... 7. Prop la joieria ...

Exercici 13. Substituïu les frases falses per unes de correctes:

1. Les noies vora el riu enraonaven molt i reien poc. 2. El rei collia ginesta prop del bosc. 3. Les noies anaven de cacera cada dilluns. 4. La noia més formosa cantava la cançó "El ball de la civada". 5. La noia plorosa duia les trenes rosses i tenia els ulls negres. 6. Quan el rei acabà el seu conte, la noia es posà a plorar a llàgrima viva i li feu l'ullet. 7. El rei se'n va alegrar molt i tornà al palau ple de goig. 8. Aquella nit el rei dormia com un tronc.

Exercici 14. Redacteu una situació usant les paraules i expressions següents:

vora el riu; collir; enraonar; anar d'excursió; proposar un joc; noies amb trenes negres; plorar; posar-se al mig; vidu; esclafir (en) una gran riallada; de sobte; la policia; cotxe; aturar-se.

Exercici 15. Contesteu les preguntes:

1. Cap a on es dirigí el rei, un dia? 2. Què feien les noies vora el riu?
3. Com era el camp? 4. Què recollia una de les noies i com era? 5. Reia la noia amb les seves amigues? 6. Quin conte (rondalla) li explicà el rei per fer-la riure? 7. Per què no sabia riure, la noia? 8. De què es recordà el rei quan retornà al palau?

Exercici 16. Traduïu al rus:

1. Mira, quin riu més llarg! Diuen que hi ha molta ginesta vora el riu. Vine, ajuda'm a collir-ne. 2. Coneixes aquesta noia alta amb trenes negres i ulls blaus? Quin tipet! 3. Digues-me, per què plores? Vols menjar-te aquests dolços? 4. La noia mirà les roselles que portava el rei al braç i esclafí (en) una gran riallada. 5. M'encanta la seva rialla plena

de música de tots colors. 6. La filla petita dels Bergadà tenia unes galtes com dues roses, era molt elegant i es vestia amb pretensions. 7. El petit Jaume sempre recordava aquell vespre quan per primera vegada veié la Carme a la plaça. La noia enraonava i reia sense parar i de vegades mirava en Jaume i li feia l'ullot.

Exercici 17. Traduïu al català:

1. Однажды жил-был король, которому очень нравилось охотиться. И так ему нравилась охота, что каждый день он отправлялся в лес, недалеко от дворца, и подолгу охотился в нем. 2. Король был молод, строен, у него были голубые глаза и темные волосы. Это был очень добрый и великодушный король. 3. Однажды вечером, когда король собирался уже возвращаться домой с охоты, он услышал в лесу девичий смех. 4. Он отправился к тому месту, откуда доносился смех, и увидел четырех девушек, которые собирали барбарис у реки. Они пели и смеялись, и смех их был подобен прекрасной, но немного грустной музыке 5. Король остановился, чтобы послушать песню. Девушки пели известную каталанскую песню "El rei Joan I de Catalunya". 6. Вдруг одна из девушек увидела короля и замолчала (перестала петь). 7. Король подошел к ней и спросил: «Почему ты перестала петь и не смеешься?» 8. Девушка посмотрела на юношу своими большими зелеными глазами и ответила: «Это очень красивая, но очень грустная песня! Когда я пою ее, мне всегда хочется плакать». 9. Король указал на букет цветов, который держала девушка в руке, и сказал: «Подари мне, пожалуйста, один цветок из этого букета. Я отнесу его во дворец и сегодня ночью, глядя на него, буду вспоминать о тебе». 10. Девушка засмеялась и протянула королю весь букет со словами: «Я дарю вам все эти цветы. Так вы будете вспоминать обо мне не только одну ночь». 11. Когда король вернулся во дворец, он приказал поставить цветы в вазу (*gerro*) и каждую ночь, глядя на них, вспоминал зеленоглазую девушку. 12. С этого дня король каждый день ходил к тому месту, где девушки собирали цветы, чтобы снова увидеть ее, но девушки не приходили больше в лес. 13. И еще король вспоминал грустную песню о короле, которую пели девушки.

TEXT COMPLEMENTARI

Sebastià Roca i Pla nasqué a Girona el 23 d'abril de 1923. Féu els seus estudis secundaris als Escolapis de la seva ciutat natal. Als vint-i-un anys obtingué a la Universitat de Barcelona el grau de llicenciatura en biologia. L'any 1961 presentà a la mateixa universitat la tesi doctoral sobre els microorganismes que fou considerada de gran interès.

Començà a treballar en una casa farmacèutica, però al cap de poc temps comprengué que havia d'aprofundir els seus coneixements. Hagué de traslladar-se als Estats Units. A la Universitat de Washington conegué

els estudiosos de biologia més importants del món. Aviat el nostre Sebastià sobresortí per les seves brillants intuïcions.

Publicà en poc temps molts llibres i articles. L'any 1979 es féu mereixedor del premi Nobel de biologia.

Visqué molts anys als Estats Units, que abandonà tan sols poc abans de morir. Tot i amb això abans de la seva mort veié amb satisfacció el reconeixement dels seus esforços en la seva ciutat natal.

Morí, en efecte, a Barcelona l'any 1989, a l'edat de 66 anys.

Vocabulari

estudis secundaris среднее образование

ние

escolapi ученик церковной (монастырской) школы

als vint-i-u anys в возрасте 21 года

obtenir el grau de llicenciatura en biología получить высшее образование по специальности «биология»

presentar una tesi doctoral защитить (представить) кандидатскую (докторскую) диссертацию

fou considerada была признана

aprofundir углубить

estudiosos ученые

sobresortir выделяться, преуспеть, отличаться

Exercici 18. Traduïu:

1. Я окончил среднюю школу в Таррагоне. 2. Его родной город называется... 3. Мы вынуждены были переехать в другой город. 4. В возрасте 17 лет ушел из дома. 5. Им не получить хорошего образования в этом городе. 6. Через год мы поняли, что все было зря. 7. Необходимо все время углублять свои знания. 8. Наиболее известные ученые всего мира признали его результаты. 9. Благодаря своему уму, способностям и трудолюбию, он вскоре отличился среди всех остальных учащихся. 10. Мама начала работать в издательстве во время войны. 11. Жюри решило, что он заслуживает премии. 12. Он довольно долго прожил в Бельгии. 13. Его учителя с удовлетворением узнали о его успехах. 14. Без особых усилий ему удалось решить эту трудную проблему. 15. Он умер в возрасте 71 года, оплакиваемый семьей и друзьями.

Exercici 19. Feu preguntes al text complementari i contesteu-les:

Exercici 20. Traduïu:

Жуан и Пере были друзьями. Можно сказать, что дружили они с самого рождения. А родились они в одном и том же городе, в один и тот же месяц с разницей в неделю. Мальчики ходили в одну и ту же школу и даже влюблялись в одних и тех же девочек. Несмотря на то, что были они так дружны, они были очень разные. Жуан увлекался искусством, точнее рисованием, а Пере больше привлекали точные науки. После окончания школы оба мальчика

переехали в столицу. Утром они ходили на занятия в университет, а вечерами работали, т. к. денег, которые прсылали им родители, не хватало. Теперь они уже не могли видеться так часто, как раньше. У каждого была своя жизнь, новые друзья. Но они всегда помнили друг о друге и знали, что могут рассчитывать друг на друга в самый трудный момент. Когда в 1936 году разразилась гражданская война, юноши уехали из Каталонии. Жуан оказался во Франции, а Пере судьба забросила в США. За границей они продолжали учиться и углублять свои знания. Каждый из них преуспел в своей области. Жуан стал известным художником, принимал участие во многих международных выставках. Пере сделал ряд важнейших открытий в биологии, успешно защитил диссертацию. Они женились и...

Exercici 21. Penseu el final del conte de l'exercici 20.

Exercici 22. Expliqueu l'argument del text complementari.

FRASES FETES

conèixer a pams = conèixer tots els racons — знать каждый уголок;
знатъ до мелочей

Som'hi! — Приготовились! Поехали! Давайте!

fer-se la barba d'or — разбогатеть

estar (quedar-se) sol com un mussol — быть одному как перст (на всем белом свете)

fer nones — делать «баникки», закрывать глазки (в разговоре с детьми)

Exercici 23. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions amb elles.

Lliçó 18

GRAMÀTICA

§ 74. Present, futur i imperfet d'indicatiu dels verbs TREURE (уносить) i BEURE (пить)

Treure			Beure		
trec (trac)	tauré	treia	bec	beuré	bevia
treus (traus)	tauràs	treies	beus	beuràs	bevies
treu (trau)	tauré	treia	beu	beurà	bevia
traiem	traurem	trèiem	bevem	beurem	beviem
trieu	traureu	trèieu	beveu	beureu	bevieu
treuen (trauen)	traurem	treien	beuen	beuran	bevien
p. p. tret, treta			p. p. begut, beguda		

Exercici 1. Digueu a quina persona i número corresponen les formes següents:

treus, traureu, treuen, treu, tauràs, trieu, trec, tauré, traiem, tauré, traurem, bec, beuen, beuré, beu, beurà, beveu, beus, bevem, beurem, beuran, beureu.

Exercici 2. Digueu en català:

убираю, уберешь, убираешь, уберете, убираете, убираем, убрем, убери, уберут, пью, выпьешь, пьешь, выпьем, пют, выпьют, выпьет, выпьете, выпью.

§ 75. Adverbis de manera

Adjectiu	Adverbi (Adjectiu + ment)
bo — bona	bonament
dolent — dolenta	malament
violent — violenta	violentament
admirable	admirablement
feliç	feliçment
constant	constantment

així (таким образом, так); millor (лучше); pitjor (хуже); com (как); bé (хорошо); a poc a poc; a mes a més (кроме того); a corre-cuita (поспешно); tot d'una (разом, вдруг); de debo; a ulls clucs (вслепую); a penes (едва); per força (через силу); amb prou feines (с трудом).

§ 76. Adverbis de quantitat o de grau

quant; tant (настолько, так); bastant (достаточно, довольно много); prou (достаточно); massa (много); mes; menys; gairebé (почти).

§ 77. Adverbis de lloc

davant (впереди); damunt (наверху); enlloc (нигде); dalt (наверху); abaix (внизу); amunt (вверх); pertot arreu (повсюду).

§ 78. Adverbis de temps

ara; quan; demà;ahir; demà passat; mai (никогда); abans (прежде, раньше); sempre, aleshores (тогда).

Exercici 3. Llegiu, traduïu i fixeu-vos en els adverbis de les frases següents:

1. De debò em dius la veritat, Jordi? 2. Ara no vull preguntar-te res, nena. Fica't al llit. Ja en parlarem demà. 3. Hi havia bastant de vi a l'ampolla quan vaig venir, però al cap d'una estona el vell se l'havia begut tot. 4. Aleshores ella em va mirar i no va dir res. 5. Tens diners, noi? — Sí, en tinc prou. 6. Penso que acabaràs malament, si no fas cas als pares. 7. El nen té molta gana, és per això que va a casa a corre-cuita. 8. Tot d'una la Florentina va sortir al balcó sense mirar ni dir res al seu marit. 9. Abans traurem del llibre aquesta pàgina i després mirarem què més podem fer.

Exercici 4. Traduïu al català:

1. Ты в самом деле придешь ко мне завтра? Я буду очень рад.
2. Я только сбегаю быстро в магазин, но через 5 минут буду уже дома, так что сможем поговорить о твоем деле. 3. Он ничего не говорит, потому что не знает, что сказать. 4. У нас достаточно денег, чтобы купить все, что хотим. 5. Наше путешествие плохо закончится, если не примем во внимание прогноз погоды. 6. Она вдруг поднялась со стула и, ничего не говоря, вышла из комнаты. 7. У меня такая жажда, что кажется, я могу выпить море. 8. Прежде ты должен сказать родителям всю правду, и не только им.

TEXT

Quan la Lourdes s'aixeca de bon humor surt al balcó i canta. Ens perdonaran, suposo, si fem una mica el tafaner i veurem com té la cambra i què fa tots els matins. Mentre la noia rega les flors parlarem de com comença un dia normal i corrent per a la Lourdes.

Així que toca el despertador del damunt de la tauleta de nit, on hi ha també un llibre d'aventures i una imatge petitona de la Mare de Déu de Montserrat, la Lourdes no s'hi pensa gens i es posa dempeus.

Abans d'anar al lavabo, que es troba al costat del dormitori, es vesteix, és a dir es posa la bata i les sabatilles. Avui es renta la cara i les dents, però sovint, a més, es dutxa. Li agrada dutxar-se primer amb aigua calenta i després amb aigua freda. Al bany de la Lourdes no hi falta res: banyera, dutxa, escalfador, un lavabo bastant gran amb un mirall net i una farmaciola proveïda de totes aquelles coses que es necessiten per fer una cura d'urgència i per empolainar-se: pintes, pomades, (cremes), pòlvores, pintallavis (això ho fa servir la seva mare), colònica, raspalls, etc. Al tovallooler, un parell de tovalloles. Les noves cortines per a la banyera són un regal de Reis.

Fa sol, el dia és esplèndid i a la Lourdes li costa de tornar a l'habitació. Però ha de treure's la bata i el pijama i posar-se una faldilla i una brusa, o bé, un vestit segons els dies. Ja és hora d'esmorzar. Primer, s'asseu davant del tocador i es pentina. Mentrestant els llençols i tota la roba de llit s'airegen: coixí, flassades, matalàs. I la Lourdes es fa el llit, pensant segurament allò de: "si vols estar ben servit fes-te tu mateix el llit..."

Vocabulari

suposar	предполагать	ser cura d'urgència	оказывать первую помощь
mentre (mentrestant)	в то время, как	pinta	расческа
cambra = habitació		pomada	крем
regar	поливать	pòlvores	пудра
així que	как только	pintallavis	губная помада
despertador	будильник	colònica	одеколон
tauleta de nit	ночной столик	raspall	щетка (всякая)
aventura	приключение	tovallooler	вещалка для полотенец
imatge	изображение, облик	parell	пара
es vesteix	одевается	tovallola	полотенце
bata	халат	cortina	занавеска
sabatilles	тапочки	regal	подарок
es renta	умывается (моет себе)	treure's	снимать с себя
cara	лицо	esplèndid	чудесный, прекрасный
dents /	зубы	posar-se	надевать на себя
sovint	часто	faldilla	юбка
es dutxa	принимает душ	brusa	блузка
calent	горячий	o (o bé)	или
fred	холодный	s'asseu	садится
faltar	не хватать, не доставать чего-л.	tocador	трюмо
banyera	ванна		

escalador (caldera)	обогреватель, конвектор	es pentina	причесывается
lavabo	туалет (комната), раковина	llençol	простыня
mirall	зеркало	roba de llit	постельное белье
net	чистый	s'airegen	проводятся проветривания
farmaciola	аптечка	coixí	подушка
proveïda (proveït)	снабженная (ый)	flassada (manta)	плед
es necessiten	нужны, необходимы	matalàs	матрас
empolainar-se	прихорашиваться	segurament	конечно, разумеется

Notes i comentaris

treure — уносить, антоним: **portar**

treure's — снимать с себя

així que... — как только...

Així que toca el despertador... — как только звонит будильник...

de bon (mal) humor — в хорошем (плохом) настроении

ens perdonaran, suposo — нас простят, надеюсь (полагаю)...

fer el tafaner — проявлять любопытство

dia normal i corrent — привычный, обыденный день

una persona normal i corrent — обыкновенный, нормальный человек

Mare de Déu — богородица

Montserrat — гора в Каталонии, почитаемая всеми каталонцами

no s'hi pensa gens — уже не раздумывает более (об этом — hi)

posar-se dempeus — вставать на ноги

això ho fa servir la mare — этим пользуется мама

Reis — Волхвы. 6 января празднуют *Дары волхвов*.

segons els dies — в зависимости от дня недели

ja és hora de + infinitiu — время (уже) что-либо сделать

Exemple:

Ja és hora d'esmorzar. — Уже время завтракать.

si vols estar ben servit fes-te tu mateix el llit — если сам о себе не позабочишься, никто этого за тебя не сделает

Expressions i frases fetes

fer sol — светить (о солнце); **fa sol** — солнечно

fer vent — дуть (о ветре); **fa vent** — встрено

fer el llit — заправлять постель

fer dissabte — убираться в доме

fer bugada — устраивать стирку; *перен.*: устраивать головомойку

esbandir la roba — полоскать белье

fregar el terra — мыть пол

treure una taca de la roba — снимать пятно с одежды

netejar els vidres (els mobles, les sabates) — чистить стекла (мебель, туфли)

treure la pols — вытираять пыль

rentar plats (ropa) — мыть посуду (стирать белье)

Exercici 5. Traduïu:

1. Els nens s'aixequen de bon humor quan no han d'anar a l'escola.
2. Per què cantes tot el matí? Què passa? 3. Un dia normal em llevo a les vuit, vull dir, el despertador de la tauleta de nit em desperta. 4. — On es troba el lavabo? — Al costat de la meva habitació, a mà esquerra (по левую сторону, руку). 5. De vegades m'agrada dutxar-me amb aigua freda, em treu la son. 6. Així que entro al lavabo la primera cosa que faig és obrir l'aixeta (кран, из которого течет вода) i deixar córrer l'aigua calenta perquè l'escalfador no funciona gaire bé. 7. Al menjador encara hi falten moltes coses perquè acabem de comprar aquest pis que ens ha costat molts calés. 8. Per què no et poses la faldilla grisa i el bodi negre (молодежная верхняя одежда, типа гимнастического купальника; носят с брюками или юбкой)? 9. Aquesta brusa et va be. On la vas comprar? Al mercat? 10. Mentre tu fas el llit jo regaré les flors i faré l'esmorzar.

Exercici 6. Contesteu les preguntes:

1. Què feu després d'aixecar-vos? 2. On vas per rentar-te la cara i les dents? 3. És gran el vostre pis? 4. On teniu la farmaciola per fer cures d'urgència? 5. Què hi ha al vostre lavabo? 6. Què us poseu després d'aixecar-vos (un cop aixecats)? 7. Quan feu dissabte? 8. Heu vist la Mare de Déu de Montserrat alguna vegada? 9. Per què al teu dormitori encara hi falten moltes coses? 10. Qui fa servir totes aquestes coses apilades als prestatges del lavabo? 11. Per què no et pentines davant aquest mirall que és més net?

Exercici 7. Digueu en català:

ты умываешься холодной водой; он встает в хорошем настроении; мне трудно расчесать волосы, они очень длинные; платье в зависимости от того, какой день недели; не могу снять пижаму, если ты не поможешь мне; это новые шторы для ванной; что ты надевашь? ты должен вернуться в комнату; мне трудно самой заправить постель; я подозреваю, что ты не рассчитывал на этот визит; это не в счет. — Я плачу 30 000 песет за квартиру. — Ничего себе!

Exercici 8. Llegiu i traduïu:

Avui la Montse no va a l'escola, per això es lleva (està) de bon humor i comença a cantar una cançó que tracta d'una noia maca que se'n va a la font cada dia per rentar-s'hi la cara. L'aigua de la font és freda, i li passa la son, a la noia. Ja són les onze. S'obre la porta i la mare de la Montse entra a l'habitació dient:

— Hola maca, però quina barra! ^{*} És que no saps que són les onze tocades? ^{**} Si no et lleves ara mateix et quedaràs sense esmorzar.

^{*} quina barra! о quina barra que tens! — какое нахальство!

^{**} syn les 11 tocades — уже прошло 11.

— I què hi ha per esmorzar?

— Totes les coses que t'agraden tant: xocolata desfeta, ensaïmada, magdalenes i melmelada.

— Fantàstic! Ara mateix em llevo. L'únic problema que tinc és que no trobo les sabatilles, potser se les ha posades la Núria.^{***} Mare, saps? No ho suporto més! Per què no li dius alguna cosa? Sempre toca les meves coses i...

— Prou nena, encara és petita. Ja veus, te les porta^{****}. Hola Núria, estava dient (я только что говорила) a la Montse que no ets tan dolenta com sembles de vegades. Oi que no? Apa^{*****}, nenes, a esmorzar!

Exercici 9. Feu preguntes a l'ex. 8. i al text de la lliçó.

Exercici 10. Componeu frases amb les paraules i les expressions del text.

Exercici 11. Traduïu al català:

Как только звонит будильник, София вскакивает с кровати. Будильник стоит на ночном столике; там же маленькое зеркальце. Софии 10 лет. Она каталонка. София очень смешная девочка. Когда она просыпается в хорошем настроении, она всегда поет. Затем София надевает халат, тапочки и идет в ванную, чтобы умыться и почистить зубы. Пока София делает все это, ее мама накрывает на стол. По воскресеньям вся семья собирается дома. Иногда приходит старший брат с женой, который живет отдельно. Отец читает, либо разговаривает со старшим сыном, а мама и невестка слушают музыку. София же играет или читает книгу о приключениях. Вечером все вместе идут на площадь Каталонии и танцуют сардану. Им очень нравится танцевать этот народный каталанский танец.

Exercici 12. Componeu una situació amb les paraules i les expressions següents:

demà; anar a; llevar-se tard; de bon (mal) humor; ficar-se al llit (anar a dormir); tocar el despertador; una imatge de la Mare de Déu de Montserrat; somriure (улыбаться); jugar a la platja; Déu n'hi do! asseure's separat (separada) dels altres; els nens desocupats; voltar pels carrers; al vespre; tornar fatigat(da) (обессилевший, уставший = cansat); treure's la roba; plorar a llagrima viva; la mare; consolar; fer petons.

^{***} se les ha posades la Núria — их надела Нурия (причастие *posades* ж. р. согласуется с прямым дополнением — *sabates, les* — в роде и числе).

^{****} te les porta — тебе их несет.

^{*****} Apa! — Давай! Давайте!

§ 79. Somriure i Riure en Present i Imperfet d'indicatiu

Somriure		Riure	
somric	somreia	ric	reia
somrius	somreies	rius	reies
somriu	somreia	riu	reia
somriem	somrèiem	riem	rèiem
somrieu	somrèieu	rieu	rèieu
somriuen	somreien	riuen	reien
p. p. somrigut, somriguda		p. p. rigut, riguda	

Exercici 13. Llegiu i traduïu el diàleg:

A la muntanya

- Què? Estàs cansat?
 - Una mica.
 - Doncs parem.
 - Quan fa dies que no surts et cances més.
 - Fes com nosaltres: surt els dies de festa*.
 - No puc.
 - Però a tu t'agrada la muntanya.
 - Sí, molt.
 - Doncs, va, home. Vine amb nosaltres sempre que vulguis**.
 - Gràcies, ja ho faré.
 - Des d'aquí dalt es veu tot el pla d'Urgell. Veus aquell riu d'allà?
- És el Segre. Cap allà lluny es troba amb l'Ebre.
- I aquell bosc d'allí baix?
 - Allò no és cap bosc***. Són arbres plantats. Ara, a l'Urgell, s'hi fa molta fruita****.

Notes i comentaris

estar cansat = estar fatigat

estar cofoi (cofoia) — быть в высшей степени довольным, радостным

estar satisfet — быть довольным, удовлетворенным

estar ple (plena) de goig — быть в восторге

estar segur (segura) — быть уверенным (ой)

* Fes com nosaltres: surt els dies de festa. — Делай, как мы: уезжай на праздники.

** Doncs, va, home. Vine amb nosaltres sempre que vulguis. — Ну так давай, поезжай с нами, как только сможешь.

*** Allò no és cap bosc. — То вовсе не лес.

**** S'hi fa molta fruita. — Там выращивают много фруктов.

El verb **trobar** té els següents significats:

1) находить что-либо:

Ja fa dues hores que busco la Gramàtica i no la puc trobar. — Вот уже два часа ищу учебник и не могу найти его.

2) находить кого-либо, что-либо + прилагательное:

— No t'agrada la Sofia? — Тебс нравится София?

— No gaire. La trobo massa creguda. — Не очень. Я нахожу ее слишком самоуверенной.

3) **trobar-se** — находится в каком-л. месте; встречаться с кем-л.; чувствовать себя:

Allà lluny, a la vessant, es troben les casetes dels camperols. — Там вдалеке на склоне находятся домики крестьян.

Cap allà lluny el Segre es troba amb l'Ebre. — Там дальше река Серге сливается с Эбро.

Avui em trobo millor. — Сегодня я чувствую себя лучше.

Exercici 14. Apreneu de memòria el diàleg

Exercici 15. Componeu frases amb:

estar cofoi; no poder anar a; amb molt de gust; sortir els dies de festa; la muntanya; a la vessant; trobar-se; sempre que vulguis; arbres plantats; s'hi fa molta fruita; dos rius; un lloc esplèndid per a divertir-se.

Exercici 16. Contesteu:

1. Per què estàs cansat? 2. T'agrada passar les vacances a la muntanya? 3. Per què la trobes creguda, aquesta noia? 4. Vols venir amb nosaltres a Peníscola? 5. D'on es veu tot el pla d'Urgell? 6. On et trobes amb el Miquel? 7. Quin bosc és aquell, allà baix? 8. Que fan molta fruita, aquests arbres?

Exercici 17. Traduïu:

— Спасибо Карлес, но я не могу поехать с вами в горы. Я чувствую себя уставшим.

— Жауме, дружите, ты позволишь мне, твоему другу, дать тебе совет? Ты должен оставить все свои дела и пойти с нами. Я уверен, что в горах ты будешь чувствовать себя лучше.

— Карлес, ты действительно мой друг, поэтому я могу сказать тебе, что в ближайшее воскресенье у меня встреча, очень важная для меня встреча, для моей работы, и я не могу перенести ее.

— С кем, скажи пожалуйста?

— С директором нашей фирмы.

— С этим заносчивым типом?

— Я не нахожу его заносчивым, хотя (encara que) все находят его таким. Сеньор Катала хочет поручить мне (encarregar-me) одно дело.

— Какое дело?

— Пока я ничего не могу сказать тебе, но даю слово, что в воскресенье вечером позвоню тебе и поеду с тобой, куда захочешь (on vulguis).

Exercici 18. Digueu:

1. Per què en Jaume no pot anar-se' n a la muntanya amb el Carles?
2. Que és l'amic del Jaume, el Carles?
3. Per què ho saps?
4. Que té raó en Carles dient que a la muntanya es troba millor que no pas a la ciutat? Per què?
5. Per quin motiu en Jaume no pot anar a descansar amb el Carles?
6. Quin tipus d'home és el cap de l'oficina on treballa el Jaume?
7. De quin negoci es tracta?
8. Quan en Jaume proposa a trucar per telèfon al Carles?

Exercici 19. Expliqueu el diàleg de l'exercici 13 en forma monologada.

Exercici 20. Liegiu i traduïu:

El matrimoni Bover està preparant un viatge a Suïssa. Volen celebrar d'aquesta manera el vint-i-cinquè aniversari de les seves noces. No saben encara si aniran amb tren o amb avió; potser l'anada serà amb tren i de tornada compraran bitllet o passatge d'avió. Ara no fan més que consultar mapes i plànols.

Tenen uns quants prospectes. Com que són plens de fotografies, els fills hi fan molts comentaris i, cada vegada que els pares parlen de visitar aquesta o aquella ciutat, ells hi posen cullerada. Així es distreuen tots. El senyor Bover proposa escriure a tres o quatre hotels, demanant preus, perquè en aquesta temporada els hotels acostumen a ser plens. Normalment, les agències us ho tenen tot reservat. Però, com que també us donen programes fets, cal seguir-los com una recepta i no es pot fer volar la imaginació ni improvisar itineraris.

Els Bover volen anar ben equipats per això pensen comprar maletes noves. La senyora Bover té feina a fer la llista de tot el que necessitaran. El marit es preocupa de la documentació: sembla que no, i els passaports porten feina.

Vocabulari

l'aniversari годовщина, день рожде-
ния

les noces свадьба

l'anada отъезд

tornada возвращение

bitllet = passatge

mapa карта

plànols планы, маршрут

distreure's развлекаться, отвлекаться
demantar спрашивать, просить
fet готовый, зд. продуманный, со-
ставлений

itinerari маршрут, расписание
documentació документы, бумаги
com que поскольку, так как

Notes i comentaris

ara no fan més que consultar mapes i plànols — сейчас они занимаются только тем, что изучают карты и маршруты
ells hi posen cullerada — встревают, влезают в это
fer la llista — составлять список
tenir (portar) feina — иметь много дел (стоить хлопот, вызывать хлопоты)

Sembla que no, i els passaports porten feina. — Кажется, что это не так, однако получение паспортов — хлопотное дело.

anar ben equipats — быть хорошо экипированным, снаряженным (в дорогу)

ésser ple de fotografies — быть полным фотографиями

l'agència us ho té tot reservat — агентство все вам закажет

cal seguir-lo — нужно следовать ему (за ним)

segons podeu veure — как вы можете видеть

estar preparant (estar + gerundi) — períфраза с герундием обозначает длительное действие во времени сго протекания

Exemple:

El matrimoni Català està preparant un viatge a Alemanya. — супруги Бове готовятся (сейчас) к поездке в Германию.

La nena està plorant perquè té maldecap. — Девочка плачет (в данный момент), т. к. у нее болит голова.

saber / coneixer — знать (уметь) / быть знакомыми, иметь представление

Exemple:

Conec aquesta feina. Ja fa dos anys que treballo de mecànic. — Мне знакома эта работа. Я работаю механиком уже два года.
(**coneixer** = иметь представление)

La nena ja sap comptar i llegir. — Девочка умеет считать и читать. (**saber + inf.**)

Sé que els pares tenen raó. — Я знаю, что родители правы. (**saber que...**)

Conec la Maria des de l'any que la família es traslladà a Badalona. — Я знаю Марию с того времени, как семья переехала в Бадалону.
(**coneixer algú** = быть знакомым с кем. л.)

Jo coneix totes les èpoques des del Renaixement fins ara. — Я имею представление обо всех эпохах, начиная от Возрождения и до наших дней.

В выражениях типа ехать на + вид транспорта употребляются предлоги **en, amb**:

Exemple:

M'agrada viatjar **en vaixell**. — Мне нравится путешествовать на корабле.

La família vindrà **amb** tren, que és més barat. — Семья приедет поездом, т. к. это дешевле.

Exercici 21. Feu preguntes al text "Els viatges".

Exercici 22. Digueu:

1. Qui s'encarrega dels bitllets per als viatges a la teva família?
2. Què és més agradable: l'anada o el retorn a casa després d'un viatge?
3. Els teus pares celebren l'aniversari de les seves noces? 4. Que els visiten molts amics? 5. Consultes mapes i plànols abans de fer un viatge a l'estrange?
6. Com ens pot facilitar una agència de viatges el nostre viatge?
7. Què t'agrada més: fer un viatge per agència o pel teu compte?
8. Com es diu la persona que fa volar la imaginació i improvisa moltes coses fantàstiques?
9. Per què cal preocupar-se de la documentació abans de fer un viatge a l'estrange?
10. Què vol dir: anar ben equipat?
11. Tens el costum de fer la llista de les coses que necessitaràs en un viatge?

Exercici 23. Componeu frases amb:

emprendre (fer) un viatge; comprar (aconseguir) bitllets; trucar a l'agència; consultar prospectes plens de fotografies; anar amb tren (vaixell, avió); visitar ciutats i pobles; distreure's; reservar habitacions; segons podeu veure; demanar preus; fer la llista; anar ben equipat; preocupar-se d'alguna cosa; posar-hi cullerada; l'anada; la tornada.

Exercici 24. Feu un diàleg amb les paraules de l'ex. 23.

Exercici 25. Expliqueu el text "Els viatges".

FRASES FETES

tenir el cap com un timbal — пухнуть, гудеть как барабан (о голове)
remenan les cireres — задавать тои, играть первую скрипку
durar de Nadal (25 de desembre) a Sant Esteve (26 de desembre) — длиться не-
долго, скоро иссякнуть, не протянуть долго (о вещи, отношениях)

Exercici 26. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Poesia

On l'or acaba
tan lentament, banderes,
nit enlairada.

Escolta una remor
de moltes aigües:
amb el vent, contra tu,
cavalls salvatges.
Quan et sentis cridat
pels corns de caça,
ja per sempre seràs
del fosc reialme.

Ai, el vell arrelat
dolor que no té alba!

Salvador Espriu

Когда закат угасает
лениво, знамена
ночь поднимает.

Прислушайся к журчанию
больших и малых вод:
ветер зовет к барьере,
и кони несут вперед.
Когда и тебе прорубит
рог и рванеет вперед,
кто-то капкан захлопнет,
вечным плениником наречет.

О боль моя вековая,
заря надо мной восковая!

Перевод И. О. Бигвава

Lliçó 19

GRAMÀTICA

§ 80. Imperatiu (forma positiva)

	I conj. <u>cantar</u>	II conj. <u>perdre</u>	III conj. (a) <u>dormir</u>	III conj. (b) <u>servir</u>
tu	canta	perd	dorm	serveix
vostè	canti	perdi	dormi	serveixi
nosaltres	cantem	perdem	dormim	servim
vosaltres	canteu	perdeu	dormiu	serviu
vostès	cantin	perdim	dormin	serveixin

Exercici 1. Traduïu al rus:

1. Pere, menja més de pressa, per no fer tard a l'escola.
2. Nens, obriu els llibres a la pàgina 21.
3. Senyor Alzina, surti, si us plau, una mica abans d' hora, l'espera la seva dona vora el cinema a dos quarts de vuit.
4. Llegeixin, senyors, aquesta novel·la de Mercè Rodoreda. Segur que els agradarà molt.
5. Deixa el teu esmorzar sobre la taula si no tens gana.
6. Crideu la vostra filla, és al pati amb els xicots del senyor Català. Juguen amb el seu cotxe.

Exercici 2. Useu en lloc del singular el plural i en lloc del plural el singular a les frases de l'exercici 1.

§ 81. Imperatiu (forma negativa)

Формы отрицательного императива в каталанском языке совпадают с формами настоящего времени сослагательного наклонения (Present de subjuntiu).

I conjugació <u>cantar</u>	II conjugació <u>perdre</u>	III conjugació (a) <u>dormir</u>	III conjugació (b) <u>servir</u>
no cantis	no perdis	no dormis	no serveixis
no canti	no perdi	no dormí	no serveixi
no cantem	no perdem	no dormím	no servim
no canteu	no perdeu	no dormiu	no serviu
no cantin	no perdim	no dormin	no serveixin

Exercici 3. Torneu a fer els exercicis 1 i 2, però transformant aquesta vegada l'imperatiu positiu en la forma negativa.

Exercici 4. Feu algunes frases amb l'imperatiu (les dues formes).

Exercici 5. Llegiu el diàleg. Traduïu-lo. Apreneu-lo.

— Tanca la finestra, Carles, si us plau, hi ha molt de soroll al carrer, no sento res.

— Gràcies. Ara va bé. Escolteu, nens, i repetiu aquestes noves paraules: gener, febrer, març, abril, maig, juny, juliol, agost, setembre, octubre, novembre i desembre. D'acord?

— Pere, hi ha algú que truca. Vés a mirar qui és?

— Passi, senyor director. Bon dia.

— Bon dia. Vinc per assistir a classe.

— A veure, nens, obriu els llibres i comencem a llegir el text.

— Marta, llegeix la primera frasc, si us plau. Bé. Ara tu, Fèlix, vols continuar?

— Ja toca el timbre. Pleguem. Escriviu a casa sis frases amb l'Imperatiu. Entesos? Adéu-siau, nens.

— Adéu-siau, senyoreta.

Exercici 6. Repasseu els dies de la setmana i componeu-ne set frases.

§ 82. Complements del verb

SINGULAR				PLURAL			
davant el verb	darrera el verb	davant el verb	darrera el verb				
1	2	3	4	5	6	7	8
em / me	m'	-me	'm	ens		-nos	'ns
et / te	t'	-te	't	us		-vos	'us
el	l'	-lo	'l	els		-los	'ls
la	l'	-la		les		-les	
es / se	s'	-se	's	es / se	s'	-se	's
en	n'	-ne	'n	en	n'	-ne	'n
ho		-ho		ho		-ho	
li		-li		els		-los	
hi		-hi		hi		-hi	

Practiqueu:

I. Davant el verb:

a) el verb comença en consonant:

em diu; ens mira; et veig; no us respon; no es veu; el porten; els fan; la diuen; les deixeu; li dic allò; ho pagaran; hi van; en venim.

b) el verb comença en vocal:

m'escolten; ens ensenya; no t'entén; us enganyem; s'asseu; l'agafo; els aturo; les aturo; l'aplaudeixo; ho entenen; hi anirem; n'arribaré.

Nota: la uneixen; la inflen.

II. Darrera del verb:

a) el verb acaba en consonant o "u" d'un distong:

vols dir-me; escriviu-nos; rentar-te; banyeu-vos; adormir-se; treu-lo; culla; bull-les; escriu-li; porteu-ho; vés-hi; pren-ne una.

b) el verb acaba en una vocal que no sigui "u":

escolta'm; mira'ns; renta't; vull veure-us; va perdre's; porta'l; porta'ls; porta-la; porta-les; va escriure-li; mira-ho; corre-hi; omple'n un càntir.

Practiqueu:

— Dóna'm, si us plau, l'adreça del Joan. M'espera a les vuit a casa seva i no sé on viu.

— Viu molt a prop del Parc Güell. Puc accompanyar-te fins a casa seva.

— Agafarem el metro o hi anirem a peu?

— No l'agafarem perquè fa un temps esplèndid i podem anar-hi passejant.

— Hola, nois. Us esperava. Entreu. Com esteu? Com va?

— Gràcies, Molt bé.

— Endavant.

Exercici 7. Substitutiu els complements (directe i indirecte) pels pronoms corresponents:

Model: En Joan mira el llibre. — En Joan el mira.

Joan, mira el llibre. — Joan, mira 'l.

1. La Maria recull la ginesta. —

Maria, recull la ginesta. —

2. L'Antoni té molta gana. —

3. L'oncle Pep agafarà els papers. —

Oncle, agafi, si us plau, els papers. —

4. El pare sempre deixa les revistes sobre la taula. —

Pare, deixa les revistes sobre la taula. —

5. El mestre llegeix el text al seu alumne. —
El mestre llegeix el text al seu alumne. —
Senyor mestre, llegeixi el text als seus alumnes. —
Senyor mestre, llegeixi el text als seus alumnes. —
6. La Pilar canta als seus amics. —
Pilar, canta, si us plau, als teus amics. —
Pilar, canta, si us plau, a les teves amigues. —
7. El nen espera (a mi) vora la cantonada. —
Nen, espera (a mi) vora la cantonada. —
Joan, vols esperar (a mi) a les nou? —
8. Els nostres amics escriuen (a nosaltres) cada setmana. —
Amics, escriviu (a nosaltres) cada setmana. —
Pare, dóna (a nosaltres) la seva adreça. —

Exercici 8. Subratlleu els pronoms àtons de les frases següents. Digueu quina és la seva funció sintàctica.

1. Aquesta mena de flors no m'agraden gens. 2. Es renta les mans.
3. Es treu la camisa a poc a poc, la plega i la deixa damunt d'una cadira.
4. Els ofereixo gelat. 5. Posi's la capa. 6. Sempre els deixa pas. 7. Aquesta lectura no m'interessa gens ni mica. 8. No vull comunicar-te cap notícia.
9. L'observació em fa molta gràcia. 10. Em veurà a la plaça. 11. Li plau de trobar-se amb compatriotes. 12. Un savi li pot semblar un bárbar al costat d'un pescador de l'Empordà. 13. El seu relativisme l'impulsa a treure importància a tot. 14. Mira'ls amb alegria. 15. Prepara'ls el menjar. 16. Aquesta noia li fa nosa. 17. Guarda'ls al calaix. 18. Ningú no els donarà la resposta. 19. Vull donar-los les gràcies per la seva amabilitat. 20. No vull dir-vos res.

Exercici 9. Llegiu i traduïu:

1. No cal que el cridis des de la cambra. Aixeca't i surt al balcó si vols parlar amb ell. 2. No cal que ploris, fill meu, fica't al llit. Demà serà un altre dia. 3. No us amagueu, xicotxs. 4. Amagueu-vos de pressa. La mare està a punt de cridar-vos. 5. Senyora, no cal que mengi tant dc pa. Hi ha moltes altres coses més bones. 6. Serviu-vos, senyors, si us plau, l'àvia és una bona cuinera.

Exercici 10.

a) Transformeu les formes negatives d'imperatiu en positives:

no correu cap a casa; no ploris; no voltin per la plaça; no compri botifarra blanca; no saltis tan alt; no et llevis tant d'hora; no us pentineu amb aquesta pinteta; no s'amaguïn al forat; no et posis aquesta faldilla.

b) transformeu les frases afirmatives d'imperatiu en negatives:

surt de la cuina; comprin pa i cafè; prepareu l'esmorzar per als nens; canteu "La Marieta puja al cel"; serveix-te aquest torró; aturi's si us plau; mana en el joc; fiqueu-vos al llit; dcixa aquestes bestioles.

TEXT

A cada poble de Catalunya, un cop a l'any se celebra una gran festa que normalment correspon al dia de la festivitat del patró. Aquesta celebració s'anomena Festa Major. Així, a Barcelona la Festa Major és el 24 de setembre (festivitat de la Mare de Déu de la Mercè), patrona de la ciutat; a Tarragona es fa per Santa Tecla. Tanmateix, una de les més tradicionals se celebra a Vilafranca del Penedès, en honor de Sant Fèlix, patró de la capital de la comarca de l'Alt Penedès. Durant tot l'any, els vilafranquins preparen amb il·lusió tots els detalls perquè la festa sigui ben lluïda i, quan arriben els últims dies d'agost, ja ho tenen tot a punt. De fet, però, cada any hi ha cinc personnes diferents a qui l'Ajuntament encarrega la feina de vetllar que tot estigui ben organitzat: són els administradors.

El primer acte té lloc el dia 28 d'agost al vespre: és el pregó, durant el qual una persona escollida pels administradors (habitualment algú que sigui de la vila) anuncia que comença la festa, la qual esclata del tot l'endemà, a les 12 del migdia, fent petar una forta tronada. Aleshores, una cercavila en què participen una vintena de balls folklòrics recorren els carrers de la població encapçalats pel drac, una peça que té més de quatre-cents anys d'història. Després del foc i les espurnes que escampen els coets dels diables, i del soroll dels trabucs del ball d'en Serrallonga, els espectadors contemplen el ball dels gegants, el dels pastorets, el dels bastoners, el dels panderos i el de les panderetes, el de les gitanes... La gresca ha començat i no pararà durant cinc dies. A la nit, es llença un vistós castell de focs que il·lumina el cel negre de tota mena de colors.

El silenci de la matinada del 30 d'agost, la festivitat de Sant Fèlix, es treu amb el Toc de matinades que interpreten diferents grups de gralles i tabals, mentre recorren els carrers de Vilafranca per anunciar el gran dia. A mig matí se celebra un ofici en honor del sant a la basílica de Santa Maria, però l'acte d'aquest dia que tothom espera és l'actuació castellera, en la qual participen les colles punteres del país: els últims anys, els Castellers de Vilafranca, la Colla Vella dels Xiquets de Valls, la Colla Joves dels Xiquets de Valls i els Minyons de Terrassa. Durant gairebé quatre hores, en una plaça que és plena de gom a gom i sota un sol de justícia, les colles intenten de fer els millors castells de nou o fins i tot de deu pisos. Al vespre, tots els balls participen en una solemne processó que accompanya la imatge del sant cap a la basílica. Quan aquesta hi entra per la porta principal, tots dansen alhora i es dispara un castell de focs; per uns segons, la nit es fa dia: és l'Entrada de Sant Fèlix. Dins el temple es canten els goigs en honor del sant.

El tercer dia de la Festa Major és el 31 d'agost. A migdia, els diferents balls, un darrere l'altre, mostren les danses tradicionals al públic que omple la plaça de la Vila. És el dia que els diables lleixeixen els versos satírics que critiquen persones i fets sense contemplacions.

Els dies 1 i 2 de setembre, com que la gent ja està força cansada, són més reposats. Al migdia, hi ha un concert-vermut per ballar en parella i fer un aperitiu. Al vespre del primer de setembre, el correfoç omple de llum i soroll els carrers per on passa, i, quan s'acaba el dia 2, un ball de nit i un castell de focs clouen els actes de la Festa Major, però tothom ja estarà esperant que comenci la de l'any següent.

Vocabulari

celebrar отмечать	ре́ча зд. фигура
anomenar-se называться	еспурна искра
tanmateix однако	ескапар распространять, распылять
en honor de в честь	греска веселье, шум, праздник
encarregar поручать	табал барабан
vetllar заботиться, внимательно следить	colla группа людей, объединенных общими интересами
administrador администратор, распорядитель	colla puntera основная, ведущая группа
tenir lloc иметь место, происходить	processó процессия
esclatar взрывать (<i>прям.</i> и <i>перен.</i>)	castell de foc фейерверк, салют
esclata del tot взорвется, забрызжит вовсю	per uns segons на несколько секунд
endemà на следующий день	goigs хвалебное песнопение
petar взрываться, трещать, скрекать	com que так как
cercavila шествие по городу	reposit спокойный, покойный
cincapçalat во главе, возглавляемый	ballar en parella танцевать парами
drac дракон	cloure закрывать (какое-л. мероприятие)

Notes i comentaris

dia de la festivitat del patró — торжества в честь покровителя города
perquè la festa sigui ben lluïda — чтобы праздник удался на славу
 (sigui от гл. ser, 3-е л. ед. ч. наст. вр. сослаг. накл. в придаточном цели)

tenir-ho tot a punt — иметь что-л. готовым
estar a punt de fer alguna cosa — быть готовым сделать что-л.

de fet = realment — в действительности, на самом деле
però — однако (в середине предложения выделяется запятыми)
que tot estigui ben organitzat — чтобы все было организовано должным образом (estigui — наст. вр. сослаг. накл. от гл. estar, 3-е л. ед. ч.)

pregó — речь, произносимая в день открытия праздника на главной площади города

pregoner(a) — человек, произносящий эту речь
una persona escollida (escollir) pels administradors — человек, выбранный распорядителями (распорядителем) праздника

habitualment algú que sigui de la vila — обычно кто-л. из местных жителей (кто был местным)

- fent petar una forta tronada** — взрывая с грохотом петарды (*fent* — герундий от *fer*)
- ball d'en Serrallonga** — танец с ружьями; называется так в честь известного разбойника
- el dels pastorets** — пастуший танец (*el* = *ball*)
- el dels bastoners** — палотеадо (старинный танец с палочками)
- el dels panderos (panderetes)** — танец с бубном
- el de les gitanes** — цыганский танец (танцуют только цыгане)
- el Toc de matinades** — мелодия (своего рода позывные), которую играют на инструменте, похожем на кларнет, и которой будят жителей города
- actuació castellera** — выступление кастельерс (действо), заключающееся в построении «замков», когда группы из 3, 4, 5 человек становятся друг другу на плечи. В зависимости от высоты «замка» (т. е. сколько людей поднимается вверх), а также от того, сколько человек стоит на каждом этаже замка, каждый замок имеет свое название. Например, *ters de nou* значит, что по три человека на каждом этаже, становясь на плечи друг другу, строят фигуру, высота которой равняется высоте 9 людей, стоящих друг на друге.
- ser ple de gom a gom** — быть заполненным до отказа
- sota un sol de justícia** — под палящими, «карающими» лучами солнца
- castell de deu pisos** — «замок» высотой в 10 этажей
- la nit es fa dia** — ночь становится днем, т. е. становится светло, как днем
- un darrere l'altre** — один за другим, последовательно
- critiquen persones i fets sense contemplacions** — критикуют, высмеивают беспощадно (невзирая на личности) людей и события (поступки)
- correfoc** — фейверк (букв. — бегущий огонь), который устраивают «черти», взрывая петарды из трезубца
- estar esperant** — перифраза *estar* + *gerundi*, обозначающая длительное действие
- que comencí la de l'any següent** — чтобы наступил следующий праздник (*comencí* — наст. вр. сослаг. накл., 3-е л., ед. ч. в придаточном дополнительном)

A

Exercici 11. Llegiu i traduïu el text. Apreneu el vocabulari i notes i comentaris.

Exercici 12. Digueu en rus:

a cada vila; celebrarem una gran festa; a què correspon aquest dia?
com s'anomena? com es diu la patrona de la ciutat? tanmateix, les

tradicions són ben diferents; espero amb il·lusió; tots els detalls estan ben pensats; arriben els últims dies d'agost; de fet, n'hi ha només cinc persones que ho decideixen tot; hem de veillar que tot estigui ben organitzat; el pregó durarà 40 minuts; els administradors la volen escollir com a pregonera d'enguany; ella anunciarà que la festa ja ha començat; esperem que la festa llui i esclati del tot; fuig (fugir) de la plaça quan sento la tronada; a què hora surt (passa) la cercavila? com es diu la figura que encapçala els balls folklòrics? quant pesa aquesta peça més o menys, que ho saps, tu? m'encanta el ball dels bastoners; ja saps que quan comença la gresca no hi ha manera de parar-la; què és el que trenca el silenci de la matinada? els grallers, amb la seva música, desperten la gent, recorrent els carrers de la vila; totes les colles punteres hi participaran; el castell de deu pisos; la torre de nou; la solemne processó va cap a la basílica; per uns segons, la nit es fa dia; nens, cantem els goigs en honor del sant de la vila; un darrere l'altre passen davant de l'Ajuntament; qui ha fet aquest vers satíric? només els diables poden criticar tot i tothom sense contemplacions; primer passarem per la botiga del Félix i després anirem a fer un aperitiu; el Jordi i la Glòria ho fan tot en parella; demà tindrem un dia més reposat; al migdia el correfoç omplirà de llum i soroll els carrers; quan s'acaba tot això? el castell de foc clou els actes de la festa.

Exercici 13. Digueu en català:

празднуют в каждой деревне и в городах; торжества в честь покровителя города; называется Главный праздник; как зовут покровителя вашего города? кстати, традиции в этих двух деревнях, несмотря на то, что они находятся так близко друг от друга, очень разные; мы питаем большие надежды и ждем с нетерпением этого праздника; все детали продуманы, поэтому праздник засверкает во всю; последние дни июля; первые осенние дни; кому поручено приготовить праздник; это будет шумное веселье; распорядители следят, чтобы все было готово к этому дню; Марию выберут пре-гонерой в этом году, я уверена; я убегаю, потому что не могу слышать разрывов петард и этот оглушительный рев; ребенок не может находиться столько времени под палящими лучами солнца; мой двоюродный брат возглавляет эту фольклорную группу; говорят, что эта фигура насчитывает более 200 лет; не подходи так близко к огню, искра может достать тебя; праздник длится слишком долго, нет никаких сил вытерпеть ложиться так поздно и вставать, когда граньера будят тебя, проходя по улицам; этот собор выстроен в честь святого, покровителя нашего города; все ждут выступления кастельерс, в этом году они хотят построить замок 4 на 10; как ты думаешь, смогут они сделать это? торжественная церемония входит через главный портал; на секунду кажется, что ночь стала днем; почему это тебе кажется? в храме поют, на пло-

щади танцуют, строят замки, прыгают черти, взрывают петарды, все кричат и смеются; у него нет оснований критиковать нещадно всех и вся.

Exercici 14. Feu imperatiu (les dues formes) de tots els verbs del Text.

Exercici 15. Poseu en imperatiu els verbs d'aquestes frases:

comprar un vestit nou; regalar un mocador de la Festa Major; aixecar la peça; pujar pel castell; sortir de la basílica; omplir el got; cantar els goigs; fer un aperitiu; criticar l'alcalde.

Exercici 16. Afegiu el pronom de primera, segona i tercera persona als verbs anteriors de l'exercici 15.

Exercici 17. Substitiu els complements de les frases anteriors pels pronoms corresponents.

Exercici 18. Feu l'imperatiu dels verbs següents i componeu-ne frases:

preparar amb il·lusió; encarregar la feina; organitzar diversos actes; escollir el pregó; recórrer els carrers de la vila; anunciar el programa de la diada castellera; acompanyar la imatge del sant.

Exercici 19. Penseu frases segons aquest model: Quin castell més bonic!

Exercici 20. Penseu algunes frases interrogatives amb la partícula "oi".

Exercici 21. Traduïu al rus:

1. Al jardí hi ha moltes roses. Dóna-me'n una. 2. Mira, quina dansa més bonica! 3. L'avi és al jardí i ens crida. Anem-hi! 4. Ets poruc. Et fa por un drac tan maco. 5. La processó està a punt d'entrar a l'església. 6. Cantem-li "Salve". 7. Si vols veure millor el castell has de pujar a l'arbre. 8. Nens, en tenim setze. Ja podem començar a tocar. 9. La Vanessa farà de pregonera aquest any, oi?

Exercici 22. Feu preguntes utilitzant les respostes que us donem a continuació:

Model: Hi jugaré.

Que jugaras amb mi?

1. Sí, **hi** és. 2. **Hi** aniré demà. 3. Sí, l'**hi** considerem. 4. Sí, **hi** passarem. 5. **Hi** sap comptar. 6. Sí, el meu germà s'**hi** casa. 7. El pobre **hi** viu. 8. **Hi** pensen sempre. 9. El pare **hi** discuteix.

Exercici 23. Expliqueu la funció del pronom "**hi**" en les frases següents:

No el veiem, però **hi** és!

La Marta s'**hi** fixa i diu: és el meu germà, el qui puja ara.

Els castellers ja són a la plaça. Anem-**hi** nosaltres també.

B

Exercici 24. Componeu frases per escrit amb les Notes i el Comentari del text.

Exercici 25. Trobeu en el text adjetius i verbs per als substantius següents:

festa; dia; persones; feina; tronada; balls; peça; coet; grups de grallers; actuació; colles; plaça; sol; porta; castell; dansa; versos; any.

Exercici 26. Completeu les frases següents:

1. La Festa Major a Barcelona 2. La patrona de Tarragona és 3. A Vilafranca del Penedès se celebra 4. Els vilafranquins esperen 5. Els administradors fan tot el possible perquè 6. L'Ajuntament s'encarrega de 7. El primer acte té lloc 8. El pregoner 9. Una tronada forta a 10. També hi participen . . . que passen per . . . ; els encapçala 11. Els balls de la festa major són els següents: 12. Vols saber què vol dir el Toc de matinades? Doncs, és quan 13. La millor actuació castellera és de 14. La plaça és plena . . . , i la gent sota . . . espera 15. La solemne processó que acompanya 16. Per uns segons 17. l'Entrada de Sant Fèlix és també molt solemne i 18. La gent es mor de riure quan els diables 19. Al migdia podeu

Exercici 27. Contesteu les preguntes:

1. Quina festa se celebra a Vilafranca un cop a l'any i com es diu?
Per què es diu així?
2. Què vol dir que és la festa més tradicional?
3. Com l'esperen els vilafranquins?
4. Qui s'encarrega d'organitzar la festa? Qui escull el pregoner? És difícil la feina de l'administrador? Per què?
5. A quina hora i com comença la festa?
6. Com hi participen els grups folklòrics?
7. Què fan els diables i els d'en Serrallonga? Estan engrescats els espectadors tot i que el soroll a vegades és inaguantable?
8. Quina mena de balls ballen els diferents grups folklòrics?
9. Quants dies dura la gresca? Com es troba la gent després de la festa: cansada? més animada que mai? feta pols?
10. Quan és el Toc de matinada? Com comença?
11. Quines són les colles punteres del país?
12. Com està la plaça durant l'actuació dels castellers? Quan de temps dura, més o menys, aquesta?
13. Cap a on es dirigeix la solemne processó? Qui acompanya? Com entra a la basilica?
14. Que fan els diables a més de fer petar els coets?
15. Quan i com s'acaba la festa?

Exercici 28. Traduiu al català:

Сегодня я хочу рассказать вам о самом большом празднике, который отмечают в Вилафранке. Вы знаете, конечно, что в Каталонии много всевозможных праздников, потому что народ стремится сохранить свои традиции, историю, обычай и культуру. Самый главный праздник после рождества — это Феста Мажор, который так и переводится — Главный праздник. Это обычно торжества, посвященные святому покровителю города. К празднику начинают готовиться задолго, еще зимой, хотя все эти праздники в большинстве случаев празднуют летом или в начале осени. Культурный отдел Муниципалитета назначает 5 распорядителей праздника, которым и поручается основная работа по его проведению. Распорядители же составляют программу, решают, какие фольклорные коллективы пригласить для участия в торжествах, выбирают места для проведения всевозможных мероприятий, назначают глашатая, который 28 августа вечером откроет праздник на площади, куда придут почти все жители городка. Площадь всегда бывает заполнена до отказа. На следующий день ровно в 12 дня разрывы петард и оглушительный грохот оповестят о том, что праздник начался. Черти стреляют из трезубцев и весело танцуют. В течение трех дней утром и вечером праздничное шествие, представляющее различные традиционные народные танцы и возглавляемое гигантским драконом, великаками и другими известными персонажами города, проходит по улицам и площадям города. Самым кульминационным моментом праздника считается выступление кастельерс, которого люди всегда ждут с особым нетерпением и готовы стоять часами под палящими лучами солнца, чтобы поддержать своих. Праздник заканчивается 1 сентября большим фейерверком.

TEXT COMPLEMENTARI

Francesc: Mira allà! La Pilar.

Jaume: Que t'agrada?

Francesc: I tant si m'agrada!

Jaume: No sé què li trobes!

Francesc: Com que no? Mira-te-la bé. Quins ullassos i quin tipet! I sempre tan trempada!

Jaume: Que dius ara, si és una creguda!

Notes

I tant si m'agrada! — Еще как нравится!

Mira-te-la bé. — Посмотри на нее (приглядись к ней) хорошенько.

ullassos — глазища

Quin tipet! — Как она сложена! (Какая фигурка!)

trempada — живая, веселая

creguda (creure) — самонадеянная, воображала

Exercici 29. Traduïu al català:

1. — Тебе нравятся русские писатели! — Еще как нравятся!
(-
— Еще бы!)
2. — Вам нравится паэлья, которую готовит моя жена? —
Еще как!
3. — Ты слышишь меня! — Еще как слышу!
4. — Хочешь поехать с нами в Вик! — Еще как хочу!
5. — Почему ты не ешь ничего? — Еще как ем!

Exercici 30. Penseu pregutes que demanin resposta amb: **I tant si + verb.**

Exercici 31. Representeu el diàleg del text complementari.

FRASES FETES

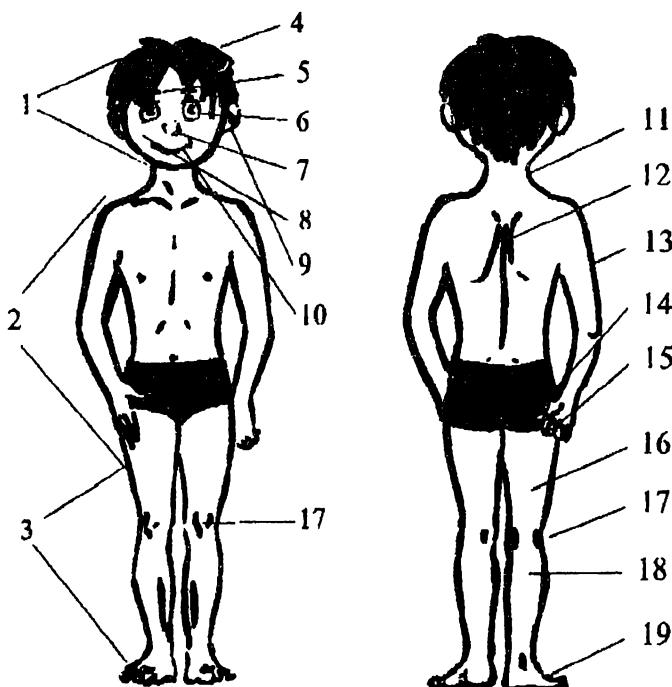
tenir el cap ple de pardalets — ветер в голове гуляет (у кого-то)
més trempat (trempada) que un pèsol — вертится, как юла; не сидится
на одном месте

posar-se vermell com un perdigot — краснеть как рак
no es pot repicar i anar a processó — невозможно делать две вещи одновременно (т. е. звонить в колокол и участвовать в крестном ходе)

Exercici 32. Inventeu situacions usant en elles les frases fetes donades anteriorment.

Lliçó 20

1 — el cap	7 — el nas	13 — el braç
2 — el cos	8 — la galta	14 — la mà
3 — les cames	9 — les orelles	15 — els dits
4 — els cabells	10 — la boca	16 — la cuixa
5 — el front	11 — el coll	17 — el genoll
6 — els ulls	12 — l'esquena	18 — la cama
		19 — el peu

Digneu en català:

шея, нос, лоб, колено, волосы, тело, нога, рот, щека, бедро, пальцы, рука, уши, глаза;

у него широкий лоб; у них большие уши; у нас тонкие пальцы; у нее маленький рот; у мужчины сильные руки; у девушки прекрасные длинные волосы; у мальчика толстые щечки; у моей девушки зеленые глаза и стройная фигура.

Descripció de dones

Tot d'una entraren tres persones de sexe femení que saludaren la vella senyora amb moltíssim afecte. La cunyada, la senyora Carme, era una dona de molta edat, extremadament flaca, rígida, d'una flaquesa tubular que semblava una sardina dreta sobre la cuia. La cosina era anomenada Gracieta. Era una senyora de més de cinquanta anys, plena de carns, de cabells rars, amb un nas punxegut i unes ulleres de vidres espessos. La neboda era molt jove i es deia Anita. Devia tenir a penes una vintena d'anys. Era una castanya d'ulls verdosos i una aparença una mica bleda. Les dues primeres senyores i la senyoreta anaven vestides de negre i el conjunt era d'una tenebrositat impressionant.

Josep Pla. "El carter estret."

Vocabulari

tot d'una разом, вдруг, сразу
afecte *m* чувство, сердечность
punxegut острый
flaca тощая, худая
rígida неподвижная, застывшая
tubular вытянутый (как тюбик)
dret прямой

plena de carns жирная
a penes едва
aparença вид (внешний)
bleda глупый, тупой; дурак, тупица
tenebrositat мрачность, угрюмость
ulleres de vidres espessos очки с толстыми стеклами

Practiqueu. Inventeu qualsevol resposta encara que sigui absurda, però usant en ella obligatòriament el vocabulari del text:

Què van veure les senyores quan van entrar a la sala?

Per què va provocar tant d'interès la seva arribada?

Tens un coneigut (o bé una coneguda) l'aspecte físic del qual pots comparar amb una sardina?

Quina sensació desperten en tu les persones que porten ulleres fosques?

Quins altres característiques té una persona amb l'aparença tota bleda?

Exercici 1. Apreneu de memòria el text.

Descripció d'homes

En Sinissi Rupit era un nen lent com una sala d'espera. Era lent en caminar, i lent en parlar, i lent en pensar, i lent en menjar, i lent en esperar... En Sinissi Rupit tenia un cap alegre igual que una carbassa de cabell d'àngel. Quan arribava l'estiu el rapaven al zero. Però a l'hivern tenia uns cabells rossos, durs, indomables, que eren el turment de la seva mare. Ens cabells rectes que li sortien per damunt del front amb ràfec d'or.

En Sinissi Rupit sempre duia la cara plena de grans; només vora el nas n'hi tenia més de catorze. És clar que eren gairebé tots petits, però n'hi havia un de tan gros i constant que semblava una mosca. La veu d'en Sinissi Rupit, era inconfusible; era una veu com de saxofon. Els

altres nens tenien una veu de flauta, o de clarinet o de violí, o d'emissora de ràdio àrab... Ell la tenia de saxofon. Potser era per això que tothom se l'escoltava sempre.

Guillem Viladot "Memòria de Riella".

Vocabulari

sala d'espera	зал ожидания
carbassa	тыква
carbassa de cabell d'àngel	сорт тыквы, из волокнистой нежной сердцевины которой делают конфитюр
rapar	коротко стричь
rapar al zero	стричь наголо
indomable	упрямый, непокорный
turment	мука, огорчение, неприятность
ràfec	навес
gra	зерно, семя, прыщ
flauta	флейта
clarinet (clarí)	режок

Contesteu:

1. En què era lent en Sinissi Rupit?
2. Com tenia el cap?
3. Per què li rapaven els cabells al zero quan arribava l'estiu?
4. Com tenia els cabells en Sniissi?
5. Què deia la seva mare dels cabells del seu fill?
6. On tenia grans en Siniissi? Quants en tenia?
7. Com era la seva veu? Què semblava?
8. Per què tothom se l'escoltava?

Exercici 2. Apreneu de memòria el text.

Fraseologia amb el verb ser

ser més lleig que un peccat	быть страшнее чумы, черта, войны
ser un caragirat	быть лицемерным
ser alt com un Sant Pau	быть длинным (высоким) как коломенская верста
ser un milhomes	быть всезнайкой (ума палата)
ser curt de gambals	быть недалеким, ограниченным
a algú li manca (falta) un bulb	«не все дома»
ser un llepafils	быть привередливым
ser camaprim	быть тощим (кожа да кости)
ser un argent viu	быть живым, смыщенным
ser una mosca morta	быть тихоней; в тихом болоте черти водятся
ser un paxxacontent	быть всем довольным, благодушным
ser un bocamoll	быть сплетником
ser un badoc	быть разиней
badar	зевать

Fraseologia amb la paraula ulls

fer l'ullet — подмигивать

fer els ulls grossos — смотреть сквозь пальцы

mirar de reüll — смотреть искоса, украдкой

donar una ullada (un cop d'ull) — бросить взгляд

ull! — осторожно!

mirar de cua d'ull — смотреть краснушкой глаза

costar un ull de la cara — дорого заплатить (за что-либо)

Fraseologia amb la paraula orelles

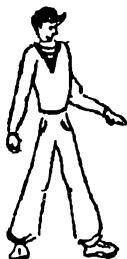
ser orellut — быть лоноухим

veure's les orelles — читать по глазам

treure la son de les orelles — проснуться, очнуться (употребляется обычно в императиве)

tenir les orelles a cal ferre — витать в облаках

Practiqueu. Utilitzeu les expressions que serveixen per a la descripció d'una persona en els dibuixos que se us donen::

En Carles

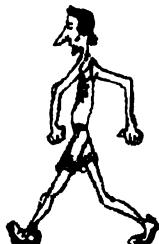
En Francesc

La Pilar

La Núria

L'Oriol

En Joan

En Titoni

En Tomàs

Exercici 3. Ompliu els buits amb una de les expressions que se us donen:

curt de gambals; ésser orellut; un bocamoll; ser un caragirat; mirar de reüll; donar una ullada; mirar de cua d'ull; fer l'ullet; tenir un pa a l'ull, ésser un argent viu.

1. No sé per què el tractes amb tanta amabilitat, és 2. El Jordi no m'acaba de fer el pes. El coneix des del seu naixement, és un jove 3. L'últim privilegi que té el teu cosí és que 4. Mare, no escoltis mai més aquesta veïna. Li agrada dir bogeries perquè és 5. No puc pas fer res quan aquest home és a l'habitació. Sempre 6. Ja fa cinc anys que l'enganya i ell no se n'adona, 7. Per què dic que està boig per mi? Per què cada vegada que em veu 8. Mentre la Florentina escombrava, el Nicolau la des del lavabo. 9. Abans de sortir, . . . a la cambra i va tancar la porta.

Exercici 4. Doneu sinònims de les paraules i expressions subratllades:

1. La meva cosina era una noia grossa encara que tenia 22 anys. 2. El seu germà, en canvi, era camaprim. 3. Els fills del senyor Alzina eren molt estranys. Mai no jugaven amb altres xicots i tenien una aparença una mica boja. 4. A la tia Adela li feia molta gràcia menjar llaminadures. 5. De sobte s'obrí la porta i entrà un home extremadament alt. 6. El senyor Riera és molt sabut, mai no refusa els beneficis de la cultura. 7. La Sofia no suportava el seu marit, que la seguia pertot arreu amb la seva mirada. 8. Home, apa, fes alguna cosa. El Claudi està plorant, el Titoni ha trencat el vidre del cotxe del senyor Català, i a tu no et preocupa res. 9. En Siset, quan deia mentides, sempre es tornava vermell, es tornaven vermelles les seves orelles, que eren extremadament grans.

Exercici 5. Descriuvi:

- a) una coneguda vostra que tingui una aparença simpàtica usant les paraules dels textos i els modismes.
- b) un conegit vostre que no us agrada gens ni mica.

GRAMÀTICA

§ 83. Plusquamperfet d'indicatiu HAVER (imperfet d'indicatiu) + PARTICIPI PASSAT

Plusquamperfet d'indicatiu употребляется в основном в придаточных предложениях для выражения действия, предшествующего по времени другому действию, совершенному также в прошлом. Глагол главного предложения должен стоять в одном из следующих времен: *pretèrit perfet* (обе формы) или *pretèrit imperfet*:

El rei va dir que havia trobat unes noies vora el riu. — Король сказал, что он встретил (раньше) нескольких девушек у реки.

El jove sempre tenia present tot el que li havia explicat aquell dia el seu avi. — Молодой человек хранил в памяти все, что рассказал ему в тот день его дед.

Plusquamperfet d'indicatiu может употребляться также и в простых предложениях (редко) для выражения действия, имевшего места в далеком прошлом:

Li havien rapat els cabells al zero, imagina't, pobre xicot! — И тогда ему сбрили волосы, представь себе, несчастный мальчик!

Practiquen:

El rei va dir que havia trobat unes noies vora el riu.

El jove recordà com ho havia dit a la noia i es va entristar.

Va dir que l'estiu passat l'havien rapat els cabells al zero.

Els avis havien regalat una tortuga als nens.

Exercici 6. Traduïu al català:

- Манел сказал, что оставил письмо на полке в комнате.
- Брат писал в письме, что у него родился сын и его назвали Тито-ни.
- Мама, куда ты поставила цветы, которые мне подарили Жауме?
- Урьол ответил, что он оставил учебник дома.
- Девочка заплакала, потому что мама не купила ей игрушку, как обещала.
- Семья переселилась в Сарагосу после войны, когда отца уволили с завода.
- Сеньор Алзина спросил Манела, сколько он заплатил за свою машину.

§ 84. Potencial simple

Potencial simple (Кондиционал) образуется путем прибавления к формам инфинитива глаголов I, II и III спряжений следующих окончаний: -ia, -ies, -ia, -iem, -ieu, -ien.

Ia conjugació	IIa conjugació	IIIa conjugació
cantar	permetre	servir
<u>cantaria</u>	<u>permetria</u>	<u>serviria</u>
<u>cantaries</u>	<u>permetries</u>	<u>serviries</u>
<u>cantaria</u>	<u>permetria</u>	<u>serviria</u>
<u>cantaríem</u>	<u>permetriem</u>	<u>serviríem</u>
<u>cantarieu</u>	<u>permetrieu</u>	<u>servirieu</u>
<u>cantarien</u>	<u>permetrien</u>	<u>servirien</u>

Глаголы нерегулярного спряжения образуют **Potencial** путем прибавления приведенных выше окончаний к основе *Futur d'indicatiu*: *fer* — *faré* — *faria*; *tenir* — *tindré* — *tindria*; *venir* — *vindré* — *vindria*; *anar* — *aniré* — *aniria*; *poder* — *podré* — *podria*...

Potencial simple может употребляться во временном и модальном значениях.

Во временном значении его часто называют «будущее в прошедшем», и в этом случае **Potencial** употребляется в придаточных предложениях для выражения действий, которые произойдут в будущем, причем глагол главного предложения должен стоять в *pretèrit perfet* (обе формы), *pretèrit imperfect* или *plusquamperfect*:

Exemple:

Va dir que es compraria una casa nova. — Он сказал, что купит себе новый дом.

Deia que s'afaitaria de seguida. — Говорил, что немедленно побреется.

Сравните:

Ha dit que escriurà cada dia. — Сказал, что будет писать каждый день.

В модальном значении **Potencial** употребляется для выражения желательных действий в настоящем и будущем:

Amb molt de gust em compraria aquesta casa. — Я бы с большим удовольствием купил этот дом.

Hi posaria també rajoles de València. — Выложил бы его плиткой из Валенсии.

Примечание: Остальные значения **Potencial** будут даны во II части учебника.

Exercici 7. Traduiu:

1. Сеньор Катала собирался уже закрыть окно, когда увидел, что Тереза вышла на балкон. 2. Манел вошел в комнату, положил шляпу на стол и вдруг с удивлением услышал, что Фина ругает кого-то в ванной. 3. Мне нравится, как наша дочь играет на флейте. Мне кажется, она будет хорошим музыкантом. 4. Когда я открыл глаза, увидел, что полицейский ушел. Я был совсем один на улице. 5. Мы узнали этого мужчину, хотя видели его только со спины два дня назад. Невозможно было ошибиться, это был он, высокий, как дядя Степа, и тощий. 6. Когда три тощие сеньоры с вытянутыми талиями вошли в залу, на столе уже ничего не было. Гости все съели. 7. Я бы познакомил тебя с самой богатой девушки нашей города, но у нее такой идиотский вид, что каждый раз, как вижу ее, мучительно ищу тему для разговора и не нахожу. 8. Ей

было около 20 лет, и она была одета во все черное. Я вспомнил, что кто-то говорил мне, что в их семье произошла какая-то трагедия. 9. Девочки, пойдемте сегодня снова на реку. Молодой принц сказал вчера, что придет к реке сегодня вечером, на закате солнца. Он еще сказал, что мы можем приходить сюда каждый день. 10. Болезнь была тяжелой. Ей отстригли наголо ее прекрасные волосы и запретили выходить из дома.

§ 85. Subjuntiu

В каталанском языке четыре времени сослагательного наклонения (**subjuntiu**), которое может употребляться как в простых, так и в придаточных предложениях. Выбор того или иного времени **subjuntiu** в придаточном предложении зависит от того, к какому времени (настоящему, будущему или прошедшему) относится действие придаточного предложения, а также от того, в каком времени стоит глагол главного предложения.

§ 86. Present de subjuntiu

Формы настоящего времени сослагательного наклонения (**present de subjuntiu**) совпадают с отрицательными формами императива:

<u>cantar</u>	<u>témer</u>	<u>dormir</u> (a)	<u>servir</u> (b)
<u>canti</u>	<u>temi</u>	<u>dormi</u>	<u>serveixi</u>
<u>cantis</u>	<u>temis</u>	<u>dormis</u>	<u>serveixis</u>
<u>canti</u>	<u>temi</u>	<u>dormi</u>	<u>serveixi</u>
<u>cantem</u>	<u>temem</u>	<u>dormim</u>	<u>servim</u>
<u>canteu</u>	<u>temeu</u>	<u>dormiu</u>	<u>serviu</u>
<u>cantin</u>	<u>temen</u>	<u>dormin</u>	<u>serveixin</u>

Примечание: спряжение отклоняющихся глаголов *ésser, estar, tenir, poder, anar, venir, fer, dir, viure, veure, treure, prendre, beure* в Present de subjuntiu см. в конце учебника.

Present de subjuntiu употребляется:

1) В простом предложении для выражения побудительных действий, приказа, пожеланий и вводится союзом *que*, который переводится на русский *путь, чтобы*:

Que entri primer el Jordi. — Пусть первым войдет Жорди.
Que tinguin bona sort. — Пусть вам повезет! (Счастья вам!)

2) В придаточных дополнительных предложениях:

а) после глаголов волеизъявления, таких как: *voler*, *demanar*, *matar*, *dir*; выражаютпросьбу, совет, пожелания: *recomanar*, *aconsellar*, *desitjar* и т. д. *Present de subjuntiu* в придаточных дополнительных выражает действия, относящиеся к настоящему или будущему времени и вводится союзом *que*, который переводится «чтобы». Глагол главного предложения должен стоять в *Present* или *Pretèrit indefinit d'indicatiu*¹:

Vull que siguis amable amb la meva dona. — Хочу, чтоб ты был вежлив с моей женой.

M'ha demanat que vingui aviat. — Он попросил меня скорей прийти (чтобы я скорей пришел, приходил).

El metge recomana als malaits que passegin 2 hores cada dia. — Врач советует больным гулять (чтобы они гуляли) по два часа каждый день.

Et desitjo que tinguis sort. — Желаю тебе счастья. (Чтобы тебе везло.)

Примечание: Когда в придаточном дополнительном и в главном предложении один субъект действия, то вместо личной формы глагола употребляется инфинитив:

Vull dir-te la veritat. — Хочу сказать тебе правду.

Однако даже при несовпадающих субъектах действия главного и придаточного предложений после глаголов, выражаютпросьбу, приказ, совет, может употребляться инфинитив наряду с личной формой глагола:

Et recomano no sortir sol a aquesta hora. — Et recomano que no surtis sol a aquesta hora.

б) после глаголов, выражаютших разнообразные чувства и эмоции (страх, радость, удовольствие), таких как: *tenir por*, *estar content*, *estar satisfech*, *estar engrescat*:

Tinc por que el pare no ens faci cas. — Боюсь, что отец не послушается нас.

El nen està engrescat que el seu germà es casi. — Мальчик рад, что его брат женится.

в) после глаголов, выражаютших сомнение, неуверенность: *dubtar*, *no estar segur*:

Dubto que ell tot sol pugui fer la traducció. — Сомневаюсь, чтобы он мог сделать перевод.

No estic segura que al pot petit hi hagi la bona confitura. — Не уверена, что верно изречение: мал золотник, да дорог.

Сравните:

Estic segura que de fet al pot petit hi ha la bona confitura.

¹ Об употреблении *subjuntiu* в придаточных предложениях относительного подчинения во II части учебника.

г) после некоторых глаголов в отрицательной форме: **no creure**, **no pensar**:

No crec que pugui acabar aquesta feina. — Не думаю, что он сможет закончить эту работу.

Примечание: Однако в тех же предложениях в вопросительной форме употребляется индикатив.

No creus pas que podrà acabar aquesta feina? — Ты не думаешь, что он сможет закончить эту работу?

§ 87. Subjuntiu en oracions subordinades de subjecte

Present de subjuntiu употребляется в придаточных подлежащих после безличных конструкций: **és necessari**, **és imprescindible** (необходимо), **és probable** (вероятно), **és increïble** (невероятно), **és natural** (естественно), **és sorprenent** (удивительно), **és una llàstima**, **és una pena** (жалко) и т. д., причем глагол **ésser / ser** в безличной конструкции обычно стоит в **Present** или **Pretèrit indefinit**, а действие придаточного предложения относится к настоящему или к будущему. Союз **que** переводится на русский что, чтобы:

És increïble que no sàpigues riu. — Невероятно, что ты не умешь смеяться.

És necessari que sempre ho tinguis present, tot això. — Необходимо, чтобы ты всегда помнил об этом. (Тебе необходимо всегда помнить об этом.)

§ 88. Subjuntiu en oracions subordinades de finalitat

В придаточных целях всегда употребляется сослагательное наклонение, причем только в двух временах: **Present** и **Imperfet**. Придаточные цели вводятся союзами **perquè**, **per tal que** (чтобы; для того, чтобы; затем, чтобы). Выбор времени сослагательного наклонения в придаточном предложении зависит от того, в каком времени стоит глагол главного предложения:

T'ho dic perquè ho tinguis en compte. — Говорю тебе это, чтобы ты имел в виду.

Per tal que estiguis content, ho hem fet. — Мы сделали это, чтобы ты остался доволен.

Exercici 8.

a) Traduïu al rus:

1. Com que és el nostre rei, que ens digui tota la veritat, tot el que ha passat vora el riu avui. 2. Que s'apropin primer els vells i els nens i

beguin l'aigua de la font. 3. Que no veus que aquest anxaneta no pot pujar, que ho faci un altre nen. 4. Et dic l'última vegada que el teu desgraciat fill no toqui el meu cotxe si no vol tenir problemes. 5. Que canti en Sinissi Rupit, ell sí que ho sap fer bé, perquè té una veu molt agradable.

6) Traduïu al català:

1. Это наш король, и он должен сказать нам всю правду, поэтому пусть говорит, а мы послушаем его. 2. Пусть выйдут из своих домов все старики, женщины и дети. Не бойтесь, мы не причиним вам зла. 3. Этот мальчик очень мал и боязлив, чтобы подняться на кастель, пусть это сделает кто-нибудь другой, Сиско, например. 4. Женщина, я говорю это тебе и твоему сыну в последний раз: чтоб он и близко не подходил к моей машине. Вчера он уже разбил мне два стекла. Разве не хватит? 5. Я очень прошу тебя, пусть спост Нурия эту песню. Она поет гораздо лучше других. У нее такой приятный голос!

Exercici 9.

a) Traduïu al rus:

1. No crec pas que sigui tan agradable com dius tu, de viure en aquest pais. 2. Et demano que em diguis tota la veritat encara que sigui dolenta. 3. És una llàstima que no hi puguis fer cap avui. Em sap molt de greu perquè vindrà tota la colla. 4. És increíble que costi tants calés, sembla tan poca cosa. 5. És sorprendent que a la seva edat tingui ja dos fills grandets. --- Què dius ara? No són pas seus, són els fills del seu marit. Ella es va casar amb el senyor Roca fa només dos anys. 6. He vingut expressament per llegir-te la seva carta. --- Molt bé. I què diu, d'cspecial que jo no sàpiga? — El Carles escrіu que hem de guardar aquest secret (ja ho saps, suposo, de què es tracta, oi?) perquè afecten els interessos familiars. 7. Ells demanen que ens presentem de bon matí al Govern Civil i que ells intentaran ajudar-nos d'alguna manera. A més a més diuen que els policies (guardies) no ens hi deixaran entrar sense número de cua.

6) Traduïu al català:

1. Я с детства мечтала жить в этой стране. --- Да? Странно! Я вовсе не уверена, что ты права. Издалека все кажется лучше, чем есть на самом деле. Кстати, я бы посоветовала тебе, если тебя отпустят с работы, уехать на год-другой куда-нибудь далеко. Увидишь, что жизнь везде более или менее одинакова. 2. Я требую, чтобы ты сказал мне всю правду, будь она даже неприятной. Мне не нравится, когда от меня скрывают (амагат, оскултар) что-либо. Договорились? 3. Было бы так приятно видеть тебя сегодня у нас. Приходи хотя бы на часик. Мне будет жаль, если ты не придешь.

Кроме того, так ты сможешь увидеть всех наших друзей. Естественно, все хотят видеть тебя, ведь тебя не было в стране больше года. 4. Что он хочет, чтобы мы сделали? — Во-первых, он хочет, чтобы мы непременно принесли твою последнюю статью. Во-вторых, хочет пригласить нас провести с ним неделю на побережье. Превосходная идея, не так ли? 5. Необходимо, чтобы вы представили две копии всех ваших документов. Кстати, должна сказать вам, что они открываются в 9 утра, но там надо быть гораздо раньше.

Exercici 10. Traduïu al català i al rus:

1. Per tal de conèixer a pams el país has de visitar els llocs més llunyans i intentar a penetrar en la vida quotidiana de la gent. 2. Он живет у черта на рогах. Чтобы добраться до его дома вовремя, нам нужно взять такси. 3. Per què ho dius? Per què parles amb un tan agressiu? — Perquè no vol que surtis tan tard a escampar la boira. Que no saps potser que no està bé per a una nena passejar tota sola a aquesta hora? 4. Я разбудила тебя так рано специально, чтобы ты не опоздал в школу. Твоя учительница звонила мне вчера и сказала, что ты каждый день опаздываешь как минимум на 20 минут. 5. Àvia, jo t'aconsellaria fer la becaina després de dinar per tal que puguis descansar una mica (una estona) i anar a cal meig més tard.

§ 89. Oracions subordinades de temps

В придаточных предложениях времени, вводимых союзами *quan*, *mentre* (в то время как; пока), *fins que* (до тех пор, пока), *sempre que* (всегда, когда), *així que* (как только), могут употребляться времена как индикатива, так и сослагательного наклонения.

Если придаточное предложение времени относится к настоящему времени, то употребляется *Present d'indicatiu*:

Mentre el nen juga al pati la seva mare parla amb la veïna. (Mentre el nen està jugant al pati la seva mare aproveita el moment per petar la xerrada amb la veïna).

Если придаточное время относится к прошедшему времени, то в нем могут употребляться все прошедшие времена изъявительного наклонения:

- 1) Quan he rebut aquesta carta m'he quedat bocabadada.
- 2) Quan vaig rebre aquella carta em vaig quedar bocabadada.
- 3) Jo mirava el nen mentre ell jugava al pati amb els seus amics.

Если придаточное предложение времени относится к будущему, то в нем, в отличие от испанского языка, могут употребляться как времена *indicatiu*, так и *subjuntiu*:

Quan vindris, t'ho diré tot. --- Quan tu arribaràs, ells ja seran fora.

Выбор наклонения зависит от того, вкладывает ли говорящий в сообщение уверенность или нет.

Примечание: После abans que, abans no всегда употребляется сослагательное наклонение, причем только *present* и *imperfet de subjuntiu*:
Ho faré abans que ell torni. — Я сделаю это прежде, чем он вернется.
Deixa-m'hi anar abans no arribi ell.

Exercici 11. Traduïu:

1. Quan m'ho diràs? Vull que ho facis el més aviat possible.
2. Когда я разбогатею, я куплю тебе все, что ты просишь сегодня.
3. Mentre jo paro la taula, tu pots sortir a la terrassa i mirar què fan els nens.
4. Пока мы с Мерсе будем болтать, вы можете пройти в кабинет и поговорить о политике, которая нас совсем (николько) не интересует.
5. Abans que es faci fosc heu de trobar-me vint bestioles. Llavors (Aleshores) us regalaré una tortuga.
6. Как только услышишь, что звонит будильник, встань, открай окно — и увидишь такое, чего не видел никогда раньше.

TEXT

Una vegada hi havia dos ratolins: un ratolí gros, molt gros i un ratolí petit, petitonet. El ratolí petit vivia al fons d'un cau que hi havia al marge d'un camp a prop d'un gran bosc. A l'estiu cada dia podia atipar-se tant com volia, perquè en aquest temps creixen moltes plantes pertot arreu.

Però quan venia l'hivern, li costava molt de trobar menjar cada dia... Per això el pobre ratolí a l'hivern es quedava prim, tan prim que feia llàstima.

El ratolí gros, en canvi, vivia molt rebé. S'havia fet un cau en un raconet de l'armari de la cuina d'una casa de ciutat. El ratolí gros, cada dia sortia del seu forat i començava a regirar-ho tot. Es ficava per dins dels calaixos, al forn, s'enfilava dalt dels armaris i... sempre, sempre trobava alguna cosa o altra per menjar. Avui un tros de formatge, demà un tros de sucre, una mica de llard o algun crostonet de pa. És per això que el ratolí gros estava sempre molt gros i lluent.

Però el lloc dels ratolins no és pas l'armari de la cuina i per això, així que la mestressa de casa el veia, l'empaitava a cops d'escombra pertot arreu o, encara pitjor, sovint era el gat que el volia atrapar per menjar-se'l.

El ratolí havia d'anar sempre amb molt de compte i vigilar tothora amb l'ai al cor per si algú el veia o el sentia.

Un dia, el ratolí gros va sortir del cau i se'n va anar a passejar pels afores de la ciutat. Mai no havia anat tan lluny! Començava a tenir una mica de por, quan va trobar-se davant el cau del ratolí de camp.

— Bon dia, ratolinet, — va dir, en veure'l. Veig que estàs molt prim i escanyolit. Vols dir que pots menjar sempre que vols per aquí, en

aquests camps? Per què no vens a viure a casa meva? Ja veuràs que bé s'hi està i quin tip de menjar ens farem.

— Vols dir? — va fer el ratoli de camp.

— Uí, i tant! Avui a casa han menjat pollastre, i de ben segur que trbarem unes piles d'ossets més altes que una muntanya.

— De debò? Corre, doncs, anem-hi! — va dir el ratoli petit. I tots dos, agafats de bracet, corren cap a ciutat, arriben a la casa, es fiquen a la cuina i pum! d'un bot ja són dalt de la taula.

— I quin bé de Déu! — diu el ratoli petit. — Quin tip de coses bones! Mai, mai no havia vist tantes llaminadures junes. Els dos ratolins van córrer d'aquí cap allà, per sobre les estovalles, van ficar el morro per dins les tasses i els plats.

Crec, crec! Aquí rossego un os.

Crec, crec! Allà em menojo un tros de formatge!

Crec, crec! Em fico dintre la sucrera. Només en sortia la cuia bellugadissa. Però de cop, allà prop se sent un soroll: trip, trap, trip, trap.

— Què és aixòl — pregunta el ratoli petit, molt baixet.

— Deu ser la mestressa que va amb l'escombra — contesta el ratoli gros, espantat.

Els dos ratolins paren en sec; l'un es queda amb un tros de formatge a les dents, i l'altre amb tots els bigotis plens de sucre. No gosen ni respirar. Patrip, patrap, patrip, patrap! Ara el soroll se sent molt més fort.

— Fugim, salvem-nos! — diu el ratoli gros. — Corre, de pressa. Al nostre cau. I els dos ratolins, pum! d'un bot ja són a terra i es fiquen ràpids com el vent, ben al fons del seu cau. Mig morts de por, tremolen de cap a peus i s'arrauleixen l'un contra l'altre.

Passa una estona, ja no se sent cap soroll. El ratoli gros surt de l'armari. Mira pertot arreu. Res, no hi ha ningú!

— Corre, ratolinet, — diu. Ja podem tornar-hi. Però el ratolinet petit contesta:

— No, no vull pas. M'estimo més tornar a casa, me'n vaig al meu camp. Allà ningú no em destorba quan menojo. No ve cap mestressa ni cap gat, no em vol caçar. Per què no vén a viure tu amb mi, ratoli gros?

I el ratoli petit se'n va tornar cap al seu cau, aquell cau que s'obria al marge d'un camp i mai més no va tornar a una cuina de ciutat.

Vocabulari

ratoli мышонок

fons *m* глубина, дно, углубление

cau *m* нора

marge край, *al marge* на краю

atipar-se есть досыта, наедаться

créixer расти, произрастать

molt rebé припеваючи, очень хорошо

regar обыскивать, ворошить, рыться

espantat в страхе, испуганный

vigilar следить, охранять

fugir бежать, скрываться

afores окрестности

tothora ежечасно

por страх

escanyolit тощенький

llaminadura лакомство, сладости

osset косточка

morro мордочка (у животных)

forn <i>m</i>	печь	rossegar	грызть
enfilar-se	взбираться, влезать	bellugadissa	шевелящаяся, дрожащая
llard <i>m</i>	сало, свиной жир	bellugar	дрожать, трепетать
crostonet	кусочек	cia	хвост
lluent	лоснящийся, блестящий, гладкий	dent <i>f</i>	зуб
arraullir-se	прижиматься	gosar	осмеливаться
empaitar	преследовать, гнаться	tremolar	дрожать
sovint	часто	destorbar	мешать
gat	кот	gras	жирный
atrapar	ловить, хватать	salvar-se	спасаться

Notes

a prop d'un bosc = *vora un bosc* = *al costat d'un bosc*
 sovint era el gat qui el volia atrapar per menjar-se'l — часто именно кот
 хотел схватить его, чтобы съесть
 anar sempre amb molt de compte — действовать всегда с большой
 осторожностью
 amb l'ai al cor — с замиранием сердца, затаив дыхание
 per si algú el veia o el sentia — не видит ли и не слышит ли его кто-
 нибудь
 trobar-se = *veure's* — оказаться, очутиться
 que bé s'hi està — как чудесно, как хорошо здесь!
 quin tip de menjar ens farem — какой пир мы устроим (пир горой)
 vols dir — неужели? правда? в самом деле?
 ben segur — определенно, уверенно
 una pila d'alguna cosa — большое количество чего-нибудь
 agafats de bracet — взявшись за руки
 d'un bot — одним прыжком, в миг
 I quin bé de Déu — как же хорошо, Господи!
 de cop — неожиданно, вдруг = tot d'una, de sobte
 parar en sec — остановиться, застыть в изумлении, замереть

Comentari

Apeneu:

les 10 tocades — уже пробило 10
 entre dos foscants — на рассвете или на закате (время утренних и
 вечерних сумерек)
 a la matinada = a trenc d'alba — на рассвете, на заре
 al capvespre — когда темнеет, сгущаются сумерки
 en fer-se fosc — когда стемнело
 mitjanit — полночь
 ratolí — ratolinet
 cafè — cafetonet
 moment — momentet
 petit — petitonet
 crostó — crostonet

Tenir соответствует русскому глаголу «испытывать, чувствовать» в следующих выражениях:

tenir por — испытывать страх

tenir alegría, tristesas — испытывать радость, грусть

tenir remordimientos — испытывать угрызения совести

tenir maldecaps — болеть (о голове), чувствовать головную боль

Этот глагол также имеет значение «быть, пребывать»:

tenir mal humor — быть в плохом настроении

Глагол **estar¹** в сочетании с прилагательным указывает на физическое, моральное, душевное состояние, которое является преходящим:

estar prim — быть тощим (из-за плохого питания)

L'Eulàlia està refredada. — Лулalia простужена.

La nena està trista. — девочка грустна.

В каталанском языке предлог **contra** соответствует русскому «к» в выражениях «прижимать к себе», «прижиматься друг к другу».

Exemple:

S'estrenyen (s'arrauleixen) l'un contra l'altre. — Прижимаются друг к другу (один к другому).

A

Exercici 12. Trobeu en el text les oracions en Plusquamperfet d'indicatiu i expliqueu-ne l'ús.

Exercici 13. Trobeu-hi els adverbis i digueu de quin tipus són.

Exercici 14. Feu l'Imperatiu dels verbs: atrapar; vigilar; veure; quedar-se; ficar-se; parar; trobar-se; enfilar-se, i feu frases amb alguns d'ells.

Exercici 15. Traduïu:

1. Выйди на кухню, мышонок, хозяйки нет дома. Когда она придет, я скажу тебе, и у нас будет время убежать. 2. Этот кусок сахара слишком большой для тебя. Возьми другой, поменьше. Не бойся, никто не увидит тебя. 3. У норы притаилась кошка. Сейчас она прыгнет и схватит тебя. Она целый день гоняется за тобой. 4. Прижмись покрепче ко мне, мне ведь тоже страшно, а вдвоем мы победим страх. 5. Посмотри тут кругом и скажи мне, есть ли кто-нибудь. 6. Говори потише, пожалуйста, хозяйка может услышать нас. Мы рискуем жизнью. 7. Вернись в норку, я слышу какой-то

¹ Подробнее об употреблении **ser** и **estar** во второй части учебника.

странный шум. Я предупрежу тебя, когда можно будет снова выйти. 8. Здесь столько вкусных вещей, а ты мешаешь мне есть. Я ведь пришел к тебе специально, чтобы наконец наесться на всю жизнь. 9. Схвати мышонка за хвост! — Нет, я боюсь, смотри, как он шевелит хвостом. А почему ты не сделаешь этого? 10. Осмотря все шкафы и углы. Мы должны найти то, что спрятали от нас взрослые. Было бы замечательно найти, например, сладости, хотя не думаю, что нам повезет. Они умеют прятать.

Exercici 16. Formeu el Plusquamperfet d'indicatiu dels verbs que se us donen entre paréntesis en els casos que calgui:

1. El ratolí petit va dir que abans d'ahir (trobar) al calaix de l'armari dos crostonets de pa. 2. La mestressa de casa empaïtava el ratolí que (menjar) tot el llard que havia conservat (guardat). 3. El ratolinet va parar en sec perquè (sentir) un soroll estrany. 4. El cau del ratolí (trobar-se) al marge d'un bosc, on (hi haver) moltes plantes. 5. El ratolí gros (mirar) pertot arreu i (veure) que a la cuina no (haver-hi) ningú. 6. Aleshores (ell, enfilar-se) dalt de la taula i (ficar-se) dins un dels calaixos plens de llaminadures. 7. A mitja nit el nen va cridar que (atrapar) dos ratolins: un de molt petit i escanyolit i d'altre molt gras i lluent. 8. El ratolí de ciutat sempre (anar amb molt de compte) perquè la mestressa l'(empaitar). 9. El nen estava segur que mai més (no anar) tan lluny de casa. 10. Cada hivern les bestioles del jardí (quedar-se primes) perquè no (haver-hi) plantes al camp ni al jardi. 11. Ajuda'm a sortir del cau, ratolí, jo (atipar-se, estar tip) tant que ja no (poder) moure'm.

Exercici 17. Traduïu al rus:

1. La neboda del senyor Farriol s'havia traslladat a la nostra ciutat feia dos anys. 2. On vivien abans? — No ho sé exactament, però diuen que la policia perseguia el seu pare i havien de deixar el poble on havien nascut tots. 3. El nen va tornar a casa ple de goig perquè féu un temps esplèndid i a més a més havia trobat vora el riu una noia tan maca que sense pensar-s'hi se n'enamorà. 4. No m'atrapi, senyora mestressa, que tinc molta por. 5. Agafa't de bracet, t'ajudaré a ficar-te dins de la sucrera. 6. Doneu-me, si us plau, un crostonet de pa, que em moro de fam. 7. No corris tan de pressa. Veig un gat vora el teu cau. Espera't una mica. 8. Fem una passejada pels afores del camp, ratolinet, ja veuràs que bé ens estarem perquè hi ha moltes plantes pertot arreu.

Exercici 18. Traduïu i expliqueu aquest conte:

Li agradaven les dones bastant altes i no massa primes. Per això ens vam quedar parats quan vam saber que tenia relacions amb aquella noia de les cues, baixeta i primeta, que semblava més aviat una nena o una nina. Ell, al costat d'ella, semblava el seu parc, tot i que d'anys no es portaven pas molta diferència. Però quan vam conèixer-la i tractar-la,

vam saber que era una bona noia de veritat, treballadora i intel·ligent. El que ens costava més d'entendre era com ella havia volgut, a ell, però, ben mirat (если разобраться, хорошоенько посмотреть) no era pas un mal noi.

J. Llobera. Pràcticas de catalán básico.

Exercici 19. Doneu sinònims a l'exercici 18 que us semblin oportuns.

B

Exercici 20. Fixeu-vos en les expressions subratllades. Feu traduccions del català al rus i del rus al català.

amb l'ai al cor

1. El nen s'apropà al riu i amb l'ai al cor es posà a guaitar la noia que recollia roses.

2. С замиранием сердца мальчик постучал в дверь, которая вела в кабинет отца, и, не дождавшись ответа, открыл ее.

3. Amb l'ai al cor, en Jordi allargà la mà i proposà a la Núria (de) ballar una sardana amb ell.

4. En Tomàs va perdre tots els diners que li havia regalat el seu avi i amb l'ai al cor tornava a casa esperant ésser castigat (o tenir, rebre el càstig).

agafats de bracet

1. Agafats de bracet, el senyor Nicolau i la Teresa baixaren del cotxe i entraren a poc a poc a la joieria Begú.

2. Взявшись за руки, дети начали прыгать и кричать.

3. Девушки гуляли по площади, взявшись за руки, и время от времени поглядывали на юношей возле бара, которые подмигивали им.

4. Els pares pararen en sec en veure la seva filla entrar a la cambra (a l'església) agafada de bracet d'en Jaume.

de cap a peus

1. Quan vam obrir el llum, i en Pere sota el pupitre alçà el cap, la mestra el mirà de cap a peus.

2. Когда мальчик, покрытый пылью и грязью, вбежал в кабинет отца, тот окинул его взглядом с головы до ног и спросил, где он был столько времени.

3. En lloc de respondre la noia el va mirar de cap a peus i es posa a riure (esclafi en una gran riallada).

és per això que

1. Visc a la cuina d'una casa de ciutat — va dir el ratolí — on hi ha moltes llaminadures, és per això que estic tan gros i lluent.

2. La cunyada del senyor Avall era extremadament flaca i semblava estar malalta, era per això que la mestressa de casa li va proposar de menjar més carn i més pa.

3. Жорди был высоченный, и именно поэтому он всегда располагался в сторонке (на некотором расстоянии от остальных).

amb molt de compte

1. Vés amb molt de compte amb ell. És un caragirat.
2. En Vicenç atura els cavalls, i el senyor Nicolau, gras i tranquil, baixa del cotxe amb molt de compte.
3. Els ratolins regiraven els calaixos de l'armari amb molt de compte.
4. Темнеет (смеркается). Поэтому будь, пожалуйста, осторожна на улице.

en canvi

1. En Nicets era lent en tot, en canvi la seva germana era un argent viu (леста ком ун вент).
2. El marit era ple de carn, en canvi la seva dona era camaprima i lletja.
3. Ты должен был сделать это еще два дня назад, а сделал, как всегда, он.
4. Мышонок, который жил на краю леса в норке, был тощий и худой, а его брат, живущий в доме в городе, был толстый и лоснящийся от жира.

Exercici 21. Feu frases amb les paraules i expressions de “Notes” i “Comentaris” del text.

Exercici 22. Digueu:

QUÈ hem de fer amb molt de compte?
 sem amb l'ai al cor?

QUAN passcgem agafats de bracet?
 mirem algú dc cap a peus?

Exercici 23. Contesteu les preguntes:

1. Per què el ratoli que vivia a la ciutat era gras i lluent? 2. On vivia el ratoli petit? Per què era primet i escanyolit? 3. Les plantes creixen al camp totes les temporades? 4. On s'havia fet el cau el ratoli gros? On trobava alguna cosa per menjar? 5. Era la mestressa de casa que l'empaitava? Com ho feia? 6. On s'havien trobat els dos ratolins? 7. Per què el ratoli petit començà a tenir por? 8. On es dirigiren els ratolins i per què? 9. S'havien atipat? Quines llaminadures havien trobat? On? 10. On es van amagar en sentir un soroll estrany? 11. Per què el ratoli petit no volgué quedar-se a la ciutat i se'n va anar al seu cau?

Exercici 24. Traduïu al català:

1. Недалеко от одного маленького города, на краю большого леса жил маленький мышонок. 2. Был он худенький и тощенький, потому что не всегда мог есть досыта. 3. Весной и летом, когда в

поле и в лесу было много разнообразных растений, он мог есть сколько душе угодно, но вот зимой ему с трудом удавалось найти себе пропитание. 4. У маленького мышонка был друг, который жил в доме в городе. Он был, в отличие от первого мышонка, толстый и гладкий. 5. В ящике кухонного стола он сделал отверстие и жил себе припеваючи. 6. Когда хозяйка уходила из дома, он выходил из своей норки и начинал (принимаясь) шарить по всем ящики и всегда находил что-нибудь съестное: то ломоть хлеба, то сахар, то сыр, то сало. 7. Однажды весной толстый мышонок решил навесить своего друга и направился в лес. 8. Мышатам было очень весело: они играли, пели, танцевали сардану, а когда устали и проголодались, то толстый мышонок предложил пойти к нему. 9. Какая у него была просторная нора! Сколько света было в ней! Сколько еды! Маленький мышонок в жизни не видел столько вкусностей! 10. Взявшись за руки, мышата стали прыгать из одного ящика в другой, и их хвостики все время радостно трепетали. 11. «Что это?» — спросил маленький мышонок, услышав странный шум за дверью. 12. Толстый мышонок замер на короткое время, однако, услышав знакомое цап-царап, в мгновение ока юркнул в ящик. 13. «Спасайся, мышонок, — закричал он другу. — Это кот, который постоянно гоняется за мной». 14. «Как же ты живешь здесь, дрожа от постоянного страха? — спросил маленький мышонок. — Хозяйка не защищает тебя от кота?» 15. «Хозяйка! — восхликал толстый мышонок. — Она гоняется за мной, она хочет убить меня, но я ловкий и бегаю очень быстро». 16. С замиранием сердца слушал маленький мышонок старшего друга, а когда тот кончил говорить, сказал: «Знаешь, пойдем жить ко мне. У меня в норке нет сала, нет лакомств, но за мной никто никогда не гоняется».

TEXT COMPLEMENTARI

Ferran: Aquesta és la casa que hem comprat. És una casa vella que farem restaurar.

Pere: La veig molt mal parada, la veritat!

Ferran: Pintarem tota la façana i refarem la teulada.

Pere: Té calefacció?

Ferran: No. Potser posarem (instal·larem) calefacció i gas. Hi haurà un radiador a cada cambra. A la planta baixa hi haurà el menjador, la sala i la cuina. La meva dona voldria una cuina molt gran. A dalt hi farem el bany. Hi posarem rajoles de València fins al sostre. Serà un banyàs de cinema... A tu què et sembla: tiraries a terra aquesta paret?

Pere: Si la tireu a terra, tindreu una cambra molt espaiosa.

Ferran: A la meva dona li agradaria una llar de foc (un foc a terra) a la sala. Tu què faries?

- Pere: Jo no sóc partidari de les llars de foc. Embruten molt i són perilloses.
- Ferran: Jo voldria ampliar les finestres: fer unes bones finestrasses.
- Pere: Hi posareu doble vidre?
- Ferran: Això ho decidirem quan vindrem a viure-hi. Si no fa massa fred, no caldrà.
- Pere: I què fareu amb aquest jardinet?
- Ferran: No és un jardinet! Quan estigui arreglat serà molt bonic. Quan hagim pintat la façana, ens dedicarem al jardí.
- Pere: Jo hi posaria un sortidor. Faria molt bonic.
- Ferran: Tu creus...? A mi m'agradaria plantar-hi gespa. La meva dona s'estimaria més fer parterres amb flors. Les dones tenen cada idea!
- Pere: Trobo que és una idea excellent! Vols saber una cosa? Jo hauria comprat una casa nova.

Vocabulari i comentari

- la veig molt mal parada** — я нахожу его (дом) в плохом состоянии
- rajola** — плитка
- banyàs (de bany)** — ванная комната больших размеров
- tirar a terra** — сносить, разрушать
- llar de foc** — камин
- embrutar** — пачкать, загрязнять
- quan hagim pintat** — когда мы выкрасим (preterit perfet de subjuntiu для выражения будущего действия, когда необходимо подчеркнуть его результат, завершенность в будущем)
- sortidor** — зд. — фонтан, струя воды
- gespa** — газон
- tu creus...?** — ты так думаешь? ты так полагаешь?
- parterres** — цветник
- jo hauria comprat** — я бы купил (Potencial compost для выражения желательного, предпочтительного действия в прошлом)

Exercici 25. Busqueu en el text paraules amb sufíxos amb diferents significats.

Exercici 26. Llegiu i traduïu el text complementari.

Exercici 27. Feu preguntes al text complementari.

Exercici 28. Exposeu la vostra opinió sobre l'estat de la casa que s'ha comprat el Ferran.

Exercici 29. Apeneu de memòria el text complementari.

Exercici 30. Expliqueu l'argument del text en forma monologada.

FRASES FETES

quan (si) no és un all és una ceba — не одно, так другое
estar de mala lluna — быть в плохом настроении
s'ha acabat el bróquil — вот и все; и дело с концом

Exercici 31. Apreneu aquestes frases fetes i penseu situacions en les quals es poden fer servir.

Lectura

HISTÒRIA

Els fenicis i els cartaginesos

Arriba una etapa en què les terres catalanes ponen contacte amb les grans civilitzacions mediterrànies de l'època. Comença el que anomenem Història, és a dir, que a partir d'aquest període ja tenim bases documentals escrites per a reconstruir el passat del país.

Els fenicis, poble d'origen semític establert en una estreta llenca de terra en la Mediterrània oriental, que va desenvolupar un intens comerç marítim, arribà fins les costes catalanes, però topà amb les ambicions també comercials dels grecs. Per tal motiu aquests i els fenicis es van repartir les àrees d'influència, adquirint els segons el control de la part meridional de la península, on fundaren importants centres comercials (Cadis, Màlaga...). Els fenicis actuaven d'acord amb els cartaginesos, poble fundat al nord d'Àfrica per gent procedent de la ciutat fenícia de Tir, cosa que fa molt difícil discernir allò que era obra de cada un d'aquests dos pobles germans.

El seu contacte directe amb el territori català peninsular fou escàs, i en tot cas no van fundar-hi cap factoria. En canvi, colonitzaren totalment l'illa d'Eivissa, que segons tradició greco-llatina fou obra dels cartaginesos i fou començada cap el 654 a. J. C.

La colonització grega

L'expansió colonial grega va portar aquest poble fins a les costes catalanes. La primera colònia grega fou Rodhe, fundada pels rodis probablement cap l'any 600 a. J. C. a la badia de Roses. No ha estat descoberta fins fa poc, a l'interior de la ciutadella de Roses... La fundació de la primera ciutat (Paleòpolis) es va fer en una petita illa pròxima a la costa, que actualment és el turonet de Sant Martí d'Empúries... Des del centre comercial d'Empúries, la penetració comercial i cultural grega s'estengué tant per les zones litorals com per les més interiors i, endinsant-se per la vall de l'Ebre, arribà fins i tot a Aragó.

El poblament ibèric

El nom dels ibers és mencionat per primera vegada en el periple massaliota contingut en l'Ora marítima d'Aviè, escrit en el segle VI a. J. C. Es referia a un poble que s'estenia des del País Valencià fins al cantó nord de l'Ebre, però més tard qualificà tota la població de la península...

Actualment, la hipòtesi sobre el problema defineix que l'aparició del grup ibèric no és un fet ètnic sinó cultural... Els indígens, un cop rebuda i

assimilada la influència grega especialment i la fenícia-cartaginesa haurien creat aquesta nova manifestació cultural... Per altre cantó cal recordar que la civilització ibèrica ocupa una gran extensió de territori: del Llenguadoc a l'Andalusia, en el qual cal distingir dues bases ètniques i culturals diferents; per la regió nord fins a una mica més avall de l'Ebre l'emprenta indo-europea de l'Edat de Ferro, i per la zona sud, la de l'Edat del Bronze...

Cronològicament cal reconèixer l'existència de dos períodes. Durant el primer, que acabà del segle V al III a. J. C., s'assimilà la cultura grega i púnica; en el segon, a partir del segle III fins al I a. J. C., la romana...

Colonització romana i romanització

La conquesta romana

L'enfrontament dels interessos mediterranis dels cartaginesos amb els d'un nou poble potent, els romans, ocasionà en el segle III a. J. C. la participació del territori català en una sèrie de lluites conegudes amb el nom de segona guerra púnica... La instigació va començar amb la política expansionista de la dinastia bàrquida dels cartaginesos, que provaren primer amb un intent fallit de conquerir Sicília i després iniciaren una penetració a la península des del sud. Els tres cabdills militars d'aquesta dinastia, Almícar, Asdrúbal i Anníbal, arribaren a Andalusia l'any 237 a. J. C. Ràpidament s'estengueren pel sud ultrapassant els límits establerts en el tractat del 348 a. J. C., fins a arribar a Alacant. De moment els romans no hi donaren cap importància, de manera que firmaren amb els bárquides un nou tractat l'any 226 a. J. C. que situava la frontera a l'Ebre. Un cop morts el seu pare i el seu avi en la lluita, Anníbal — que havia arribat a la península a l'edat de nou anys — va prendre el comandament de l'exèrcit i continuà la penetració amb la intenció d'obrir-se camí cap a Roma. La majoria de les tribus i ciutats se li sotmetien. Una de les poques que no ho feren i l'única que se li oposà fins al punt de ser totalment destruïda després d'una forta resistència fou la ciutat de Sagunt... La ciutat fou arrasada, i Anníbal continuà el seu camí travessant el Principat per una ruta que ha estat molt discutida.

Davant d'aquests fets, els romans van reaccionar entrant en acció. Mentre Anníbal ja estava a Itàlia, prepararen una ofensiva, el primer pas de la qual fou l'arribada de Gneu Corneli Escipiò a Empúries l'any 218, des d'on es dirigí cap al sud prenent el poblat ibèric que es convertí en Tarraco...

La romanització

Es coneix amb aquest nom l'emprenta deixada pels romans sobre la nostra manera de fer i de viure. Cap al any 195 a. J. C. dividiren el sòl peninsular en dues províncies: la Ulterior i la Citerior, corresponent tot el nostre territori a aquesta última. Un cop conquerida la Messeta se'n

feren tres: la Bètica, la Lusitana i la Cítior, que més tard s'anomenà Tarraconense...

El coneixement que tenim de l'època romana i del procés de romanització dels Països Catalans és molt incomplet. El procés de romanització es portà a terme amb gran habilitat, i és el resultat de la lenta però llarga i sistemàtica imposició i penetració del modus de vida romà. No fou la conseqüència de l'arribada d'un nombrós grup de romans, sinó l'assimilació facilitada pel nivell de vida més alt dels romans que devia exercir un gran poder d'atracció damunt la població indígena.

En principi, els ibers continuaren les seves formes de vida amb la seva llengua, el seu art i la seva religió, però de mica en mica els individus de posició política o econòmica més alta s'anaren romanitzant, car era la manera més fàcil de conservar i també de guanyar un status de privilegiat.

Llatinització

Un dels elements importants per a aconseguir la consolidació de la romanització era la imposició de la llengua dels dominadors. El llatí s'anà infiltrant de mica en mica en la vida dels indígenes, ja ho hem vist en l'evolució palesa en les inscripcions de les monedes. També ja hem parlat del procés de llatinització i de la reculada de les llengües ibèriques: en tots els territoris sotmesos als romans hi havia el mateix tipus d'ensenyament metòdic que fou el primer que s'impartí en les nostres terres. S'ensenyava a llegir i escriure, a passar comptes, una mica de gramàtica i retòrica. Les escoles eren freqüentades pels nois de classe mitjana, i també per alguns esclaus que després es dedicarien a administrar els béns dels particulars, adquirint molt d'ells la condició d'alliberats. La llatinització en les terres catalanes començà aviat, però hi penetrà amb un procés molt llarg i lent, cosa que donà com a resultat una llengua uniforme, intensa i estable.

La religió

Hem al·ludit ja a la religió com a element romanitzador, que es desenvolupà paral·lelament al factor lingüístic. La religió romana tendia al monotisme, que seria l'equivalent cultural de la unitat econòmica ja realitzada en els seus dominis.

LITERATURA

Primers textos

Si bé la llengua escrita per les classes cultes de la societat feudal era la llatina, no podien utilitzar-la quan s'havien de dirigir al poble, que en parlava una de molt diferent. Així, les lleis i els sermons religiosos, per

exemple, eren traduïts a la llengua vulgar. Entre aquests textos, el més antic és la traducció del Forum Indicum, de la primera meitat del segle XII, que era el codi visigòtic aleshores vigent. Si bé no té cap interès literari, pel seu contingut jurídic i per la seva finalitat pràctica, sí que en té d'històric i lingüístic.

Amb el nom d'Homilies d'Organyà es coneix el manuscrit trobat a Organyà (Alt Urgell) i datat entre finals del segle XII i començament del XIII. És un fragment d'un sermonari destinat a la predicació de l'evangeli. Cada homilia consta de la traducció del text litúrgic i d'un comentari d'aquest. La llengua acusa força provençalismes si bé la base catalana hi és evident.

Els trobadors

Malgrat que la producció dels trobadors catalans pertanyi lingüísticament a la literatura provençal, hem d'estudiar-la perquè constitueix la base de la poesia posterior, la que correspon al nostre segle d'or, el segle XV (Jordi de Sant Jordi, Ausiàs March, Roís de Corella).

L'autor que escrivia versos en llatí rebia el nom de "poeta". El que ho feia en provençal era el "trobador", que també solia escriure'n la música, car tota la poesia anava destinada a ser cantada i, qui divulgava, cantava i / o acompañava amb instruments musicals aquestes peces era el "joglar". Els trobadors podien ser de condició ben diferent: des de grans senyors i reis per als quals l'art de trobar era una manera de passar l'estona o un mitjà de divulgació ideològica (Alfons I el Cast o el trobador, Guillem de Berguedà), fins a autèntics professionals de la poesia (Cerverí de Girona, Ramon Vidal de Besalú).

Els trobadors catalans més importants compongueren els seus poemes durant els regnats d'Alfons el Cast i del seu fill Pere el Ceremoniós; d'aquí que es parli de l'"època alfonsina" o del "mig segle d'or" de la lírica provençal. El mateix rei Alfons escriví algunes peces dins l'estil del trobar leu: una cançó que segueix fidelment els esquemes de l'amor cortès i un debat poètic entre el rei i l'anomenat "mestre de trobadors", Giraut de Bornelh.

Ramon Vidal de Besalú escriví Las Razós de trobar aproximadament l'any 1200. Més que una preptiva poètica és una gramàtica d'una llengua poètica — l'occità — per bé que les referències a la poesia siguin freqüents. Jofré de Foixà redactà una altra gramàtica, les Regles de trobar (1290), amb abundants citacions de trobadors a manera d'exemples de les seves notes de versificació i retòrica. Com ja ha estat dit, fou aquest gramàtic qui per primera vegada distingí entre el "provençal" i el "catalanesc".

"Història de Catalunya"

Per l'alt nivell de qualitat que va assolir, la literatura catalana de l'Edat Mitjana és considerada amb raó la nostra literatura clàssica. Sense cap mena de dubte és una de les grans literatures medievals

d'Europa. És cert que no té un Chrétien de Troyes o una *Chanson de Roland*, com té la francesa; ni un Dant, un Petrarca o un Boccaccio, com la italiana. Però també és cert que aquestes literatures no posseeixen figures de la talla d'un Ramon Llull o dels cronistes, ni un moviment humanístic tan cohesionat ni de tanta incidència en la vida sòcio-cultural, ni uns novel-listes de la volada de Joanot Martorell o de l'anònim — per ara — autor del *Curial e Guelfa*...

A partir dels primers textos, la prosa catalana segueix una trajectòria esplendorosa amb figures com les de Ramon Llull, Arnau de Vilanova, els cronistes, Francesc Eiximenis, Bernat Metge, Antoni Canals, sant Vicenç Ferrer, Anselm Turmeda, l'anònim autor de *Curial e Guelfa*, Joanot Martorell, Isabel de Villena i Joan Roís de Corella. Val a dir que la prosa d'aquests autors és genuïnament catalana i pràcticament neta d'estrangerismes, d'una diafanitat i d'una qualitat literària que no ha estat igualada fins a l'actualitat.

Aquesta prosa, a més, neix en un estat de perfecció — amb totes les seves possibilitats expressives, sintàctiques i lèxiques — en l'obra de Ramon Llull, que fou qui primer a l'Edat Mitjana — i això cal repetir-ho, — decidí d'emprar una llengua vulgar — el català, — i no el llatí, en la composició de tractats filosòfics i científics. Ramon Llull fou també qui primer escriví a Europa novel·les en prosa.

Pel que fa a la poesia, és indubtable que degué existir una lírica de caràcter popular en català ben genuí com existí en altres pobles de la Romania i com existí també una èpica com la que ha estat reconstruïda aquests darrers anys. La poesia culta, però, es troba totalment mediatitzada per la llengua i la tradició provençals. Com és sabut, la llengua dels trobadors esdevingué, per a la poesia europea medieval, com una mena de *koiné*. A Catalunya el pes de la tradició provençal va ésser molt més sensible que en altres indrets a causa de l'afinitat lingüística, en aquella època, entre català i llenguadocià — tot i que sempre han estat dues llengües diferents. Avui dia, per exemple, els crítics i els filòlegs encara no s'han posat d'acord si la *Cançó de santa Fe* (de la darrera del segle XI) és un text català o provençal. Una altra causa d'aquesta influència foren els lligams amb Provença, que formà unitat amb Catalunya des del matrimoni de Ramon Berenguer III amb Dolça de Provença (1112) fins a l'ensulsiada de Muret (1213)...

La batalla de Muret, a la vegada que destruí la unitat política de Provença i Catalunya, assenyala l'inici de la decadència de la lírica trobadoresca. A partir d'aquest moment els poetes catalans se sentiren com hereus de responsabilitat de la tradició dels trobadors i s'esforçaren a mantenir no solament la llengua provençal sinó també els convencionalismes de la seva escola. S'esdevingué, però, que aquesta actitud s'anà — diguem-ne — afeblint i la llengua d'aquests poetes (Gilabert de Próixita, Andreu Febrer, Jordi de Sant Jordi etc.), que formen l'anomenada "Escola catalano-provençal", és cada vegada més catalana i menys provençal. Qui escriu en una llengua ja plenament

catalana i s'allibera de la tradició trobadoresca és Ausiàs March, qui, a més, ho proclama solemnement: "Leixant a part l'estil dels trobadors".

Antoni Comas. Introducció a l'"Antologia escolar de la Literatura Catalana".

Pregó de la Festa Major de Vilafranca del 1997

Bona nit a tothom!

Probablement entre vosaltres hi deu haver algú que, en assabentarse que la pregonera d'aquest any era estrangera, s'ha preguntat: "Què ens pot explicar una persona que no ha nascut aquí de la nostra Festa Major?", i també hi pot haver qui s'hagi demanat: "És que no hi ha prou gent a Vilafranca per fer el pregó?" Us he de dir, d'entrada, que aquesta reacció no em sembla estranya i fins i tot que me l'esperava. En el fons esperava amb il·lusió aquests comentaris pensant que així tindria l'oportunitat d'exposar-vos la meva opinió sobre la importància que té l'origen del pregoner.

Moltes vegades m'he qüestionat si el fet d'haver nascut en un indret determinat és una garantia de participar activament en la seva vida social i cultural; si l'origen d'una persona sempre porta com a conseqüència la integració en la manera de viure d'aquest lloc o si un nouvingut pot ser capaç d'assumir totalment el tarannà d'un poble estrany. De fet, més d'una vegada jo matcixa havia deixat anar comentaris que reflectien la indignació que sentia quan un forani deia alguna sentència sobre el meu país. És una reacció espontània que fins i tot han tingut personatges il·lustres, que posseïen una gran capacitat per no deixar-se emportar pel sentiment d'un patriotisme primari que es limita a separar allò que és seu de tota la resta i elevar-ho a l'enèsima potència. Us en posaré un exemple. Un gran poeta rus del segle XIX, Alexandre Puixkin, que a Rússia és conegut com "el Poeta", escrivia en una carta: "Jo amb tot el cor puc arribar a odiar la meva pàtria, però no suporto que aquest sentiment el comparteixi amb mi un estranger".

En la història de la humanitat, constantment trobem exemples de migracions de pobles i de les conseqüents barreges de diferents cultures. Aquests desplaçaments massius sovint es duen a terme mitjançant guerres més o menys crueles: els àrabs a la península Ibèrica, els mongols a Rússia, els importants moviments de gent provocats per les guerres napoleòniques... També podem trobar altres grans migracions causades per raons econòmiques. Quan hi ha un contacte en massa entre dos pobles és lògic que n'estudiem la influència cultural mútua.

Però, a part de les migracions massives, no hem d'oblidar altres exemples, que també són il·lustratius, de desplaçaments individuals de personatges com Pau Casals, Picasso, Pere Calders, Pere Mas i Perera, Vladímir Nabòkov, Rakhmàninov, Rostropòvitx, Nuriev... És un altre tipus de migració. Són com fils de seda gairebé invisibles que permeten que diferents cultures es comuniquin entre elles. I ho fan d'una manera molt delicada, difícil d'apreciar. Però d'aquests contactes van néixer els

contes mexicans de Pere Calders; el nou estil de ballet a França, Anglaterra o els Estats Units, de Nuriiev, desconegut i menyspread a casa seva, o els poemes romàntics de Puixkin i Lérmontov dedicats al Caucas.

Les tradicions i les cultures dels pobles no poden escapar de ser observades, estudiades i descriptes per representants d'altres pobles. I moltes vegades el resultat d'aquesta observació elaborada des de fora és més encertat que el que es duu a terme des de dins, perquè el primer descriu matisos que passen desapercebuts als nadius.

A més, avui en dia, a través d'uns mitjans de comunicació que cada cop són més sofisticats, els costums i les particularitats culturals dels diferents països estan oberts a tot el món. Aquesta obertura pot ser valorada positivament o negativament depenent de l'orientació de cada crític — segons si és més conservador o més progressista, — però l'hem d'acceptar com una realitat amb què hem de conviure.

Així doncs, per mitjà del pregó, aquest any la Festa Major de Vilafranca ha permès que se l'observi des d'una altra mentalitat, des d'unes tradicions culturals diferents. En primer lloc, us parlo des de l'òptica de la cultura russa, una de les característiques principals de la qual és que la reflexió interior de la persona hi té un paper fonamental. Podríem dir que es dirigeix a un "auditori de cambra". Fins i tot les tradicions populars, amb el pas del temps, s'han traslladat a dins del teatre, a dalt d'un escenari. Aquesta és la gran diferència amb la cultura mediterrània, que és més oberta, més activa. Però també em dirigeixo a vosaltres amb el bagatge que em dóna una altra tradició cultural, la georgiana, que, malgrat que des de Catalunya costi d'apreciar, s'assembla més a la mediterrània que a la russa. El clima de Geòrgia, aquest país petit entre la Mar Negra i el Caucas, junt amb el temperament, el caràcter i el ritme de vida de la gent georgiana han creat una cultura que, en essència, té molts punts de contacte amb la catalana.

Els administradors han pres una decisió valenta: han encarregat el pregó a una persona que fins fa nou anys no sabia que existís Vilafranca, i encara menys la seva Festa Major. Personalment estic d'acord amb aquesta idea i per això sóc ara aquí, és clar.

Tot va començar un estiu molt calorós. Era l'any 1988. L'agost ja havia entrat plenament en el seu regnat. Per Barcelona, com és habitual en aquest mes, corrien més estrangers que nadius i les avingudes eren estranyament buides. Des d'un país llunyà, hi va arribar un vaixell que portava una noia de setze anys. Era la primera vegada que anava de viatge tan lluny i tot l'emocionava. Les primeres impressions de la Sagrada Família, del Barri Gòtic, del Parc Güell, del mar, de la Rambla, del mercat dels dissabtes, de la basílica de Santa Maria... tot plegat se li barrejava amb les impressions de la preparació d'una festa. Ella no sabia de què es tractava, però veia tota la gent molt enfeinada i concentrada. Tots els racons de la vila eren plens de grupets que es reunien. Posteriorment he comprovat les característiques d'aquestes reunions organitzades *a la mediterrània*: normalment són trobades que no

comencen mai amb puntualitat, en què s'ajunten a l'aire lliure unes quantes persones — encara millor si és a la terrassa d'un bar, — es demanen cerveses i s'intenta que la conversa se centri en un tema concret, però, com que tothom parla a l'hora, molt poques vegades s'aconsegueix aquest propòsit i per culpa d'això s'allarguen una eternitat.

Per cert, el llenguatge que s'hi fa servir és impossible de comprendre si no s'hi està molt introduït. Per exemple, intenteu ficar-vos a la pell d'un estranger que aterra a Vilafranca aquests dies i, de cop i volta, sent que algú demana: "Qui ve al final el dia 30?" Si ningú no s'ha entretingut a fer-li una explicació prèvia, us asseguro que és impossible del tot que entengui que s'està preguntant per les colles castelleres que participen en la diada de Sant Fèlix a la plaça de la vila. A més, en aquesta frasc, fins i tot s'hi endevina alguna insinuació sobre la polèmica generada a l'hora de saber quantes colles han de venir per conservar la importància de la gran diada.

Com que fa molts anys que la Festa Major de Vilafranca uneix un col·lectiu nombrós de gent, entre els qui la seguim s'ha creat un vocabulari específic que s'hi refereix. Les persones que formem aquest col·lectiu dominem una informació bàsica sobre tot el que hi té relació. Per això, quan en parlem, moltes vegades suposem que el nostre interlocutor també coneix aquesta part fonamental i ens limitem a aportar informació nova. Així doncs, el forani que de sobte es troba dins del grup només es basa en el significat estricte de les paraules de la conversa i no és capaç d'esbrinar-ne el contingut ja que no posseeix el nivell suficient d'informació bàsica, necessària per comunicar-se. Hi ha molts exemples d'aquesta mena en què es nota clarament la presència de la Festa Major a la vida quotidiana de Vilafranca.

Així doncs, en aquelles converses, s'hi feia servir un lèxic que l'adolescent no podia entendre, no tan sols perquè no dominava gens ni mica l'idioma, sinó també pel fet que no estava introduïda al que en un llenguatge planer s'anomena el *roillo festamajorenc*.

El 28 d'agost tot el poble es va reunir a la plaça. A l'escenari, hi van pujar cinc persones mudades i després, durant uns trenta minuts ben bons, una noia de cabell curt va fer un discurs a tots els qui omplien la plaça. La gent l'escoltava amb tota l'atenció del món, però la noieta que havia vingut de lluny s'avorria com una ostra perquè no entenia ni una paraula del que s'hi deia.

El dia següent, a les dotze del migdia en punt, sense més ni més va esclarir una gran traca en un dels carrers centrals del poble. Encongida de por, la noia inexperta va arrencar a córrer fins que es va trobar just al costat de la porta del Forn de Sant Joan, ben arrambada a la paret i amb les orelles tapades. Mentre corria cap al refugi, un nen d'uns sis anys la va mirar amb un somriure burleta que semblava dir: "Aquesta s'està perdent el que és més emocionant": la Tronada de la Festa Major.

Però al cap de cinc minuts ja havia de tornar a córrer cap a un altre punt estratègic (la cantonada de cal Juncosa, més concretament), sense

saber ben bé què hi anava a fer. Segons els entesos, ara calia veure la cercavila. Mentre es preguntava què devia significar exactament aquesta paraula, anava caminant i un cop a lloc... oh no!: més soroll, més petards! Després de rebre unes quantes cremades dels primers balls d'aquesta particular processó, va sentir la música estrident d'un instrument que desconeixia (de lluny feia pensar en la zurna georgiana, que produeix un so semblant). I van començar a passar balls i més balls davant seu. No tenia prou ulls per no perdre's res ni prou orelles per sentir-ho tot. "Per què ho fan tot a l'hora?", per què es barreja tant la música?", s'interrogava. Així que li començava a agradar una tonada, ja se la menjava la del ball següent... i així sense parar. I les preguntes venien una darrere l'altra: "Què és tota aquesta gent disfressada saltant al mig del carrer? Quina cosa més rara: la gent ballant al carrer!, és una situació molt poc habitual en el meu país; allà és gairebé impossible". I les preguntes venien una darrere l'altra: "On és l'escenari?, on és el públic?, on és la barrera que ha de separar els espectadors de l'artista?"

Mentre observava l'evolució d'aquell espectacle s'adonava que allà al carrer s'estava creant una mena de relació estranya entre els qui ballaven i els qui els estaven mirant.

De tant en tant, algú del públic anava a saludar un dels balladors i això, curiosament, no trencava l'harmonia del peculiar seguici. Tot el que passava en aquells moments als carrers de la vila formava part del concepte de la festa.

Aquell primer dia van passar moltes més coses, però un cervell novell, el cos i l'ànima ja no eren capaços d'absorbir més informació. L'únic que recordava és que pertot arreu hi havia molt de soroll. A la nit i tot, durant la qual fins al seu llit arribava el so del ball, i la veritat és que ja no va tenir esma d'esbrinar d'on provenia la música i fins a quina hora va durar aquell terrabastall...

POLÍTICA

L'alcaldable del PP per Barcelona, Enric Lacalle, es compromet a construir 35.000 places d'aparcament a la capital catalana si surt elegit alcalde. Aquesta és una de les propostes que el candidat popular recull al programa municipal que va presentar ahir.

Lacalle va explicar que els greus problemes de circulació que pateix la ciutat fan necessari que s'appliqui urgentment un conjunt de mesures que permetin potenciar el transport públic, millorar la seguretat vial i incrementar el nivell de vida. Entre aquestes mesures va destacar la construcció de 100 nous aparcaments, que representarien les 35.000 noves places d'aparcament que falten a la ciutat. L'alcaldable del PP proposa també la supressió de zones blaves.

Avui, maig de 1995.

Bitllets d'avió

Viuen revoltades les agències de viatges perquè La Caixa ha arribat a un principi d'accord amb Lufthansa per vendre bitllets d'avió a través dels ServiCaixa i de la seva web. És natural, i no cal dir que legítim, que les agències defensin el negoci, ja que la iniciativa amenaça la seva labor com a intermediàries. Per això fan mans i mānigues per blindar l'exclusivitat com a distribuidors, i només admeten la competència de les pròpies companyies aèries. No cal dir que per a La Caixa — o per a les entitats que en el futur la imitin — oferir un nou servei al client i aconseguir el marge corresponent fan l'operació suculenta. Per a Lufthansa la cosa també és profitosa, ja que incrementa els seus canals de comercialització i, segurament, el volum de negoci...

Marçal Sintes. Avui, 7 d'agost de 1999.

La policia diu que la salut de Pinochet no ha empitjorat

La policia britànica va desmentir ahir i va qualificar d' "escombraries" les informacions que asseguraven que l'exdictador xilè Augusto Pinochet està seriosament malalt. Scotland Yard va subratllar que el general no ha patit cap empitjorament en el seu estat de salut i que continua reclòs a la seva residència a Surrey, als afers de Londres. Pinochet, de 83 anys i sota arrest domiciliari, és objecte d'un procés d'extradicció a la Gran Bretanya a iniciativa de la justícia espanyola. La pròxima vista d'extradicció està prevista per al 27 de setembre.

"És absolutament fals que estigui malalt i a l'hospital", va afirmar un portaveu de la policia britànica, el qual es referia, d'aquesta manera, a la informació periodística que assegurava que Pinochet havia patit una brusca recaiguda i que un estret col·laborador seu viatjava urgentment de Xile cap a Londres. "No ha anat enllloc. Encara està a la seva residència", va dir.

Avui, agost de 1999.

Els unionistes desconfien del comunicat de la banda

En un comunicat enviat a la radiotelevisió irlandesa (RTE) i que apareixerà en el setmanari republicà *An Phoblacht*, l'Exèrcit Irlandès (IRA) va negar ahir que la seva direcció hagués aprovat plans per portar armes de forma il·legal dels EUA a Irlanda.

En el mateix comunicat, l'IRA nega també que ha hagi hagut cap trencament de l'alto el foc en relació a l'assassinat, aquesta setmana, d'un home de 22 anys, Charles Bennet, que va ser trobat mort a la zona catòlica de Belfast.

El comunicat diu textualment que "no hi ha hagut cap aprovació d'aquesta acció" en referència clara al transport d'armes.

La setmana passada van ser detingudes a Florida (EUA) quatre persones de diverses investigacions sobre contraban d'armament amb possible destinació a Irlanda.

Avui, agost de 1999.

Els dos enemistats líders kosovars, el cap de l'Exèrcit d'Alliberament de Kosovo i *primer ministre* d'un autoproclamat *govern provisional* kosovar, Hashim Thaçi, i el líder de la Lliga Democràtica de Kosovo (LDK) i *president* de la província segons les eleccions clandestines del 1998, Ibrahim Rugova, han arribat a un acord sobre la composició del Consell de Transició de Kosovo, l'organisme multiètnic que assessorarà l'administrador de l'ONU. Fins ara, Rugova boicotejava el Consell al·legant que en la primera assignació de nominats, es donava a la LDC menys presència que als homes de Thaçi.

Tot i que l'anunci va trascendir ahir, els dos homes van reunir-se dimecres al vespre al quarter general de les Nacions Unides a Pristina en presència de l'administrador interí, Bernard Kouchner. Era el primer cop que Rugova i Thaçi es veien les cares des que van reunir-se, al febrer, per negociar la firma dels acords de Ramboillet. "Tots dos — va confirmar la portaveu de l'administració de l'ONU — tenen la intenció de participar en la pròxima reunió del Consell", prevista per a la setmana del 16 d'agost...

Avui, agost de 1999.

Breus

El primer israelià, Ehud Barak, va reiterar ahir que començarà a aplicar els acords de Wye per a la retirada israeliana de Cisjordània d'aquí a tres setmanes, tal com va apuntar diumenge passat. Barak, que va insistir que el reglament de Cisjordània es reprendrà a començaments d'octubre, no va comentar res de la tercera i l'última fase, que pretén ajornar. L'anunci de Barak arriba just després que els palestins reclamessin la intervenció dels EUA per fer complir els acords de Wye Plantation.

Avui. France Presse.

El secretari general de l'ONU, Kofi Annan, ha recomanat al Consell de Seguretat el nomenament de la magistrada suïssa Carla del Ponte com a fiscal general del Tribunal Penal Internacional (TPI), amb seu a l'Haia, i del Tribunal Penal Internacional per a Ruanda (TRP), amb seu a Arusha (Tanzània). Si es confirma el nomenament, Carla del Ponte, de 52 anys i fiscal de la Confederació Helvètica, substituirà la canadenca Louise Arbour, i haurà d'investigar tant la repressió de Milosevic contra els albanokosovars com les revenges posteriors contra la població sèrbia.

Avui. Redacció.

El president dels EUA, Bill Clinton, va avançar ahir que vetarà la retallada d'impostos de 792.000 milions de dòlars en deu anys que havia aprovat el Congrés, de majoria republicana. Demòcrates i republicans buscaran fins al setembre una fórmula de conciliació per intentar que el president sancioni la llei.

Avui. Efe.

Sopar medieval

Vilanova i la Geltrú. Dijous dia 12, a les 10 del vespre, a la rambla del Castell es celebrarà el Sopar Medieval del Mil·leni, totalment ambientat, que hi comptarà amb danses, trobadors o joglars i un gran ball de cortesia...

Ceràmica

Vilanova i la Geltrú. La galera Ismes (c / Sant Pau, 25) acull, fins al proper dia 15 d'agost, una exposició de ceràmiques del artista lituana Neruté Ciuksiné amb el títol *Del Báltic a la Mediterrània*.

Música

Subirats. El grup Alter Ego actuarà a les deu de la nit a la plaça del Centre Cultural en el marc de concerts Nuscs de l'Alt Penedès, organitzat pel Consell Comarcal de l'Alt Penedès conjuntament amb diferents ajuntamens.

Vilafranca. El duet César i Paula oferirà a la plaça Jaume I un recital de boleros a partir de dos quarts de nou del vespre. El concrt està organitzat per diferents establiments comercials de la plaça.

Olesa de Bonesvalls. El teclista Vicenç amenitzarà demà una vetllada musical al Centre Cívic d'Olesa a partir de dos quarts d'onze de la nit. L'acte ha estat prganitzat pels Amics del Ball de la població.

Volei platja

Sitges. Diumenge dia 8 se celebra el segon torneig de volei platja en la modalitat 2 x 2, categoria Open. A partir de les 10 del matí a la platja de la Fragata.

Sardanes

El Vendrell. Avui a les 10 de la nit a la rambla del Vendrell, ballada de sardanes a càrrec de la Cobla Contemporània.

Calafell. El ballet de Diana Acero oferirà a les deu de la nit un espectacle de dansa al castell de Calafell. El preu serà de 500 pessetes.

La Festa Major de Guardiola

La Festa Major de Guardiola de Font-rubí, que tindrà lloc la setmana vinent, estrenarà capgrossos construits pel grup la Serpent del Castellot, sota la direcció d'Antoni López i Pere Cuenca. Aquests capgrossos representaran alguns veïns del poble, tot i que no ha trascendit la identitat de les personnes que han estat escollides per donar imatge a les noves peces folklòriques. Els autors dels capgrossos només han avançat que les figures representen personnes emblemàtiques del poble...

El 3 DE VUIT, agost de 1999.

Conjugació d'alguns verbs que s'aparten del model

anar: ind. pres. vaig, vas, va, anem, aneu, van; imperf. anava, anaves, anava, anàvem, anàveu, anaven; perf. ani, anares, anà, anàrem, anàreu, anaren; indef. he anat, has hanat, ha anat, havem (o hem) anat, haveu (o heu) anat, han anat; ind. plusq. havia, havies etc. anat; fut. aniré, aniràs, anirà etc.; fut. comp. hauré, hauràs, haurà etc. anat; cond. aniria, anries aniria, aniriem anirieu, anirien; cond. comp. hauria, hauries, hauria, hauriem haurieu haurien anat; subj. pres. vagi, vagis, vagi, anem, aneu, vagin; subj. perf. hagi, hagis, hagi, hágim hágiu, hagin anat; subj. imperf. anés, anessis, anés, anéssim, anéssiu, anessim; subj. plusq. hagués, haguesis, hagués, haguéssim, haguéssiu, haguesin anat; imper. vés, vagi, anem, aneu, vagin; ger. pres. anant; ger. p. havent anat; p. p. anat, anada.

aprendre: ind. pres. aprenc, aprens, aprèn, aprenem, apreneu, aprenen; imperf. aprenia, aprenies etc.; perf. aprengui, aprengueres, aprengué, aprenguerem, aprenguéreu, aprengueren; indef. he, has etc. après; ind. plusq. havia, havies etc. après; fut. aprendré, aprendràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. après; cond. aprendria, apredries, aprendria, aprendriem, aprendrieu, aprendrien; cond. comp. hauria, hauries etc. après; subj. pres. aprengui, aprenguis, aprengui, aprenguem, aprengucu, aprenguin; subj. perf. hagi, hagis etc. après; subj. imperf. aprengués, aprenguessis, aprengués, aprenguéssim, aprenguéssiu, aprengueassin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. après; imper. aprèn, aprengui, aprenguem, apreneu, aprenguin; ger. pres. aprenent; ger. p. havent après; p. p. après, apresa.

beure: ind. pres. bec, beus, beu, bevem, beveu, beuen; imperf. bevia, bevies etc.; perf. begui, begueres, begué, beguérem, beguéreu, begueren; indef. he, has etc. begut; ind. plusq. havia, havies etc. begut; fut. beuré, beuràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. begut; cond. beuria, beuries, beuria, beuriem, beurieu, beurien; cond. comp. hauria, hauries etc. begut; subj. pres. begui, beguis, begui, beguem, begueu, beguin; subj. perf. hagi, hagis etc. begut; subj. imperf. begués, beguessis, begués, beguéssim, beguéssiu, begueassin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. begut; imper. beu, begui, beguem, beveu, beguin; ger. pres. bevent; ger. p. havent begut; p. p. begut, beguda.

cabre: ind. pres. cabò, caps, cap, cabem, cabeu, caben; imperf. cabia, cabies etc.; perf. cabí, caberes, cabé, cabérem, cabéreu, caberen; indef. hc, has etc. cabut; ind. plusq. havia, havies etc. cabut; fut. cabré, cabràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. cabut; cond. cabria, cabries, cabria, cabriem, cabrieu, cabrien; cond. comp. hauria, hauries etc. cabut; subj. pres. càpiga, càpigues, càpiga, capigueu, capiguen; subj. perf. hagi, hagis etc. cabut; subj. imperf. cabés, cabessis, cabésim, cabéssiu, cabessin; subj. plusq. hagués,

haguesis etc. cabut; imper. cap, càpiga, capiguem, cabeu, càpiguen; ger. pres. cabent; ger. p. havent cabut; p. p. cabut, cabuda.

caldre: ind. pres. calc, cals, cal, calem, caleu, calen; imperf. calia, calies etc.; perf. calgui, calgueres, calguérem, calguéreu, calgueren; indef. he, has etc. calgut; ind. plusq. havia, havies etc. calgut; fut. caldré, caldràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. calgut; cond. caldria, caldrien; cond. comp. hauria etc. calgut; subj. pres. calgui, calguis, calgui, calguern, calgueu, calguin; subj. perf. hagi hagis etc. calgut; subj. imperf. calgués, calguessis, calgués, calguéssim, calguéssiu, calguessin; subj. plusq. hagués etc. calgut; imper. cal, calgui, calguem, caleu, calguin; ger. pres. calent; ger. p. havent calgut; p. p. calgut, calguda.

canviar: ind. pres. canvio, canvies, canvia, canviem, canvieu, canvien; imperf. canviava, canviaves, canviava, canviàvem, canviàveu, canviaven; perf. canví, canviaries, canvià, canviàrem, canviàreu, canviaren; indef. he, has etc. canviat; ind. plusq. havia, havies etc. canviat; fut. canviaré, canviàràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. canviat; cond. canviaria, canviaries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. canviat; subj. pres. canvíi, canviís, canvíi, canviem, canvieu, canviün; subj. perf. hagi, hagis etc. canviat; subj. imperf. canviés, canviessis, canviés, canviéssim, canviéssiu, canviessim; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. canviat; imper. canvia, canvíi, canviem, canvieu, canviün; ger. pres. canviant; ger. p. havent canviat; p. p. canviat, canviada.

caure: ind. pres. caic, caus, cau, caiem, caieu, cauen; imperf. queia, queies, queia, quèiem, quèieu, queien; perf. caigui, caigueres, caigué, caiguérem, caiguéreu, caigueren; indef. he, has etc. caigut; ind. plusq. havia, havies etc. caigut; fut. cauré, cauràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. caigut; cond. cauria, cauries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. caigut; subj. pres. caigui, caiguis, caigui, caiguem, caigueu, caiguin; subj. perf. hagi, hagis etc. caigut; subj. imperf. caigués, caiguessis, caigués, caiguéssim, caiguéssiu, caiguessin; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. caigut; imper. cau, caigui, caiguem, caiieu, caiguin; ger. pres. caient; ger. p. havent caigut; p. p. caigut, caiguda.

cloure: ind. pres. cloc, clous, clou, cloem, cloeu, clouen; imperf. cloïa, cloïes, cloïa, cloiem, cloïeu, cloïen; perf. clogui, clogueres, clogué, cloguérem, cloguéreu, clogueren; indef. he, has etc. clos; ind. plusq. havia, havies etc. clos; fut. clouré, clouràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. clos; cond. clouria, clouries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. clos; subj. pres. clogui, cloguis, clogui, cloguem, clogueu, cloguin; subj. perf. hagi, hagis etc. clos; subj. imperf. clogués, cloguessis, clogués, cloguéssim, cloguéssiu, cloguessin; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. clos; imper. clou, clogui, cloguem, cloeu, cloguin; ger. pres. cloent; ger. p. havent clos; p. p. clos, closa.

cobrir: ind. pres. cobreixo, cobreixes, cobreix, cobrim, cobriu, cobreixen; imperf. cobria, cobries etc.; perf. cobrí, cobrides, cobrí, cobrírem,

cobríeu, cobriren; indef. he, has etc. cobert; ind. plusq. havia, havies etc. cobert; fut. cobriré, cobriràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. cobert; cond. cobriria, cobrories etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. cobert; subj. pres. cobreixi, cobreixis, cobreixi. cobrim, cobriu, cobreixin; subj. perf. hagi, hagis etc. cobert; subj. imperf. cobris, cobrissis, cobris, cobrissim, cobrissiu, cobrissin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. cobert; imper. cobreix, cobreixi, cobrim, cobriu, cobreixin; ger. pres. cobrint; ger. p. havent cobert; p. p. cobert, coberta.

complaure: ind. pres. complac, complaus, complau, complaem, complaeu, complauen; imperf. complaïa, complaies, complaïa, complaïem, complaïcu, complaïen; perf. complagui, complagueres, complagué, complaguérem, complaguéreu, complagueren; indef. he, has etc. complagut; ind. plusq. havia, havies etc. complagut; fut. complauré, complauràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. complagut; cond. complauria, complauries, etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. complagut; subj. pres. complagui, complaguis, complagui, complaguem, complagueu, complagui; subj. perf. hagi, hagis etc. complagut; subj. imperf. complagués, complaguessim, complaguéssim, complaguéssiu, complaguessim; subj. plusq. hagués, haguesis, etc, complagut; imper. complau, complagui, complaguem, complaeu, complagui; ger. pres. complaent; ger. p. havent complagut; p. p. complagut, complaguda.

complir: ind. pres. compleixo, compleixes, compleix, complim, compliu, compleixen; imperf. complia, complies complia, compliem, complieu, complien; perf. complí, complires, complí, complírem, complíreu, compliren; indef. he, has etc. complert; ind. plusq. havia, havies etc. complert; fut. compliré, compliràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. complert; cond. compliria, compliries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. complert; subj. pres. compleixi, compleixis, compleixi, complim, compliu, compleixin; subj. perf. hagi, hagis etc. complert; subj. imperf. complís, complissis, complís, complíssim, complíssiu, complissin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. complert; imper. compleix, compleixi, complim, compliu, compleixin; ger. pres. complint; ger. p. havent complert; p. p. complert, complerta (o complit, complida).

compondre: ind. pres. componec, componis, compon, componenem, componeu, componen; imperf. componia, componies etc.; perf. compongui, compongueres, compongué, componguérem, componguéreu, compongueren; indef. he, has etc. compost; ind. plusq. havia, havies etc. compost; fut. compondré, compondràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. compost; cond. compondria, compondries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. compost; subj. pres. compongui, compongus, compongui, componguem, compongueu, componguin; subj. perf. hagi, hagis etc. compost; subj. imperf. compongués, componguessim, compongués, componguéssim, componguéssiu, componguessim; subj. plusq. hagués, haguesis etc. compost; imper. componui, compon, componguem,

componeu, componguin; ger. pres. component; ger. p. havent compost;
D. p. compost, composta.

comprendre com aprendre

coneixer: ind. pres. coneç, coneixes, coneix, coneixem, coneixe, coneixen; imperf. coneixia, coneixies etc.; perf. coneuguí, conequieres, coneugué, coneuguérem, coneuguéreu, conequeren; indef. he, has etc. coneget; ind. plusq. havia, havies etc. coneget; fut. coneixeré, coneixerás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. coneget; cond. concixeria, coneixerías etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. coneget; subj. pres. conegui, conequis, conegui, conequem, conegueu, conequin; subj. perf. hagi, hagis etc. coneget; subj. imperf. conequés, coneguessis, conequés, conequéssim, conequéssiu, conequessin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. coneget; imper. coneix, conequi, conequem, coneixe, conequin; ger. pres. coneixent; ger. p. havent coneget; p. p. coneget, conegeta.

confondre: ind. pres. confonc, confons, confon, confonem, confoneu, confonen; imperf. confonia, confonies etc.; perf. consongui, consongueres, confongué, confonguérem, confonguéreu, confongueren; indef. he, has etc. confós; ind. plusq. havia, havies etc. confós; fut. confondré, confondràs etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. confós; cond. confondria, confondries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. compós; subj. pres. confongui, confonguis, confongui, confonguem, confongueu, confonguin; subj. perf. hagi, hagis etc. confós; subj. imperf. confongués, confonguessis, confongués, confonguéssim, confonguéssiu, confonguessin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. confós; imper. confon, confongui, confonguem, confoneu, confonguin; ger. pres. confonent; ger. p. havent confós; p. p. confós, confosa.

córrer: ind. pres. corro, corres, corre, correm, correu, corren; imperf. corria, corries etc.; perf. corregui, corregueres, corregué, correguérem, correguéreu, corregueren; indef. he, has etc. corregut; ind. plusq. havia, havies etc. corregut; fut. correré, correrás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. corregut; cond. correria, corrieres, etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. corregut; subj. pres. corri, corrís, corri, correguem (o correm), corregueu (o correu), corrín; subj. perf. hagi, hagis etc. corregut; subj. imperf. corregués, correguessis, corregués, correguéssim, correguéssiu, correguessin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. corregut; imper. corre, corri, correguem (o correm), correu, corrín; ger. pres. corrent; ger. p. havent corregut; p. p. corregut, correguda.

creíixer: ind. pres. creixo, creixes, creix, creixem, creixe, creixen; imperf. creixia, creixies etc.; perf. creixi (o cresqui), creixerès (o cresquerès), creixé (o cresqué), creixérem (o cresquérem), creixéreu (o cresquéreu), creixeren (o cresqueren); indef. he, has etc. crescut; ind. plusq. havia, havies etc. cresqu; fut. creixeré, creixerás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. crescut; cond. creixeria, creixerías etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. crescut; subj. pres. creixi, creixis, creixi, creixem

(o cresquem), creixeū (o cresqueu), creixin; subj. perf. hagi, hagis etc. crescut; subj. imperf. creixés (o cresqués), creixessis (o cresquessis), creixés (o cresqués), creixéssim (o cresquéssim), creixéssiu (o cresquéssiu), creixessin (o cresquessin); subj. plusq. hagués, haguessis etc. crescut; imper. creix, crexi, creixem (o cresquem), creixeū, creixin; ger. pres. creixent; ger. p. havent crescut; p. p. crescut, crescuda.

creure: ind. pres. crec, creus, creu, creiem, creieu, creuen; imperf. creia, creies, creia, crèiem, crèieu, creien; perf. cregui, cregueres, cregué, creguérem, creguéreu, cregueren; indef. he, has etc. cregut; ind. plusq. havia, havies etc. cregut; fut. creuré, creuràs, etc; fut. comp. hauré, hauràs etc. cregut; cond. creuria, creuries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. cregut; subj. pres. cregui, creguis, cregui, creguem, cregueu, creguin; subj. perf. hagi, hagis etc. cregut; subj. imperf. cregués, creguessis, cregués, creguéssim, creguéssiu, creguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. cregut; imper. creu, cregui, creguem, creieu, creguin; ger. pres. creient; ger. p. havent cregut; p. p. cregut, creguda.

dependre: ind. pres. depenc, depens, depèn, depenem, depeneu, depenen; imperf. depenia, depenies etc.; perf. depengui, depengueres, depengué, depenguérem, depenguéreu, depengueren; indef. he, has etc. depès; ind. plusq. havia, havies etc. depès; fut. dependré, dependràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. depès; cond. dependria, dependrics etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. depès; subj. pres. depengui, depenguis, depengui, depenguem, depengueu, depenguin; subj. perf. hagi, hagis etc. depès; subj. imperf. depengués, depenguessis, depengués, depenguéssim, depenguéssiu, depenguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. depès; imper. depèn, depengui, depenguem, depeneu, depenguin; ger. pres. depenen; ger. p. havent depès; p. p. depès, depesa.

deure: ind. pres. dec, deus, deu, devem, deveu, deuen; imperf. devia, devies etc.; perf. degui, degueres, degué, deguérem, deguéreu, degueren; indef. he, has etc. degut; ind. plusq. havia, havies etc. degut; fut. deuré, deuràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. degut; cond. deuria, deuries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. degut; subj. pres. degui, deguis, degui, deguem, degueu, deguin; subj. perf. hagi, hagis etc. degut; subj. imperf. degués, deguessis, degués, deguéssim, deguéssiu, degueassin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. degut; imper. deu, degui, deguem, deveu, deguin; ger. pres. devent; ger. p. havent degut; p. p. degut, deguda.

dir: ind. pres. dic, dius, diu, diem, dieu, diuen; imperf. deia, deies, deia, dèiem, dèieu. deien; perf. digui, digueres, digué, diguérem, diguéreu, digueren; indef. he, has etc. dit; ind. plusq. havia, havies etc. dit; fut. diré, diràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. dit; cond. diria, diries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. dit; subj. pres. digui, diguis, digui, diguem, digueu, diguin; subj. perf. hagi, hagis etc. dit; subj. imperf. digués, diguessis, digués, diguéssim, digueassin;

subj. plusq. hagués, haguesis etc. dit; imper. digues, digui, diguem, digueu, diguin; ger. pres. dient; ger. p. havent dit, p. p. dit, dita.

donar: ind. pres. dono, dónes, dóna, donem, doneu, donen; imperf. donava, donaves, donava, donàvem, donàveu, donaven; perf. doní, donares, donà, donàrem, donàreu, donaren; indef. he, has etc. donat; ind. plusq. havia, havies etc. donat; fut. donaré, donràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. donat; cond. donaria, donaries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. donat; subj. pres. doni, donis, doni, donem, doneu, donin; subj. perf. hagi, hagis etc. donat; subj. imperf. donés, donessis, donés, donéssim, donéssiu, donessim; subj. plusq. hagués, haguesis etc. donat; imper. dóna, doni, donem, doneu, donin; ger. pres. donant; ger. p. havent donat; p. p. donat, donada.

dormir: ind. pres. dormo, dorms, dorm, dormim, dormiu, dormen; imperf. dormia, dormies, dormia, dormiem, dormieu, dormien; perf. dormí, dormires, dormí, dormírem, dormíreu, dormiren; indef. he, has etc. dormit; ind. plusq. havia, havies etc. dormit; fut. dormiré, dormiràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. dormit; cond. dormiria, dormiries etc.; cond. comp. hauriz, hauries etc. dormit; subj. pres. dormiu, dormis, dormi, dormim, dormiu, dormin; subj. perf. hagi, hagis etc. dormit; subj. imperf. dormís, dormissis, dormís, dormíssim, dormíssiu, dormíssin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. dormit; imper. dorm, dormi, dormim, dormiu, dormin; ger. pres. dormint; ger. p. havent dormit; p. p. dormit, dormida.

dur: ind. pres. duc, duus (o dus), duu (o du), duem, dueu, duen; imperf. duia, duies etc.; perf. dugui, dugueres, dugué, duguérem, duguéreu, dugueren; indef. he, has etc. dut; ind. plusq. havia, havies etc. dut; fut. duré, duràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. dut; cond. duria, duries etc.; cond. comp. hauria (o hagucra), hauries (o haguëres) etc. dut; subj. pres. dugui, duguis, dugui, duguem, dugueu, duguin; subj. perf. hagi, hagis etc. dut; subj. imperf. dugués, duguessis, dugués, duguéssim, duguéssiu, duguessin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. dut; imper. duu (o du), dugui, duguem, dueu, duguin; ger. pres. duent; ger. p. havent dut; p. p. dut, duta.

escriure: ind. pres. escric, escrius, escriu, escrivim, escriviu, escriuen; imperf. escrivia, escrivities etc.; perf. escriví (o escrigui), escrivities (o escrigueres etc.), escrivi, escrivirem, escrivíreu, escriviren; indef. he, has etc. escrit; ind. plusq. havia, havies etc. escrit; fut. escriuré, escriuràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. escrit; cond. escriuria, escriuries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o haguëres etc.) etc. escrit; subj. pres. escrigui, escriguis, escrigui, escriguem, escrigueu, escriguin; subj. perf. hagi, hagis etc. escrit; subj. imperf. escrivís (o escrigués), escrivissis (o escriguessis etc.), escrivís, escrivíssim, escrivíssiu, escrivissin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. escrit; imper. escriu, escrigui, escriguem, escriviu, escriguin; ger. pres. escrivint; ger. p. havent escrit; p. p. escrit, escrita.

ésser (ser): ind. pres. sóc (o só), ets, és, som, sou, són; imperf. era, eres, era, érem, éreu, eren; perf. fui, foires, fou, fórem, fóreu, foren; indef. he, has etc. estat (sigut, col-loq.); ind. plusq. havia, havies etc. estat; fut. seré, serás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. estat; cond. seria, series etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. estat; subj. pres. sigui, siguis, sigui, siguem, sigueu, siguin; subj. perf. hagi, hagis etc. estat; subj. imperf. fos, fossis, fos, fóssim, fóssi, fassin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. estat; imper. sigues, sigui, siguem, sigueu, siguin; ger. pres. essent (o sent); ger. p. havent estat; p. p. estat, estada.

estar: ind. pres. estic, estàs, està, estem, esteu, estan; imperf. estava, estaves, estava, estàvem, estàveu, estaven; perf. estiguí, estigueres, estigué, estguérem, estiguéreu, estigueren; indef. he, has etc. estat; ind. plusq. havia, havies etc. estat; fut. estaré, estaràs etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. estat; cond. estaria, estaries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. estat; subj. pres. estigui, estiguis, estigui, estiguem, estigueu, estiguin; subj. perf. hagi, hagis etc. estat; subj. imperf. estigués, estiguessis, estigués, estiguéssim, estiguéssiu, estiguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. estat; imper. estigues, estigui, estiguem, estigueu, estiguin; ger. pres. estant; ger. p. havent estat; p. p. estat, estada.

fer: ind. pres. faig, fas, fa, fem, feu fan; imperf. feia, feies, feia, feiem, feieu, feien; perf. fiu, feres, féu, férem féreu, feren; indef. hc, has etc. fet; ind. plusq. havia, havies etc. fet; fut. faré, faràs etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. fet; cond. faria, faries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. fet; subj. pres. faci, facis, faci, fem, feu, facin; subj. perf. hagi, hagis etc. fet; subj. imperf. fes, fessis, fes, féssim, féssi, fessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. fet; imper. fes, faci, fem, feu, facin; ger. pres. fent; ger. p. havent fet; p. p. fet, feta.

fondre: ind. pres. fonc, fons, fon, fonem, foneu fonen; imperf. sonia, sonies etc.; perf. fongui, fongueres, fongué, fonguérem fonguéreu, fongueren; indef. he, has etc. fos; ind. plusq. havia, havies etc. fos; fut. fondré, fondràs etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. fos; cond. fondria, fondries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. fos; subj. pres. fongui, fonguis, fongui, fonguem, fongueu, fonguin; subj. perf. hagi, hagis etc. fos; subj. imperf. fongués, fonguessis, fongués, fonguéssim, fonguéssiu, fonguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. fos; imper. son, fongui, fonguem, foneu, fonguin; ger. pres. fonent; ger. p. havent fos; p. p. fosa.

fugir: ind. pres. fujo, fuges, fuig, fugim, fugiu, fugen; imperf. fugia, fugies etc.; perf. fugí, fugires, fugí, fugírem, fugíreu, fugiren; indef. he, has etc. fugit; ind. plusq. havia, havies etc. fugit; fut. fugiré, fugiràs etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. fugit; cond. fugiria, fugiries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. fugit; subj. pres. fugi, fugis, fugi, fugim, fugiu, fugin; subj. perf. hagi, hagis

etc. fugit; subj. imperf. fugís, fugíssis, fugís, fugíssim, fugíssiú, fugíssin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. fugit; imper. fuig, fugi, fugim, fugiu, fugin; ger. pres. fugint; ger. p. havent fugit; p. p. fugit, fugida.

haver: ind. pres. he (o haig), has, ha, hem (o havem), heu (o haveu), han; imperf. havia, havies etc.; perf. hagui, hagueres, hagué, haguérem haguéreu, hagueren; indef. he, has, ha, hem (o havem), heu (o haveu), han hagut; ind. plusq. havia, havies etc. hagut; fut. hauré, haurás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. hagut; cond. hauria, hauries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), haurics (o hagueres etc.) etc. hagut; subj. pres. hagi, hagis, hagi, hágim, hágia, hagin; subj. perf. hagi, hagis etc. hagut; subj. imperf. hagués, haguessis, hagués, haguéssim, haguéssiú, haguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. hagut; ger. pres. havent; ger. p. havent hagut; p. p. hagut, haguda.

mentir: ind. pres. mento (o menteixo), ments (o menteixes), ment (o menteix), mentim, mentiu, menten (o menteiken); imperf. mentia, menties etc.; perf. mentí, mentires, mentí, mentírem, mentíreu, mentíren; indef. he, has etc. mentit; ind. plusq. havia, havies etc. mentit; fut. mentiré, mentirás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. mentit; cond. mentiria, mentiries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. mentit; subj. pres. menti (o menteixi), mentis (o menteixis), menti (o menteixi), mentim, mentiu, mentin (o menteixin); subj. perf. hagi, hagis etc. mentit; subj. imperf. mentís, mentissis, mentís, mentíssim, mentíssiú, mentissin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. mentit; imper. ment (o menteix), menti (o menteixi), mentim, mentiu, mentin (o menteixin); ger. pres. mentint; ger. p. mentit, mentida.

mereixer: ind. pres. mereixo, mereixes, mereix, mereixem, mereixeú, mereixen; imperf. mereixia, mereixies etc., perf. mereixí (o meresqui), mereixeres (o meresqueres), mereixé (o meresqué), mereixérem (o meresquérem), mereixéreu (o meresquéreu), mereixeren (o meresqueren); indef. he, has etc. merescut; ind. plusq. havia, havies etc. merescut; fut. mereixeré, mereixerás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. merescut; cond. mereixeria, mereixeries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. merescut; subj. pres. mereixi, mereixis, mereixi, mereixem (o meresquem), mereixeú (o meresqueu), mereixin; subj. perf. hagi, hagis etc. merescut; subj. imperf. mereixés (o meresqué), mereixessis (o meresquesis), mereixés (o meresqué), mereixéssim (o meresquéssim), mereixéssiu, (o meresquéssiu), mereixessin (o meresquessin); subj. plusq. hagués, haguessis etc. merescut; imper. mereix, mereixi, mereixem (o meresquem), mereixeú, mereixin; ger. pres. mereixent; ger. p. havent merescut; p. p. merescut, merescuda.

morir: ind. pres. moro, mors, mor, morim, moriu, moren; imperf. moria, mories etc.; perf. morí, morires, morí, morírem, moríreu, moriren; indef. he, has etc. mort; ind. plusq. havia, havies etc. mort; fut. moriré, morirás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. mort; cond.

moriria, moriries etc.; cond. comp. hauria (o hagucra), hauries (o hagueres etc.) etc. mort; subj. pres. mori, moris, mori, morim, moriu, morin; subj. perf. hagi, hagis etc. mort; subj. imperf. morís, morissis, morís, moríssim, moríssi, moríssin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. mort; imper. mor, mori, morim, moriu, morin; ger. pres. morint; ger. p. havent mort; p. p. mort morta.

moure: ind. pres. moc, mous, mou, movem, moveu, mouen; imperf. movia, movies etc.; perf. mogui, mogueres, mogué, moguérem, moguéreu, mogueren; indef. he, has etc. mogut; ind. plusq. havia, havies etc. mogut; fut. mouré, mouràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. mogut; cond. mouria, mouries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. mogut; subj. pres. mogui, moguis, mogui, moguem, mogueu, moguin; subj. perf. hagi, hagis etc. mogut; subj. imperf. mogués, moguessis, mogués, moguéssim, moguéssiu, moguessin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. mogut; imper. mou, mogui, moguem, moveu, moguin; ger. pres. movent; ger. p. havent mogut; p. p. mogut, moguda.

néixer (o náixer): ind. pres. neixo, neixes, neix, naixem, naixe, neixen; imperf. naixia, naixies etc.; perf. náixi (o nasqui), naixeres (o nasqueres), naixé (o nasqué), naixérem (o nasquérem), naixéreu (o nasquéreu), naixeren (o nasqueren); indef. he, has etc. nascut; ind. plusq. havia, havies etc. nascut; fut. naixeré, naixeràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. nascut; cond. naixeria, naixeries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres, etc) etc. nascut; subj. pres. neixi (o naixi), neixis (o naixis), neixi (o naixi), naixem (o nasquem), naixe, (o nasqueu), neixin (o naixin); subj. perf. hagi, hagis etc. nascut; subj. imperf. naixés (o nasqué), naixessis (o nasquesis), naixés (o nasqué), naixéssim (o nasquéssim), naixéssiu (o nasquéssiu), naixessin (o nasquessim); subj. plusq. hagués, haguesis etc. nascut; imper. neix (o naix), neixi (o naixi), naixem (o nasquem), naixe, neixin (o naixin); ger. pres. naixent; ger. p. havent nascut; p. p. nascuta.

obrir: ind. pres. obro, obres, obre, obrim, obriu, obren; imperf. obria, obries etc.; perf. obrí, obrides, obrí, obrírem, obríreu, obriren; indef. he, has etc. obert; ind. plusq. havia, havies etc. obert; fut. obriré, obriràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. obert; cond. obriria, obriries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. obert; subj. pres. obri, obris, obri, obrim, obriu, obrin; subj. perf. hagi hagis etc. obert; subj. imperf. obrís, obríssis, obrís, obríssim, obríssiu, obríssin; subj. plusq. hagués, haguesis etc. obert; imper. obre, obri, obrim, obriu, obrin; ger. pres. obrint; ger. p. havent obert; p. p. obert, oberta.

obtenir com tenir

omplir com obrir (p. p. omplert, omplerta)

patir com servir

perdre: ind. pres. perdo, perds, perd, perdem, perdeu, perden; imperf. perdia, perdies etc.; perf. perdí, perderes, perdé, perdiérem, perdéreu, perderen; indef. he, has etc. perdut; ind. plusq. havia, havies etc. perdut; fut. perdré, perdrás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. perdut; cond. perdria, perdries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. perdut; subj. pres. perdi, perdis, perdi, perdem, perdeu, perdin; subj. perf. hagi, hagis etc. perdut; subj. imperf. perdés, perdessis, perdés, perdéssim, perdéssiu, perdessim; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. perdut; imper. perd, perdi, perdem, perdeu, perdin; ger. pres. perdent; ger. p. havent perdut; p. p. perdut, perduda.

poder: ind. pres. puc, pots, pot, podem, podeu, poden; imperf. podia, podies etc.; perf. pogui, pogueres, pogué, poguérem, poguéreu, pogueren; indef. he, has etc. pogut; ind. plusq. havia, havies etc. pogut; fut. podré, podrás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. pogut; cond. podria, podries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. pogut; subj. pres. pugui, puguis, pugui, puguem, pugueu, pugin; subj. perf. hagi, hagis etc. pogut; subj. imperf. pogués, pogucessis, pogués, poguéssim, poguéssiu, poguessim; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. pogut; imper. pugues, pugui, puguem, pogueu, pugin; ger. pres. podent; ger. p. havent pogut; p. p. pogut, poguda.

prender com aprender

rebre: ind. pres. rebo, reps, rep, rebem, rebeu, reben; imperf. rebia, rebies etc.; perf. rebí, reberes, rebé, rebérem, rebéreu, reberen; indef. he, has etc. rebut; ind. plusq. havia, havies etc. rebut; fut. rebré, rebrás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. rebut; cond. rebria, rebries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. rebut; subj. pres. rebi, rebis, rebí, rebem, rebeu, rebin; subj. perf. hagi, hagis etc. rebut; subj. imperf. rebés, rebessis, rebés, rebéssim, rebéssiu, rebessin; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. rebut; imper. rep, rebí, rebem, rebeu, rebin; ger. pres. rebent; ger. p. havent rebut; p. p. rebut, rebuda.

riure (i somriure): ind. pres. ric, rius, riu, riem, rieu, riuen; imperf. rcia, reies, reia, rèiem, rèieu, reien; perf. riguí, rigueres, rigués, riguérem, riguéreu, rigueren; indef. he, has etc. rigut; ind. plusq. havia, havies etc. rigut; fut. riuré, riuras etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. rigut; cond. riuria, riuries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. rigut; subj. pres. rigui, riguis, rigui, riguem, rigueu, riguin; subj. perf. hagi, hagis etc. rigut; subj. imperf. rigués, riguessis, rigués, riguéssim, riguéssiu, riguessim; subj. plusq. hagués, hagueissis etc. rigut; imper. riu, rigui, riguem, rieu, riguin; ger. pres. rient; ger. p. havent rigut; p. p. rigut, riguda.

rompre: ind. pres. rompo, romps, romp, rompem, rompeu, rompen; imperf. rompia, rompies etc.; perf. rompí, romperes, rompé, rompérem, rompéreu, romperen; indef. he, has etc. romput; ind. plusq. havia,

havies etc. romput; fut. rompré, rompràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. romput; cond. rompria, rompries etc.; cond. comp. hauria (o haguera), hauries (o hagueres etc.) etc. romput; subj. pres. rompi, rompis, rompi, rompem, rompeu, rompin; subj. perf. hagi, hagis etc. romput; subj. imperf. rompés, rompessis, rompés, rompéssim, rompéssiu, rompessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. romput; imper. romp, rompi, rompem, rompeu, rompin; ger. pres. rompent; ger. p. havent romput; p. p. romput, rompuda.

saber: ind. pres. sé, saps, sap, sabem, sabeu, saben; imperf. sabia, sabies etc.; perf. sabí, saberes, sabé, sabérem sabéreu, saberen; indef. he, has etc. sabut; ind. plusq. havia, havies etc. sabut; fut. sabré, sabràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. sabut; cond. sabria, sabries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. sabut; subj. pres. sàpiga, sàpigues, sàpiga, sapiguem, sapigueu, sàpiguem; subj. perf. hagi, hagis etc. sabut; subj. imperf. sabés, sabessis, sabés, sabéssim, sabéssiu, sabessim; subj. plusq. hagués, haguessis etc. sabut; imper. sàpigues, sàpiga, sapiguem, sapigueu, sàpiguem, ger. pres. sabent; ger. p. havent sabut; p. p. sabut, sabuda.

servir: ind. pres. serveixo, serveixes, serveix, servim, serviu, serveixen; imperf. servia, servies etc.; perf. servi, servires, servi, servírem, servireu, serviren; indef. he, has etc. servit; ind. plusq. havia, havies etc. servit; fut. serviré, serviràs etc., fut. comp. hauré, hauràs etc. servit; cond. serviria, serviries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. servit; subj. pres. serveixi, serveixis, serveixi, servim, serviu, serveixin; subj. perf. hagi, hagis etc. servit; subj. imperf. servís, servissis, servís, servíssim, servissiu, servissin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. servit; imper. serveix, serveixi, servim, serviu, serveixin; ger. pres. servint; ger. p. havent servit; p. p. servit, servida.

seure: ind. pres. sec, seus, seu, sciem, seieu, seuen; imperf. seia, seies etc.; perf. seguí, seguercs, segué, seguérem, seguéreu, segueren; indef. he, has etc. segut; ind. plusq. havia, havies etc. segut; fut. seuré, seuràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. segut; cond. seuria, seuries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. segut; subj. pres. segui, seguis, segui, seguem, segueu, seguin; subj. perf. hagi, hagis etc. segut; subj. imperf. segués, seguessis, segués, seguéssim, seguéssiu, seguessim; subj. plusq. hagués, haguessis etc. segut; imper. seu, segui, seguem, seieu, seguin; ger. pres. scient; ger. p. havent segut; p. p. segut, seguda.

sortir: ind. pres. surto, surts, surt, sortim, sortiu, surten; imperf. sortia, sorties etc.; perf. sortí, sortires, sortí, sortirem, sortireu, sortiren; indef. he, has etc. sortit; ind. plusq. havia, havies etc. sortit; fut. sortiré, sortiràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. sortit; cond. sortiria, sortiries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. sortit; subj. pres. surti, surtis, surti, sortim, sortiu, surtin; subj. perf. hagi, hagis etc. sortit; subj. imperf. sortís, sortissis, sortís, sortíssim, sortíssiu, sortissin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. sortit; imper. surt, surti, sortim,

sortiu, surtin; ger. pres. sortint; ger. p. havent sortit; p. p. sortit, sortida.

tenir: ind. pres. tinc, tens, té, tenim, teniu, tenen; imperf. tenia, tenies etc.; perf. tingui, tingueres, tingué, tinguérem, tinguéreu, tingueren; indef. he, has etc. tingut; ind. plusq. havia, havies etc. tingut; fut. tindré, tindrás, tindrà, tindrem, tindreu, tindran; fut. comp. hauré, haurás etc. tingut; cond. tindria, tindries, tindria, tindriem, tindrieu, tindrien; cond. comp. hauria, hauries etc. tingut; subj. pres. tingui, tinguis, tingui, tinguem, tinguem, tinguem; subj. perf. hagi, hagis etc. tingut; subj. imperf. tingués, tinguessis, tingués, tinguéssim, tinguéssiu, tinguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. tingut; imper. té (o ten, tingues), tingui, tinguem, teniu (o tinguem), tinguin; ger. pres. tenint; ger. p. havent tingut; p. p. tingut, tinguda.

treure: ind. pres. trec (o trac), treus (o traus), treu (o trau), traiem, traieu, treuen (o trauen); imperf. treia, treies, treia, trèiem, trèieu, treien; perf. tragui, tragueres, tragué, traguérem, traguéreu, tragueren; indef. he, has etc. tret; ind. plusq. havia, havies etc. tret; fut. trauré, traurás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. tret; cond. trauria, trauries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. tret; subj. pres. tregui (o tragui), treguis (o traguis), tregui (o tragui), traguem, tragueu, treguin (o traguin); subj. perf. hagi, hagis etc. tret; subj. imperf. tragüés, traguessis, tragüés, tragüéssim, tragüéssiu, traguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. tret; imper. treu (o trau), tregui (o tragui), traguem, traieu, treguin (o traguin); ger. pres. traient; ger. p. havent tret; p. p. tret, treta.

valer: ind. pres. valc, vals, val, valem, valcu, valen; imperf. valia, valies etc.; perf. valgui, valgueres, valgué, valguérem, valguéreu, valgueren; indef. he, has etc. valgut; ind. plusq. havia, havies etc. valgut; fut. valdré, valdrás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. valgut; cond. valdria, valdries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. valgut; subj. pres. valgui, valguis, valgui, valguem, valgueu, valguin; subj. perf. hagi, hagis etc. valgut; subj. imperf. valgués, valguessis, valgués, valguéssim, valguéssiu, valguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. valgut; imper. val, valgui, valguem, valeu, valguin; ger. pres. valent; ger. p. havent valgut; p. p. valgut, valguda.

vèncer: ind. pres. venço, vences, venç, vencem, venceu, vencen; imperf. vencia, vencies etc.; perf. venci, vencres, vencé, vencérem, vencéreu, venceren; indef. he, has etc. vençut; ind. plusq. havia, havies etc. vençut; fut. venceré, vencerás etc.; fut. comp. hauré, haurás etc. vençut; cond. venceria, venceries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. vençut; subj. pres. venci, vencis, venci, vencem, venceu, vencin; subj. perf. hagi, hagis etc. vençut; subj. imperf. vencés, vencessis, vencés, vencéssim, vencéssiu, vencessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. vençut; imper. venç, venci, vencem, venceu, vencin; ger. pres. vencent; ger. p. havent vençut; p. p. vençut, vençuda.

vendre: ind. pres. vinc, vens, ven, venem, veneu, venen; imperf. venia, venies etc.; perf. vengui, vengueres, vengué, venguérem, venguéreu, vengueren; indef. he, has etc. venut; ind. plusq. havia, havies etc. venut; fut. vendré, vendlàs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. venut; cond. vendria, vendries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. venut; subj. pres. vengui, venguis, vengui, venguem, vengueu, venguin; subj. perf. hagi, hagis etc. venut; subj. imperf. vengués, venguessis, vengués, venguéssim, venguéssiu, venguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. venut; imper. ven, vengui, venguem, veneu, venguin; ger. pres. venent; ger. p. havent venut; p. p. venut, venuda.

venir: ind. pres. vinc, véns, ve, venim, veniu, vénen; imperf. venia, venies etc.; perf. vinguí, vingueres, vingué, vinguérem, vinguéreu, vingueren; indef. he, has etc. vungut; ind. plusq. havia, havies etc. vingut; fut. vindré, vindràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. vingut; cond. vindria, vindries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. vingut; subj. pres. vingui, vinguis, vingui, vinguem, vingueu, vinguin; subj. perf. hagi, hagis etc. vingut; subj. imperf. vingués, vinguessis, vingués, vinguéssim, vinguéssiu, vinguessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. vingut; imper. vine, vingui, vinguem, veniu, vinguin; ger. pres. venint; ger. p. havent vingut; p. p. vingut, vinguda.

veure: ind. pres. veig, veus, veu, veiem, veieu, veuen; imperf. veia, veies etc.; perf. viu, veieres (o veres), veié (o véu), veiérem (o vércm), veiéreu (o véreau), veieren (o veren); indef. he, has. etc. vist; ind. plusq. havia, havies etc. vist; fut. veuré, veuràs etc., fut. comp. hauré, hauràs etc. vist; cond. veuria, veuries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. vist; subj. pres. vegi, vegis, vegi, vegem, vegeu, vegin; subj. perf. hagi, hagis etc. vist; subj. imperf. veiés, veicssis, veiés, veiéssim, veiéssiu, veiessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. vist; imper. veges (o ves), vegi, vegem, vegeu (o veieu), vegin; ger. pres. veient; ger. p. havent vist; p. p. vist, vista.

viure: ind. pres. visc, vius, viu, vivim, viviu, viuen; imperf. vivia, vivies etc.; perf. visqui, visquieres, visqué, visquérem, visquéreu, visqueren; indef. he, has etc. viscut; ind. plusq. havia, havies etc. viscut; fut. viuré, viuràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. viscut; cond. viuria, viuries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. viscut; subj. pres. visqui, visquis, visqui, visquem, visqueu, visquin; subj. perf. hagi, hagis etc. viscut; subj. imperf. visqués, visquessis, visqués, visquéssim, visquéssiu, visquessin; subj. plusq. hagués, haguessis etc. viscut; imper. viu, visqui, visquem, viviu, visquin; ger. pres. vivint; ger. p. havent viscut; p. p. viscut, viscuda.

voler: ind. pres. vull, vols, vol, volem, voleu, volen; imperf. volia, volies etc.; perf. volgui, volgueres, volgué, volguérem, volguéreu, volgueren; indef. he, has etc. volgut; ind. plusq. havia, havies etc. volgut, fut. voldré, voldràs etc.; fut. comp. hauré, hauràs etc. volgut; cond.

voidria, voldries etc.; cond. comp. hauria, hauries etc. volgut;
subj. pres. vulgui, vulguis, vulgui, vulguem, vulgueu, vulguin;
subj. perf. hagi, hagis etc. volgut; subj. imperf. volguéés, volguessis,
volguéés, volguéssim, volguéssiu, volguessin; subj. plusq. hagués, hagues
etc. volgut; imper. vulgues, vulgui, vulguem, vulgueu, vulguin; ger. pres.
volent; ger. p. havent volgut; p. p. volgut, volguda.

Список использованной литературы

- Amades, J.* Refranyer Català. Cercle de Lectors, 1988.
- Badia Margarit, Antoni M.* Gramatica catalana. 2 volums. Gredos, Madrid, 1985.
- Baptista Xuriguera, J.* Els verbs catalans conjugats. Claret. Barcelona, 1978.
- Busquets, L.* Curs intensiu de llengua catalana. Publicacions de l'Àbadia de Montserrat, 1988.
- Martí i Castell, J.* Gramàtica catalana. Curs superior. Edhsa, 1984.
- Català àudiovisual. Ed. Pedagògica del Vallès, 1974.
- Comas A.* Antologia de la literatura catalana. Andros, 1986.
- Fabra, P.* Gramàtica catalana. Ed. Teide. Barcelona, 1979.
- Gilabert i Crosa, J.* Els pronoms febles. Ed. Teide, 1991.
- Història de Catalunya. Gran Enciclopèdia temàtica catalana. Ed. Mateu, S. A. 2 volums. Barcelona, 1979.
- La Fontaine. Faula. El ratoli del camp i el de la ciutat. La Galera. Barcelona, 1972.
- Lliçons de català. Caixa d'Estalvis Provincial de la Diputació de Barcelona, 1976.
- Llobera i Ramon, J.* Pràcticas de catalán básico. Ed. Teide. Barcelona, 1977.
- Montané M., Comes P, Gracia T.* Avui-1, Avui-2. Vicens-Vives. Barcelona, 1981.
- Rodoreda, M.* Mirall trencat. Barcelona, 1987.
- Romeu Jover, X.* Manual de fonologia catalana. Barcanova. Barcelona, 1987.
- Som-hi! Català per a adults. 2 Nivell. Barcanova, 1999.
- Viladot, G.* Memòries de Riella. Ed. Pòrtic. Barcelona, 1974.

СЛОВАРИ

- Diccionari Ortogràfic i de Pronúncia. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1990.
- Diccionari Català-Castellà. Francesc de B. Moll. Ed. Moll, Mallorca, 1985.
- Gran Diccionari de la Llengua Catalana. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1998.
- Imatges de Catalunya i Illes Balears. Espinàs, Josep M. Ed. Gedag, S. A., Barcelona, 1979.
- Испанско-русский словарь. Под ред. Ф. В. Кельина. Советская Энциклопедия, М.: 1964.

Оглавление

ОТ АВТОРОВ.....	3
О КАТАЛАНСКОМ ЯЗЫКЕ	5
ВВОДНО-ФОНЕТИЧЕСКИЙ КУРС	7
УРОК 1	7
§ 1. Характеристика и произношение гласных и согласных	7
§ 2. Буквосочетания	11
§ 3. Ударение.....	12
§ 4. Буквосочетания и непроизносимые буквы.....	13
§ 5. Каталанский алфавит	15
УРОК 2.....	16
§ 6. Некоторые случаи ассимиляции звуков	16
§ 7. Дильтонги и трифтонги	16
§ 8. Диерез (Трема).....	17
УРОК 3.....	19
§ 9. Артикль	19
§ 10. Артикль перед именами собственными	20
§ 11. Употребление артикля с топонимами	21
§ 12. Отсутствие артикля	21
§ 13. Апостроф.....	21
УРОК 4.....	23
§ 14. Интонация	23
§ 15. Вопросительные слова	25
УРОК 5.....	28
§ 16. Имя существительное. <i>Substantiu</i>	28
§ 17. Порядок слов в повествовательных, вопросительных и отрицательных предложениях.....	29
§ 18. Личные местоимения. <i>Pronoms personals</i> . Личные местоимения в именительном падеже.....	31
§ 19. Глагол	32
§ 20. Настоящее время изъявительного наклонения. <i>Present d'indicatiu</i>	32
УРОК 6.....	35
§ 21. Безличная конструкция <i>hi ha</i>	35
§ 22. Спряжение глаголов <i>voler</i> , <i>dir</i> , <i>ser</i> / <i>ésser</i> в настоящем времени	37
УРОК 7.....	42
§ 23. Указательные местоимения	42
УРОК 8.....	47
§ 24. Количественные числительные	47
§ 25. Отсутствие артикля при обращении	48
§ 26. Спряжение глаголов <i>anar</i> , <i>fer</i> , <i>poder</i> , <i>tenir</i> в настоящем времени	49
§ 27. Наречия места.....	50

УРОК 9	55
§ 28. Интонация предложений с альтернативным вопросом	55
§ 29. Конструкция долженствования <i>haver de + inf.</i>	57
§ 30. Мужской и женский род имен существительных и прилагательных (продолжение)	58
§ 31. Множественное число существительных и прилагательных	58
§ 32. Глаголы <i>escriure, creure</i> в настоящем времени изъявительного наклонения	59
УРОК 10	62
§ 33. Наречия и сложные предлоги	62
CURS BÀSIC	70
LLIÇÓ 11	67
§ 34. Conjugació dels verbs que s'aparten del model en Present d'indicatiu	67
§ 35. Pronoms indefinits	68
§ 36. Pronoms negatius	71
§ 37. Masculi i femení dels substantius i adjectius	75
§ 38. El plural dels substantius i adjectius	77
§ 39. Adjectius i pronoms possessius	77
LLIÇÓ 12	83
§ 40. Les preposicions <i>a i de</i> en català	83
§ 41. Adjectius d'una sola terminació en singular	84
§ 42. Funció i lloc de l'adjectiu en l'oració	84
§ 43. Present d'indicatiu dels verbs <i>obrir, donar</i>	85
§ 44. Numerals cardinals (continuació)	90
§ 45. L'ús dels numerals cardinals	91
§ 46. Present d'indicatiu dels verbs <i>estar</i> — находиться, быть; <i>valer</i> (<i>valdre</i>) — стоить	92
LLIÇÓ 13	95
§ 47. Present d'indicatiu dels verbs pronominals	95
§ 48. Complement directe	96
§ 49. Complement indirecte	97
§ 50. Numerals ordinals	98
§ 51. L'ús dels numerals ordinals	99
§ 52. Numerals partitius	100
§ 53. Operacions aritmètiques	100
LLIÇÓ 14	106
§ 54. Futur d'indicatiu	106
§ 55. Futur d'indicatiu dels verbs que s'aparten del model	107
§ 56. Oracions condicionals de I tipus	108
§ 57. Pronom es (se)	108
LLIÇÓ 15	118
§ 58. Graus de l'adjectiu	118
§ 59. Pretèrit indefinit	120
§ 60. Pretèrit perifràstic	121
§ 61. Pronom <i>hi</i>	123

LLIÇÓ 16	134
§ 62. <i>Algun, cap, res</i>	134
§ 63. Pretèrit perfet d'indicatiu	136
§ 64. Pretèrit perfet dels verbs que s'aparten del model	139
§ 65. Pronom <i>ho</i>	140
§ 66. Preposicions <i>per; per a; fins a; cap a; des de; sense; amb</i>	141
LLIÇÓ 17	149
§ 67. Pretèrit imperfet d'indicatiu	149
§ 68. Verbs que s'aparten del model	150
§ 69. Pronom <i>en</i>	150
§ 70. Infinitiu	152
§ 71. Acusatiu amb infinitiu	153
§ 72. Perifrasis	154
§ 73. Altres perifrasis:	154
LLIÇÓ 18	162
§ 74. Present, futur i imperfet d'indicatiu dels verbs <i>treure (уносить)</i> i <i>beure (нужда)</i>	162
§ 75. Adverbis de manera	162
§ 76. Adverbis de quantitat o de grau	163
§ 77. Adverbis de lloc	163
§ 78. Adverbis de temps	163
§ 79. <i>Somriure i Riure en Present i Imperfet d'indicatiu</i>	168
LLIÇÓ 19	173
§ 80. Imperatiu (forma positiva)	173
§ 81. Imperatiu (forma negativa)	173
§ 82. Complements del verb	174
LLIÇÓ 20	185
§ 83. Plusquamperfet d'indicatiu	189
§ 84. Potencial simple	190
§ 85. Subjuntiu	192
§ 86. Present de subjuntiu	192
§ 87. Subjuntiu en oracions subordinades de subjecte	194
§ 88. Subjuntiu en oracions subordinades de finalitat	194
§ 89. Oracions subordinades de temps	196
LECTURA	207
CONJUGACIÓ D'ALGUNS VERBS QUE S'APARTEN DEL MODEL	219
Список использованной литературы	233

Учебное издание

**Бигвава Изольда Отаровна,
Харшиладзе Мария Александровна**
Учебник каталанского языка
Начальный курс
Часть I

Зав. редакционно-издательским отделом
филологического факультета МГУ

Е. Г. Домогацкая
cdit@philol.msu.ru

Корректор
Е. А. Невак

Оригинал-макет:
Л. М. Захаров

Обложка:
Е. Г. Раевская

Изд. лиц. № 040414 от 18.04.97.
Подписано в печать 19.04.01. Формат 60x90 1/16.
Бумага офсетная № 1. Гарнитура Таймс. Офсетная печать.
Усл. печ. л. 15. Уч.-изд. л. 14.3. Тираж 1000 экз.
Заказ № 19640105

Ордена «Знак Почета»
издательство Московского университета.
103009, Москва, ул. Б. Никитская, 5/7.
Отпечатано в ООО «Радуга 3000»
г. Тула, ул. Байдина 94,
тел. (0872)26-43-90
E-mail: raduga3000@tula.net